

Ulloq: 22. december 2025
Allaffik: Nordatlantkontoret
Sulia.sul.: Karen Fowler Lund
Suliap normua: 2025-04696
Takussutissiaq: 3694115

MISSINGIUT

Uunga siunnersuut

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarneri pillugit inatsit

(Pisortani sulisunut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersornerup pinerluutinngortinneqarnera, inuit atornerlunneqarnerisa pinerluutinngortinneqarnerat, kinguaassiuutitut tunngasumik atortussat innarliissutaasut akiorniarlugit suliniutit patajaallisarneqarnerat, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisut, toqutsisutut eqqartuussaasimasut immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pineqaatissinneqarnermik naammassineqarnissaannut inissinneqartarnerat il.il.)

§ 1

Inatsimmik allanngorneri ilanngullugit nalunaarutiginninneq nr. 1016, 7. juli 2025-imeersoq, kingusinnerpaamik inatsisikkut [XX-ikkut], XX. [qaammat] 2025-imeersukkut allanngortinneqartoq, malillugu Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi, allanngortitsinerit tulluuttut suliarineqassapput:

[1. Inatsimmi sumiluunniit »inissiisarfik« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarusivik«, »inissiisarfimmiititaasimasooq« ima allanngortinneqassaaq: »inissinneqartoq«, »inissiisarfimmiititaasimasut« ima allanngortinneqassaaq: »inissinneqartut«,

»inissiisarfimmiittussanngortitsineq« ima allanngortinneqassaaq:
 »parnaarussivimmi pillaatisiamik atuinissamik eqqartuussut«,
 »inissiisarfimmiittussanngortitsinermik« ima allanngortinneqassaaq:
 »parnaarussivimmi pillaatisiamik atuinissamik eqqartuussut«,
 »inissiisarfimmiittussanngortitsineq« ima allanngortinneqassaaq: »piffissaq
 parnaarussivimmiiffiusussaq«, »Pinerluuteqarsimasunik
 Isumaginnittoqarfimmut Pisorta qarfiup« ima allanngortinneqassaaq:
 »Styrelsen for Danmarks Fængsler-ip«, »Kalaallit Nunaanni
 Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmi aqutsisut« ima
 allanngortinneqassaaq: »Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit
 Aqutsisut«, »Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik
 Isumaginnittoqarfik« ima allanngortinneqassaaq: » Kalaallit Nunaanni
 Parnaarussiveqarfiit«.]

2. § 37-ip kingorna ilanngunneqassaaq:

»37 a. Inuit § 37-imi taaneqartut attaveqarfiginerisigut, malersornerisigut imaluunniit allatut iliorluni kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersorluni, pineqartup kiffartuussinermik imaluunniit suliassaminik suliarinninnerani imaluunniit aamma taakku pissutigalugit, inuunerminni atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliisoq, kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersortut, inuk eqqartuunneqassaaq.«

3. § 84, imm. 1-imi, »-toq« ima allanngortinneqassaaq: »-toq«.

4. § 85, imm. 1-imi aamma 2-imi, »assinginik« kingorna ilanngunneqassaaq: »imaluunniit atortussanik, taaneqartunut sanilliunneqartussanik«.

5. § 85, imm. 3-mi, »kinguaassiuutitigut« peerneqassaaq.

6. § 85, imm. 4-imi, »immiussisoq«-p kingorna ilanngunneqassaaq: »imaluunniit sanasoq«, »filmiliortoq«-p kingorna ilanngunneqassaaq: », oqaluttuareqqiinernik takuneqarsinnaasunik allanik«, amma »iliortoq«-p kingorna ilanngunneqassaaq: »imaluunniit atortussat, taaneqartunut naligiissinneqartussat,«.

7. § 93 kingorna § 94 sioqqullugu qulequtaq sioqqullugu ilanngunneqassaaq:

»§ 93 a. Inuup allap aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutsimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerata atuunnerani atonerluinikkut inuttassarsiortoq, assartuisoq, nuussisoq, ineqartitsisoq imaluunniit tulliusumik pissutsit isertuanngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu pineqartumik tiguisoq, inunnik atonerluisutut eqqartuunneqassaaq. Pissutsini oqaaseqatigiit siulliit ataanni inummik akissarsiutigalugu atortittartuunissamut, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussinermut soorlu assinik imaluunniit filminik imaluunniit kinguaassiuutitigut isiginnaartitsinertalinnik takutitsinernut, inummik atonerluisumut tamanna aamma atuuppoq.«

8. § 95 a, nr. 2-mi, »atortussat,« kingorna ilanngunneqassaaq: »matumani atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut ilanngullugit,«.

9. § 95 a-mi imm. 2-tut ilanngunneqassaaq:

»Imm. 2. Imm. 1, nr. 2-mi taaneqartunik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik pisinnaatitaanani sanasumut, tamanna aamma atuuppoq.«

10. § 100-imi »upperisaat imaluunniit« kingorna ilanngunneqassaaq: »timikkut tarnikkulluunniit innarluutimi imaluunniit« aamma »kinguaassiuutitut tunngasutigut sumut samminerat« kingorna ilanngunneqassaaq: », suaassutsikkut kinaassuseq, suaassuseq ersersitaq imaluunniit suaassutsip ilisarnaatai.«

11. § 123-p kingorna ilanngunneqassaaq:

»123 a. Pissutsitut, pineqaatissiisummik sukannernerusumik eqqartuussinissamut tunngavilersuutaasinnaasutut tulluuttut naatsorsuutigineqassapput,

- 1) suliamut pingaaruteqartumik iliuuseqartup siusinnerusukkut pineqatissinneqarnermik eqqartuunneqarsimanera,
- 2) iliuuserineqartup ataatsimoorluni arlalinnit suliarineqarsimanera,
- 3) iliuuserineqartup immikkut ittumik pilersaarutigineqarsimanera imaluunniit pinerluttuliornermi annertuumi imaluunniit aaqqissuussaasumik pinerluttuliornermi ilaasimanera,

- 4) iliuuserineqartup kingunerisimasaminit annertuumik ilungersunartumik kinguneqarnissaa, iliuuseqartup anguniarsimagaa,
- 5) iliuuseqartup immikkut ittumik soqutigittaassutsimik takutitsisimanagera,
- 6) iliuuserisaq tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik allat inuiaassutsitut pilerfiannik, upperisaannik, timikkut tarnikkulluunniit innarluutaannik, suaassutsimik kajungerfigisaannik, suaassutsikkut kinaassusaannik, suaassusermik ersertitaannik, suaassutsimut ersersitaannut assigisaannilluunniit tunngaveqarnera,
- 7) tamat akornanni oqallinnermi eqqunngitsuliorfigineqartup inatsisinut naapertuuttumik oqaaseqarneranit iliuuserineqartup tunngaveqarnera,
- 8) pisortani kiffartuussitilluni imaluunniit sulisinneqartilluni imaluunniit atorfiup imaluunniit immikkut ittumik tatigineqarnerup allakkut atornerlunneqarnerani iliuutsip suliarineqarnera,
- 9) pinngitsaaliinikkut, peqquserlunnikkut imaluunniit taassuma ukiukissusiata atornerlunneratigut imaluunniit aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutsimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerata atuunnerani atornerluinikkut, iliuuseqartup iliuutsimik allamik peqataatitsinera,
- 10) meeqqamit 15-it inorlugit ukiulimmit pinerluttuliornermut pinerluutigineqartumut iliuuseqartup peqataasimanagera,
- 11) eqqunngitsuliorfigineqartup illersorsinnaanngitsutut inissisimanageranik iliuuseqartup atornerluisimanagera,
- 12) inummit, tigummigallagaasumit, imaluunniit inummit, pineqaatissiisummik eqqartuussutigineqarsimasumik pillaatisiaminik atuisumit, imaluunniit inummit tassannga qimaanerup nalaani iliuuseq iliuuserineqarsimappat,
- 13) inummit, tigummigallagaasimasumit, imaluunniit inummit pineqaatissinneqarnissamik eqqartuunneqarnerminik pillaatisiaminik atuisimasumit, sullissivimmut imaluunniit sullissivimmi inummut atorfeqartumut iliuutsip iliuuserineqarsimanagera,
- 14) eqqunngitsuliorfigineqartup imaluunniit taassuma qanigisaasa pisortani kiffartuussineranni imaluunniit sulisinneqarneranni iliuutsip tunuliaquteqarnera,
- 15) iliuutsip kanngunarsaataasutut pissuseqarnera.«

12. § 196, imm. 3-mi: »§§ 198 imaluunniit 199« ima allanngortinneqassaaq: »§§ 198-imiit 199 ilanngullugu aalajangersakkat imaluunniit § 199 b«.

13. § 197, imm. 1-imi » taamaattoq tak. imm. 2 amma 3« ima allanngortinneqassaaq: »taamaattoq imm. 2-miit 4 ilanngullugu takukkit.«

14. § 197, imm. 2-mi, oqaaseqatigiit aappaattut ilanngunneqassaaq: »pineqartoq § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqarsimappat, oqaaseqatigiit siulliit atuutissanngillat.«

15. § 197-imi imm. 4-miit 6 ilanngullugu aalajangersakkatut immikkoortutut ilanngunneqassapput:

»Imm. 4. § 86, imm. 1 malillugu pineqartoq inuarsimasutut eqqartuussaappat, pineqaatissiinerup naammassineqarnera immikkoortortaqaarfimmi matoqqasumi pissaaq, taamaattoq imm. 5 amma imm. 6 takukkit.

Imm. 5. Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut pingaarutilimmik eqqarsaatigisassat imaluunniit inuusuttumi pissutsit tamanna pissutissaqartinngippassuk, 15-iniit 17 ilanngullugu ukiulinnut imm. 4 atuutinnngilaq.

Imm. 6. Eqqartuunneqartup peqqissusaanut imaluunniit pissutsit immikkut ittut tamanna pissutissaqartippassuk, imm. 4 atuutissanngitsoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqaarfimmi aqutsisut qaqutigunnaq aalajangersinnaavaa.«

16. § 198, imm. 2-mi, nr. 2-p kingorna normutut nutaanut ilanngunneqassapput:

»3) inissinneqartup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat,«.

4) inissinneqarsimasup sullissivimmi, inissinneqarsimasup qanigisaata kiffartuussiffigisaani pillaatissiamik atuinissaata pinngitsoortinneqarnissaanut tamanna pisariaqartutut isigineqarpat,«.

Tamatuma kingorna nr. 3-5 nr. 5-miit 7 ilanngullugu aalajangersakkatut normoqalissapput.

17. § 199, imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siullerni »inassutigineqarpat« kingorna ilanngunneqassaaq: », taamaattoq imm. 3 takuuk«.

18. § 199-imi imm. 3-tut ilanngunneqassaaq:

»Imm. 3. § 197, imm. 4 malillugu inissinneqarsimasooq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit pingajuanni pineqartoq siulleg malillugu aneerneq

akuerineqarsinnaalerpat, immikkoortortaarfimmi matoqqasumi inissinneqartoq immikkoortortaarfimmut ammasumut nuunneqassaaq.

19. § 199-ip kingorna ilanngunneqassaaq:

*»Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasunik Danmarkimi
parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussineq*

§ 199 a. Inissinneqataasut, sulisut imaluunniit sullissivimmiittut allat, saassunneqarnissaat pitsaaliorniarlugu tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, imaluunniit pissutsit immikkut ittut pingaarutilimmik taamaaliornissaq ilanngullugu *inissiinissaq allakkut* pissutissaqartissappassuk, inissinneqarsimasoq Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsinnaavoq.

§ 199 b. § 199 a malillugu inissinneqarsimasoq Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsimasoq, § 199 a-mi piumasaqaatit naammassineqarunnaarpata, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni immikkoortortaarfimmut nuutinneqassaaq. Taamaattoq pineqaatissiisummut piffissaliussap sinnera sivikitsuarakasiuppat, nuussinissaq pinngitsoortinneqarsinnaavoq.«

20. § 200-p kingorna § 201-mi qulequtaq sioqqullugu ilanngunneqassaaq:

»§ 200 a. §§ 199 a aamma 199 b malillugit Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut imaluunniit parnaarussivimmit imaluunniit parnaarussigallartarfimmit nuussinissat pillugit malittarisassanik Inatsiseqarnermut ministeri aalajangersaassaaq. Tassunga atatillugu, inissinneqarsimasuminit tamatuma noqqaassutigineqarnera apeqqutaatinnagu, § 199 a-mi pisuni taaneqartuni inissinneqartup Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiup ataani immikkoortortaarfimmut nuunneqarnissaa pillugu apeqqutip akulikitsumik isumaliutiginnittarnissaa pillugu, Inatsiseqarnermut ministeri malittarisassanik aalajangersaassaaq.

§ 200 b. Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussinermi, qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni malittarisassat malillugit inissinneqartoq inissinneqassaaq.

§ 200 c. Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi inissinneqarnerup nalaani, qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni malittarisassat malillugit inissinneqartoq suliarineqassaaq, taamaattoq § 200 d takuuk.

§ 200 d. Eqqartuussaasup kapitalimi matumani malittarisassat malillugit Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsimasup, misiligummik iperagaanissaa pillugu aalajangiineq imaluunniit eqqartuunneqartup tassunga itigartitsinera, inatsimmi matumani § 162 aamma §§ 235-imiit 237 ilanngullugu malittarisassat malillugit aalajangerneqassaaq.«

21. § 222, imm. 1-imi, »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassaaq: »tamanna pisariaqarluinnarpat«.

22. § 224, imm. 1-imi, »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassaaq: »tamanna pisariaqarluinnarpat«.

23. § 225, imm. 1-imi, »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassaaq: »tamanna pisariaqarluinnarpat«.

24. § 246, imm. 1-imi, nr. 1-ip kingorna normutut nutaatut ilanngunneqassaaq:

»2) § 199 a malillugu Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussinissaa pillugu aalajangiineq imaluunniit eqqartuussaasup Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi sulii pillaatisiainik atuinnissaa pillugu § 199 b malillugu aalajangiineq.«

Tamatuma kingorna nr. 2-6 nr. 3-miit 7 ilanngullugu aalajangersakkatut normoqalissapput.

25. § 252-imi oqaaseqatigiinni siullerni: »§ 246, imm. 1, nr. 1« ima allanngortinneqassaaq: »§ 246, imm. 1, nr. 1-miit 2 ilanngullugu aalajangersakkat« aamma § 252-imi oqaaseqatigiit aappaanni: »§ 246, nr. 2-6« ima allanngortinneqassaaq: »§ 246, nr. 3-miit 7 ilanngullugu aalajangersakkat«.

26. § 259-ip kingorna ilanngunneqassaaq:

»259 a. § 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit aalajangiinerit, Styrelsen for Danmarks Fængsler-init aalajangerneqartut, allaffissornikkut oqartussaasumut allamut saqqummiunneqarsinnaanngillat.«

§ 2

Inatsimmik allanngorneri ilanngullugit nalunaarutiginninneq nr. 1007, 27. juni 2025-imeersoq, kingusinnerpaamik inatsimmi nr. [XX-imi], X-imeersumi (Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip aamma Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarneri (eqqartuussisarnermik inatsisip nutarterneqarnera il.il.)] § 1-ikkut allanngortinneqartoq malillugu, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi, allanngortitsinerit tulliuttut suliarineqassapput:

1. Inatsimmi sumiluunniit [»inissiisarfik« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivik«, »inissiisarfimmiittussanngortitsineq« ima allanngortinneqassaaq: » parnaarussivimmi inissiineq«, »inissiisarfimmiittussanngortitsinissaq« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussut«, »inissiisarfimmiittussanngortitaaneq« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivimmi inissinneqarneq«, »inissiisarfimmiitsitaasimasooq« ima allanngortinneqassaaq: »inissinneqartoq«...]

§ 3

Imm. 1. Inatsit ulloq [ulloq] atuutilissaaq, taamaattoq imm. 2 takuuk.

Imm. 2. Naalakkersuisut isumaqatigiinniarfigineqarnerisa kingorna, § 1, nr. 13-miit 15 ilanngullugu aalajangersakkat, 17-ip aamma 18-ip atuutilerfissaannut piffissaq Inatsiseqarnermut ministerip aalajangersassavaa.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Ujarliutit	
1.	Aallaqqaasiut
2.	Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit
2.1.	Pisortani sulisunut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersornerup pinerluutinngortinneqarnera
2.1.1.	Inatsisit atuuttut
2.1.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.2.	Kinguaassiuutitut atoqatigiinnermullu sammisunik ataqatigiinnerni inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik assinik ulluinnarpalaartunik il.il. avitsineq
2.2.1.	Inatsisit atuuttut
2.2.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.3.	Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik inissiilluni assiliinerit - videoliallu
2.3.1.	Inatsisit atuuttut
2.3.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.4.	Inuit 18-it inorlugit ukiullit ilaatillugit atortussat kinguaassiuutininik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut qarasaasiakkut piliarineqartut
2.4.1.	Inatsisit atuuttut
2.4.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

2.5.	Inunnik atornerluineq pillugu aalajangersagaq immikkoortoq
2.5.1.	Inatsisit atuuttut
2.5.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.6.	Atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut uukapaatitsissutiliarineqarsimasut (atoqatigiinnermik takutitsinerlut tunngasunik atortussat deepfake-iusut)
2.6.1.	Inatsisit atuuttut
2.6.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.7.	Eqqissisimasumik inuuneqarnissap innarlerneqarnissaannut- aamma nikanarsarneqarnissamut inuit LGBTI-jusut aamma inuit innarluutillit illersorneqarnissaat
2.7.1.	Inatsisit atuuttut
2.7.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.8.	Pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannerulerulersitsisut
2.8.1.	Inatsisit atuuttut
2.8.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.9.	Toqutsisimasutut eqqartuussat pineqaatissiinerup naammassineqarnissaanut immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi inissinneqarnerat
2.9.1.	Inatsisit atuuttut

2.9.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.10.	Toqutsisimasutut eqqartuunneqartunik immikkoortorta qarfimmit matoqqasumit immikkoortorta qarfimmut ammasumut nuussineq
2.10.1.	Inatsisit atuuttut
2.10.2.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.11.	Perorsaannermut tunngasumik, nakorsartinnermut tunngasumik imaluunniit immikkut ittumik ikiorneqarnissamik allamik ikiorniarlugu, imaluunniit eqqartuussaasimasup sullissivimmi inissinneqartup qanigisaata suliffiani inissinneqartup pillaatisiamik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, inissinneqarsimasunik immikkoortorta qarfimmit ammasumit immikkoortorta qarfimmut ammasumut allamut nuussineq
2.11.1	Inatsisit atuuttut
2.11.2	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.12.	Inissinneqarsimasunik Danmarkimut nuussineq
2.12.1.	Inatsisit atuuttut
2.13.	Inissinneqarsimasumut akuliunnernut malittarisassaq aaqqinneqarneri
2.13.1	Inatsisit atuuttut
2.13.2.	Inuttut Pisinnaatitaaffiit pillugit Europami naalagaaffiit Isumaqatigiissutaat (EMRK)
2.13.3.	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
2.14.	Kalaallit Nunaannit Danmarkimut nuussinissaq pillugu aalajangiinerit pillugit suliarinniffiusussamut

	qaffasinnerusumut allaffissornikkut naammagittaalliuuteqarsinnaanermut akornusiineq
2.14.1	Inatsisit atuuttut
2.14.2	Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq
3.	Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissai aamma atortuulersitsinermi kingunissaa
4.	Inuussutissarsiornermut il.il. aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissaa
5.	Innuttaasunut allaffissornikkut kingunissaa
6.	Silap pissusaanut kingunissaa
7.	Avatangiisinut- pinngortitamullu tunngasumik kingunissaa
8.	EU-mi inatsisitigut tunngassuteqartut
9.	Oqartussat suleqatigiiffiillu il.il. tusarniaaffigineqartut
10.	Immersugaq eqikkaaffiusoq

1. Aallaqqaasiut

Kalaallit Nunaanni suliassa qarfinni qallunaat akisussaaffigisaanni ineriartortitsisoqarnissaa Naalakkersuisut peqatigalugit qallunaat naalakkersuisuisa kissaatigaat. Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni pissutsit assigiinngissutsillu ataqqillugit, Kalaallit Nunaanni suliassa qarfinni qallunaat akisussaaffigisaanni Danmarkimi tamanut atugassiat malinneqarnissaat, qallunaat naalakkersuisuisa Kalaallit Nunaat peqatigalugu sulissutiginiarpaat. Tassunga suliassa qarfinni qallunaat akisussaaffigisaanni inatsisiliornerup nutarterneqarnissaa qallunaat naalakkersuisuisa ingerlaavartumik pingaarnerutillugu suliariniarpaat.

Tassunga ilaatillugu Naalakkersuisut kissaateqarnerat malillugu, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup inatsisissatut siunnersuut manna suliarisimavaa, tassanilu ilaatigut pisortani sulisunut kissaatigineqanngitsumik innarliisumik, nikanarsaasumillu pissusilersorneq

pinerluutinnngortinneqarpoq, inunnik atorneerluineq pillugu akiuiniarneq pillugu immikkut aalajangersakkamik eqqussisoqarpoq, kinguaassiuutitut tunngasumik atortussat innarliissutaasut akiorniarlugit suliniutit patajaallisarneqassapput, aamma inunnut LGBTI-jusunut aamma inunnut innarluutilinnut immikkoortitsisarnerit akiorniarlugit illersuineq patajaallisarneqarpoq.

Pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisut, toqutsisimasut eqqartuunneqartut pineqaatissiinerup naammassinninnissaannut immikkoortortaqaqfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaat, aamma inissinneqartut perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaq tunniunniarlugu, immikkoortortaqaqfimmit ammasumit immikkoortortaqaqfimmu ammasumut allamut nuunneqarnissaannut periarfissaliissut pillugit siunnersuutini inatsisissatut siunnersuut aammattaaq imaqarpoq. Tamatuma saniatigut ilaatigut inissinneqaqataasunut sulisunullu saassussinissaq pitsaaliorniarlugu tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasut Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmu nuunneqarnissaannut periarfissamik inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq.

Naggataagut, taama tulleriillutik, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup aqqata Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinnut, Grønlands Fængsler, qallunaatut allannngortinneqarnerata kingunerisaanik, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi aamma eqqartuussisarnermik inatsimmi allannnguutit kingunerisaannik allannngortitsinernik ilaannik inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq. Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup aqqata Danmarks Fængsler-imut allannngortinneqarnerata uiggiutaanik atip allannngortinneqarnera pivoq. Aammattaaq oqaatsitigut killissarititaasut ullumikkumut naleqqunnerusut pilersinniarlugit, “inissiisarfik” pillugu taaguutip qimanneqarnissaa aamma siunissami taaguutip “parnaarussivik” atorniarlugu Naalakkersuisut kissaatigisimavaat.

Tamanna tunngavigalugu pinerluttulerinermi inatsimmi tulluuttut allannngortinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq:

Pineqartup pisortani kiffartuussinera imaluunniit sulisinneqarnera tunngavigalugu, kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik

nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineqarneq akiorniarlugu pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi, inunnut pisortani kiffartuussisunut imaluunniit sulisinneqartunut immikkut illersuisumik, pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkap nutaap eqqunneqarnissaa *siullertut* siunnersuutigineqarpoq.

Kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnermi inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik assinik ulluinnarpalaartunik il.il. avitsinerup kannguttaalliorfiginninneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi ilaatinneqarnerata, assersuutigalugu sissami meeqqat nalunnguartut imaluunniit eqaarsaarlutik takutitsisut nittartakkami atoqatigiinnermik takutitsinermik imaqartumi, assinik avitsinermi, erseqqissarneqarnissaa *aappaattut* siunnersuutigineqarpoq.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik peqateqarluni atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkat annertusineqarnissaat, taamaalilluni aalajangersakkat aamma inissiilluni assiliinertut – videoliatullu taaneqartartut, imaappoq assit videoliallu, taakkunani kinguaassiuutit tamaqanngitsut imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit takutinneqaratik, kisianni pineqartoq erseqqissumik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqarluni, assersuutigalugu iluatigut atisanik atisalerneratigut imaluunniit kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisunik atortunik tigummisinnerisigut, *pingajuattut* siunnersuutigineqarpoq.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik peqateqarluni atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi malittarisassat annertusineqarnissaat, taamaalilluni kinguaassiuutitigut atortussanik qarasaasiakkut piliarineqartunik sananeq, siaruarterineq pigisaqarnerlu, matumani atortussat assersuutigalugu silassorissuusuaq atorlugu pilersinneqartut, atortussat ataatsimoorlutik piviusutut isikkoqarpata, aamma naak atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut qarasaasiakkut piliarineqarsimanerat takuneqarsinnaagaluartoq, aalajangersakkani ilaatinneqarnerat, *sisamaattut* siunnersuutigineqarpoq. Atortussat assitut assigisaattulluunniit assingusutut pissuseqarnissaat ullumikkut piumasaqaataavoq.

Inuit allat pissutsit isertuanngitsunik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugit atorneerluinermik pinerluutinngortitsisunik, pinerluttulerinermi inatsimmi immikkut aalajangersakkamik nutaamik eqqussisoqarnissaa, *tallimaattut* siunnersuutigineqarpoq.

Akuersissummik peqaqqaarani inunnik piviusunik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissunik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittut uukapaatitsissutiliarineqarsimasunik sananeq, imaappoq atoqatigiinnermik takutitsinermut tunngasunik atortussat deepfake-iusutut taaneqartartunik sananeq pinerluutinngortinneqassasoq, *arferngattut* siunnersuutigineqarpoq. Kinaassutsimik atorneerluineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkap annertusineqarnissaa, taamaalilluni atortussat kinguaassiuutinik erseqqissunik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut uukapaatitsissutiliarineqarsimasut sananeqarnerat aalajangersakkami aamma ilaatinneqalissallutik, taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq.

Oqaatsit imarisaat timikkut tarnikkulluunniit innarluut, suaassutsikkut kinaassuseq, suaassuseq ersersitaq aamma suaassutsip ilisarnaatai pinerluttulerinermi inatsimmi immikkoortitsinnginnissaq pillugu aalajangersakkami erseqqissunik ilanngunneqarnerisigut, inuit innarluutillit aamma inuit LGBTI-jusut immikkoortinneqartarnerisa akiorneqarnissaannut illersuinerup patajaallisarneqarnissaa *arfineq aappaattut* siunnersuutigineqarpoq.

Pineqaatissiinermik piviusunik toqqaanermi aalajangersaanermilu, pissutaasut erseqqinnerusut suut, pissutsitut sukannernerulersitsisutut nalinginnaasunik ilaatinneqassanersut pillugit, pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkamik nutaamik ilanngussisoqarnissaa *arfineq pingajuattut* siunnersuutigineqarpoq. Maannamut naleqqiullugu eqqartuussummi tunngavinni pissutaasut suut pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pingaaruteqarsimanersut annertunerusumik takuneqarsinnaalernissaat, matumani siunertarineqarpoq.

Toqutsisimasutut eqqartuunneqartut pineqaatissinneqarnerminnik naammassinninnissaat parnaarussivimmi immikkoortortaqaqfimmi matoqqasumi inissinneqarnikkut pissasoq *arfineq sisamaattut* siunnersuutigineqarpoq. Inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa eqqarsaatigalugu, pineqaatissiinerup parnaarussivimmi inissinneqarnikkut naammassineqarnissaata immikkoortortaqaqfimmi ammasumi pinissaa

pillugu massakkut aallaaviusok, toqutsisimasutut eqqartuunneqartunut atuukkunnaassaaq.

§ 86, imm. 1 malillugu toqutsisimasutut eqqartuussaasoq, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqartoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartoq siulleq malillugu sungiussiartuaartitsinermut atatillugu aneersinnaaneq akuerineqarpat, immikkoortorta qarfimmut ammasumut nuunneqassasoq, *qulingattut* siunnersuutigineqarpoq.

Tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqassappat, ilaatigut inissinneqartup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut, ilaatigullu inissinneqarsimasup sullissivimmi, inissinneqarsimasup qanigisaata kiffartuussiffigisaani pillaatisiamik atuinissaata pinngitsoortinneqarnissaanut tamanna pisariaqartutut isigineqarpat, immikkoortorta qarfimmi ammasumi inissinneqarsimasut immikkoortorta qarfimmut ammasumut allamut nuunneqarnissaanut periarfissaliissutip eqqunneqarnissaa *aqqarngattut* siunnersuutigineqarpoq.

Inissinneqaqataasut, sulisut imaluunniit sullissivimmiittut allat, saassunneqarnissaat pitsaaliorniarlugu tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, imaluunniit pissutsit immikkut ittut pingaarutilimmik taamaaliornissaq pissutissaqartissappassuk, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni immikkoortorta qarfimmi inissinneqarsimasok Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfiimmut nunneqarnissaannut periarfissaliissummik eqqussisoqarnissaa *aqqaneq aappaattut* siunnersuutigineqarpoq.

Inissinneqartunut pissaanermik atuineq aamma pissaanermik atuinissamut atortut atorneqartarnerat pillugit pinerluttulerinermik inatsimmi aalajangersakkat erseqqissarneqarnissaat, taamaalilluni taakku oqaasertaliornernut, Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussivimmi atorneqartunut naapertuuttunngortinneqassammata, tamatumalu kingorna pissaanermik atuineq “pisariaqarlunnartuussasoq”, *aqqaneq pingajuattut* siunnersuutigineqarpoq.

Pineqaatissiinernik Kalaallit Nunaannit Danmarkimut nuussineq pillugu suliat ilaanni Styrelsen for Danmarks Fængsler-it aalajangiinerinut atatillugu Inatsiseqarnermut ministereqarfiimmut

naammagittaalliorsinnaaneq kipineqassasoq, *aqqaneq sisamaattut* siunnersuutigineqarpoq.

2. Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1. Pisortani sulisunut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersornerup pinerluutinngortinneqarnera

2.1.1. Inatsisit atuuttut

Pisortanit kiffartuussitinneqartunut suliaqartinneqartunullu kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersorneq pillugu pinerluttulerinermi inatsit ullumikkut aalajangersakkamik immikkut ittumik imaqanngilaq.

Taamaattoq pissutsit assigiinngitsut malillugit, inummut pisortanit kiffartuussitinneqartunut suliaqartinneqartunullu kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersornernut atasumik, pinerluttulerinermi inatsimmi ilaatinneqartunik iliuutsinik iliuuserineqartoqarsinnaavoq. Assersuutigalugu nakuuserneq, siorasaarineq aamma ajuallannartumik oqaluunneqarneq il.il., kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersornernut atasumik, pissutsit assigiinngitsut malillugit pinerluttulerinermi inatsimmi § 37-imi, inunnut pisortani kiffartuussisunut imaluunniit suliaqartinneqartunut immikkut ittumik pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi ilaatigut nakuusernermut, sioorasarinernut aamma ajuallannartumik oqaluunneqarnernut illersuisumi, ilaatinneqarsinnaapput.

Inuk, nakuusernikkut imaluunniit nakuusernissaq sioorasaarutigalugu imaluunniit asissuilluni, oqaasipilulluni imaluunniit ajuallannartumik oqalulluni inummik, pisortani kiffartuussitinneqarnini imaluunniit sulisinneqarnini malillugu iliuuseqarnissamik pisussaatitaasumik, kiffartuussinerup imaluunniit suliaqartitsinerup pisussaatitaasumik imaluunniit aamma taakku pissutigalugit, saassussisoq, pisortani oqartussaasunik innarliisutut pinerluttulerinermi § 37 malillugu eqqartuunneqassaaq.

Aalajangersagaq massakkutut iluseqarluni inatsisikkut nr. 306-ikkut, 30. april 2008-imeersukkut ilanngunneqarsimavoq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1653 malillugu, aalajangersakkap taamanikkut pinerluttulerineri inatsimmi § 16 atuuttoq assigigaa, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Pisortani oqartussaasunut pinerluttuliornerit pillugit pinerluttulerineri inatsimmi kapitali 7-imi taamanikkut § 16 atuuttoq, inatsisikkut nr. 55-ikkut, 5. marts 1954-imeersukkut ilanngunneqarpoq. Folketingstidende 1953-54, ilanngussaq A, spalte 375 malillugu, pisortani oqartussaasunut pinerluttuliornerit pillugit pinerluttulerineri il.il. inatsisimmi kapitali 7-ip qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni kapitali 14 assigigaa, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Inunnut, pisortanik sullissinertik imaluunniit suliaqartinneqartinneqarnertik malillugu iliuuseqartunut, nakuuserfigineqarnermut qunusaarneqarnernullu immikkut ittumik pillaatissiisarneq pillugu inatsiseqartitsineri qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 119 illersuivoq, tamatumalu peqatigisaanik asissuineri, oqaasipiluffigineqarnernut imaluunniit ajuallannartunik oqaluunneqarnernut allanut pillaaasarnermik inatsimmi § 121 inunnut taakkununngarpiq illersuilluni.

Inunni illersugaasuni inuit pisortat ingerlatsiviini atorfillit (imaappoq, naalagaaffimmi, nunap ilaani, kommunini sullissivinni) ilaatinneqartut, pillaaasarnermik inatsimmi § 119-imut piareersaataasumik suliat malitsigaat, soorlu aamma inuit allat, pisortanik sullissinerup imaluunniit sulisinneqarnerup malitsigisaanik iliuuseqartartut, ilaasinnaasut. Inunni illersugaasuni ilaatigut politiini tjenestemandit, unnerluussisussaataasut, eqqartuussisut, pillaatisianik atuiffinni aamma katsorsaarnermik sullissivinni atorfillit (assersuutigalugu parnaarussivinni atorfeqartut, faglærerit, peqqinnissaq pillugu sulisut aamma perorsaasut), kommunini sullissivinni atorfillit (assersuutigalugu ilinniartitsisut, isumaginninnermi siunnersortit, sulianik suliarinnittartut, atuarfinni, atuartunut paaqqinniffinni aamma utoqqaat angerlarsimaffiini), pisortat angallassinerni atorfillit (assersuutigalugu qimuttuitsuni sulisut, bussit chaufføril il.il.), pisortat sullissiviini peqqinnissaq pillugu sulisut (assersuutigalugu nakorsat, peqqissaasut, social- aamma sundhedsassistentit aamma -ikiortit), kommunini biilinik inissitanik nakkutilliisut aamma politikerit ilaatinneqarput. Inunni illersugaasuni ilaapputaaq suliffeqarfinni namminersortuni, isumaqatigiissut malillugu pisortat sinnerlugit suliaassanik

suliaqartut, aamma sullissivinni imminut pigisuni atorfillit, pisortat aningaasaataannit ingerlanneqartut. Folketingstidende 2016-17, ilanngussaq A, L 73 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 10 innersuussutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaat pineqartillugu assersuutigalugu kommunefogedit, politiinut ikiortit aamma parnaarussivinni nakkutilliisut il.il. immikkut ittumik illersorneqarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 37-imi ilaatinneqarput.

Pisuni, taakkunani inuit pineqartut sulinermik nalaanni suliffiup avataani kiffartuussinermik sularinninneranni, tassani pineqartoq kiffartuussinernik aallartitsisimasutut isigineqartariaqarluni, kiisalu suliffiup avataani kiffartuussinertik pissutigalugu nakuuserfigineqarlutik imaluunniit nakuuserfigineqarnissanik siorasaarneqarlutik, pineqartut ilaatinneqartut aammattaaq pillaasarnermik inatsimmi § 119-imut piareersaataasumik suliat malitsigaat. Folketingstidende 2016-17, ilanngussaq A, L 73 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 10 innersuussutigineqarpoq.

Inuit pisortani kiffartuussisut inuit toqqissisimasumik inuuneqarnissaasa innimiilliorfigineqarnissaannut- aamma nikanarsarneqarnissaannut, malersorneqarnissaannut aamma kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersorfigineqarnissaannut, matumani malersuineq, qanilleqqusinnginneq, najugaqataasinnaannginneq aamma anisitsisarneq pillugit inatsimmi (qanilleqqusinnginneq pillugu inatsimmi), kunngip peqqussutaatigut nr. 250-ikkut, 20. marts 2017-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqartumi aamma inatsisikkut nr. 572-ikkut, 10. maj 2022-immersukkut, kiisalu kunngip peqqussutaatigut nr. 177-kkut, 27. februar 2024-imeersukkut allanngortinneqartumi, periarfissatigut aammattaaq illersorneqarput.

Qanilleqqusinnginnermi inuup inummik allamik inuttut, oqaatsitigut imaluunniit allakkatigut saaffiginninnissaa inerteqqutigineqarsinnaavoq, matumani § 1 malillugu elektroniskiusumik attaveqaqatigiinneq, imaluunniit allatut periaaseqarluni inummik taassuminnga attaveqarfinginninneq imaluunniit malinninneq ilanngullugit.

§ 1 malillugu inuk qanilleqqusinnginnermik tunineqartoq, § 3 malillugu najugaqataasinnaannginnermik tunineqartoq imaluunniit § 7 malillugu

anisinneqartoq, taakkuninnga piaaraluni unioqqutitsinerani pinerluttulerinermi inatsit malillugu pineqaatissinneqarnermik eqqartuunneqassaaq.

2.1.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aamma aaqquissuussineq siunnersuutigineqartoq

Inunnut pisortani kiffartuussisunut imaluunniit sulisisinneqartunut, nakuusernermut, sioorasaarneqarnermut aamma ajuallannartumik oqaluunneqarnermut il.il. ullumikkut pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu illersuuteqarpoq. Kisianni illersuutit taamaattut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineqarnernut allatut ilusilinnut, pineqartup pisortani kiffartuussineranik imaluunniit sulisinneqarnerannik tunuliaquteqartumik iliuuserineqartunut nassaassaangillat, soorlu aamma malittarisassat taamaallaat ilaatigut illersuisinnaasut, tassami tamanna sioqqullugu qanilleqqusinnginnerup tunniunneqarsimanissaa piumasagaataammat.

Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi illersuutit patajaallisarneqarnissaat pisariaqartinneqartoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq, taamaalilluni inuit pisortani kiffartuussisut imaluunniit sulisinneqartut nakuusernermuinnaanngitsoq, sioorasaarneqarnermuinnaanngitsoq aamma ajuallannartumik oqaluunneqarnermuinnaanngitsoq il.il., kisianni aamma kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineqarnernut, kiffartuussinerup imaluunniit sulisinneqarnerup nalaani iliuuserineqartunut, illersugaanissaallutik, matumani kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineqarnermi siullerpaami illersorneqassallutik. Taamaammat pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu akisussaatinneqarnissamut, kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu, inuup inatsisinut naapertuuttumik pisortani kiffartuussineranit imaluunniit sulisinneqarneranit pissuteqartumik, pissusilersortoqartillugu siuningaani qanilleqqusinnginnissap tunniunneqarsimanissaa piumasagaataasariaqanngilaq.

Tamanna tunngavigalugu pinerluttulerinermi inatsimmi nutaamik aalajangersakkamik § 37 a-tut ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna, pineqartup attaveqarfigineqarneratigut, malersorneratigut imaluunniit allakkut

kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineratigut imaluunniit aamma taakku pissutigalugit, § 37-imi inuit taaneqartut inuup inuunermi atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliisoq, kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersortutut eqqartuunneqassaaq. Qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 119 a aalajangersakkap annertuumik assigaa.

Oqariartaatsit »pisortani kiffartuussisoq imaluunniit sulisinneqartoq« aamma »kiffartuussinerup imaluunniit sulisinneqarnerup nalaani imaluunniit aamma taakku pissutigalugit« pinerluttulerinermi inatsimmi § 37-imisut paasineqassapput. Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.1.1 innersuussutigineqarpoq, tassanilu ilaatigut aalajangersakkami inuit pisortat ingerlatsineranni (imaappoq naalagaaffimmi, nunap ilaani, kommunini sullissivinni) atorfillit ilaatinneqartut, soorlu aamma inuit allat, pisortanik sullissineq imaluunniit sulisinneqarneq malillugu iliuuseqartut ilaatinneqarsinnaasut, takuneqarsinnaavoq.

Kissaatigisaanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersornermik atuilluni attaveqarneq siulleq aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi siullertut ilaatinneqarpoq. Attaveqarneq periaatsit assigiinngitsut atorlugit pisinnaavoq, aamma pineqartup pissusilersornera iliuuseqartumit inummut illersugaasumut piviusumik saaffiginninnertut imaluunniit attaveqarnertut pissuseqarnersoq, aalajangersagaq malillugu pingaaruteqarpoq.

Kissaatigisaanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersornermik atuilluni malersuineq aappaattut aalajangersakkami ilaatinneqarpoq. Pineqartup inummik illersorneqartumik qanillivinnani malinninnerani, isiginnaarnerani imaluunniit nakkutigininnerani, taamaalilluni pissusilersorneq attaveqarnertut taaneqarneqarsinnaanani imaluunniit qulakkeerlugu attaveqarnertut taaneqarsinnaanani, tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq.

Inummik illersugaasumik allatut periaaseqarluni kissaatigisaanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorneq pingajuattut aalajangersakkami ilaatinneqarpoq. Taaguut »kissaatigisaanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfiginninneq« tassunga atatillugu atituumik paasineqassaaq aamma iliuutsit suussutaat tamaasa ilaatinneqarsinnaapput, matumani timitalerlugu iliuuseqarneq aamma attaveqatigiinnermut ilutsit assigiinngitsut ilanngullugit.

Assersuutigalugu namminerisamik atassuteqarnerni inuup illersugaasup videoliarineqarnera imaluunniit assilineqarnera imaluunniit ingerlatitseqqinneq, matumani namminerisamik imminut pilluni paasissutissanik il.il. tamanut saqqummiussineq ilanngullugit, pineqarsinnaapput.

Atassuteqarneq, malersuineq il.il. inuup illersugaasup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliinerussasut, aamma pissusilersorneq ima pissuseqassasoq imalu ingasatsigissasoq, inummut pineqartumut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorneq pineqartoq, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi piumasaqaataavoq.

Iliuutsit, inuup illersugaasup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerisa innarlerneqarnissaannut nalinginnaasumik naleqquttuusut aalajangersakkami ilaatinneqarnissaat, aammattaaq aammattaaq naatsorsuutigineqarpoq.

Inuup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliineq assersuutigalugu tassaasinnaavoq pigajuttumik, kissaatigineqanngitsumik saaffigineqarneq imaluunniit iliuusini allaniissinnaavoq, amerlassusertik pissutigalugu nuanninngitsuusuni imaluunniit akornusersuutaasuni, taakku imarisaanni imaluunniit suli amerlanerusunik attaveqarfigineqannginnissamik kissaateqarnermiissinnaallutik. Pisuni ataasiakkaani saaffiginninneq pissutsit assigiinngitsut pissutigalugit ima ingasatsigisinnaavoq, inuup illersugaasup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliinerusinnaalluni aamma taamaammat aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqarsinnaalluni. Assersuutigalugu najukkami inuttut saaffigineqarneq, tassani iliuuseqartup oqaaseqaatinik innarliisunik oqaaseqaateqarnera nalinginnaasumik ima ingasatsigisinnaavoq, aalajangersakkap atuuffissaata ataaniitinneqassalluni.

Aalajangersakkamut qitiusumik atuuffissaq tassaasussaavoq, suliامي paasissutissat aallaavigalugit, assersuutigalugu sumiiffiup piffissallu kiisalu saaffiginninnerit il.il. imaasa, pineqartup kissaatiginngisaanik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineqarnissaa iliuuseqartup siunertarisimagaa nalornissutigineqassanani.

Attaveqarnermi, malersuinermi il.il. pisoq suliffimmut tunngasuunngitsumut atatillugu pisimanersoq imaluunniit sulinermut

tunngatillugu pisimanersoq, nalinginnaasumik pingaartinneqartussaassaaq, tassami kingullertut taaneqartumi, aalajangersakkap paasineqarnissaa malillugu inuup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliineq pineqassappat, ilisaqqunnartumik annertunerusumik pisoqassaq.

Inuup pisortanik kiffartuussisup suliassami ilaattut pissusissamisoortumik pisuni amerlasuuni innuttaasunik attaveqartartussaanaera tassunga atatillugu ingammik isiginiarneqassaaq, matumani aaqqiagiinnginnerit taakkunani pilersinnaanerat ilanngullugu. Oqartussaasutut suliaqarnerit pitillugit tamanna ingammik atuuppoq. Tamatuma saniatigut – aamma Kalaallit Nunaata nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit isumaqatigiissutigineqarsimasut malillugit pisussaaffiisa malitsigisaannik, matumani ingammik Inuttut Pisinnaatitaaffiit pillugit Europami naalagaaffiit Isumaqatigiisummi (EMRK-mi) artikili 10 – pisortani oqartussaasut inuillu pisortani kiffartuussisut isornartorsiornissaannut atituumik killiliisoqarpoq. Taamaammat inuk illersugaasoq kiffartuussitillugu, nalinginnaasumik isigalugu naammaginniinnartariaqarnermut killiliussaq qaffasinnerusussaavoq.

Attaveqarfigineqarneq, malersorneqarneq il.il. pisoq piviusoq inummik illersugaasumik inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliisutut pissuseqarnersoq, taamaattoq pisuni tamani suliarni pissutsit ataatsimoortillugit piviusumik nalilersuiffigineqarnerannit aalajangiiffigineqartussaassaaq.

Aalajangersakkap atorneqarnissaanut piumasaqaatit naammassineqarsimanersut, pisuni arlalinni uppersarsassallugit ajornakusoortussaavoq. Assersuutigalugu oqarasuaatikkut attavigineqarni aamma inoqatinut attaveqaatini il.il. allagarsiussat pineqartillugit tamanna pisinnaavoq.

Pissusilersorneq oqaaseqaatitut, EMRK-mi artikili 10-imi, Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussivimmi nassuiarneqarnermisut, illersugaasutut pissuseqarpat, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atuutissanngilaq.

Tamanna EMRK-mi artikili 10-imut akerliussappat, inuit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu akisussaatinneqarsinnaanngitsut, tamatuma kinguneraa.

Taamaalillutik unnerluussutip saqqummiunneqarneranut aamma pinerluttulerinermik suliat aalajangiiffigineqarneranut atatillugu, killiligaanngitsumik oqaaseqarsinnaatitaanerup annertuup eqqarsaatigineqarnissaata, ingammik inuiaqatigiinnut tunngasumik sammisat soqutiginaartut pineqartillugit, suliami piviusumi tassani inunnut pisortani kiffartuussisunut imaluunniit sullissisunut, inuup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliinnermut pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu akisussaatinneqarsinnaannginnerannik imaluunniit akisussaatinniarneqarsinnaannginnerannik tamanna kinguneqassanersoq pillugu piviusumik tamakkiisumik naliliinermik, naleqquttumik annertussusilimmik unnerluussisussaataasut eqqartuussiviillu suliaqartussaasussaapput. Taamaalillutik eqqartuussiviit apeqqut pillugu Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussivimmi sulisaaseq ilannguttussaassavaat.

Inuttut Pisinnaatitaaffiit pillugit Europami naalagaaffiit Isumaqaatigiissutaat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atortuulersinneqarnissaannik peqqussutikkut nr. 814-ikkut, 18. september 2001-imeersukkut EMRK Kalaallit Nunaannut ilanngunneqarpoq.

EMRK-mi artikili 10, imm. 1 malillugu kinaluunniit killiligaanngitsumik oqaaseqarsinnaanermik pisinnaatitaaffeqarpoq. Oqaatsit pissutsit piviusut pillugit paasissutissatut ilusillit aamma inuttut isummanik ersersitsineq artikili 10-imi paatsuugassaanngitsumik ilaatinneqarput. Taamaattoq Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussiviup suliasaasia malillugu, oqaatsit, nakuusernissamik qunusaarisut imaluunniit kajumissaaarisut, imaluunniit oqaatsit, inuit allat gruppiinut ingasattorujussuarmik qinngarsuinertut imaluunniit asissuinertut oqaatigineqartut, illersuinermi ilaatinneqanngillat.

Artikili 10 malillugu killiligaanngitsumik oqaaseqarsinnaatitaanermi illersorneqarneq killeqarpoq. Akuliunneq inatsisikkut aalajangerneqarsimappat, aamma toqqissisimannginnissaq imaluunniit pinerluttuliornissaq pitsaaliorniarlugu, peqqinnissaq imaluunniit assuarnaassuseq illersorniarlugu, allat ataqqisaanerat tusaamasaanerallu imaluunniit pisinnaatitaaffiit illersorniarlugit, paasissutissat isertuussaasut siammarterneqarnissaat pitsaaliorniarlugit imaluunniit eqqartuussisutut pissaanermik oqartussaasuuneq aamma arlaannaannulluunniit

attuumassuteqannginneq qulakkeerniarlugu, nunap isumannaatsuunissaa, nunap innarligassaannginnera imaluunniit tamat toqqissisimatinneqarnissaat eqqarsaatigalugit, inuiaqatigiinni demogratiskiusuni tamanna pisariaqartinneqarpat, artikili 10, imm. 2 malillugu killiligaanngitsunik oqaaseqarsinnaatitaaneq akuliuffigineqarsinnaavoq.

Taamaalilluni killiligaanani oqaaseqarsinnaatitaanermi akuliunneq, inatsisikkut aalajangerneqartussaavoq aamma inatsisinut naapertuuttumik eqqarsaatigisassanut, artikili 10, imm. 2-mi taagorneqartunut tunngatillugu inuiaqatigiinni demokratiskiusuni pisariaqartinneqartussaavoq.

Inuit pisortani kiffartuussisut, matumani politiit, parnaarussivinni paarsisut, peqqinnissaq pillugu sulisut, isumaginninnermi siunnersortit, sulianik suliarinnittut il.il., kiffartuussinerup imaluunniit suliaqarnerup suliarineqarnerata nalaani imaluunniit aamma taakku pissutigalugit pissusilersuutigineqartunik, kissaatigineqanngitsunik, innarliisunik nikanarsaataasunillu pissusilersorfigineqarnissaannut pitsaanerusumik illersuinissap pissarsiarineqarnissaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 37 a-tut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup siunertarimmagu, eqqarsaatigisassat inatsisitigut akuerisaasut, killiligaanani oqaaseqarsinnaatitaanermut akuliunnermut tunngaviusinnaasut pineqartut, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Tamatuma peqatigisaanik, killiligaanani oqaaseqarsinnaatitaanermi akuliunneq pisariaqartinneqartutut isigineqassasoq, tassami inatsisiliornerup atuuttup, inuit pisortani kiffartuussisut imaluunniit suliaqartut kissaataanngitsunik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorneq naammattumik illersunngikkaat, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Taaneqartut tunngavigalugit, siunnersuut EMRK-mut katigunneqarsinnaasoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq. Inatsimmut tunngaviusumut aamma EMRK-mut pissutsit erseqqinnerusumik pineqartillugit, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup naliliinera pillugu, Folketingstidende 2016-17, ilanngussaq A, L 73 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 15 ff innersuussutigineqarpoq.

Qanilleqqusinnginneq pillugu inatsit manna tikillugu atorneqarnermisut atorneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalilluni pissutsit,

iliuuseqartumut qanilleqqusinnginnermik allartitsissutaasinnaapput aamma tamatuma peqatigisaanik pinerluttulerinermi inatsimmi § 37 a-tut siunnersuutigineqartumik unioqqutitsinerusinnaallutik. Aamma pissutsit taamaallaat qanilleqqusinnginnermik nalunaaruteqarnissamik periarfissiisut, kisianni § 37 a-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu akisussaatinneqarnissamut piumasaqaatinik naammassinninngitsut aamma pisinnaapput. Aamma taamatut pissutsit atuussinnaapput, qanilleqqusinnginneq nalunaarutigineqareersimasoq unioqqutinneqarluni, kisianni § 37 a-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumik pissutsit unioqqutitsinerussanatik.

Pineqaatissiinerup suunissaanik toqqaanermi aamma uuttortaanermi iliuuseqartut ataasiakkaat inuttut atugarisaasa eqqartuussivimmit sulii eqqarsaatigineqartussaassapput, matumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 malillugu pineqartup inatsisinik unioqqutitseqqinnginnissaanut suut pisariaqartinneqartutut missiliuutaanersut ilanngullugit. Kisianni inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa, matumani § 121, imm. 1, nr. 1 malillugu inuiaqatigiit iliuutsinik taamatut pissuseqartunik akiunissamik soqutigisai ilanngullugit, aamma eqqarsaatigineqartussaassapput.

Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini § 1, nr. 2, tassungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.2. Kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisunik ataqatigiinnerni inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik assinik ulluinnarpalaartunik il.il. avitsineq

2.2.1. Inatsisit atuuttut

Inuk, pissutsitigut kanngunartutigut piitaajuissutsimik innarliisoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1 malillugu kanngutaalliorfiginnittutut eqqartuunneqassaaq.

Aalajangersagaq aalajangersakkatut katersuiffittut atuuppoq, tassani kinguaassiuutitigut iliuutsit, kinguaassiuutitigut pinerluttuliornerit pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 18-imi aalajangersakkani allani ilaatinneqanngitsut, kisianni taamaattoq Folketingstidende 2018-19, ilanngussaq A, L 123 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 15 malillugu

pineqaatissiissutaasariaqartut isumaqarfigineqartut pillugit
atorneqarsinnaasoq.

Aalajangersagaq massakkut ilutsimisut inatsisikkut nr. 168-ikkut, 27. februar 2019-imeersukkut pinerluttulerinermi inatsimmut ilanngunneqarpoq, tassani aalajangersagaq piuminarsarneqarluni aamma oqaatsitigut nutarteriffigineqarluni. Folketingstidende 2018-19, ilanngussaq A, L 123 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 29 malillugu, inatsisip allanngortinneqarneratigut aalajangersakkami iliuuserisap imarisassaasa allanngortinneqarnissaat siunertarineqarsimanngilaq. Folketingstidende 1953-54, ilanngussaq A, spalte 382 malillugu, aalajangersakkap qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 232 assigigaa, aalajangersakkamut oqaaseqaatit malitsigaat.

2.2.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Qulaani takuneqarsinnaasutut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-p pillaaasarnermik inatsimmi § 232 assigaa.

Aalajangersakkamut oqaaseqaatit allanngortinneqarnissaat siunertaralugu, inatsisikkut nr. 722-ikkut, 20. juni 2025-imeersukkut pillaaasarnermik inatsimmi § 232-ip oqaasertani oqaatsitigut allanngortitsinerit suliarineqarput, taamaalilluni kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnermi inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik assinik ulluinnarpalaartunik il.il. avitsinerup, pissutsit assigiinngitsut malillugit aalajangersakkap unioqqutinneqarneratut pillaatissiissutaasinnaanera, erseqqissumik takuneqarsinnaalersinneqassalluni.

Taamanikkut aalajangersakkamut oqaaseqaatini, assersuutigalugu meeqqap ilisarnartup assinganik kinguaassiuutitigut pissutsit pillugit oqaaseqaatinik ilaqartumik interneti atorlugu siaruarterineq – assimut kinguaassiuutitigut pissutsit pillugit oqaaseqaatit ilaatinneqartut ingasassusaat apeqqutaatillugit – aalajangersakkamik unioqqutitsinerusinnaanerat, inatsimmik allanngortitsinerimut pissutaasutut Inatsiseqarnermut ministereqarfiup taasimavaa. Kisianni pisut ilaanni aamma meeqqap ilisarnartup assinga nittartakkami kinguaassiuutitigut tunngasunik imaqartumi avinneqarpat, aalajangersakkamik unioqqutitsisoqarsinnaasoq, ministereqarfik isumaqarpoq. Tamanna aalajangersakkami imaluunniit aalajangersakkamut oqaaseqaatini erseqqissumik takuneqarsinnaasimanngilaq.

Kinguaassiuutitigut ataqatigiinnerni atorneqarnissaat anguniarlugit, meeqqat assiisa ilaanerat akuersineqarsinnaanngitsoq, aamma taamaammat pisinnaatitaanani kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnermi inuit 18-it inorlugit ukiullit assiinik avitsinerup il.il., kannguttaalliorfiginninneq pillugu pillaasarnermik inatsimmi § 232-mik unioqqutitsinerunerata erseqqissarneqarnissaa pisariaqartinneqartoq, ministereqarfiup aammattaaq taavaa. Folketingstidende 2024-25, ilanngussaq A, L 184 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 7 f innersuussutigineqarpoq.

Pillaasarnermik inatsimmi kannguttalliorfiginninneq pillugu aalajangersakkami eqqarsaatigisat assingi, oqaasertaanik allanngortitsinnermut pissutaasut, taamatuttaaq Kalaallit Nunaannut tunngatillugu aamma atuuttut, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Aalajangersakkamut oqaaseqaatit allanngortinneqarnissaat periarfissinniarlugu, taamaalilluni inuit 18-it inorlugit ukiullit assii ulluinnarpalaartut, kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnerni, pissutsit assigiinngitsut malillugit aalajangersakkamut ilaatinneqarsinnaanerata erseqqissumik takuneqarsinnaaniassammat, tamanna tunngavigalugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-imi oqaatsit oqaatsitigut allanngortinneqarnissaat suliarineqassaaq.

Inuit 18-it inorlugit ukiullit pisuni nalinginnaasumik ulluinnarpalaartuni, assersuutigalugu meeqqat sissami nalunnguartut assii imaluunniit eqaarsaarnermik takutitsinerannit assit, assit il.il. kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnerni avinneqarpata, pissutsit assigiinngitsut malillugit tamanna kannguttaalliorfiginninneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-imi ilatinneqarsinnaavoq.

Asseq pineqartoq il.il. aalajangersakkami pinerluutinngortitsinnermut ilaanersoq pillugu, kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnerni avinneqarnersoq piviusumik aamma ataatsimut naliliinermik tunngaveqarumaarpoq. Asseq il.il. nittartakkani erseqqissumik kinguaassiuutitigut tunngasumik imaqartuni, matumani atoqatigiinnermik takutitsisunik nittartakkani ilineqarpat, matumani nittartakkat atoqatigiinnermik takutitsisut, taakkunani asseq atortussani atoqatigiinnernik takutitsisunik akuliunneqarluni, pisuni tamani

kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnerni avitsineq pineqassaaq. Asseq nittartakkani, assersuutigalugu atoqatigiinnermi pinnguaatinik assigisaanillu tuniniaanissamik siunertaqartuni siammarterneqarpat, tamanna aamma atuuppoq.

Immineq pillutik assit kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik ataqatigiinnerni avinneqarnissaat, inuit 15-it inorlugit ukiullit atuuttumik akuersissuteqarsinnaannginnerat naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattoqassappat assip pineqartup avinneqarnissaanut akuersissuteqarsimaneq taamaalilluni pingaaruteqassanngilaq aamma inummit 15-it inorlugit ukiulimmit tunniunneqarpat, atuuttutut isigineqassanani.

Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini § 1, nr. 3, tassungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.3. Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik inissiilluni assiliinerit videoliallu

2.3.1. Inatsisit atuuttut

Inuk, inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutininik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik siammarterisoq, soorlu assinik, filminik, oqaluttuareqqiinnermik takuneqarsinnaasunik assigisaanillu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 1 malillugu eqqartuunneqassaaq.

Inuk, inunnik 18-it inorlugit ukiullit, soorlu assilineqarnerannik, filmiliarineqarnerannik, oqaluttuareqqinneqarnerannik takuneqarsinnaasunik assigisaanillu, pigisaqartoq imaluunniit akiliilluni imaluunniit interneti imaluunniit systemi assingusoq paasissutissanik siammarterut aqutigalugu atortussanik kinguaassiuutininik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik ilisimasaqalersoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 2 malillugu eqqartuunneqassaaq. Taamaattoq aalajangersakkami imm. 3 malillugu, pineqartoq piginninnermut akuersissuteqarpat, inummik 15-ileereersimasumik atortussat kinguaassiuutininik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut pigineqarnerat aalajangersakkami ilaatinneqanngillat.

Iliuseqartup pineqartup ukiui nalunngippagit imaluunniit tassunga tunngatillugu mianersuaalliorluni iliuseqarsimappat, inummik 18-it

inorlugit ukiulimmik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, soorlu assinik, filminik assigisaanillu, tuniniaanissaq imaluunniit allatut periaaseqarluni atortussat siammarterneqarnissaat siunertaralugu immiussisoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4 malillugu inuk eqqartuunneqassaaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 85 kingullermik inatsisikkut nr. 411-ikkut, 23. april 2024-imeersukkut allanngortinneqarpoq, tassani Folketingstidende 2023-24, ilanngussaq A, L 97 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 14 f malillugu oqaatsitigut nutarterinerimut ilaatillugu »pornografiimik meeqqanut tunngasumik« aamma »pornografiskiusumik« »atortussat inummut kinguaassiuutitigut kanngunarsaanermut tunngassuteqartut«-mik taarserneqarput. Oqaatsit imarisaasa nutarterneqarnerat, 2023-imi nutarterinerup assigisaanik, inatsit nr. 741, 13. juni 2023-imeersoq malillugu qallunaat pillaasarnermik inatsisaanni kapitali 24-imi suliarineqartumit tunngaveqarpoq, aamma taamaalilluni iliuuserineqartup imaanik aalajangersakkami allanngortitsinissaq siunertarineqanngilaq. Assit il.il., taakkunani inuk 18-it inorlugit ukiulik atoqateqartoq imaluunniit atoqateqarnermit allaanerumik kinguaassiuutitigut atassuteqartoq, tassani inummut 18-it inorlugit ukiulimmut tunngatillugu atortut ima atorineqarlutik, atoqatiginninneq imaluunniit atoqateqarnermit allaanerumik kinguaassiuutitigut atassuteqarneq assigalugu, imaluunniit inuk 18-it inorlugit ukiulik kinguaassiuutinik imaluunniit attuualarinernik kinguaassiuutitigut sunnuteqartunik assiliinerni assilineqarluni, pinerluttuliornermi iliuuserineqartumi ilaatinneqartut, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Meeqqanik tamataqanngitsunik assit nalinginnaasut, assersuutigalugu sissami pinnguarnertit nalaanni, kisianni aalajangersakkap atuuffissaata avataaniipput. Folketingstidende 2023-24, ilanngussaq A, L 97 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 28, aamma Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1660 f innersuussutigineqarput.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussineq, siammarterineq aamma pigisaqarneq, tassani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik imaluunniit attuualarinertit kinguaassiuutitigut sunnuteqartut pineqaratik, matumani meeqqanik inissiilluni assiliinertit aamma -videoliat, taakkunani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik, kisianni inuk assilineqartoq assersuutigalugu atisalersorsimanermigut imaluunniit inissinneqarsimanermigut

kinguaassiuutitut atoqatigiinnermullu sammisumik periaaseqartumik erseqqissumik saqqummersinneqarluni, taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-ip atuuffiani ilaatinneqanngillat.

Atortussanik immiussineq avitsinerlu, tassani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniuteqartut pineqaratik, matumani meeqqanik inissiilluni assiliinerit aamma -videoliat ilanngullugit, pissutsit assigiinngitsut malilugit kannguttaalliorfiginninneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-imi ilaatinneqarsinnaassapput.

Aalajangersakkami imm. 1-imiit 3 ilanngullugu aalajangersakkat, qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 235, imm. 1-miit 3 ilanngullugu aalajangersakkat assigigaat, aamma pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4, qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 230, Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1660 f malillugu, inatsisikkut nr. 228-ikkut, 2. april 2003-imeersukkut oqaasertaliorneqarnerat assigigaat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-imut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Taamanikkut pillaaasarnermik inatsimmi § 230 atuuttoq inatsisikkut nr. 633-ikkut, 12. juni 2013-imeersukkut oqaatsitigut nutarterlugu pillaaasarnermik inatsimmi § 226-imi ingerlateqqinneqarpoq.

2.3.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussineq, siammarterineq aamma pigisaqarneq pillugit qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni §§ 226 aamma 235, inatsisikkut nr. 722-ikkut, 20. juni 2025-imeersukkut aamma atortussanut kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunut imaluunniit ukkatarinnittunut naligiissinneqarsinnaasunut aamma ilaatitsilersillugit annertusineqarput.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik inissiilluni assiliinernik taaneqartartut aamma -videoliat, imaappoq assit il.il. taakkunani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniisartut suliarineqaratik, kianni assersuutigalugu iluatigut atisanik atisalernerisigut imaluunniit kinguaassiuutitut atoqatigiinnermullu sammisunik atortunik tigummisinnerisigut, meeraq

erseqqissumik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqarluni, annertusititsinerup aalajangersakkami ilaatinneqalernerat ullumikkut kinguneraa.

Atortussanik taamaattunik immiussineq, siammarterineq aamma pigisaqarneq, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaa malillugu ingasattumik innarliinera innersuussutigalugu annertusititsineq suliarineqarpoq – amma naak inuk assilineqartoq kinguaassiuutinik tamataqanngitsunik takutitsinngikkaluartoq aamma attualaarinerinik kinguaassiuutitigut sunniisartunik suliaqanngikkaluartoq. Tamatuma peqatigisaanik meeqqat kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqartarnerisa akuerineqarsinnaanngilluinnarnerat pillugu erseqqissumik ersersitsinissamik pisariaqartitsisoqartoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq. Folketingstidende 2024-25, ilanngussaq A, L 184 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 5 innersuussutigineqarpoq.

Inuit 18-it inorlugit ukiullit kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqarnissamut illersorneqarnissaannut eqqarsaatigisassat taamaaqataanik Kalaallit Nunaanni atuuttut, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-p annertusineqarnissaa tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni inuit 18-it inorlugit ukiullit pillugit atortussiat, kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsinerinut imaluunniit ukkassinerinut naligiissinneqartut, aamma aalajangersakkami ilaatinneqalissapput.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik inissiilluni assiliinernik taaneqartartut aamma -videoliat, inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik periaaseqartumik erseqqissumik saqqummersinneqartut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-imi ilaatinneqartussaannerat tamatuma kingunerissavaa.

Assit, filmit, oqaluttuareqqiinerit takuneqarsinnaasut allat assigisaalluunniit, taakkunani kinguaassiuutit tamataqanngitsut ersersinneqaratik imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit takutinneqaratik, kisianni inuk assilineqartoq kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik periaaseqartumik erseqqissumik saqqummersinneqarluni, inissiilluni assiliinertut aamma – videoliornertut

paasineqassapput. Assersuutigalugu atortussat, taakkunani inuk assileneqartoq atisalersorsimanermigut imaluunniit inissinneqarsimanermigut kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik periaaseqartumik erseqqissumik saqqummersinneqarluni, assersuutigalugu iluatigut atisanik atisalerneratigut imaluunniit kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisunik atortunik tigummisinnerisigut, pineqarput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 4-miit 6 ilanngullugu aalajangersakkat, taakkunungalugu oqaaseqaatit erseqqinnersumik innersuussutigineqarput.

2.4. Inuit 18-it inorlugit ukiullit ilaatillugit kinguaassiuutitigut atortussat qarasaasiakkut piliarineqartut

2.4.1. Inatsisit atuuttut

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, soorlu assinik, filminik, oqaluttuareqqiinnermik takuneqarsinnaasunik allanik assigisaannillu siaruarterisutut, inuk pinerluttulernermi inatsimmi § 85, imm. 1 malillugu eqqartuunneqassaaq.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik akiliilluni imaluunniit interneti imaluunniit systemi assingusoq paasissutissanik siammarterut aqqutigalugu atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, soorlu assinik, filminik, oqaluttuareqqiinnermullu takuneqarsinnaasunik allanik assigisaannillu ilisimasaqalersoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 2 malillugu inuk eqqartuunneqassaaq. Taamaattoq aalajangersakkami imm. 3 malillugu, pineqartoq piginninnermut akuersissuteqarpat, inummik 15-ileereersimasumik atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut pigineqarnerat aalajangersakkami ilaatinneqanngillat.

Pinerluttuliornermik iliuuseqarnermi assit il.il. ilaatinneqartut, taakkunani inuk 18-it inorlugit ukiulik atoqatiginnittoq imaluunniit atoqateqarnermit allaanerusumik kinguaassiuutitigut atassuteqartoq, taakkunani inummut 18-it inorlugit ukiulimmut tunngatillugu, atortut ima atorneqarlutik, atoqatiginninneq imaluunniit atoqateqarnermit allaanerusumik kinguaassiuutitigut atassuteqarneq assigalugit imaluunniit inuk 18-it

inorlugit ukiulik kinguaassiuutit imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit assilineqarnissaannut assilisittartutut atorneqarluni, aalajangersakkami imm. 1-miit 2 ilanngullugu aalajangersakkanut oqaaseqatini takuneqarsinnaavoq.

Meeqqanik tamataqanngitsunik assit nalinginnaasut, assersuutigalugu sissami pinnguarnierit nalaanni, kisianni aalajangersakkap atuuffissaata avataaniipput. Folketingstidende 2023-24, ilanngussaq A, L 97 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 28, aamma Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1660 f innersuussutigineqarput.

»Oqaluttuareqqiinerit takuneqarsinnaasunik allanik« paasinninnissaq ima paasineqassaaq, ingammik qarasaasiami assilit piliarineqartut, inummik 18-it inorlugit ukiulimmik piviusumik assiliisut, kisianni piviusuunnginnerat eqqarsaatigissanngikkaanni, assimut assingulluinnartoq. Piviusuunngitsumik saqqummersitsineq taamaalilluni assitut assigisaatulluunniit saqqumissaaq. Qalipakkat, titartakkat il.il., assinik piviusunik assigeqqissaanngitsutut takuneqarsinnaasut, aalajangersakkap atuuffiata avataaniipput. Folketingstidende 2023-24, ilanngussaq A, L 97 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 28 innersuussutigineqarpoq.

Iliuseqartup pineqartup ukiui nalunngippagit imaluunniit tassunga tunngatillugu mianersuaalliorluni iliuseqarsimappat, inummik 18-it inorlugit ukiulimmik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, soorlu assinik, filminik assigisaanillu, tuniniaanissaq imaluunniit allatut periaaseqarluni atortussat siammarterneqarnissaat siunertarlugu immiussisoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4 malillugu inuk eqqartuunneqassaaq.

Inuup 18-it inorlugit ukiullip assit il.il. pineqartut immiunneqarnerat nalussanngikkaa, aalajangersakkami piumasaqaataavoq. Kisianni isertortumik assiliineq imaluunniit immiussineq kannguttaalliorfiginninneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-imi imaluunniit inunnik sumiiffinni tikikkuminaatsuni assiliineq pillugu § 94, imm. 1, nr. 4-imi ilaatinneqassaaq.

Pinerluttuliornermik iliuseq, assinik i.il. immiussineq ilaatinneqartoq, tassani inuk 18-it inorlugit ukiulik atoqatiginnittoq imaluunniit atoqateqarnermit allaanerusumik kinguaassiuutitigut atassuteqartoq,

taakkunani inummut 18-it inorlugit ukiulimmut tunngatillugu, atortut ima atornerarlutik, atoqatiginninneq imaluunniit atoqateqarnermit allaanerumik kinguaassiuutitigut atassuteqarneq assigalugit imaluunniit inuk 18-it inorlugit ukiulik kinguaassiuutit imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit assilineqarnissaannut assilisittartutut atornerarluni, aalajangersakkap imm. 4-nut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Nipinik immiussinerit titartaanerillu aalajangersakkap atuuffissaata avataaniipput. Folketingstidende 2023-24, ilanngussaq A, L 97 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 28 innersuussutigineqarpoq.

Oqaatsit imarisaanni »assigisaaluunniit«-mmi, assinik aallakaatitsinerit allat, toqqorneqarnerat pisinnagit, assersuutigalugu assit toqqaannartumik aallakaatitsinernut atornerqartussat, ilaatinneqarput. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1661 innersuussutigineqarpoq.

Taamaalilluni inunnik piviusunik 18-init inorlugit ukiulinnik atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsissut imaluunniit ukkatarinnittut taamaallaat immiunneqarnerat pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4-mi ilaatinneqarput, tamatumalu peqatigisaanik inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsissut imaluunniit ukkatarinnittut qarasaasiaq atorlugu piliarineqartunik sananeq, matumani atortussat silassorissuusiaq atorlugu pilersinneqartut, aalajangersakkap atuuffissaata avataaniipput.

»Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik« pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-imut innersuussineq, pineqartoq 18-init ukiukinnerusutut saqqummerpat, iliuutsip imaani tangertaq naammassineqarsimassasoq, oqaaseqaatit malillugit taama paasineqassaaq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1660 f innersuussutigineqarpoq.

Aalajangersakkami imm. 1-imiit 3 ilanngullugu aalajangersakkat, qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 235, imm. 1-miit 3 ilanngullugu aalajangersakkat assigigaat, aamma pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4, qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 230, Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1660 f malillugu, inatsisikkut nr. 228-ikkut, 2. april 2003-imeersukkut oqaasertaliorneqarnerat assigigaat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-imut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Taamanikkut

pillaasarnermik inatsimmi § 230 atuuttoq inatsisikkut nr. 633-ikkut, 12. juni 2013-imeersukkut oqaatsitigut nutarterlugu pillaasarnermik inatsimmi § 226-imi ingerlateqqinneqarpoq.

2.4.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Inatsisikkut nr. 722-ikkut, 20. juni 2025-imeersukkut qallunaat pillaasarnermik inatsisaanni § 226 annertusineqarpoq, taamaalilluni inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkassisunik, oqaluttuareqqiinerinik takuneqarsinnaasunik allatut ittunik ilusilinnik, sananeq, matumani atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqartut ilanngullugit, aamma ilaatinneqalerlutik.

»Oqaluttuareqqiinerit takuneqarsinnaasut allat« pillugit taaguut, taamanikkut pillaasarnermik inatsimmi § 235-imi atorineqartumi, aamma siunissami § 226-imi atorineqartussaasumi, atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqartut, matumani naak atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqaraluartut, silassorissuusaaq atorlugu pilersinneqartut, atortussat tamakkerlutik piviusorsiorlutut takuneqarsinnaappata, ilaatinneqartut, tamatuma peqatigisaanik erseqqissarneqarpoq.

Qarasaasiaq atorlugu pilersitsineq aqutagalugu meeqat kinguaassiuutinit atoqatigiinnermullu sammisumik kinguaassiuutitigut sunniuteqarfigineqannginnissaat imaluunniit kinguaassiuutitigut isiginniffikkut ukkatarineqannginnissaat pillugit erseqqissumik ersersitsinissaaq, aamma taamaammat tuniniaanissaaq imaluunniit allatut periaaseqarluni atortussat siammarterneqarnissaat siunertarlugu immiussinissaaq imaluunniit atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, imaluunniit atortussanik taakkununga naligiissinneqartunik immiussineq, imaluunniit sananeq, aamma naak atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqaraluartut, aamma sananeq imaluunniit siaruarerineq meeqqamik piviusuusumik innarliinermik kinguneqanngikkaluartuq, akuerineqarsinnaanngitsoq, inatsimmik allanngortitsinerup siunertarivaa. Folketingstidende 2024-25, ilanngussaaq A, L 184 saqqummiunneqartoq, qupperneq 6 innersuussutigineqarpoq.

Pillaasarnermik inatsimmi, taama tulleriillutik, §§ 226-ip aamma 235-ip allanngortinneqarnerinut eqqarsaatigisassat tunngaviusut, aamma Kalaallit Nunaannut tunngatillugu atuuttut, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4 annertusineqassasoq, taamaalilluni inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik aalajangersakkami aamma oqaluttuareqqiinernik takuneqarsinnaasunik allatut ittunik ilusilinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik sananeq, matumani atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqartut ilanngullugit, tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq.

Tamatuma peqatigisaanik »oqaluttuareqqiinerit takuneqarsinnaasut allat«, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 1-imi aamma 2-mi atorineqartuni, aamma siunissami aalajangersakkap imm. 4-ni atorineqartussaasuni, atortussat, atortussaq tamakkerluni piviusorsiorlutut saqqumippat, naak atortussaq qarasaasiaq atorlugu piliarineqarsimasoq takuneqarsinnaagaluartoq, qarasaasiaq atorlugu piliat, matumani atortussat soorlu silassorissuusiatq atorlugu pilersinneqartut ilaatinneqarnerat erseqqissarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Atortussat ataatsimut piviusorpalaartuunersut, taakku aalajangersakkani pinerluutinngortitsinermut ilaalissallutik, piviusumik nalilersuineramik tunngaveqassaaq. Soorlu ameq, nutsat, isit imaluunniit inussat immikkuullarissusaasa immikkuualutsiterneqarneri ima erseqqitsiginersut, atortussat ataatsimoorlutik piviusorsiorpalaalerlutik, naak atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqarsimagaluartut, ilaatigut nalilersuinerimi pingaartinneqarsinnaassapput.

Atortussat inummik 18-it inorlugit ukiulimmik piviusumik assiliinertut misigisitsippata, atortussat piviusorpalaartut saqqumissapput. Taamaalillutik atortussat aamma pissutsit assigiinngitsut malillugit ilaatinneqarsinnaassapput, naak atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqarsimanerat nalornissutaanngikkaluartoq. Atortussat, taakkunani aaqqissuinikkut, assersuutigalugu qarasaasiakkut titartakkanik aalatitsissut ikkunneqarsimalluni, kiinnap angissusaanut uuttuutit ulortinneqarlutik, imaluunniit tangertat ataasiakkat piviusuunngitsut assersuutigalugu alfip sului, enhjørningip nassua, isiat mangat il.il. ilanngunneqarsimallutik, atortussat allakkut piviusorsiorlutut takuneqarsinnaappata, pissutsit

assigiinngitsut malillugit aamma pinerluutinngortitsinermi
ilaatinneqarsinnaassapput.

Atortussat piviusorpalaanngitsut, pinerluutinngortitsinerup
avataanissaapput. Assersuutigalugu titartakkat aamma qarasaasiakkt
titartakkanik filmiliani aalaasuliat il.il. uani pineqarput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 4-miit 6 ilanngullugu aalajangersakkt,
taakkunungalugu oqaaseqaatit erseqqinnerusumik innersuussutigineqarput.

2.5. Inunnik atornerluineq pillugu aalajangersagaq immikkoortoq

2.5.1. Inatsisit atuuttut

Inunnik atornerluinernik pinerluutinngortitsisumik, ullumikkut
aalajangersakkamik immikkoortumik pinerluttulerinermi inatsit
imaqanngilaq.

Kisianni inuit allat atornerlunneqarnerannik ilaatitsisunik,
pinerluttulerinermi inatsit aalajangersakkanik arlalinnik imaqarpoq,
matumani inuit niuerutigineqarnerat pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi §
93 aamma iluanaarniapilunneq pillugu § 110 ilanngullugit.

Inuk inunnik niueruteqartoq, inuttassarsiuisoq, assartuisoq, nuussisoq,
ineqartitsisoq imaluunniit tulliusumik inummik, § 91 malillugu 1)
pinngitsaaliinermik atuiffiusumik imaluunniit atuiffiusimasumik tiguisoq,
2) § 92-imi oqaaseqatigiit pingajuat malillugu kiffaanngissusiaasoq 3) § 98
malillugu sioorasaarisoq, 4) paatsoornermik inatsisit unioqqutillugit
pilersitsisoq imaluunniit qularnarunnaarsitsisoq imaluunniit atornerluisoq
imaluunniit 5) pineqartup atortittartuunikkut atornerlunneqarnissaa
siunertaralugu, assuarnartumik allatut periaaseqartoq, atortussanik
kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit
ukkatarinnittunik, soorlu assinik filminilluunniit immiussisoq,
pinngitsaaliilluni sulisitsisoq, inussiaateqartoq imaluunniit
inussiaateqarnerup assigisaanik pissutsinik atuisitsisoq imaluunniit timip
pisataanik peersitsisoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 93, imm. 1
malillugu inunnik niueruteqartutut eqqartuunneqassaaq.

Akissarsiutigalugu atortittartunngortitsinissaq, atortussanik
kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit

ukkarinnittunik, soorlu assinik filminilluunniit immiussinissaq, kinguaassiuutitigut atoqatigiinnernik takutitsinertalinnik isiginnaartitsinissaq, pinngitsaaliilluni sulisitsinissaq, inussiaateqarnissaq imaluunniit inussiaateqarnerup assigisaanik pissutsinik atuisitsinissaq imaluunniit timip pisataanik peersitsinissaq, siunertaralugu pineqartumik atornerluilluni 1) inuttassarsiuisoq, assartuisoq, nuussisoq, ineqartitsisoq imaluunniit tulliusumik inummik 18-it inorlugit ukiulimmik tiguisoq imaluunniit 2) inummit, eqqunngitsuliorfigineqartumut oqartussaasumit atornerluinissamut akuersissuteqarnissaq anguniarlugu akiliisumut imaluunniit iluaqutissamik allanik tunisisumut, aamma inummut akiliinermik iluaqummilluunniit taamaattumik tiguisumut, tamanna aamma atuutissasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 93, imm. 2-p malitsigaa.

Iliuseqartup eqqunngitsuliorfigineqarsimasup pissarsiarineqarneratigut, assartorneqarneratigut, nuunneqarneratigut, inisimatinneqarneratigut imaluunniit tulliusumik pineqartup tiguneratigut iliuutsimik iliuuseqarnermigut, kingusinnerpaamik iliuutsip taassuma iliuuserineqarneranut atatillugu pinngitsaaliisummik, inatsisinut naapertuutinngitsumik pinngitsaaliisimanera, kiffaanngissusiiiasimanera, sioorasaarisimanera, paatsoornermik inatsisit unioqqutillugit pilersitsisimanera imaluunniit qularnarunnaarsitsisimanera imaluunniit atornerluisimanera imaluunniit pineqartup atortittartuunikkut atornerlunneqarnissaa siunertaralugu, assuarnartumik allatut periaaseqartumik, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkarinnittunik, soorlu assinik filminilluunniit immiussisimanera, pinngitsaaliilluni sulisitsisimanera, inussiaateqarsimanera imaluunniit inussiaateqarnerup assigisaanik pissutsinik atuisitsisimanera imaluunniit timip pisataanik peersitsisimanera, pinerluttulerinermi inatsimmi § 93, imm. 1-p atorneqarsinnaaneranut piumasqaataavoq.

Erseqqinnerusumik taagorneqartutut pineqartup »atornerlunneqarnissaa« siunertaralugu, niuerneq pisimassasoq, aalajangersakkap atorneqarnissaanut piumasqaataasoq, aalajangersakkamut piareersaataasumik suliaqarnernit malitsigitinneqarpoq. Iliuseqartup aningaasatigut iluanaaruteqarnissaa siunertaralugu imaluunniit iliuuseqartup pineqartumik nammineq atornerluinissaa siunertaralugu inunnik niueruteqarneq suliarineqarsimassasoq, tamatuma kinguneraa.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1663 innersuussutigineqarpoq.

Taaguut »pinngitsaaliilluni sulisitsineq« nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit atuuttut naapertorlugit paasineqassasoq, Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 663 malillugu, taakku akornanniillutik pinngitsaaliilluni imaluunniit pisussaaffigalugu sulisinneqarneq pillugu ILO-pillugu isumaqatigiissut nr. 29, 28. juni 1930-imeersoq aamma pinngitsaaliilluni sulisitsinerup atorunnaarsinneqarnera pillugu isumaqatigiissut nr. 105, 5. juni 1957-imeersoq. Pinngitsaaliilluni sulisitsinermi ilaapput sulisitsineriit suugaluartulluunniit imaluunniit ikiunerit suugaluartulluunniit, inummit pillaatissiinermik suugaluartumilluunniit siorasaarinikkut piumasaqaataasut, aamma pineqartup suliarissallugit nammineq piumassutsini malillugu neqeroorutiginnisai. Pinngitsaaliilluni sulisitsinermut ilaapputtaaq qinnuuloortitsinermut atornerlunneqarnerit.

Inummik allamik aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartumik, paasisimasaqassutsimik amigaaqartumik, mianersuaatsumik imaluunniit tunniussinermik, nalilimmik illuatungiliinermut naleqqiullugu annertuumik naapertuutinngitsumik, imaluunniit akissarsiutigineqartussaannngitsumik isumaqatigiissuteqarnermi pinngitsuuisinnaannginnerata atuunnerani atornerluinikkut, inuk pinerluttulerinermi inatsimmi § 110, imm. 1 malillugu iluanaarniapiluttutut eqqartuunneqassaaq.

Illuatungerisap aningaasatigut ajornartorsiuteqarneranik imaluunniit allakkut taassuma ajukkunnarnerusutut inissisimaneranik assuarnartumik periaaseqarluni atuilluni, isumaqatigiissummik isumaqatigiissummik isumaqatigiissuteqartoq, imm. 1-imi piumasaqaatit atornerqarnissaat atuutinngikkaluartut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 110, imm. 2 malillugu aamma taamatut inuk eqqartuunneqassaaq.

Suliassaqarfik aamma taanna qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni iluanaarniapilunneq pillugu § 282-tut pinerluttulerinermi inatsimmi § 110-p annertuumik annertussusilimmik pinerluutinngortippaa.

Iluanaarniapilunneq tassaasoq pisuunnguallanniarluni pinerluttuliorneq pillaaasarnermik inatsimmi § 282-imut piareersaataasumik suliaqarnerit

maligitsigaat, tassuunakkullu Rigsdagstidende 1924-25, ilanngussaq A, spalte 3393 malillugu iliuuseqartoq pisinnaatitaanani inatsisinut akerliusumik ilanngussinermigut eqqunngitsuliorfigineqartup pisuussutaani ajunaaruteqarnerup assigisaanik pisinnaatitaanani iluanaaruteqartutut paasineqassaaq.

2.5.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Inatsisikkut nr. 696-ikkut, 24. maj 2022-imeersukkut qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni inunnik atornerluisarneq pillugu immikkut aalajangersagaq ilanngunneqarpoq. Inuk, inuup annertuumik aningaaticut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartumik, paasisimasaqassutsumik amigaateqartumik, mianersuaatsumik imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuisinnaannginnerata atuunnerani atornerluinikkut inuttassarsiortutut, assartuisutut, nuussisutut, ineqartitsisutut imaluunniit tulliusumik pissutsit isertuanngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu pineqartumik tiguisutut, inunnik atornerluisutut parnaarussivimmi ukiut 6 tikillugit pillaatissinneqassasoq, taamaalilluni pillaaasarnermik inatsimmi § 262 b-p malitsigaa. Inuk, oqaaseqatigiinni siullerni pissutsit taaneqartut ataanni inummik akilersilluni atortittartutut, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussisoq, soorlu assinik filminilluunniit imaluunniit kinguaassiuutitigut atoqatigiinnernik isiginnartitsinerni ilaatitsisoq, taamaaqataanik pillaatissinneqassaaq.

Nunanit allanit sulisitat mianerisariallit pillugit ministereqarfiit assigiinngitsut akornanni suleqatigiissitat aamma inunnik niueruteqarnerup akiorneqarnissaa pillugu ministereqarfiit assigiinngitsut akornanni suleqatigiissitat ataatsimoorlutik nalunaarusiaannit, 2021-imi septembarimi tunniussaannit, inatsimmik allanngortitsineq tunngaveqarpoq.

Sulisitat mianerisariallit atornerlunneqarnissaannut illersuutit pillaaarneq pillugu inatsiseqartitsinermi nassaassaareersut, kisianni illersuinerup taassuma patajaallisarneqarnissaa pisariaqartinneqartoq, taamaalilluni sulisitat mianerisariallit ingasattumik atornerlunneqarnerisa eqqartuussisulersuunneqarsinnaanissaat aamma ima pillaatissiissutaasinnaanissaat, pinerluttuliornerup ilungersunassusaa naligissallugu, qulakkeerneqassammat, nalunaarusiami suleqatigiissitat ilaatigut taavaat. Pinngitsaaliilluni sulisitsinissamut inunnik

niueruteqarnermi tunuliaqutaasut eqqartuussisulersuunneqarnissaat ajornakusoortoq, aamma tamanna pinngitsaaliissutit atornerqarsimanerat pillugu uppersaasarsuinissap, inunnik niueruteqarneq pillugu pillaasarnermik inatsimmi § 262 a-mi pissutsit ilaatinneqarnissaannut piumasagaataasup, ilungersunarsimaneranik tassunga ilaatigut pissutaasoq, tassunga atatillugu suleqatigiissitat maluginiarpaat. Inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerineri inatsimmi § 93-ip pillaasarnermik inatsimmi § 262-imi aalajangersagaq assigaa. Iluanaarniapilunneq pillugu pillaasarnermik inatsimmi § 282-imi pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisitsinissamut inunnik allanik atornerluinerup imaritinnissaa imaluunniit ilungersunassusaasa ersersinnissaa naammappasinngitsoq, suleqatigiissitat aammattaaq maluginiarpaat.

Tamanna tunngavigalugu pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisitsinissamut inunnik atornerluineq pillugu pillaasarnermik inatsimmi aalajangersakkamik nutaamik ilanngussisoqarnissaa, suleqatigiissitat innersuussutigaa. Inunnik atornerluineq pillugu immikkut aalajangersagaq taamaattoq, suleqatigiissitat isumaat malillugu eqqunngitsuliorfigineqartut ilungersunartumik innarlerneqarnerannut pillaasarneq pillugu inatsiseqartitsineri illersuutit patajaallisarneqarnerannut aamma inunnik atornerluinerup taamaattup qallunaat inuiaqatigiivisa ilusaannut navianartorsiortitsinerata akiorneqarnissaanut ilapittuutaasinnaavoq. Pillaasarnermik inatsimmi immikkut aalajangersakkamik tamanna pillugu ilanngussineri atasumik ersersitsisoqarnera pingaaruteqarsinnaasoq, suleqatigiissitat taamaalillutik nalilerpaat.

Sulisitat mianerisariallit atornerlunneqannginnissaannut pillaasarneq pillugu inatsiseqartitsineri illersuinerit patajaallisarneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarneranik, aamma pillaasarnermik inatsimmi inunnik atornerluinerup immikkut aalajangersagaliornikkut pinerluutinngortitsisoqartariaqarneranik suleqatigiissitat naliliinerat, Inatsiseqarneri ministereqarfiup isumaqatigaa. Folketingstidende 2021-22, ilanngusaa A, L 111 saqqummiunneqarsimasoq, quppernerit 4 aamma 5 innersuussutigineqarput.

Inunnik atornerluineq ilaatigut pinerluttulerineri inatsimmi ullumikkut pinerluutinngortinneqarnikuuvoq, matumani inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerineri inatsimmi § 93 aamma iluanaarniapilunneq pillugu § 110 ilanngullugit.

Kisianni inunnik allanik pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisitsinissamut inunnik ingasattumik atornerluinermut pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi naammattumik sunniuteqarluartumillu illersuutinik malittarisassani piusuni peqanngitsoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq. Pinerluttulerinermi inatsimmi inunnik atornerluineq pillugu immikkut aalajangersakkamik eqqussisoqartariaqartoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu atornerluineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 93 a-tut aalajangersagaq nutaaq ilanngunneqassasoq, tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna inuk, inuup allap aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutsimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerata atuunnerani atornerluinikkut inuttassarsiortoq, assartuisoq, nuussisoq, ineqartitsisoq imaluunniit tulliusumik pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu pineqartumik tiguisoq, inunnik atornerluisutut eqqartuunneqassaaq. Pissutsinut, inummik akissarsiutigalugu atortittartuunissamut, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussinermut soorlu assinik imaluunniit filminik imaluunniit kinguaassiuutitigut isiginnaartitsinertalinnik takutitsinernut, inummik atornerluisumut tamanna aamma atuuppoq.

Iliuuseqartumut pinngitsaaliineq pillugu tangertamik imaluunniit aningaasatigut iluanaaruteqarnissamik amigaateqarnera pissutigalugu, inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 93-imi ilaatinneqanngitsunut, pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisitsinissamut inunnik allanik atornerluinernut, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq ilaatitsissaaq.

Iliuuseqartup eqqunngitsuliorfigineqartullu akornanni isumaqatigiissuteqarsimannginneq pissutigalugu iluanaarniapilunneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 110-mi pisut ilaatinneqanngitsut, pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni inuit allat sulisinneqarnissaannut atornerluineq aammattaaq aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup ilaatissavai.

Aammattaaq aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi kinguaassiuutitigut atorneerlunneqarneq ilaatinneqassaaq, tassani akissarsiutigalugu atortittartuuneq, atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut, soorlu assit imaluunniit filmiliat aamma oqaaseqatigiinni siullerni pisut taaneqartut ataanni kinguaassiuutitigut takutitsinertalerlugit isiginnaartitsinertut atorneerluineq paasineqassalluni. Atorneerluineq, inatsisinik unioqqutitsisutut isigisariaqartoq, sulisinneqarnermut ilaatillugu suliarineqarluni, assersuutigalugu akilersilluni atortittartuunermet atorneerlunneqarneq, tassani “sulisinneqarnerup” immini piunera iluanaarniutigalugu arnerisitsineq/anguserisitsineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 83-imi immikkut pinerluutinngortinneqarnera apeqquataatinagu, kinguaassiuutitigut inummik atorneerluineq aalajangersakkami ilaatinneqassaaq.

Iliuuseqartup, inuup allap aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutsimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuisinnaannginnerata atuunnerani atorneerluinikkut inuttassarsiuisimanera, assartuisimanera, nuussisimanera, ineqartitsisimanera imaluunniit tulliusumik pineqartumik akilersilluni atortittartunngortinnissaanut tiguisisimanera, pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu atorneerluilluni sulisitsisimanera, aalajangersakkap atorneqarnissaanut piumasaqaataavoq. Inummut pissutsit taaneqartut ataanni inummik akissarsiutigalugu atortittartunngortitsisumut, kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussisimasumut, soorlu assinik imaluunniit filminik, imaluunniit pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni kinguaassiuutitigut isiginnaartitsinertalinnik takutitsinernut ilaatitsisimasumut, tamanna aamma atuuppoq.

»Pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni« atorneerluilluni sulisitsineq pineqarnerseq, suliani ataasiakkaani tamani piviusumik nalilersuinermit tunngaveqarumaarpoq. Taamaattoqarpat, inuup qanoq annertutigisumik suliaminut akissarsisimanerseq, pissutsit suut ataanni suliaq suliarineqassanerseq, inuk nalunaaquttap akunnerini qanoq amerlatigisuni sulisinneqarnerseq, kiisalu suliamut atatillugu pissutsit suut ataanni inisimatinneqarnerseq, naliliinermi ilaatigut ilaatinneqassapput. Assersuutigalugu akissarsiat, sulinerup sivilissusia il.il. pillugit isumaqatigiissutit, assigiinnik suliaqarfiup attuumassuteqartup iluaniittut

aallaavigalugit, pissutsit suut nalinginnaasutut isigineqartussaannersut, nalilersuinermit tassani ilaatinneqartariaqarput. Suliap suliarineqartup aamma akissarsiaritinneqartut, nerisaqartinneqarnerit aamma ineqartinneqarnerit il.il., inuup sulinerminit tigusaasa akornanni annertuumik naapertuutinngitsoqarnerisoq, naliliinermit aammattaaq ilaatinneqassaaq.

Pineqaatissiinerup toqqarneqarnerani uuttortarneqarneranilu, eqqartuussiviup iliuuseqartut ataasiakkaat inuttut atugarisaat suli eqqarsaatigisussaavaat, matumani pinerluttulerinermit inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 malillugu pineqartup suli allanik pinerluttuliunnginnissaanut suut pisariaqartinneqartutut missiliorneqarnerisut ilanngullugit. Kisianni inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa, matumani § 121, imm. 1, nr. 1 malillugu iliuutsit pineqartutut pissuseqartut akiorniarneqarnissaannut inuiaqatigiit soqutigisaat ilanngullugit, aamma eqqarsaatigineqartussaassapput.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 7, tassungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.6. Atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut uukapaatitsissutiliarineqarsimasut (atoqatigiinnermik takutitsinermut tunngasunik atortussat deepfake-iusut)

2.6.1. Inatsisit atuuttut

Atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut uukapaatitsissutiliarineqarsimasut, aamma atoqatigiinnermik takutitsinermut tunngasunik atortussat deepfake-iusutut taaneqartartunik siammarterinerit, pissutsit assigiinngitsut malillugit ullumikkut kinaassutsimik atornerluineq pillugu pinerluttulerinermit inatsimmi § 95 a-mik unioqqutitsinerusinnaapput. Inuk pisinnaatitaanani inuk alla pillugu paasissutissanik atuisoq, matumani cpr-normumik, atermik assimillu, assuarnartumik taannaasuusaartoq, imaluunniit atortussanik ingerlatitseqqittoq, tassani inuk alla pillugu paasissutissat atornerqarsimallutik, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq, assuarnartumik inuup taassuma saqquminera uukapaatitsissutiliarineqarsimalluni, aalajangersagaq manna malillugu eqqartuunneqassaaq.

Inatsisikkut nr. 202-kkut, 25. februar 2025-imeersukkut pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 pinerluttulerinermi inatsimmi ilanngunneqarpoq, aamma ulloq 1. marts 2025 atuutilerluni. Unammilligassat nutaat, digitalinngortitsinerup aamma inoqatinut attaveqaatit siammannerisa kingunerisimasaat, matumani ilaatigut malunnarnerusumik inuit allat aqqisa assiisalu atornerlunneqarnissaat periarfissanngorsimalluni, pakkersimaniarlugit aalajangersagaq ilanngunneqarsimavoq. Folketingstidende 2024-25, ilanngussaq A, L 112 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 9 innersuussutigineqarpoq.

Folketingstidende 2024-25, ilanngussaq A, L 112 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 22 malillugu, iliuuseqartup »pisinnaatitaanani« atortussanik, taakkunani inuk alla pillugu paasissutissat atornerqarsimallutik, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit, ingerlatitseqqissimanissaanik piumasaqaatip, inuk, paasissutissanut tunngassuteqartoq taamaaliortoqarnissaanut akuersissuteqarsimappat, ingerlatitseqqinneq aalajangersakkap atuuffissaata iluaniinnginnissaata, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Taakkunani – aamma akuersissummik peqartoqarnerata avataanni – pisoqarsinnaassasoq, atortussanik ingerlatitseqqinneq aalajangersakkamik unioqquitsinerussanani, taakkunani inuk alla pillugu paasissutissat, inuup taassuma saqqumineranik uukapaatitsiniutitut atornerqarsimallutik, inuup allap saqqumineranik uukapaatitsissutiliat »assuarnartuunissaannik« piumasaqaatip kingunerigaa, aammattaaq oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Assersuutigalugu pissutsit assigiinngitsut malillugit, ilaarutiginninnernut aamma quiasaarutiginninnernut imaluunniit kulturimut tunngassuteqartumut allamut imaluunniit eqqumiitsuliornermut tunngasumik atassuteqaqatigiinnernut atatillugu pisuni, taakkunani namminerisarluinnarnik atassuteqaqatigiittoqarnerani paasissutissat atornerqarnerat uani pineqarpoq. Assersuutit tamakkiisuunngitsut pineqarput, aamma pisuni ataasiakkaani inuup allap saqqumineranik uukapaatitsissutiliaq assuarnartuunersoq pillugu piviusumik naliliisoqartussaassaaq, ilaatigut killiligaanani oqaaseqarsinnaatitaaneq eqqarsaatigalugu. Folketingstidende 2024-25, ilanngussaq A, L 112 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 22 innersuussutigineqarpoq.

“Deepfakes”-inik taaneqartartut atorneqartillugit, imaappoq silassorissuusiaq atorlugu uukapaatitsissutitornikkut nipi ikkunneqarluni aamma videoliortoqarluni, taamaalilluni inuk videoni il.il. takussaalerluni, taakkunani pineqartup iliuuserisimanngisaanik imaluunniit oqaatigisimanngisaanik, pineqartoq iliuuseqartinneqarluni imaluunniit oqaaseqartinneqarluni, aalajangersakkami pissutsit assigiinngitsut malillugit ilaatinneqarsinnaanerat, aammattaaq oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Assersuutigalugu pisoqarsinnaavoq, taakkunani eqqunngitsuliorfigineqartup kiinaa qiortarneqariarluni atortussani atoqatigiinnermik takutitsisuni ikkunneqarsimalluni, taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartoq kinguaassiuutitigut sammisaqarnerni taakkunani peqataasutut saqqummerluni. Folketingstidende 2024-25, ilanngussaq A, L 112 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 23 innersuussutigineqarpoq.

Inuit piviusut peqataatillugit atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutitilianik siammarterineq, aammattaaq pissutsit assigiinngitsut malillugit nikanartitsineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 99-imik unioqqutitsinerusinnaavoq. Taamaalilluni inuk, oqaatsinik imaluunniit iliuutsinik ajuallannartunik innarliisoq imaluunniit ajuallatsinneqartup innuttaaqatimini ataqqisaanerata ajoquserneqarnissaanut naleqquttumik imaluunniit allakkut taassuma allanut atassuteqarneranik ajoqusiisumik, pisumut pasilliuteqarnermigut imaluunniit pasilliummik siammarterinermigut, aalajangersakkap imm. 1-a malillugu eqqartuunneqassaaq.

Inuit piviusut peqataatillugit atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutitilianik sananeq pillugu, pinerluttulerinermi inatsit inerteqqummik ullumikkut imaqaanngilaq. Taamaattoq inuit piviusut peqataatillugit atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutitilianik sananeq, pissutsit assigiinngitsut malillugit ilaatigut, iliuuseqartup tulliusumik atortussat pineqartut avitseqatigiissutiginiarlugit siunertaqarsimappat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a malillugu kinaassutsimik atorneerluiniarnerusinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 99 a, imm. 1 malillugu, oqaaseqarsimaneq, nalunaaruteqarsimaneq imaluunniit asseq, tamanna ajornanngippat, nunguterneqassasoq, ilaatigut kinaassutsimik atorneerluineq pillugu § 95 a-p

unioqqutinneqarnerani eqqartuussinerup peqatigisaanik
aalajangerneqarsinnaavoq.

Imm. 1 malillugu pisussaaffik, pinerluttulerinermi inatsimmi § 99 a, imm. 2 malillugu unioqqutitsinermut eqqartuunneqartumut pisussaaffiuvoq. Taassuma oqaaseqaat, nalunaarut imaluunniit asseq qanoq iliuuseqarfigisinnaanngippagit, pisussaaffik taamatut qanoq iliuuseqarsinnaasumut pisussaaffinngortinneqarsinnaavoq.

*2.6.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera
aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq*

Inuit piviusut peqataatillugit atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutilianik siammarterinermik ilaatitsisunik, pinerluttulerinermi inatsit ullumikkut aalajangersakkanik imaqarpoq, matumani kinaassutsimik atornerluineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a.

Tulliusumik avitsinissaq siunertaralugu inuit piviusut peqataatillugit atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutilianik sananeq, pissutsit assigiinngitsut malillugit ullumikkut ilaatigut pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a-mik unioqqutitsinerusinnaareerput. Kisianni iliuuseqartoq tulliusumik atortussat pineqartut avitseqatigiissutiginiarlugit siunertaqanngippat, inuit piviusut peqataatillugit atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutilianik sananermik pinerluutinngortitsisumik, pinerluttulerinermi inatsit aalajangersakkamik imaqaanngilaq.

Inuiaqatigiinni digitalinngortitsinerup annertusiartornerata unammilligassat nutaat kingunerisimavai, matumani inuit allat assiutaat atorlugit, assersuutigalugu silassorissuusiaq atorlugu taakku uukapaatitsiniutigineqarnissaat malunnaatilimmik periarfissaalersimavoq, taamaalilluni inuk pineqartup piviusumi iliuuserisimanngisaanik imaluunniit oqaatigisimanngisaanik, iliuuseqartutut oqaaseqartutulluunniit saqqummiunneqarsinnaalersimalluni.

Taakku assiutimik il.il. uukapaatitsissutiliarineqarnerannik, taamaalilluni tassani inuk assilineqartoq, piviusumik ilaaffigisimanngisamini kinguaassiuutitigut sammisaqarnermi assigisaaniluunniit ilaasutut

takuneqarsinnaalerluni, misigitinneqartariaqanngitsut Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq. Atortussat sananeqarneranni tamanna siunertarineqarsimanngikkaluartoq, atortussanik kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutilianik sananeq, siunertarineqanngitsumik atortussat avitseqatigiissutigineqarsinnaanerani tamatigut aarlerinaammik aammattaaq kinguneqassaaq.

Inuit piviusut peqataatillugit atortussanik kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutilianik, taamaattoqassappat, tulliusumik siunertarineqanngitsumik avitsinermut illersorneqarnerup patajaallisarneqarnissaanik, aamma atortussanik taamaattunik, assilineqartoq akuersissuteqarteqqaarnagu sananeq, naak atortussat allanut avitseqatigiissutigineqanngikkaluartut, akuerineqarsinnaannginnerat pillugit erseqqissumik ersersitsisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqartoq, tamanna tunngavigalugu Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, imm. 1, nr. 2-p allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni atortussat kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut aalajangersakkami ilaatinneqarnerat, erseqqissumik takuneqarsinnaalissalluni.

Tamatuma kingorna inuk, pisinnaatitaanani atortussanik ingerlatitseqqittoq, matumani atortussat kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut ilanngullugit, taakkunani inuk alla pillugu paasissutissat, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit, inuup taassuma saqquminerata uukapaatitsiniutigineqarnera assuarnartumik atorneqarsimalluni, kinaassutsimik atornearluisutut eqqartuunneqassasoq, aalajangersakkami takuneqarsinnaalissaaq.

Tassunga atatillugu »atortussat kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut« atortussatut soorlu assitut filmitullu il.il. paasineqassapput, tassani assersuutigalugu atoqateqarnermigut, kinguaassiuutini tamataqanngitsunik takutitsinermigut imaluunniit attualarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit suliarinerisigut, inuk erseqqissumik kinguaassiuutitigut pisoqartumi saqqummersinneqarluni.

Atortussat assersuutigalugu silassorissuusiaq imaluunniit digitaliusumik uukapaatitsiniarnermik suliaqarneq allatut iluseqartoq atorlugu sananeqarsinnaapput, taamaalilluni, naak pineqartoq piviusumi tassunga peqataasimanngikkaluartoq, inuk atortussiami kinguaassiuutinut tunngassuteqartutut pissuseqartumi saqqummersinneqarluni. Assersuutigalugu pisoqarsinnaavoq, taakkunani eqqunngitsuliorfigineqartup kiinaa qiortarneqariarluni atortussani atoqatigiinnermik takutitsisuni ikkunneqarsimalluni, taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartoq kinguaassiuutitigut sammisaqarnerni taakkunani peqataasutut saqqummerluni. Assersuutigalugu eqqunngitsuliorfigineqartup atisaasa aaqqissuussinikkut peerneqarnerisigut tamanna aammattaaq pisinnaavoq, taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartoq tamataqarani assilisissalluni inississimasutut takuneqarsinnaalerluni.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a-mi nutaamik imm. 2-mik ilanngussisoqarnissaa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna inummut, atortussanik, imm. 1, nr. 2-mi taaneqartunik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik pisinnaatitaanani sanasumut, tamanna aamma atuutissaaq.

Atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik pisinnaatitaanani sananeq, tassani inuk alla pillugu paasissutissat, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq, taassuma saqquminera assuarnartumik uukapaatitsissutiliarineqarsimalluni, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilanngunneqassaaq. Taamaalilluni kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsinerusunik sananeq, matumani atoqatigiinnermik takutitsinermut tunngasunik atortussat deepfake-iusut ilanngullugit, aalajangersakkap pinerluutinngortissavaa.

Inuk assileqarsimasoq atortussat sananeqarnerannut akuersissuteqarsimappat, sananeq aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqassanngitsoq, iliuuseqartup »pisinnaatitaanani« atortussanik sanasimanissaanik piumasaqaatip kingunera.

Atortussat ineqartut ingerlateqqinneqarnissaat siunertaralugu sananerup pisimanissaa pillugu piumasaqaat piumasaqaatigineqanngilaq. Atortussat assersuutigalugit nammineq atugassaannartut pilersinneqarsimanerat

aamma tulliusumik allanut avinneqartussaanninnerat apeqqutaatinnagu, inuk assilineqartoq akuersiteqqaarnagu, kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsinerusunik sananerup pinerluutinngortinneqarnissaa, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup taamaalilluni kingunerissavaa.

Aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup unioqqutinneqarneranut eqqartuussinerup peqatigisaanik, pinerluttulerinermi inatsimmi § 99 a, imm. 1 malillugu, tamanna ajornanngippat, eqqartuunneqartup atortussat inatsisit unioqqutillugit sananeqartut nungutissagai aalajangerneqarsinnaassammat maluginiarneqassaaq.

Inatsisikkut nr. 722-ikkut, 20 juni 2025-imeersukkut allannguutit assingi qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 264 e, imm. 1, nr. 2-imi, aamma imm. 2-mi eqqunneqarput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 8 aamma 9, taakkununngalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.7. Eqqissisimasumik inuuneqarnissap innarlerneqarnissaannut-aamma nikanarsarneqarnissamut inuit LGBTI-jusut aamma inuit innarluutillit illersorneqarnissaat

2.7.1. Inatsisit atuuttut

2.7.1.1. Pinerluttulerinermi inatsit

Pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 21 eqqissisimasumik inuuneqarnissap innarlerneqannginnissaa aamma nikanarsarneqannginnissaq pillugit malittarisassanik imaqarpoq.

Inuk, tamanut imaluunniit inunnut amerlasuunut siammarterinissaq siunertaralugu oqaaseqaammik imaluunniit nalunaarummik allamik saqqummiussisoq, tassuuna inuit inuiattut ilisarnaasersuutitik, ammip qalipaataa, nunaanik imaluunniit immikkut inuiaassusertik, upperisartik imaluunniit suaassuseq kajungerfigisartik pissutigalugit eqimattat qunusaarneqarlutik, asissorneqarlutik imaluunniit nikanarsagaallutik, pinerluttulerinermi inatsimmi § 100 malillugu immikkoortitsisutut eqqartuussaassaaq.

Kunngip peqqussutaatigut nr. 26-ikkut, 3. februar 1972-imeersukkut aamma innuttaasunut pillaatissiinermik inatsisit allanngortinneqarnera pillugu inatsisikkut (inuaat ilisarnaasersuutaat pillugit assigiinngisitsinermut inerteqquteqarneq il.il.) nr. 288-kkut, 9. juni 1971-imeersukkut, Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqartukkut, pissusilersorneq inuaat ilisarnaasersuutaannik assigiinngisitsinerusoq pillugu § 71 a taamaalilluni aamma ilanngunneqarpoq.

Taamanikkut pinerluttulerinermi inatsimmi § 71 a, inatsisikkut nr. 306-ikkut, 30. april 2008-imeersukkut § 100-itut pingaarnertut inatsimmi nutaani ilanngunneqarpoq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1664 malillugu aalajangersakkap – oqaatsitigut nutarterinertalerlugu – taamanikkut pinerluttulerinermi inatsimmi § 71 a assigigaa, pingaarnertut inatsimmut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Tamatuma peqatigisaanik – soorlu qallunaat pillaaarnermik inatsisaat taamaaliorfigineqartoq – Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1629 malillugu, aamma suliaassuseq kajungerfigisaaq pissutigalugu immikkoortinneqarnermik ilaatitsilersillugu aalajangersagaq annertusineqarpoq. Taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi § 100 annertuumik qallunaat pillaaarnermik inatsisaanni § 266 b-mut assinguvoq.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1629 malillugu, pinerluttulerinermi inatsimmi eqqissisimasumik inuuneqarnissap innarlerneqannginnissaa aamma nikanarsarneqannginnissaaq pillugit kapitali (siorasaarinerit, nikanarsaanerit aamma inuaat ilisarnaasersuutaat pissutigalugit immikkoortitsinerit il.il.) pillugit suliaasaqarfik taamanikkut qallunaat malittarisassaasa assigigaat, annertuumik pinerluttuliorninngortikkaat, aammattaaq pinerluttulerinermi inatsimmut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Oqaatsit imarisaatigut ”suaaassuseq kajungerfigisakkut” inuup inatsisinut naapertuuttumik kinguaassiuutitigut pissusilersorneratut aamma isumaqarneratut paasineqassasoq, pillaaarnermik inatsimmi § 266 b-mut oqaaseqaatit malitsigaat. Folketingstidende 1986-87 (katersat siulliit), ilanngussaq A, L 196 saqqummiunneqarsimasoq, spalte 4171 malillugu, oqaasertaliussaq nalinginnaasuusoq, aamma ”suaaassuserni

kajungerfigisani” ilutsit allat suiaaqatinoortuunngitsut aalajangersakkap illersuiffiata iluaniittut, aammattaaq takuneqarsinnaavoq.

2.7.1.2. Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarluk pillugit Inatsisartut inatsisaat

Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarluk pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 36-imi, 4. juni 2024-imeersumi, assigiinngisitsinerup inerteqqutaanera pillugu kapitali 2 malittarisassanik imaqarpoq.

Suiaassuseq, naartuneq, meeravissiartaarneq erninermi sulinngiffeqarneq, kinguaassiutitigut sammivik, suiaassutsini kinaassuseqarneq, suiaassutsimik takutitsineq, suiaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, timikkut tarnikkulluunniit innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq pissutigalugit kialluunniit kinaluunniit assigiinngisitsiffigissanngilaa. Inerteqquteqarnermi toqqaannartumik toqqaannangitsumillu assigiinngisitsineq ilaatinneqarput.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini (UKA 2023/17-imi), qupperneq 3 malillugu, taaguineq tamakkiisuusoq takuneqarsinnaavoq.

Nagguik il.il. pissutigalugu assigiinngisitsinerup inerteqqutaaneranik inatsisip Kalaallit Nunaannut atulersitaanera pillugu peqqussut 27, 4. februar 1972-imeersoq inatsisip atorunnaarsippaa.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini (UKA 2023/17-imi), qupperneq 4 malillugu, naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarluk pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Kalaallit Nunaata assigiinngisitsinermut illersuinerata patajaallisarneqarnissaanik aamma inuit tamarmik naligiissinneqarnissaannik kissaateqarnermik aallaaveqarpoq, matumani ilaatigut Ammip qalipaataa tunngavigalugu assigiinngisitsinerit sulluunniit atorunnaarsinneqarnissaannik Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata, Arnanik assigiinngisitsisarnerit sulluunniit atorunnaarsinniarlugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata, Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata atortuulersinneqarnissaasa patajaallisarneqarnerat ilanngullugit.

Assigiinngisitsineq pillugu aalajangiinermi tunngaviit, suaassutsikkut kinaassuseq aamma suaassuseq ersersitaq, aalajangiinernut tunngavinnit allanit allaanerusut, tassani inuup imminut nammineq isumani malillugu misigisaanik annertuummik taakku tunngaveqarnerat, inatsimmut oqaaseqaatit malitsigaat. Inuup nammineq, pineqartup immikkoortinneqarnermut illersuutini ilaatinneqarnissani imaluunniit ilaatinneqannginnissani aalajangissagaa, oqaaseqaatit malillugit tamatuma kinguneraa. Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini (UKA 2023/17-imi), qupperneq 4 malillugu, siusinnerusukkut naligiissitaaneq pillugu inatsimmi immikkoortinneqannginnissaq pillugu oqaatsip imarisaani suaassutsip illuatungaaniittup assersuunneqarnissaa piumasaqaataavoq: angut aamma arnaq. Inuup angutaanini/arnaanini pissutigalugu imaanngitsoq immikkoortinneqartoq, kisianni inuit suaassuseq pillugu isumaat inuup unammillermagu immikkoortinneqartoq, oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Immikkoortinneqarnermut aalajangiinermi tunngavittut suaassutsip taamaammat naammannginnera, taamaammallu inerteqquteqarneq aamma suaassutsikkut kinaassutsimut aamma suaassutsimut ersersitamut attuuttussatut annertusineqartoq, aammattaaq takuneqarsinnaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini (UKA 2023/17-imi), qupperneq 12 malillugu, timikkut tarnikkulluunniit innarluuteqarneq tunngavigalugu assigiinngisinneqarnerup inerteqqutigineqarneranik inatsit taamatuttaaq imaqarpoq. Ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit maluginiassutsikkut pisinnaasakillisisimasut, akimmiffiit assigiinngitsut sunniivigeqatigiinneranni inuit allat assigalugit inuiaqatigiinni inuunermi tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissamut akornusiisinnaasutut timikkut tarnikkulluunniit innarluuteqarneq paasineqassaaq.

Assersuutigalugu assigiinngisinneqarnermi taartisitinneqarsinnaaneq pillugu malittarisassat inatsimmi kapitali 9-mi imaritinneqarput.

2.7.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Soorlu qulaani taaneqareersoq, inuk, tamanut imaluunniit inunnut amerlasuunut siammarterinissaq siunertaralugu oqaaseqaammik imaluunniit nalunaarummik allamik saqqummiussisoq, tassuuna inuit

inuiattut ilisarnaasersuutitik, ammip qalipaataa, nuna imaluunniit immikkut inuiaassusertik, upperisartik imaluunniit suaassuseq kajungerfigisartik pissutigalugit eqimattat qunusaarneqarlutik, asissorneqarlutik imaluunniit nikanarsagaallutik, pinerluttulerinermi inatsimmi § 100-p pinerluttuliortunngortippaa.

Folketingstidende 2021-22, ilanngussaq A, L 18 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 4 malillugu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 100-p eqqunneqarnerata kingorna, qallunaat pillaaasarnermik inatsisaanni § 266 b, imm. 1, inatsisikkut nr. 2591-ikkut, 28. december 2021-imeersukkut allanngortinneqarpoq, tamatumalu kingorna innarluuteqarneq imaluunniit eqimattat suaassutsikkut kinaassusaat, suaassuseq ersersitaat imaluunniit suaassutsip ilisarnaatai pissutigalugit qinngarsuilluni oqaaseqartarnerit aalajangersakkakut inerteqqutigineqalerput.

Folketingstidende 2021-22, ilanngussaq A, L 18 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 14 malillugu, pillaaasarnermik inatsimmi § 266 b, imm. 1-imi suaassutsikkut kinaassuseq imaluunniit suaassuseq ersersitaq pissutigalugit sioorasaarinerit, asissuinerit imaluunniit nikanarsaanerit aamma ilaatinneqartut, naak tamanna aalajangersakkap oqaasertaani imaluunniit oqaaseqaatitaani erseqqissumik takuneqarsinnaasimanngikkaluartoq, allortitsinermik inatsimmut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Pillaatissiissutip aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisut pillugit pillaaasarnermik inatsimmi § 81, nr. 6, qinngarsuilluni pinerluttuliernerit pineqartillugit aamma ima nassuiarneqartassasoq, taamaalilluni aalajangersakkami suaassutsikkut kinaassuseq aamma suaassuseq ersersitaq ilaalissalluni, tamatuma kinguneraa. Kisianni Folketingstidende 2021-22, ilanngussaq A, L 18 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 14 malillugu, suaassutsip ilisarnaatai pillaaasarnermik inatsimmi § 81, nr. 6-p, aamma § 266 b, imm. 1-p atuuffissaani ilaatinneqarnersut, erseqqissisinneqarsimanngilaq.

Taamanikkut aalajangersagaq allanngortinneqartariaqartoq, taamaalilluni oqaatsit imarisaat suaassutsikkut kinaassuseq, suaassuseq ersersitaq aamma suaassutsip ilisarnaatai aalajangersakkap oqaasertaani erseqqissumik takuneqarsinnaassasut, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

Inuup ilumigut aamma inuttut ataasiakkaatut suaassutsiminik misigisaatut suaassutsikkut kinaassuseq paasineqassaaq, tamannalu inunnguuserinngisamik suaassusilinnut annerusumik imaluunniit minnerusumik suliaassutsimut, taakku inooqqaarnerminni suaassuserisaannut naapertuuttanngilaq. Folketingstidende 2021-22, ilanngussaq A, L 18 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 11 malillugu, assersuutigalugu inuk niviarsiaqqatut inuusimasinnaavoq kisianni nukappiaqqatut/angutitut imminut misigisimalluni aamma paarlattuanik.

Suaassutsikkut kinaassuseq pillugu oqaatsit imarisaanni inuup ilumini aamma inuttut ataasiakkaatut suaassutsiminik misigisimanagera pineqarpoq. Suaassuseq ersersitaq pillugu oqaatsip imarisaani, assersuutigalugu atisanik toqqaanikkut, nutsat iluarsaanneratigut, kiinnap taninneratigut, pissusilersornikkut, aalanikkut aamma oqalunnikkut, nammineq suaassuserisamik ersersitsineq pineqarpoq. Suaassutsip ilisarnaatai pillugit oqaatsip imarisaani, timikkut pissutsit, suaassutsimik ilisarnaataasut aamma assigiinngitsitsisut, assersuutigalugu X- aamma Y- kromosomit amerlassusaat, ilumi silarlernilu kinguaassiuutit suussusaat, qinersinut tunngasut, umittussuseq aamma iviangit ineriartortinneqarnerat, pineqarput.

Folketingstidende 2021-22, ilanngussaq A, L 18 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 15 malillugu, timikkut tarnikkulluunniit innarluut pillugu oqaatsip imarisaa Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni (inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummi) nassuiaanermut naapertuuttumik paasineqassasoq, pillaaarnermik inatsimmut oqaaseqaatini aamma takuneqarsinnaavoq. Isumaqatigiissutip Danmarkimi atuutilersinneqarnerata peqatigisaanik ulloq 23. august 2009 Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarpoq. Inatsisartut aalajangiinerat UKA 2012/101 malillugu, inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutip naammassineqarnissaanik suliaqarnissaat Inatsisartut Naalakkersuisunut naalakkiutigaat.

Inuit sivisuumik, timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit maluginiassutsikkut pisinnaasakillisimasut, akimmiffiit assigiinngitsut sunniivigeqatigiinnerisigut inuit allat assigalugit inuiaqatigiinni inuunermi tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissamut akornuserneqartut, inunmut timikkut tarnikkulluunniit innarluutilinnut ilaasut, isumaqatigiissummi artikili 1-ip malitsigaa.

Inunnut eqimattakkuutaanut timikkut tarnikkulluunniit innarluuteqarnernik pissutigalugu imaluunniit suaassutsikkut kinaassusertik, suaassuseq ersersitartik aamma suaassutsimik ilisarnaataat pissutigalugit siorasaarinernik, asissuisumik imaluunniit nikassaarpasissumik oqaluunneqartunut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 100 ullumikkut immikkut illersuinngilaq. Oqaaseqarnerit taamaattut inunnut sammineqartunut ajoqusiinermik siunertaqarput, aamma ajornerpaaffimminni nakuusernarmik innarliinermillu kinguneqarsinnaallutik.

Timikkut tarnikkulluunniit innarluut, suaassutsikkut kinaassuseq, suaassuseq ersersitaq aamma suaassutsip ilisarnaatai pillugit qallunaat pillaaarnermik inatsisaanni oqaatsip imarisaa, taamatuttaaq Kalaallit Nunaannut tunngatillugu atuuttut, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarlu pillugit Inatsisartut inatsisaata, ingammik Kalaallit Nunaata inunnik tamanik assigiinngisinneqarnissamut illersuinerata patajaallisarneqarnissaanik aamma naligiissitsinissap siuarsarneqarnissaannik tunuliaquteqarnerata, pinerluttulerinermi inatsimmi allanngortitsisoqarnissaa pissutissaqartikkaa, Inatsiseqarnermut ministereqarfik aammattaaq isumaqarpoq.

Inunnut inunnguuserinngisamik suaassusilinnut aamma inunnut inunnguutsiminik suaassusersiuminaatsunut qinngarsuilluni pinerluttuliornernut tamanna annertunerusumik ukkatarinninnermik pilersitsissasoq, taamaattoqarneratalu pinerluttuliornerit taakku annertunerusumik nalunaarutigineqartarnissaannut ilapittuutaassasoq, tamatuma saniatigut Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa. Tamatuma peqatigisaanik assigiinngisitsinermut pissutaasunut taakkununga politiit soqutiginninnerat taassuma patajaallisassavaa.

Assigiinngisitsineq, inuup timikkut tarnikkulluunniit innarluutaanik, suaassutsikkut kinaassusaanik, suaassutsimik ersersitaanik aamma suaassusiata ilisarnaataanik tunngaveqartoq, assigiinngisitsineq inuiaat ilisarnaasersuutaannik, ammip qalipaataanik, nuna imaluunniit immikkut inuiaassusaannik, upperisaannik imaluunniit suaassutsimik kajungerfigisaannik tunngaveqartoq, erseqqissumik pinerluttulerinermi inatsimmi § 100-imi ilatinneqartariaqartoq, tamanna tunngavigalugu Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 10, tassungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.8. Pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisut

2.8.1. Inatsisit atuuttut

Pineqaatissiissutit toqqarneqarnerannik aamma uuttortarneqarnerannik pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 24 malittarisassanik imaqarpoq.

Taamaalilluni eqqartuussiviup – unnerluunneqartup pinerluuteqarsimanera eqqartuussiviup eqqartuussinikkut aalajangiinerata peqatigisaanik – § 119-imi pineqatissiissutit taaneqartut arlaata sorliup atorneqarnissaa pillugu, eqqartuussivik aalajangiissasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 118-ip malitsigaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 119, imm. 1 aamma 2 malillugit, mianersoqqusineq, akiliisitsineq, piumasaqaasiinikkut utaqqisitamik inissiisarfimmiittussanngortitsilluni eqqartuussissut, nakkutigisassanngortitsilluni eqqartuussissut, inuiaqatigiinnik kiffartuussisussanngortitsilluni eqqartuussissut, parnaarussivimmiittussanngortitsilluni nakkutigisassanngortitsillunilu eqqartuussissut, parnaarussivimmi inissiineq imaluunniit piffissaligaanngitsumik tigummigallaaneq kiisalu inuusuttunut pinerluttuliortunut aamma pinerluttunut tarnikkut nappaateqartunut immikkut ittumik ikiorsiissutit eqqartuussiviup aalajangersarsinnaavaa.

Iliusereriikkanut kinguneritittakkat sakkortusiartortinneqarneranni eqqartuussiviit pineqaatissiinermik toqqaanerat pinerluttuliornerup ingasassusaanik il.il. aallaaveqassasoq, aamma Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1620 malillugu, alloriarfinni tamani eqqartuussaasumut katsorsaaneq neqeroorutigineqassasoq, pinerluttulerinermi inatsisikkut naatsorsuutigineqarpoq.

Pineqaatissiinerup toqqarneqarneqarnerani aamma uuttortarneqarnerani tulluuttut eqqarsaatigineqassasut, 1) inatsimmik unioqquitsinerup ingasassusaa, matumani inuiaqatigiit iliuutsit pineqartut taakku suussusaasa

akiorneqarnissaannut soqutigisaat ilanngullugit, aamma 2) iliuuseqartup inuttut atugarisai, matumani pineqartup pinerluttulioqqinninnissaanut suut pisariaqartinneqartutut nalilernerqarnersut ilanngullugit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1-p malitsigaa.

Eqqartuussiviup pineqaatissiisummik toqqaanerani aamma uuttortaanerani, pinerluttuliornerup pinerluutigineqarsimasup ingasassusaa, aamma iliuuseqartup inuttut atugarisai assigiimmik eqqarsaatigineqarnerannik tunngaveqassasoq, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Taamaalilluni eqqartuussiviup naliliinerani pinerluttuliorneq pinerluutigineqarsimasoq taamaallaat ukkatarineqassanngilaq, kisianni aamma pissutsit allat, matumani Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1668 malillugu, unnerluunneqartup ukiui, siusinnerusukkut pinerluutigisimasai il.il., ukkatarineqassapput.

Inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaanut eqqarsaatiginninneq aamma iliuuseqartup inuttut atugarisai pillugit paasissutissat nalilersorneqarneranni pinerluttulerinermi inatsimmi § 123-p § 121 ilavaa. Taamaalilluni pissutsit arlallit, pineqaatissiinermik annikinnerusumik akuliuffiusumik eqqartuussinissamut, imaluunniit pissutsit assigiinngitsut malillugit pineqaatissiisoqannginnissaanut pissutissaqalersitsisinnaasut, aalajangersakkami taagorneqarput.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1668 malillugu, aalajangersagaq aaqqissuussinertut pissusilinnik allanngortillugu, taamanikkut pinerluttulerinermi inatsimmi § 88 assigigaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 123-imut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Folketingstidende 1953-54, ilanngussaq A, spalte 393 malillugu, aalajangersakkap qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni § 13, imm. 2, § 22, § 23, imm. 1, aamma § 84, imm. 1, nr. 2-miit 9 ilanngullugu aalajangersakkat assigigai, aalajangersakkamut taassumunnga oqaaseqaatit malitsigaat.

2.8.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Pillaasarnermik inatsisip aamma eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarneri pillugit inatsisikkut nr. 218-ikkut, 31. marts 2004-imeersukkut pillaatissiissutit aalajangersarneqartarneri pillugit qallunaat

pillaasarnermik inatsisaanni malittarisassat iluarsaanneqarput. Pillaatissiissutit aalajangersarneqartarnerat aamma pillaatissiissutitut killiliussat pillugit Straffelovrådip isumaliutissiissutaanik nr. 1424/2002-imik tunngaveqartut, ilaatigut taamanikkut § 84-p atorunnaarsinneqarnerani, aamma pillaatissiissutip piviusumik uuttortarneqarnerani, taama tulleriillutik, sukannernerulersitsisutut aamma qajassuussissutaasussatut pissutaaqataasut suut nalinginnaasumik ilaatinneqarnissaat, pillaasarnermik inatsimmi § 81-imi aamma 82-imi takuneqarsinnaalernerat, inatsisinik allanngortitsinerit kinguneraat.

Qallunaat pillaasarnermik inatsisaanni §§ 80-imiit 82 ilanngullugu aalajangersakkat nutaamik oqaasertaliorneqarnissaannut Straffelovrådip siunnersuutaa Inatsiseqarnermut ministereqarfiup akuerisinnaagaa, taassumalu malitsigisaanik Folketingstidende 2003-04, ilanngussaq A, L 99 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 3294 malillugu, pillaatissiissutip aalajangersarneqarnerani pissutsit suut pingaartinneqassanersut inatsimmi erseqqinnerusumik taaneqarlutik, oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Matumuuna siumut nalunannginnerusumik aamma assigiiaarnerusumik inatsisit malittarisassallu atuuttut atorneqarnerisa qulakkeerneqarsinnaanissaat Inatsiseqarnermut ministereqarfiup tassunga atatillugu pingaartissimavaa, tassami Folketingstidende 2003-04, ilanngussaq A, L 99 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 3294 malillugu, maannamiit annertunerusumik pillaatissiinermi eqqartuussummi tunngavigineqartuni, pissutaaqataasut suut pingaartinneqarsimanersut takuneqarsinnaalersussaassammat.

Soorlu qulaani imm. 2.8.1-imi taaneqartoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 123-imi pissutsit arlallit, pineqaatissiinermit aannikinnerusumik akuliuffiusumik eqqartuussisoqarnissaanut, imaluunniit pissutsit assigiinngitsut malillugit pineqaatissiisoqannginnissaanut pissutaasinnaasut inatsimmi tunngavissinneqarput.

Kisianni, pissutsinik sukannernerusumik pineqaatissiilluni eqqartuussinissamut pissutaasinnaasunik taaguisumik, aalajangersakkamik pinerluttulerinermi inatsit imaqanngilaq.

Pinerluttulerinermi inatsit – pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit qajassuussissutaasinnaasut pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi § 123 assigalugu – pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit

sukannernerulersitsisinnaasut pillugit aalajangersakkamik
imaqartariaqartoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

Pissutsit sukannernerulersitsisut pillugit pillaaasarnermik inatsimmi § 81-ip
eqqunneqarnerani eqqarsaatigisassat pissutaasut assingi, Kalaallit
Nunaannut tunngatillugu aammattaaq atuuttut, Inatsiseqarnermut
ministereqarfik isumaqarpoq.

Matumuuna siumut nalunannginnerusumik aamma assigiiarnerusumik
inatsisit malittarisassallu atuuttut atorneqarnerisa
qulakkeerneqarsinnaanissaat, tassami maannamiit annertunerusumik
pillaatissiinermi eqqartuussummi tunngavigineqartuni, pissutaaqataasut
suut pingaartinneqarsimanersut takuneqarsinnaalersussaassammat,
tassunga atatillugu Inatsiseqarnermut ministereqarfiup pingaartippaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 123 a-tut aalajangersakkamik nutaamik
ilanngussisoqarnissaa taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq, tassanilu
pissutsit arlallit, pissutsit assigiinngitsut malillugit, eqqartuussiviup
pineqaatissiinermik sukannernerusumik eqqartuussinissaa pillugu
aalajangiinissaanut pissutaasinnaasut, taagorneqarput.

Pissutsit, sukannernerusumik pineqaatissiinissamut
eqqartuussisoqarnissaanut tunngavilersuutaasinnaasutut
naatsorsuutigineqartut tassaapput 1) iliuuseqartup siusinnerusukkut
suliamut pingaaruteqartumik pineqaatissinneqarnermik
eqqartuunneqarsimanera, 2) iliuuserineqartoq arlalinnit ataatsimoorullugu
suliarineqarsimanera, 3) iliuuserineqartup immikkut ittumik
pilersaarusiarineqarsimanera imaluunniit annertuumik imaluunniit
aaqqissuussaasumik pinerluttuliornermi ilaasimanera, 4) iliuuserineqartup,
kingunerisimasaanut naleqqiullugu, annertuumik ilungersunartumik
kinguneqarnissaa iliuuseqartup siunertarisimagaa, 5) iliuuseqartoq
immikkut ittumik soqutigittaassutsimik takutitsisimanera, 6) allat immikkut
inuiaassusaannik, upperisaannik, innarluuteqarnerannik, suaassutsimik
kajungerfigisaannik, suaassutsikkut kinaassusaannik, suaassutsikkut
ilisarnaataanik assigisaannilluunniit iliuutsip tamakkiisumik imaluunniit
ilaannakoortumik tunngaveqarnera, 7) tamat oqallinneranni
eqqunngitsuliorfigineqartup inatsisinut naapertuuttumik oqaaseqarneranik
iliuutsip tunngaveqarnera, 8) iliuutsip pisortani sullissinerup imaluunniit
sulisinneqarluni suliaqarnermi imaluunniit atorfiup imaluunniit allakkut
tatigineqarnerup atorerlunneqarneranni suliarineqarsimanera, 9)

pinngitsaaliinikkut, peqquserlunnikkut imaluunniit taassuma ukiukissusaata imaluunniit aningaasaqarnikkut imaluunniit inuttut ajornartorsiuteqarnerata, paasisimasakissusaata, mianersuaassusaata imaluunniit pinngitsuuisinnaannginnerup atuuttup atornearlunneratigut, iliuuseqartup allamik iliuutsimut peqataatitsinera, 10) pinerluttuliornermut meeqqamit 15-it inorlugit ukiulimmit pinerluttuliarineqartumi iliuuseqartup ilaasimanera, 11) eqqunngitsuliorfigineqartup illersoriarsinnaannginneranik iliuuseqartup atornearluisimanera, 12) inummit tigummigallagaasumit, imaluunniit inummit pineqaatissiinermik eqqartuussutigineqarsimasumik pillaatiasiamik atuisumit, imaluunniit inummit tassannga qimaasimasumit, iliuuserineqartup iluuserineqarsimanera, 13) inummit tigummigallagaasumit, imaluunniit inummit pineqaatissiinermik eqqartuussutigineqarsimasumik pillaatiasiamik atuisumit, sullissivimmut imaluunniit inummut sullissivimmi sulisumut, inummit iliuuserineqartup iliuuserineqarsimanera 14) eqqunngitsuliorfigineqartup imaluunniit taassuma qaniginerpaasaasa pisortani sullissinerannik imaluunniit sulisinneqarnerannik tunngaveqartumik iliuutsip tunngaveqarnera aamma 15) iliuutsip nikanarsaataasutut pissuseqarnera.

Aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi pissutsit sukannernerulersitsisut taagorneqarneri tamakkiisuunngillat. Taamaammat pissutsit allat, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani naleqquttutut isigineqartut, eqqartuussiviit pingaartissinnaavaat.

Pingaarnertut eqqarsaatigisassat pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi § 121-imi, pineqaatissiinerup toqqarneqarnissaani aamma uuttortarneqarnissaani pingaartinneqartussat, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup ilassuteqarfigissavai, aamma pisut arlallit, taakkunani iliuuseqartumi imaluunniit iliuuserineqartumi pissutsit immikkut ittut, pineqaatissiinermik sukannernerusumik eqqartuussisoqarnissaanik kinguneqarsinnaasut, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup inatsimmik tunngavissaqartilissavai.

Pissutsit aalajangersakkami taagorneqartut, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani sukannernerulersitsisutut pingaartinneqassanersut, piviusumik nalilersuinerinik tunngaveqartinneqassapput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 11, tassungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.9. Parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussutip naammassineqarnissaanut toqutsisimasutut eqqartuussaasunik immikkoortortaarfimmi matoqqasumi inissiineq

2.9.1. Inatsisit atuuttut

Soorlu imm. 2.8.1-imi taaneqareersoq, § 119-imi pineqaatissiissutit taaneqartut akornanni sorleq atorneqassanersoq, eqqartuussiviup eqqartuussutip nalunaarutigineqarneranut atatillugu aalajangissagaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 118-ip malitsigaa. Pinerluttulerinermi inatsimmi § 119, imm. 1 aamma 2 malillugit, mianersoqqusineq, akiliisitsineq, piumasaqaasiinikkut utaqqisitamik parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussissut, parnaarussivimmi inissinneqarnissamik nakkutigisassanngortitsilluni eqqartuussissut, inuiaqatigiinnik kiffartuussisussanngortitsilluni eqqartuussissut, inissiisarfimmiittussanngortitsilluni nakkutigisassanngortitsillunilu eqqartuussissut, parnaarussivimmi inissiineq imaluunniit piffissaligaanngitsumik tigummigallaaneq kiisalu inuusuttunut pinerluttuliortunut aamma pinerluttunut tarnikkut nappaateqartunut immikkut ittumik ikiuinerit eqqartuussiviup aalajangersarsinnaavai.

Iliusereriikkanut kinguneritittakkat sakkortusiartuaartinneqarneranni pineqaatissiisummik eqqartuussiviit toqqaaneranni, pinerluutigineqartup ingasassusaa il.il. aallaavigineqassasoq, aamma Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1620 malillugu alloriarfinni tamani eqqartuussaasumut katsorsarneqarnissaq neqeroorutigineqarsinnaasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi naatsorsuutigineqarpoq.

Pineqaatissiissutit naammassineqartarnerat pillugit malittarisassanik pinerluttulerinermi inatsimmi immikkoortoq III imaqarpoq, matumani kapitali 43, eqqartuussutinik parnaarussivimmi inissiinertalinnik imaqartut naammassineqarnissaat pillugit malittarisassanik imaqartoq.

Sullissiviit akornanni inissiinissaq aamma nuussinissaq pillugit Kalaallit Nunanni Parnaarussiveqarfinni Aqutsisut aalajangiissasut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 194-ip malitsigaa.

Tamatuma saniatigut, parnaarussivimmi parnaarussaaniissap naammassineqarnissaa immikkoortorta qarfimmi ammasumi pissasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 194-ip malitsigaa, taamaattoq imm. 2 aamma 3 takukkit. Inummut navianaatilimmik ilungersunarnerusumik pinerluttuliornermut pineqartoq eqqartuussaasimappat aamma inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut eqqarsaatiginninnerup immikkoortotami ammasumi inissinneqarnissaq akerlerippagu, aalajangersakkami imm. 2 malillugu, imm. 1 malillugu naammassinninneq immikkoortorta qarfimmi ilaannakortumik ammasumi pissaaq.

Imm. 2-mi taagummi »inummut navianaatilimmik ilungersunarnerusumik pinerluttuliornermut eqqartuunneqarnermi« toqutsineq, toqutseriarneq, pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq, nakuuserneq ilungersunartunik ajoqusiiisoq imaluunniit toqumik kinguneqartoq aamma inummut navianaatilimmik ilungersunartorujussuarnik pinerluttuliornermut assingusoq, ilaatinneqartut, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1687 malillugu, pissutsit assigiinngitsut taamaaliortoqarsinnaanissaa pissutissaqartinngippassuk, inissinneqartup parnaarussiviup avataani sulisinnaanermut imaluunniit allakkut anisinnaanermut akuerineqannginnera, immikkoortorta qarfimmi ilaannakoortumik matoqqasumi inissinneqarnerup kinguneraa. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1633 malillugu, tamanna eqqugaasunut, najukkami inuiaqatigiinnut aamma oqartussaasut eqqartuussiviillu inatsisinik unioqutitsinernik suliarinninneranni inatsisilerinermut tunngasumik imaluunniit ingammik ileqqorissaarnermi eqqortup suuneranik eqqarsaatiginninnermik, tamanna tunngaveqarpoq.

Immikkoortorta qarfimmut ammasumut nuunneqarnissamut piumasaqaatit naammassineqarsimannginneri pissutigalugit, eqqartuussaasoq siusinnerusukkut kingusinnerpaamik pillaatisiaminik atuinnermini immikkoortotami matoqqasumit iperagaasimappat, § 197, imm. 3 malillugu naammassinninneq aammattaaq immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pisinnaavoq.

Taamaalilluni eqqartuussaasup immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaanut, taassuma siusinnerusukkut immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pillaatisiamik atuisimanera piumasaqaataavoq. Imm. 3-mi

atuutsitsinnginnerup atorneqarnissaani, eqqartuunneqartup atugarisaasa, kingusinnerpaamik iperagaanermi kingorna sulii immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi maleruagassanik unioqqutitsisunut immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi toqqaannartumik inissinneqarnissaa pissutissaqartissagaa piumasagaataavoq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasooq, qupperneq 1620 malillugu “maleruagassanik unioqqutitsisunut immikkoortortaqarfik matoqqasooq” pillugu oqaatsit imarisaat, eqqartuussat immikkoortortaqarfimmi ammasumi imaluunniit ilaannakoortumik ammasumi inissinneqarnissamut piumasagaatinik naammassinninngitsut innersuussutigalugit, maleruagassanik unioqqutitsisunut immikkoortortaqarfimmut matoqqasumut nunneqarsinnaanerat, pinerluttulerinermi inatsimmut piareersaataasumik suliani atorneqarsimammat, maluginiarneqassaaq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasooq, qupperneq 1687 malillugu, piffissaq, iperagaanerup kingorna ingerlasimasooq ilaatigut eqqarsaatigineqassaaq.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasooq, qupperneq 1620 malillugu “maleruagassanik unioqqutitsisunut immikkoortortaqarfik matoqqasooq” pillugu oqaatsit imarisaat, eqqartuussat immikkoortortaqarfimmi ammasumi imaluunniit ilaannakoortumik ammasumi inissinneqarnissamut piumasagaatinik naammassinninngitsut innersuussutigalugit, maleruagassanik unioqqutitsisunut immikkoortortaqarfimmut matoqqasumut nunneqarsinnaanerat, pinerluttulerinermi inatsimmut piareersaataasumik suliani atorneqarsimammat, maluginiarneqassaaq.

Pineqaatissiinerup toqparneqarnerani aamma uuttortarneqarnerani tulluuttut eqqarsaatigineqassasut 1) inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa, matumani inuiaqatigiit iliuutsit pineqartut taakku suussusaasa akiorneqarnissaannut soqutigisaat ilanngullugit, aamma 2) iliuuseqartup inuttut atugarisai, matumani pineqartup pinerluttulioqqinnginnissaanut suut pisariaqartinneqartutut nalilernerneqarsut ilanngullugit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1-p malitsigaa.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasooq, qupperneq 1668 malillugu, eqqartuussiviup pineqaatissiisummik toqqaanerani aamma uuttortaanerani, pinerluttuliornerup pinerluutigineqarsimasup ingasassusaa, aamma iliuuseqartup inuttut atugarisai assigiimmik eqqarsaatigineqarnerannik

tunngaveqassasoq, piareersaataasumik suliat malillugit aalajangersakkap malitsigaa. Siusinnerusukkut pinerluttulerinermi inatsisaasimasumut 1954-imeersumut naleqqiullugu, iliuuseqartup inuttut atugaasa eqqarsaatigineqarnerat pingaartinneqannginnerupput aamma massakkut inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaata eqqarsaatigineqarneranut naligiissinneqarlutik.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 146, imm. 1 malillugu, iliuuseqartup inatsisinik unioqqutitseqqinnissaa pitsaaliorniarlugu imaluunniit inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa eqqarsaatigalugu, parnaarussivimmi inissinneqarneq ingammik atorneqarsinnaavoq.

Parnaarussivimmi inissinertalerlugu pineqaatissiineq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 196 imm. 1 malillugu, sulisaatsimi sapinngisamik eqqartuussaasup nunagisaata eqqaani naammassineqassaaq. Sullissivik sorleq eqqartuussaasup pillaatisiaminik atuiffigissaneraa pillugu aalajangiinnermi, eqqartuussaasup nammineq kissaatai, ingamik sulinnermut-, ilinniarnermut-, ilaqtutanut-, imaluunniit peqqissuseq pillugu pissutsit aammattaaq eqqarsaatigineqassapput.

Tulliuttut pitillugit, aalajangersakkami imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit avaqqunneqarsinnaasut, § 196, imm. 2-p malitsigaa, 1) taamatut inissinerup § 197, imm. 2 malillugu inissiineq qaqutiguinnaq taarsersinnaappagu, 2) pineqartoq pinerluttuliornermut, inuiaqatigiinni pingaarutilimmik naleqartitanut sammitinneqartumik pinerluttuliornermut eqqartuunneqarsimappat, aamma inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut eqqarsaatigisassat eqqartuunneqartup najugaata eqqaani sullissivimmi pillaatisiaminik atuinissaa akerlerippagu, 3) eqqartuussap najukkami eqqaani sullissivimmi kingusinnerpaamik pillaatisiaminik atuinermi nalaani pinerluttuliornermik nutaamik pisuutinneqarpat imaluunniit sullissiviup malittarisassaanik ingasattumik unioqqutitsisimappat, 4) perorsaanermut tunngasumik, nakorsartinnermut tunngasumik imaluunniit allamik immikkut ittumik ikiorneqarnissamut tunngasumik tuniniarlugu, 5) sullissivimmi inissinneqartup qanigisaata suliffiani inissinneqartup pillaatisiamik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, 6) pisuni, tassani eqqartuussaasoq sulisumut, sullissivimmi kiffartuussisumut, imaluunniit taassuma qanigisaanut pinerluttuliorsimalluni, eqqartuussaasup sullissivimmi pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, 7) eqqartuussaasup innarlerneqarnissamut illersorneqarnissaa pisariaqartinneqartutut isigineqartariaqarpat, imaluunniit 8) Kalaallit

Nunaanni Parnaarussiveqarfinni inissat ataatsimut isigalugit atorluarneqarnissaasa tamanna pisariaqartippassuk.

Pineqaatissiinerit pillugit nalinginnaasumik aalajangersakkat malillugit, pineqaatissiinerit § 119, imm. 1, nr. 1-miit 9 ilanngullugu aalajangersakkani taagorneqartunut taarsiullugu, eqqartuussivik tigummigallagaanissaq pillugu aalajangiisinnaasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 119, imm. 2, nr. 3-p malitsigaa. Piffissaligaanngitsumik tigummigallagaaneq iliuusereriikkanut kinguneritittakkat sakkortusiartortinneqarneranni alloriarneq sukanganersaavoq aamma pinerluttuliornernut aalajangersimasunut killilerneqarluni.

Pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 34 tigummigallagassanngortitsineq pillugu malittarisassanik imaqarpoq.

Piffissaligaanngitsumik tigummigallagaaneq tulluuttut pippata atorneqarsinnaasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 161-ip malitsigaa, 1) iliuuseqartoq toqutsinermik, ujajaanermik, kiffaanngissusiiaanermik, ilungersunartumik nakuusernermik pinerluttuliornermik, § 98-imi taaneqartumik suussusilimmik sioorasaarinermik, pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermik imaluunniit kinguaassiuutitigut pinerluttuliornermik ilungersunartumik allamik imaluunniit ikuallatsitsinermik imaluunniit pinerluttuliornernik taaneqartunik misiliinermik pisuutinneqarpat, 2) pissutsit iliuuserineqarsimasut pissusaat malillugit aamma pineqartoq pillugu paasissutissat, matumani ingammik siusinnerusukkut pinerluttuliortarsimanerit ilanngullugit, pineqartup inuit allat inuunerannut, timaannut, peqqissusaannut imaluunniit kiffaanngissusaannut qanittunnguamik navianartorsiortitsisinnaaneramik kinguneqassasoq isumaqarfigineqarpat.

Pinerluttuliortut ilaannut pineqaatissiissutit naammassineqartarnerat pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 44 malittarisassanik imaqarpoq. Kapitali 34 malillugu tigummigallagaaneq, parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussutit naammassineqarnissaat pillugit kapitali 43-imi aalajangersakkat malillugit naammassineqassasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 241, imm. 1-p malitsigaa, taamaattoq aalajangersakkami imm. 2 aamma 3 takukkit.

Tigummigallagaaneq nalinginnaasumik immikkut ittumik tigummigallagaasut immikkoortortaqaarfianni naammassineqassasoq,

tamannalu sulisaatsimi tassaasoq Nuummi Parnaarussivimmi tigummigallagaasunut immikkoortortaqaarfik, taamaalilluni af § 241, imm. 2-p malitsigaa.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1697 f, malillugu, tigummigallagassatut eqqartuussaasoq manna tikillugu pisartutut, sullissivimmut allanut nuunneqarneratigut sungiussiartuaartinneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq, oqaatsip »nalinginnaasumik« kingunerigaa, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

2.9.1.1. Pinerluttuliortunut inuusuttunut pineqaatissiinerit

Pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 31 pineqaatissiissutigalugu parnaarussivimmi inissinneqarnissaq pillugu malittarisassanik imaqarpoq.

Pineqaatissiissutigalugu parnaarussivimmi inissinneqarneq, tulluuttut pineranni pisariaqartinneqarpat atorneqarsinnaasoq, § 146, imm. 1-p malitsigaa 1) iliuuseqartup inatsisinik unioqqutitseqqinnissaa pitsaaliorniarlugu, imaluunniit 2) inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa eqqarsaatigalugu. Iliuuseqartoq 18-it inorlugit ukiulik, pissutsit immikkut ittut taamatut inissiinissaq pisariaqartinngippassuk, pineqaatissiissutigalugu parnaarussivimmi inissinneqartussatut eqqartuunneqassanngitsoq, aammattaaq § 146, imm. 2-p malitsigaa.

Inuusuttunut pinerluttuliortunut immikkut ittumik pineqaatissiinerit pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 32 malittarisassanik imaqarpoq.

Iliuuseqartoq piffissami eqqartuussiffiusumi 18-it inorlugit ukioqarpat imaluunniit pisuni immikkut ittuni 20-it inorlugit ukioqarpat, inuusuttunut immikkut ittumik ikiorsiinissamik eqqartuussut atorneqarsinnaasoq, § 152, imm. 1-p malitsigaa.

Inuusuttunut immikkut ittumik ikiorsiinissamik eqqartuussuteqarnermi, isumaginninnermut inatsisiliornerit malillugit ikiorsiinertalerlugu, eqqartuunneqartup isumaginninnermi oqartussaasunit nakkutigineqarnissaa, tamatuma aammattaaq malitsigaa. Inuusuttup malittarisassat, isumaginninnermut oqartussaasut pineqartumut malitassatut naalakkiutai, malissagai, eqqartuussiviup aammattaaq aalajangissavaa. Isumaginninnermut oqartussaasut § 152, imm. 2 malillugu

nakkutilliinissamik suliaqarnissamut piumassuseqarlutik
nalunaarutigisimappassuk, aatsaat tamanna pisinnaavoq.
Pineqaatissiinermut piffissaq sivisunerpaaq, nalinginnaasumik ukiunik 2-
nnik qaangiisinnaanngitsoq eqqartuussiviup aalajangissavaa. Pissutsit
immikkut ittut pitillugit, § 152, imm. 3 malillugu piffissaq sivisunerpaaq
ukiut 3 tikillugit taamaattoq aalajangerneqarsinnaavoq.

Iliusereriikkanut kinguneritittakkat sakkortusiartortinneqarneranni § 119,
imm. 1-imi pineqaatissiinernit nalinginnaasunit pineqaatissiineq allatut
qinigassaasoq, tassami taamaattoq parnaarussivimmut inissinnissamik
eqqartuussut utaqqisitap, parnaarussaanerup aamma § 146, imm. 2
malillugu nakkutigineqarnerup kiisalu pingaarnertut malittarisassatut
annerusumik inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut atorneqarsinnaanngitsutut
kinguneqartussaanerat, pinerluttulerinermi inatsimmi oqaaseqaatini
takuneqarsinnaavoq. Pineqaatissiinerit ilisaqquunnartumik
atorneqarsinnaasut, taamaalilluni tassaassapput mianersoqqusinerit,
akiliisitsissutinik akiliisitsinerit, nakkutigineqarnissamik eqqartuussutit
aamma – piviusumik nalilersuineq malillugu – Folketingstidende 2007-08
(katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq,
qupperneq 1675 f malillugu aammattaaq inuiaqatigiinni sulisitaaneq.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35
saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1676 malillugu, inatsimmik
unioqqutitsineq maannakkut pisoq, inuusuttumut immikkut ittumik
ikiorsiinikkut imaluunniit pineqaatissiinernik nalinginnaasunik
taaneqartunik iliusereriikkanut kinguneqartitsissutaassanersoq pillugu
eqqartuussiviup naliliinera, inuusuttut ataasiakkat atugaannik, matumani
inuttut inooqatigiinnilu pissutsit, pinerluttuliorneq
pinerluutigineqarsimasoq aamma inatsisinik unioqqutitseqqinnissaq
pinngitsoortinniarlugu suliniutit suut pitsaanerpaamik naleqquttuunersut
pillugit missiliuneq ilanngullugit, aallaaveqassasoq, oqaaseqaatini
aammattaaq takuneqarsinnaavoq.

Tulliuttut pippata, 1) sullissivimmi pineqartumi il.il. eqqartuussap immikkut
ittumik katsorsarneqarnissaa imaluunniit paaqqutarineqarnissaa
pingaarnertut isumagineqarsinnaappat, 2) eqqartuussap ukiui, peqqissusaa
imaluunniit pissutsit assigiinngitsut pissutigalugit eqqartuussap
inissiisarfiimi inissinneqannginnissaa imaluunniit
parnaarussivimmiitinneqannginnissaa immikkut ittumik pissutissaqarpat, 3)
inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut eqqarsaatigisassat

parnaarussiviup avataani inissiiinissaq akerlerinngippagu, eqqartuussap inissinneqarnissaanut piffissaq utaqqiisaagallartumik imaluunniit piffissami tamarmi imaluunniit piffissap sinnerani napparsimavimmi, ilaqtariinni ilasiaanertut, angerlarsimaffimmi naleqquttumi imaluunniit sullissivimmi inissinneqarnissaa pissasoq Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni Aqutsisut aalajangersinnaagaat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 234, imm. 1-p malitsigaa.

Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut eqqarsaatigisassat parnaarussiviup avataani inissiiinissaq akerlerinngippagu, § 234, imm. 2 malillugu, eqqartuunneqartoq 18-it inorlugit ukioqartoq, sullissivimmi il.il. imm. 1-imi taaneqartumi, inissinneqassaaq.

2.9.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqquissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

2.9.2.1. Immikkoortortaqarfinmi matoqqasumi parnaarussivimmi inissiineq

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu inuit inuarsimasutut parnaarussivimmi inissinneqartussatut eqqartuussaasut, inatsimmik unioqquitsinerup ingasassusaa aamma naapertuilluartoqarneranik misigisimaneq eqqarsaatigalugu, pineqaatissiineq immikkoortortaqarfinmi matoqqasumi naammassissagaat, Naalakkersuisut kissaatigalugu oqaatigisimavaat.

Tamanna tunngavigalugu inissiisarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 197-ip allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni toqutsisimasutut eqqartuussaasut immikkoortortami matoqqasumi inissinneqarnissaat siunissami aallaaviulissaaq.

Soorlu imm. 2.9.1-mi takuneqarsinnaasoq, oqaatsini »inummot navianaatilimmik ingasannerusumik pinerluttuliorsimanermut eqqartuunneqartoq«-mi ilaatigut toqutsisimasutut eqqartuussaasut, immikkoortortaqarfinmi ilaannakortumik matoqqasumi naammassinninnissaat, § 197, imm. 2-mi ilaatinneqarpoq. Toqutsisimasutut eqqartuussaasut siunissami parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuunneqartut, aallaaviatigut immikkoortortami matoqqasumi pillaatisiainnik atuinissaat pillugit siunnersuutip malitsigisaanik, pinerluttulerinermi inatsimmi § 197, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaat

ilanngunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna pineqartoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqarpat, pineqaatissinnerup taamaattup naammassineqarnissaa immikkoortortaqarfimmi ilaannakoortumik ammasumi pisinnaajunnaassaaq.

Taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi § 197-imi nutaamik imm. 4-mik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna pineqartoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqarpat, parnaarussivimmi inissinneqarnissamik pineqaatissinneqarneq immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi pissaaq. Taamaattoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 161 malillugu pineqartoq piffissaligaanngitsumik tigummigallagaasussanngorlugu eqqartuunneqarpat aamma taamaammat § 241, imm. 2 malillugu nalinginnaasumik tigummigallagaasussanut immikkoortortaqarfimmi pillaatisiaminik atuisussaappat, tamanna atuutissanngilaq.

Qulaani imm. 2.9.11-imi taaneqartutut immikkoortortaqarfik matoqqasooq, immikkoortortaqarfimmit matoqqasumit immikkoortortaqarfimmut ammasumut imaluunniit ilaannakoortumik ammasumut nuussisarneq pissutigalugu “maleruagassanik unioqqutitsisunut immikkoortortaqarfittut matoqqasutut” taaneqartarsimavoq. Inatsisissatut siunnersuummi toqutsisimasutut eqqartuussaasut immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaannut periarfissaq pilersinneqarpoq, taamaammat inissiinerit taamaattut pineqartillugit “maleruagassanik unioqqutitsisunut immikkoortortaqarfik matoqqasooq” atuukkunnaarpoq.

Inuit pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1-mik unioqqutitsisimasutut eqqartuussaasut, imaappoq inuarsimasut, § 197, imm. 4-tut siunnersuutigineqartoq malillugu pillaatisiaminik atuissasut, taamaalilluni pineqartoq, pisuni ataasiakkaani piviusumik nalilersuineq suliareqqaarnagu, immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi pissaatisiaminik atussasoq, aaqjissuussinissamut siunnersuutigineqartukkut naatsorsuutigineqarpoq.

Inuit 18-it inorlugit ukiullit pineqartillugit aamma pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1-mik unioqqutitsisutut eqqartuunneqarpata, pinerluttulerinermi inatsimmi § 146, imm. 2 suli atuutissaaq, tamatumalu kingorna iliuuseqartoq 18-it inorlugit ukiulik, pissutsit assigiinngitsut taamatut inissiisoqarnissaa piumasaqaatiginngippassuk, parnaarussivimmi inissinneqartussatut eqqartuunneqassanngilaq.

Iliuseqartup 18-it inorlugit ukiullip immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaa taamaallaat piviusunik naliliineq tunngavigalugu pisinnaasoq, tassani pissutsit immikkut ittumik pissutissaqarluartitsisut pissutissaqartitsissallutik, tamanna tunngavigalugu Inatsiseqarnermut ministereqarfik naliliivoq. Uani meeqqap pisinnaatitaaffiinek eqqarsaatiginninnissaq eqqarsaatigineqassaaq, matumani meeqqamik, isumaqatigiisummi inummik 18-it inorlugit ukiulittut nassuiarneqartumik, artikili 37 b malillugu tigusarinninneq, tigummigallaaneq imaluunniit parnaarussineq, taamaallaat “periarfissatut kingullerpaatut aamma piffissami naleqquttumi sivikinnerpaajusumi atorneqassasoq”, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni 20. november 1989-imeersumi aalajangerneqarpoq.

Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut imaluunniit inuusuttup atugaasa tamanna pissutissaqartinngippagu, imm. 4-tut siunnersuutigineqartup 15-iniit 17-it ilanngullugit ukiulinnut atuutinnginnissaa pillugu, taamaalilluni nutaamik imm. 5-imik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Kisianni, inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut imaluunniit inuusuttup atugaasa tamanna pissutissaqartinngippagu, eqqartuussaasup 18-it inorlugit ukiullip immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaa Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarfinni Aqutsisut piviusumik naliliinerisa kingorna aalajangiinermik aalajangiisinnaanissaat pisariaqartinneqarpoq.

Assersuutigalugu pisuni pinerluttuliornerup eqqartuussutigineqartup pissusia innersuussutigalugu imaluunniit taamaattoqarpat parnaarussatut paarisaanerup nalaani pissutsit pissutigalugit, inuusuttoq toqutsisimasutut eqqartuussaasoq immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pillaatisiainik atuinissamut immikkut ittumik pisariaqartitsisoq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarfinni Aqutsisut nalilerpassuk, atuutsitsinnginneq atorneqarsinnaasussaassaaq. Tassunga atatillugu eqqartuussaasup piffissap sivikitsup iluani 18-inik ukioqalersimanissaa pingaaruteqarsinnaavoq.

Naggataagut nutaamik imm. 6-imik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1-imik unioqqutitsinermut parnaarussivimmi inissinneqarnissamik pineqaatissiinerup naammassineqarnissaa, ataani allaaserineqartut

malillugit, pineqartup peqqissusaa imaluunniit pissutsit immikkut ittut tamanna pissutissaqartippassuk, § 197, imm. 4-tut siunnersuutigineqartoq malillugu immikkoortortaqaqfimmi matoqqasumi naammassinninneq pissanngitsoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni Aqutsisut qaqutiguinnaq aalajangersinnaassavaat.

§ 197, imm. 6-itut siunnersuutigineqartoq malillugu, naammassinninneq immikkoortortaqaqfimmi matoqqasumi pissanngitsoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni Aqutsisut aalajangerpassuk, pinerluttulerinermi inatsimmi § 197, imm. 1-imiit 3 ilanngullugu aalajangersakkani malittarisassat nalinginnaasut atuuttut malillugit eqqartuunneqartumik inissiineq pissaaq.

Immikkoortortaqaqfimmi matoqqasumi eqqartuunneqartup pillaatisiainik atuinissaminik aallartitsinissaanut, pineqartup peqqissusaanut ajoqutaassanissaa pillugu nakorsamit uppersaammik peqarnissaq piunasaqaataavoq. Eqqartuunneqartoq puiguttormik nappaateqarpat imaluunniit tarnikkut nappaateqarpat, assersuutigalugu tamanna pisinnaassaaq. Taamatuttaaq eqqartuunneqartoq immikkoortortaqaqfimmi matoqqasumi pillaatisiainik atuinissamut pisinnaajunnaarsitsisumik timikkut innarluuteqarpat imaluunniit innarluuteqalissappat, tamanna aamma pisinnaassaaq.

Pissutsit assigiinngitsut allat, ilaatigut taakkunani eqqartuunneqartup piviusumik atugarisai pillugit paasissutissat aallaavigalugit, pinerluttuliornerup suussusaa imaluunniit isumannaatsuunissamut tunngasumik pineqartup immikkoortortami ammasumi pissutsini qajassuussinerusuni pillaatisiainik atuinissamut inissinneqarnissaa illersorneqarsinnaasutut isigineqarpat, tamanna pisinnaassaaq.

Immikkoortortaqaqfimmi matoqqasumi inissinneqarsimasoq, § 197, imm. 4 malillugu parnaarussivimmi inissinneqartoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartoq siulleq malillugu aneersinnaaneq akuerineqarsinnaalerpat, immikkoortortaqaqfimmut ammasumut nuutinneqassasoq, § 199, imm. 3-mi aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Imm. 2.10-mut ataaniittumut erseqqinnerusumik innersuussisoqarpoq.

Kalaallit Nunaanni inissaqartitsiniarnermik massakkut unammilligassat eqqarsaatigalugit, inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 13-imiit 15 ilanngullugu, 17-imi aamma 18-imi aalajangersakkat, kisianni,

parnaarussivimmi inissat nutaat matoqqasut, piffissami *Pillaasarneq pillugu aaqqissuusseqqinnissaq aamma pinerluttunik isumaginnittut 2026-imiit 2030 ilanngullugu aningaasaqarnerat pillugit isumaqatigiissummi* aalajangerneqartut, pilersinneqareerpata aatsaat atuutilersinneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkat kingusinnerusukkut atuutilersinneqarnissaat eqqarsaatigalugit, inuit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuussaasimasut – parnaarussivimmi matoqqasumi inissat pilersinneqarnissaasa tungaannut – § 197, imm. 2 malillugu pineqaatissiissutip eqqartuussutigineqartup parnaarussivimmi ilaannakoortumik ammasumi naammassinninnissaanik neqeroorfigineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 13-imiit 15 ilanngullugu, 17 aamma 18 aalajangersakkat aamma § 3, imm. 2, taakkunungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.10. Toqutsisimasutut eqqartuunneqarsimasunik immikkoortorta qarfirmmit matoqqasumit immikkoortorta qarfirmut ammasumut nuussineq

2.10.1. Inatsisit atuuttut

Sullissiviit akornanni inissiinissaq aamma nuussinissaq pillugit aalajangiinernik Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui aalajangiissasut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 194-p malitsigaa.

§§ 195-imiit 199 ilanngullugu malillugit inissiinissaq aamma nuussinissaq pillugit suliani Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui § 200 malillugu malittarisassanik aalajangersaassapput.

Isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu aamma qajassuarnerusumik inissiinissaq allakkut inassutigineqarsinnaappat, immikkoortorta qarfirmi matoqqasumi inissinneqarsimasoq immikkoortorta qarfirmut ammasumut nuunneqassasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 199, imm. 1-p malitsigaa. Nuussinissaq pillugu aalajangiinermi § 197, imm. 1 aamma 2 taamatuttaaq atuutissapput.

Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut eqqarsaatigisassanit tamanna akerlilerneqarsinnaajunnaarpat, immikkoortorta qarfimmi ilaannakoortumik ammasumi inissinneqarsimasoq § 199, imm. 2 malillugu immikkoortorta qarfimmu ammasumut nuunneqassaaq.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1687 malillugu, inissiineq akuliuffiunerusoq pisariaqartinneqarunnaarpat, inissinneqartup pillaatissiamik atuinermiut pissutsinut qajassuarnerusunut nuunneqarnissaanut pisussaaffik aalangersakkap malittarisassiuukkaa, oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 214 malillugu sullissiviup avataani angalaarsinnaaneq (anisinnaaneq) akuersissutigineqarsinnaavoq.

§ 214, imm. 1 malillugu, 1) aninissamut siunertaq ilinniarnissamut tunngasumik, sulinissamut tunngasumik, katsorsarneqarnissamut tunngasumik, ilaqtutanut tunngasumik imaluunniit inuttut eqqarsaatigisassanik allanik naleqquttumik tunngavilersorneqarpat, 2) inissinneqarsimasup aninermiut atatillugu nutaamik pinerluttuliornissaa, naammassinninnissap nangeqqinneqarnissaanut takkutinngitsoornissaa, imaluunniit allakkut anisinnaanermut akuersissummik atornerluinissaanut aalangersimasunik pissutissaqanngitsoq isumaqarfigineqarpat, aamma 3) inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermik eqqarsaatiginninnerup allakkut aninissamut akuersissuteqarnissaq akerlilinngippagu, § 214, imm. 1 malillugu inissinneqarsimasoq aninissamut akuerineqarsinnaavoq. Aammattaaq imm. 2.9.1-imut innersuussisoqarpoq.

§ 214, imm. 2 malillugu, pissutsit assigiinngitsut tamanna pissutissaqartinngippassuk, immikkoortorta qarfimmi ilaannakoortumik ammasumi inissinneqarsimasoq, parnaarussiviup avataani sulinissamut aamma allakkut aninissamut akuerineqanngilaq.

Immikkoortorta qarfimmi matoqqasumiinnermi inissinneqarsimasoq parnaarussiviup avataani sulinissamut aamma allakkut aninissamut akuerisaanngitsoq, § 214, imm. 3-p malitsigaa. Taamaattoq sungiussiartuaartitsinermut atatillugu, imaluunniit pissutsit immikkut ittut tamanna pissutissaqartippassuk, anisinnaaneq akuerineqarsinnaavoq.

§ 214, imm. 4 malillugu, piffissamut aalajangersimasumut, pineqaatissinneqarnermut piffissaliussami ilanngullugu naatsorsorneqartumi, anisinnaanermut akuersissut tunniunneqassaaq.

§ 214, imm. 5 malillugu, inissinneqarsimasut nutaamik pinerluttuliunnginnissaanik akuersissut piumasaqaatitaqassaaq aamma anisinnaanermut akuersissutip atornerlunneqarnissaa pinngitsoortinniarlugu imaluunniit inatsisitigut naapertuilluartoqarneranik misigisimanermut eqqarsaatigisassat naammassiniarlugit, piumasaqaatinik allanik, siunertamut naleqquttut nalilerneqartunik, piumasaqaaserneqarsinnaavoq.

Tulliuttut pippata, 1) aninermi inissinneqarsimasooq takkutinngitsoorpat imaluunniit allakkut akuersissummut piumasaqaatit aalajangersimasut eqqortinngippagit imaluunniit nutaamik pinerluttuliorpat imaluunniit 2) inissinneqarsimasumi pissutsit, inissinneqartup aninissamut akuersissummik atornerluinissanut pissutissanik aalajangersimasunik pissutissaqartoq paasissutissat nutaat isumaqartitsippata, § 214, imm. 6 malillugu aninissamut utertinneqarsinnaavoq.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasooq, qupperneq 1691 malillugu, § 214, imm. 7 malillugu Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui aninissamut akuersissutit pillugit malittarisassanik aalajangersaassapput. Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui aninissamut akuersissutit pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaat naatsorsuutigineqartoq, pinerluttulerinermi inatsimmut oqaaseqaatit malitsigigaat, matumani piffissami aalajangersimasumi sullissivimmiissimanerup kingorna aamma inissinneqarnermut piffissaliussap ilaata aalajangersimasup naammassineqareernerata kingorna, nalinginnaasumik anisinnaanermut akuersissut aatsaat tunniunneqarsinnaasooq ilanngullugu.

2.10.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninneri aamma aaqqissuineq siunnersuutigineqartoq

Qulaani taaneqartutut, § 199, imm. 1 malillugu, isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu aamma qajassuarnerusumik inissiinissaq allakkut inassutigineqarsinnaappat, immikkoortorta qarfimmii matoqqasumi inissinneqarsimasooq immikkoortorta qarfimmut ammasumut nuunneqassaaq.

Pineqartoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuussaasimappat, § 197, imm. 4-imi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu parnaarussivimmi inissinneqarnissamik pineqaatissinneqarnerup naammassineqarnissaa immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pisussaassaaq.

Imm. 2.9.2 qulaaniittoq innersuussutigineqarpoq.

§ 199-imut piareersaataasumik suliani takuneqarsinnaasutut, qulaaniittut malillugit, akuliunnerusumik inississiiinissaq pisariaqarunnaarpat, inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinermi pissutsinut qajassuarnerusunut nuunneqarnissaanut pisussaaffik, aalajangersakkap malittarisassiuuppaa. Isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarneq pisariaqarunnaarpat, aamma allakkut qajassuussinerusumik inissiineq inassutigineqarsinnaappat, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarsimasup § 199, imm. 1 malillugu immikkoortorta qarfimmut ammasut nuunneqarnissaata pinissaa eqqarsaatigalugu, § 197, imm. 4-tut siunnersuutigineqartoq malillugu immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqartoq pineqarpat, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaa malillugu imaanngilaq nuussinissaq pisinnaasariaqartoq, tassami immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissiineq, isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu pisimanngimmat.

Inissinneqartunut inuarsimasutut eqqartuussaasunut immikkoortorta qarfimmit matoqqasumit immikkoortorta qarfimmut ammasumut qaqugukkut nuussinissap pisuinnaanera pillugu malittarisassanik nalunaarummi aalajangersaasoqartariaqartoq, tamanna tunngavigalugu Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 199-imi nutaamik imm. 3-mik ilanngussisoqarnissaa, tamatumalu kingorna immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarsimasoq, § 197, imm. 4 malillugu inissinneqarsimasoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartoq siulleq malillugu aninissaq akuersissutigineqarsinnaalerpat, immikkoortorta qarfimmut ammasumut nuunneqassasoq, taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq.

Qulaani imm. 2.10.1-mi taaneqartutut, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumiinnerup nalaani inissinneqartoq parnaarussiviup avataani

sulinissamut akuerisaanngitsoq aamma allakkut aninissamut akuerineqanngitsoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit siulliit malitsigaat. Taamaattoq oqaaseqatigiit aappaat malillugit aninissaq sungiussiartuaartinneqarnerup ilaatut, imaluunniit pissutsit assigiinngitsut tamanna pissutissaqartippassuk, akuerineqarsinnaavoq.

Inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa eqqarsaatigalugu aamma inatsisitigut naapertuilluartoqarneranik misigisimaneq eqqarsaatigalugu, inuit § 86, imm. 1 malillugu inuartut eqqartuunneqarsimasut, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pillaatissiaminnik atuisut, inissinneqarsimasup piffissap inissinneqarfiusup ilaata aalajangersimasup naammassinnereernerata kingorna aatsaat anisinnaanerak akuersissutigineqartariaqassasoq, inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

§ 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartoq siulleg malillugu, pineqartup anisinnaanermut akuerineqarsinnaanissaanut, inissinneqarnermi piffissap tamarmiusup tallimararterutaa inissinneqarsimasup naammassereersimasariaqaraa, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Imm. 2.10.1-p ataani takuneqarsinnaasutut, § 214, imm. 7 malillugu, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui aninissamut akuersissutit pillugit malittarisassanik aalajangersaassapput. Inuit, § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqartut pineqartillugit, piffissamut tunngasumik taamaattumik Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut, taamaalilluni naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna pillugu malittarisassat erseqqinnerusut anisinnaaneq pillugu nalunaarummi aalajangersarneqartussaasussaapput.

Immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarsimasoq, § 197, imm. 4 malillugu inissinneqartoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartumut siullermut naapertuuttumik piffissamut tunngasumik piumasaqaat aalajangersarneqartoq naammassineqarpat, immikkoortorta qarfiimmut ammasumut nuunneqassasoq, § 199, imm. 3-itut siunnersuutigineqartup taamaammat kingunerissavaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 194 malillugu, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui tassaassapput nuussinissaq pillugu aalajangiisussat, matumani § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni

pineqartumi siullermi piffissamut tunngasumik piumasaqaat
naammassineqarpat, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi
inissinneqartut, § 197, imm. 4-tut siunnersuutigineqartoq malillugu
inissinneqarsimasut, immikkoortorta qarfimmut ammasumut
nuunneqarnissaat ilanngullugu.

Imm. 2.9.2-mi takuneqarsinnaasutut, inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr.
13-imiit 15 ilanngullugu aalajangersakkat, piffissami *Pillaasarneq pillugu
aaqqissuusseqqinnissaq aamma pinerluttunik isumaginnittut 2026-imiit
2030 ilanngullugu aningaasaqarnerat pillugit isumaqatigiissummi*
aalajangerneqartut, pilersinneqareerpata aatsaat atuutilersinneqassasut
siunnersuutigineqarpoq.

Inuit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut
eqqartuunneqartut – parnaarussivimmi inissat matoqqasut
pilersinneqarnissaasa tungaannut – § 197, imm. 2 malillugu
parnaarussivimmi inissinneqarnissamik pineqaatissiineq
eqqartuussutigineqartoq, immikkoortorta qarfimmi ilaannakoortumik
ammasumi naammassissagaat, tamanna tunngavigalugu
naatsorsuutigineqartoq, aammattaaq takuneqarsinnaavoq.

Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut eqqarsaatigisassannut
tamanna akerliujunnaarpat, immikkoortorta qarfimmi ilaannakoortumik
ammasumi inissinneqartup pinerluttulerinermi inatsimmi § 199, imm. 2
malillugu immikkoortorta qarfimmut ammasumut nuunneqarnissaanut
malittarissarissat allanngortinneqarnissaat siunertarineqanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 17 aamma 18 taakkununngalu
oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

**2.11. Perorsaanermut tunngasumik, nakorsartinnermut tunngasumik
imaluunniit immikkut ittumik ikiorneqarnissamik allamik
ikiorniarlugu, imaluunniit eqqartuussaasimasup sullissivimmi
inissinneqartup qanigisaata suliffiani inissinneqartup pillaatisiamik
atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, inissinneqarsimasunik
immikkoortorta qarfimmit ammasumit immikkoortorta qarfimmut
ammasumut allamut nuussineq**

2.11.1. Inatsisit atuuttut

Sullissiviit akornanni inissiinissaq aamma nuussinissaq pillugit aalajangiinernik Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui aalajangiissasut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 194-p malitsigaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 197, imm. 1 aamma 2 malillugit immikkoortorta qarfirmi ammasumi inissinneqarsimasoq, pineqartoq 1) qimaasimappat imaluunniit qimaanissamik misiliisimappat imaluunniit 2) nutaamik pinerluttuliorpat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 198, imm. 1 malillugu immikkoortorta qarfirmut matoqqasumut nuunneqarsinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 198, imm. 2 malillugu, 1) inissinneqarsimasoq qimaasimappat imaluunniit qimaanissamik misiliisimappat, 2) nutaamik pinerluttuliorpat, 3) inissinneqartup innarlerneqarnissamut illersorneqarnissaanut tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqartariaqarpat, 4) inissinneqartup tamanna nammineerluni kissaatigippagu aamma ilaquttanut tunngasumik immikkut ittumik eqqarsaatigisassat imaluunniit 5) Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni sullisiviit ataatsimut atorluarneqarnissaannut eqqarsaatigisassat tamanna pissutissaqartippassuk, immikkoortorta qarfirmi ammasumi inissinneqarsimasoq immikkoortorta qarfirmut ammasumut allamut nuunneqarsinnaavoq.

Nunneqarnissaq inissinneqarsimasup akuerinngippagu, Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1687 malillugu, taamaaliornissamut piumasaqaatit allakkut naammassineqarsimappata, imm. 1-mi aalajangersakkap atornerneqarnissaa periarfissaasinnaasoq, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1687 malillugu, taama tulleriillutik, akuliunnissamut periarfissaqarnerusumut pissutsinullu naligiinnerusunut inissinneqarsimasup nuunneqarsinnaaneranut aalajangersagaq malittarisassiuussisoq, oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 196, imm. 1, aamma qulaani imm. 2.9 malillugit, aamma § 196, imm. 2-mi tamatuma avaqqunneqarnissaanut piumasaqaatit, qanittumiinnissaq pillugu tunngavik il.il. taamatuttaaq atuutissaaq.

Taamaalilluni pisuni assigiinngitsuni arlalinni, pinerluttulerinermi inatsimmi § 196, imm. 2, nr. 1-imiit 8 ilanngullugu aalajangersakkani taaneqartuni, qanittumiinnissaq pillugu tunngavik avaqqunneqarsinnaavoq. Tamanna § 196, imm. 2, nr. 4, malillugu imaluunniit nr. 5 malillugu inissinneqarsimasup qanigisaata sullissivimmi kiffartuussiffiani inissinneqartup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu ilaatigut pisinnaavoq.

Perorsaanermut tunngasumik, nakorsartinnermut tunngasumik imaluunniit immikkut ittumik ikiorneqarnissamik allamik ikiorniarlugu, aamma eqqartuussaasimasup sullissivimmi inissinneqartup qanigisaata suliffiani pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, qanittumiinnissamik tunngaviup avaqqunneqarsinnaanera inatsisikkut nr. 572-ikkut, 10. maj 2022-imeersukkut pinerluttulerinermi inatsimmi ilanngunneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussivinni pinerlutsaaliuineramik suliniutit patajaallisarneqarnissaat siunertarlugu, matumani Folketingstidende 2021-22, ilanngussaq A, L 126 saqqummiunneqarsimasoq, quppernerit 57-imiit 58 ilanngullugu malillugit, Nuummi Parnaarussivimmi kinguaassiuutitigut pinerluttuliortutut eqqartuunneqarsimasunut katsorsarneqarnissamut kajumissuseqalersitsinissaq pillugu inissat pilersinneqarnerat aamma inissinneqartarnerat innersuussutigalugit, taakku perorsaanermut tunngasumik, nakorsartinnermut tunngasumik imaluunniit immikkut ittumik ikiorneqarnissamik allamik ikiorniarlugit, qanittumiinnissaq pillugu tunngaviup avaqqunneqarnissaanera eqqunneqarpoq.

Sullissivimmi inissinneqartup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani eqqartuunneqartup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu qanittumiinnissaq pillugu tunngavimmik avaqqutsisinnaaneq, atorfillip kiffartuussinini eqqortumik aamma arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik ingerlatsinnginnera pillugu pasitsaassinissap pinngitsoortinnissaanik siunertaqarnera, oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni aalajangersakkap assigisaanit killeqarnerusumik aalajangersakkap atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassami Folketingstidende 2021-22, ilanngussaq A, L 126 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 132 malillugu Danmarkimi ilisaqqunnartumik akuliunnermit, Kalaallit Nunaanni qanittumiinnissaq pillugu tunngavik ilaatigut nunap isorartunerujussua pissutigalugu ilisaqqunnartumik eqqartuunneqartumut annertunerusumik akuliunnerusussaammat.

Sullissivimmi najugaqarnerup nalaani inissinneqarsimasut pisinnaatitaaffiisa pisussaaffiisalu ilaattut, inissinneqarsimasoq nakorsamit katsorsarneqarnissamik aamma peqqissutsimut tunngasumik allamik ikiorneqarnissamik pisinnaatitaasut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 209, imm. 1-ip malitsigaa.

§ 209, imm. 1 malillugu, nakorsamit katsorsarneqarnissaq aamma peqqissutsinut tunngasumik allatut ikiorneqarnissaanut siunertaralugu inissinneqartup Danmarks Fængsler-it ataani sullissivinni nuunneqarnissaa pillugu inatsiseqarnermut ministeri malittarisassanik aalajangersaasinnaasoq, § 209, imm. 2-p aammattaaq malitsigaa.

Pillaatisiap il.il. naammassineqartarneri pillugit inatsisikkut (pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisikkut) nr. 432-ikkut, 31. maj 2000-imeersukkut Danmarkimi inatsimmi § 26, imm. 1, nr. 1-imiit 8 ilanngullugu aalajangersakkat malillugit, matumani inissinneqarsimasoq nr. 3 malillugu perorsaanermik, nakorsartinnermut tunngasumik imaluunniit immikkut ittumik ikiorneqarnissamik allamik ikiorniarlugu, inissinneqarsimasup sullissiviit assigiaat akornanni nuunneqarnissaanut periarfissaliissut ilaatigut eqqunneqarpoq.

2.11.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqquissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Nr. 1-imiit 5 ilanngullugu aalajangersakkani piumasaqaatit malillugit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 198, imm. 2 malillugu immikkoortorta qarfimmi ammasumi inissinneqarsimasoq immikkoortorta qarfimmu ammasumut allamut nuunneqarsinnaavoq. Massakkut piumasaqaatigineqartut inissinneqarsimasup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik ikiorneqarnissamik ikiorniarlugu imaluunniit sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, immikkoortorta qarfimmi ammasumi inissinneqarsimasup immikkoortorta qarfimmu ammasumut allamut nuunneqarsinnaanera periarfissinngilaat.

Inissinneqarsimasup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik ikiorneqarnissaa, kiisalu pisuni, eqqartuussap sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani

inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, immikkoortorta qarfimmi ammasumi inissinneqarsimasup immikkoortorta qarfimmu ammasumut allamut nuunneqarsinnaanera pillugu Kalaallit Nunaanni Parnaarussive qarfiit aalajangiisinnaaneranut periarfissaliissut eqqunneqartariaqartoq, Inatsiseqarnermut ministere qarfiup nalilerpaa

Perorsaanikkut aamma immikkut ittumik ikiorsiineq assersuutigalugu tassaasinnaapput inunnik perorsaanermi tapersersorneqarneq, naleqquttumik ilinniarnermut tunngasumik ikiorneqarneq imaluunniit inissinneqarsimasumut katsorsarneqarnermik- imaluunniit tapersersorneqarnermik ingerlatsinerit allat immikkut ittut, matumani assersuutigalugu inunntut, kinguaassiuutitigut pinerluttuliorsimasutut eqqartuunneqarsimasutut katsorsarneqarnissamik kajumilersitsinerit ilanngullugit. Perorsaanikkut, nakorsartinnikkut aamma immikkut ittumik allamik ikiorneqarneq taamaattoq pisut ilaanni – taamaallaat immikkoortorta qarfimmi allami – pitsaanerusumik tunniunneqarsinnaanera, allannagortitsinissatut siunnersuutigineqartup tunuliaqutigaa.

Soorlu imm. 2.11.1-imi takuneqarsinnaasoq, qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni § 26, imm. 1 nr. 3 aamma 8 malillugit, inissinneqartup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut, aamma sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, inissinneqartup parnaarussiviit ammasut akornanni nuunneqarsinnaaneranut qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni periarfissaliissut pigineqarpoq.

Inissinneqartup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut, aamma sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqartariaqarpat, inissinneqartup immikkoortorta qarfiit ammasut akornanni nuussisinnaanissamut eqqarsaatiginninneq, taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni atuuttoq, Inatsiseqarnermut ministere qarfik isumaqarpoq.

Soorlu qulaani imm. 2.10.1-imi taaneqartoq, parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussutip naammassineqarnerani eqqartuunneqartup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut, aamma sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, qanittumiinnissaq pillugu tunngavimmut pinerluttulerinermi inatsimmi § 196, imm. 2, nr. 4 aamma 5-imiittumut taamaaliorneq naapertuutissaaq.

Soorlu qulaani imm. 2.11.1-imi taaneqartoq, § 196, imm. 2, nr. 4 malillugu, eqqartuussaq perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiuineramik ikiorniarlugu, aamma sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, qanittumiinnissaq pillugu tunngavimmut pinerluttulerinermi inatsimmi § 196, imm. 1 avaqqunneqarsinnaavoq. Taamaalilluni siunnersuutigineqartoq qanittumiinnissaq pillugu tunngavimmut naapertuutissaaq.

Tamanna tunngavigalugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 198, imm. 2-imi normumut marluk nutaat ilanngunneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna, eqqartuussap perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiuineramik ikiorneqarnissaa, imaluunniit sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani inissinneqarsimasup pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, inissinneqartoq immikkoortortaqaarfimmi ammasumi inissinneqartoq immikkoortortaqaarfimmut ammasumut allamut nuunneqarsinnaavoq. Siunnersuutigineqartoq qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni § 26, imm. 1, nr. 3-ip annertuumik assigaa.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 16 tassungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.12. Inissinneqarsimasunik Danmarkimut nuussineq

2.12.1. Inatsisit atuuttut

Kalaallit Nunaanni parnaarussivinni inissinneqartut allaffissornikkut Danmarks Fængsler-it ataanni immikkoortortaqaarfinnut allaffissornikkut nuunneqarnissaanut, pinerluttulerinermi inatsit ullumikkut

periarfissaliisummik imaqaanngilaq, taamaattoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 209, imm. 2 takuuk.

Inissinneqarsimasoq nakorsamit katsorsarneqarnissamik aamma peqqinnissamut tunngatillugu allatut ikiorneqarnissamik pisinnaatitaasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 209, imm. 1-ip malitsigaa. § 209, imm. 2 malillugu, nakorsamit katsorsarneqarnissaq imaluunniit peqqissutsimut tunngasumik allatut ikiorneqarnissaq siunertaralugu, inissinneqarsimasut sullissivimmut Danmarks Fængsler-ip ataaniittunut nuunneqarnissaat pillugit inatsiseqarnermut ministeri malittarisassanik aalajangersaasinnaavoq. Malittarisassat taamaattut Danmarkimi pineqaatissinneqarsimasunik peqqinnissaat pillugu passunneqartussanik nuussinissaq pillugu nalunaarummi nr. 748-imi, 1. juli 2019-imeersumi aalajangersarneqarput.

2.12.1.1. Siusinnerusukkut aaqqissuussineq

Pinerluttulerinermi inissinneqarsimasunik inatsimmi inissiisarneq nuussisarnerlu pillugit malittarisassat, inatsisikkut nr. 1718-ikkut, 27. december 2018-imeersukkut naleqqussarneqarput. Nuummi parnaarussiviup ammarneqarnerata malitsigisaanik tamanna pivoq, tassani tigummigallagaasunut immikkoortortaqaarfik pilersinneqarluni, tamatumalu kingorna ilaatigut tigummigallagassatut eqqartuunneqartut tassani ineqartinneqarsinnaasussaallutik.

Pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkat, eqqartuunneqarsimasut Danmarkimi pinerluttunik isumaginnittut (massakkut Danmarks Fængsler-ip) ataanni inissiisarfimmi tarnikkut napparsimasunut nakorsamit aqunneqartumi inissiisinnaanermik eqqartuussivinnut periarfissiisut, atorunnaarsinneqarnissaat, inatsimmik allanngortitsinermi ilaatigut siunertarineqarsimavoq.

Eqqartuussat inissinneqartarnerat aamma nuunneqartarnerat pillugit siusinnerusukkut malittarisassat Kalaallit Nunaanni ammasunik parnaarussiveqarnermik systemeqarnermik aallaaveqarput, taakkulu tigummigallagaasut, imaluunniit eqqartuussat allat, inissinneqarnerup nalaani tigummigallagaanissamut aalajangiinermi tunngavinnik naammassinnittut paasineqartut, pisariaqartinneqartumik inissaqartinneqarnissaannut inissaqartitsisimanngillat. Taamanikkut § 148, imm. 3, aamma § 161, imm. 2 aamma 4 taamanikkut atuuttut malillugit,

Danmarkimi pinerluttunik isumaginnittut ataanni inissiisarfimmi tarnikkut napparsimasunut nakorsamit aqunneqartumi, eqqartuussat inissinneqartussaasut imaluunniit nuunneqartussaasut, eqqartuussiviup aalajangersinnaagaa, tamatuma kinguneraa.

Eqqartuunneqartoq tarnikkut immikkooruteqarnini pissutigalugu Kalaallit Nunaanni inissiisarfimmi (massakut parnaarussivimmi) inissinneqarnissamut tulluannigitsutut isigineqarpat, imaluunniit Kalaallit Nunaanni inissiisarfimmi inissiineq naammattumik isumannaatsitsinngippat, iliuuseqarsimasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 156, imm. 1-imi ilaatinneqanngitsoq, tarnikkut immikkooruteqartoq, Danmarkimi pinerluttunik isumaginnittut ataanni inissiisarfimmi tarnikkut napparsimasunut nakorsamit aqunneqartumi piffissaligaanngitsumik inissinneqarsinnaasooq, eqqartuussiviup aalajangersinnaagaa, taamanikkut § 161, imm. 2-p atuuttup periarfissiissutigaa.

Kalaallit Nunaanni inissiisarfimmi inissiineq naammattumik isumannaatsuunngitsoq takuneqarsinnaalerpat, tigummigallagassatut eqqartuussaasup inissiisarfimmi tarnikkut napparsimasunut nakorsamit aqunneqartumi inissinneqarsinnaanerata eqqartuussivimmit aalajangerneqarnissaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 161, imm. 4-p e periarfissiissutigaa.

Tamatuma saniatigut pineqartup eqqartuussisoqarnerata kingorna tigummigallagaanissamik aalajangiinissamut tunngaviit pillugit, imm. 1 malillugu § 161, imm. 2-mi ilaatinneqartutut isigineqassappat, Danmarkimi pinerluttunik isumaginnittut ataanni inissiisarfimmi tarnikkut napparsimasunut nakorsamit aqunneqartumut nuunneqarsinnaasusaaaneraniq eqqartuussiviup aalajangiisinnaanera, pinerluttulerinermi inatsimmi § 148, imm. 3-p periarfississutigaa.

Pinerluttunik isumaginnittut avataanni pinerluttunik isumaginnittut akiliilluni ineqarfiullunilu aalajangersimasumik nerisarfutaanni aamma sullissiviini il.il. naammassinnittarneq pillugu § 234 malillugu nuussineq pisinnaassanngitsoq, tassani piumasaqaataasimavoq.

Inatsisip nr. 1718-ip, 27. december 2018-imeersup akuerissutigineqarneratigut, § 148, imm. 3 aamma § 161, imm. 2-miit 4 ilanngullugu aalajangersakkat, atorunnaarsinneqarput. Tamatuma malitsigisaanik taamaammat eqqartuussiviup aalajangiineratigut Kalaallit

Nunaanni parnaarussivinni inissinneqarsimasut Danmarks Fængsler-ip ataanut sullissivinnut inissinneqarnissaat imaluunniit nuunneqarnissaat pillugit pinerluttulerinermi inatsit ullumikkut periarfissaliissummik imaqqanngilaq. Taamaattoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 209 takuuk.

2.12.1.2. Nuussineq

Tamatuma saniatigut, immikkoortortaqarfimmi imaluunniit ilaannakoortumik immikkoortortaqarfimmi inissinneqarsimasut, immikkoortortaqarfimmut matoqqasumut nuunneqarnissaat pillugit imaqqartunik, soorlu aamma §§ 198 aamma 199 aamma § 241, imm. 4 aamma imm. 5 malillugit, immikkoortortaqarfimmit ammasumit tigummigallagaasunut immikkoortortaqarfimmut aamma tigummigallagaasunut immikkoortortaqarfimmit immikkoortortaqarfimmut ammasumut tigummigallagassatut eqqartuussat nuunneqarsinnaanerannut periarfissanik pinerluttulerinermi inatsit aalajangersakkanik allanik arlalinnik imaqqarpoq.

Pineqartoq qimaasimappat imaluunniit qimaariarnissaminik misiliisimappat, imaluunniit nutaamik pinerluttuliorpat, § 198, imm. 1 malillugu inissinneqarsimasoq immikkoortortaqarfimmi ammasumit immikkoortortaqarfimmut matoqqasumut nuunneqarsinnaavoq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1687 malillugu, Nuummi immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi immikkoortitaalluni parnaarussaaffimmut inissinneqarnissamut nuussinissamut piumasaqaataasut aalajangersakkami imm. 1, nr. 1-p aamma 2-p aalajangersarai, § 198-imut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu aamma qajassuarnerusumik inissiinissaq allakkut inassutigineqarsinnaappat, immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi inissinneqarneq pisariaqarunnaarpat, § 199, imm. 1 malillugu immikkoortortaqarfimmi matoqqasumiitinneqartoq immikkoortortaqarfimmut ammasumut nuunneqassaaq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1687 malillugu, Nuummi immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi immikkoortitaalluni parnaarussaaffimmit nuunneqarnissamut pisussaaffik, aalajangersakkap taamaalilluni malittarisassiuuppaa.

Taamaalillutik Nuummi immikkoortortaqarfimmi matoqqasumit immikkoortortaqarfimmut matoqqasumut aamma immikkoortortaqarfimmit matoqqasumit immikkoortortaqarfimmut ammasumut allaffissornikkut nuussineq, § 198, imm. 1-imi, aamma § 199, imm. 1-imi aalajangersakkat malittarisassiussallugu immikkut ittumik siunertaraat.

2.12.1.2. Nuussineq

Tigummigallagaasussatut eqqartuunneqartut nuunneqartarnerat pillugit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 241, imm. 4 aamma 5 tunngassuteqarpoq. Aalajangersakkat inatsisikkut nr. 1718-ikkut, 27. december 2018-imeersukkut ilanngunneqarpoq.

Immikkoortortaqarfimmi ammasumi inissinneqartoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 161 malillugu tigummigallagassanngorlugu eqqartuunneqartoq, immikkoortortaqarfimmi ammasumi inissiineq naammattumik qulakkeerinninnissamut naammangippat, tigummigallagassanngortitanut immikkoortortaqarfimmut nuunneqassasoq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarfiit aqutsisuisa aalajangersinnaagaat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 241, imm. 4-mi takuneqarsinnaavoq.

Pisuni, Folketingstidende 2018-19, ilanngussaq A, L 19 saqqummiunneqarsimasooq, qupperneq malillugu, taakkunani inissinneqartup parnaarussiveqarnermik systemip ammasup iluani killiliussat iluanniitinneqarsinnaannginnera pissutigalugu nuussinissaq pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, inissinneqartunik tigummigallagassanngortitanut immikkoortortaqarfimmut nuutsisoqarsinnaanissaa pisinnaasoq, aalajangersakkamut oqaaseqaatit malitsigaat.

Folketingstidende 2018-19, ilanngussaq A, L 19 saqqummiunneqarsimasooq, qupperneq 16 malillugu, assersuutigalugu pisuni, taakkunani inissinneqartoq pissusilersornini pissutigalugu inissinneqartunut allanut, sulisunut imaluunniit parnaarussivimmi allanut isumannaatsuunissamut navianartorsiortitsinerani, aamma inissinneqartoq qimaasimappat imaluunniit qimaariarsimappat, aalajangersagaq atorneqarsinnaasoq, oqaaseqaatit aammattaaq malitsigivaat.

Pisuni, taakkunani parnaarussivimmi illuutitigut killiliussat ima allanngortinneqarneranni, inissinneqarsimasup parnaarussivimmi

inissinneqarnerata isumannaatsuunissamut tunngasumik
illersorneqarsinnaajunnaartut isigineqalerluni, aalajangersagaq
aammattaaq atorneqassaaq. Folketingstidende 2018-19, ilanngussaq A, L
19 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 16 malillugu, parnaarussivimmi
illuutitigut killiliussat allanngortinneqarnissaasa aallartinneqannginneranni,
piffissami tassani, tigummigallagaasussanut immikkoortorta qarfimmu
nuussinissaq pisinnaatillugu, tigummigallagaasussanut
immikkoortorta qarfimmu nuussinissaq pillugu apeqqut Kalaallit Nunaanni
Parnaarussive qarfiit Aqutsisuisa isummerfigisimassagaat, tassunga
atatillugu naatsorsuutigineqarpoq.

Tamanna siunertarisamut naleqquttutut aamma isumannaatsuunissamut
tunngasumik eqqarsaatigisassanut naleqquttuuppat, tigummigallagaasunut
immikkoortorta qarfimmu inissinneqarsimasoq immikkoortorta qarfimmu
ammasumut nuunneqassasoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussive qarfinni
Aqutsisut aalajangersinnaagaat, § 241, imm. 5-imi oqaaseqatigiinni siullerni
takuneqarsinnaavoq.

Taakku Kalaallit Nunaanni immikkoortorta qarfiit akornanni
inissinneqarsimasut nuunneqarsinnaaneritut taamaallaat
malittarisassiuinerat, nuussinissamut aalajangersakkanut §§ 198-imiittunut,
aamma 199-imiittunut aamma § 241, imm. 4-miittut aamma 5-imiittunut
ataatsimoorussaavoq.

Allaffissornikkut aalajangiinerit inaarutaasut, aalajangiinerup
eqqartuunneqartumut nalunaarutigineqarnerata kingusinnerpaamik sapaatit
akunneri 4 kingorna, pisuni erseqqinnerusumik taasani, taassuma
eqqartuussivimmut misilinneqarnissaat piumasaqaatigisinnaagaa,
matumani § 246, imm. 1, nr. 1 malillugu, § 149 malillugu misiligummik
iperagaanerup itigartitsissutigineqarnera pillugu pinerluttulerinermi
inatsimmi § 236 malillugu aalajangiinerit ilanngullugit, pinerluttulerinermi
inatsimmi § 246, imm. 1-p malitsigaa.

§ 246, imm. 1, nr. 1 malillugu aalajangiineq attatiinnarneqarpat,
aalajangiinerup nalunaarutigineqarnerata kingorna qaammatit 6
ingerlareerneranni, pinerluttulerinermi inatsimmi § 252-imi oqaaseqatigiit
siulliit malillugit apeqqut eqqartuussivimmut
saqqummiuteqqinneqarsinnaavoq. Tamanna § 246, imm. 1, nr. 2-miit 6
ilanngullugu aalajangersakkat malillugit aalajangiinerit eqqartuussivimmut

saqqummiuteqqinneqarsinnaannginnerat, § 252-imi oqaaseqatigiit aappaata kinguneraa.

2.12.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqgissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Qulaani imm. 2.12.1.1.-imi allaaserineqartutut, inatsit nr. 1718-ikkut, 27. december 2018-imeersoq sioqqullugu, tigummigallagassatut eqqartuussaasut, Danmarkimi pinerluttunik isumaginnittut, (massakkut Danmarks Fængsler-ip) ataanni parnaarussivimmi tarnikkut napparsimasut nakorsaannit aqunneqartumut inissiinissamut aamma nuussinissamut pinerluttulerinermi inatsimmi § 148, imm. 3-mi, aamma § 161, imm. 2-miit 4 ilanngullugu aalajangersakkani periarfissaliissuteqarpoq.

Taamanikkut pinerluttulerinermi inatsimmi § 161, imm. 2-miit 4 ilanngullugu aalajangersakkat atuuttut, ilaatigut aqunneqartuni tigummigallagaasussatut eqqartuunneqartunik inissiinissamik aamma nuussinissamik eqqartuussivimmut periarfissiivoq.

Imm. 1 malillugu, pineqartoq § 161, imm. 2-mi ilaatinneqartutut isigineqartariaqarpat, eqqartuussaasup Danmarkimi pinerluttunik isumaginnittut ataanni inissiisarfimmi tarnikkut napparsimasunut katsorsaasunit aqunneqartumut nuunneqartussaana, eqqartuussiviup aalajangersinnaassagaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 148, imm. 3-p periarfissiissutigaa. Nuussinerup § 234 malillugu pisinnaasimannginnera, tassani piumasaqaataavoq.

Nuummi tigummigallagaasussanut immikkoortortaqarfiup pilersinneqarnerata malitsigisaanik, § 148, imm. 3 aamma § 161, imm. 2-miit 5 ilanngullugu aalajangersakkat atorunnaarsinneqarput.

Taamaalilluni tigummigallagaasussatut eqqartuunneqartut Danmarkimut inissinneqarnissaannut imaluunniit nuunneqarnissaannut periarfissaliissuteqarunnaarpoq, soorlu aamma tigummigallagaasut Danmarkimi inissinneqarnissaannut periarfissaliissutaaruttoq.

Taamaattoq eqqartuunneqartoq tassanerpiaq najugaqarpat imaluunniit allakkut najugaqavippat, imaluunniit eqqartuussaasoq Danmarkimiissimappat, aamma naammassinninnerup tassanerpiaq pinissaa naleqqunnerpaatut isigineqarpat, Kalaallit Nunaanni parnaarussaannissamik-

imaluunniit tigummigallagaanissamik eqqartuussutip Danmarkimi naammassineqarnissaa, pinerluttulerinermi inatsimmi §§ 257 aamma 259 malillugit sulii periarfissaavoq.

2.12.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Qulaani imm. 2.11.1.3 soorlu allaaserineqartoq, inatsit nr. 1718, 18. december 2018-imeersoq sioqqullugu pinerluttulerinermi inatsit Danmarkimi pinerluttunik isumaginnittut ataanni (massakkut Danmarks Fængsler-inik taaguuteqartumi) parnaarussivimmud tarnikkut napparsimasunut katsorsaasunit aqunneqartumut tigummigallagaasussatut eqqartuunneqartut inissinneqarnissaannut nuunneqarnissaannullu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 148, imm. 3-mi, aamma § 161, imm. 2-miit 4 ilanngullugu aalajangersakkani periarfissaliissummik imaqarpoq.

Imm. 2.12.1.1-imi qulaani allaaserineqartut inatsisip allanngortinneqarnerata kingorna taamaalilluni inuit eqqartuussaasimasut Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni sullissiviit akornanni inissinneqarnissaat imaluunniit nuunneqarnissaat taamaallaat periarfissaasimavoq.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ilanngutitinneqarnerisa kingorna, Styrelsen for Danmarks Fængsler-ip inatsisiliornermik suliaqarnissaq innersuussutigisimavaa, tamatumalu kingorna qaqutigorluinnaq pisumik Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasunik Danmarkimi parnaarussivimmud imaluunniit parnaarussigallartarfimmud nuussisinnaanermud periarfissap pilersinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit malillugit, inissinneqarsimasut ataasiakkaat, Danmarkimi immikkut ittumik isumannaarsakkamik immikkoortortaqarfimmi inissinneqarsimasussaasut, isumaginiarnerat isumannaallisaanermud tunngasumik unammilligassaqartitsinermik qaqutigorluinnaq pilersinnaasarpog. Pisut taamaattut pisuni ikittuinnarni pilersinnaasut, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit nalilerpaat, taakkunani Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni immikkoortortaqarfimmi inissinneqarsimasut immikkut ittumik navianaatillit aamma sakkortuumik qisuariartartut inissisimasuullutik. Parnaarussap inimi nakkutilliiffiusumi isumannaarsakkamilu inissinneqarsimasup unngersaatit kittorarsinnaasimagai, aamma allap parnaarussiviup ineeraata immikkoortitsiviusup paffequtit savimerngit

matuat atorlugu ineeqqap matua aserorsinnaasimagaa, tamatumalu kingorna inissinneqarsimasoq inimit anisinnaasimasoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit tassunga assersuutitut ilisimatitsissutigaat.

Danmarkimi immikkoortortaqarfiit immikkut ittumik isumannaallisakkat assakkut pigineqarput, tamarmillu paffequtitut saviminertut matulimmik ineeraqarput. Nuussinissamut piumasaqaatit aammattaaq naammassineqarpata, taamaattoqarnerata ilaatigut inissinneqarsimasup inunnit, pineqartumit nakuuserfigineqartunit aamma/imaluunniit qunusaarneqartuni peersinniarlugu, inissinneqarsimasup immikkut ittumik isumagiuminaatsup immikkoortortamut assigisaanut allamut nuunneqarnissaa periarfississavaa. Massakkut Kalaallit Nunaanni immikkoortortaqarfimmik matoqqasumik ataatsimik peqarpoq, taamaammallu Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasup immikkut ittumik isumagiuminaatsup immikkoortortaqarfimmut matoqqasumut allamut nunneqarnissaa periarfissaanngilaq.

Massakkut unammilligassap Nuummi immikkut ittumik isumannaallisakkamik immikkoortortaqarfimmik pilersitsinikkut aaqqinneqarnissaa takuneqarsinnaanngitsoq, naak piffissaq sivilisunerusoq isigalugu Kalaallit Nunaanni immikkoortortamik isumannaallisakkamik taamaattumik pilersitsisoqarnissaanik sulisoqaraluartoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit tikkuarpaat, tassami sulisut nakuuserfigineqarsimasut imaluunniit siorasaarneqarsimasut, inissinneqarsimasoq pineqartoq isumageqqikkusussinnaassanngimmassuk. Tamatuma saniatigut pisut sivilisunngitsut, Kalaallit Nunaanni immikkoortortaqarfimmi immikkut ittumik isumannaallisakkami pissagunik pisussat, piffissat ilaanni nuussinikkut immikkoortumut allamut inissinneqarnermik malitseqartitsivigineqarsinnaassanngillat.

Pinerluttulerinermi inatsimmi periarfissaliissummik eqqussisoqarnissaa pisariaqartinneqartoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup Styrelsen for Danmarks Fængsler-ip siunnersuutaa isumaqatigaa, tamatumalu kingorna qaqutiguinnaq Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni inissinneqartup Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut allaffissornikkut nuunneqarnissaa periarfissaalissaaq.

Ataaniittut malillugit, taamatut aalajangiinerup akuliunnertut pissuseqarnera eqqarsaatigalugu, utertitsilluni nuussineq nammineq ingerlatsinermi isumaliutersuutigineqakkajussasoq, soorlu aamma

Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit paarnaarussigallartarfimmut nuussinissaq, imaluunniit eqqartuunneqartup suli Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussaagallartarfimmi pillaatisiaminik atuinissaa pillugu aalajangiineq eqqartuussivimmi misiliinissamut innersuunneqarsinnaasussaasoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

§ 200 a-tut siunnersuutigineqartoq malillugu, §§ 199 a aamma 199 b malillugit Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit paarnaarussigallartarfimmut imaluunniit parnaarussivimmit imaluunniit paarnaarussaagallartarfimmit nuussisarneq pillugu inatsiseqarnermut ministeri aalittarisassanik aalajangersaanissamut piginnaatinneqassasoq, taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq. Qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaat malillugu inissinneqartut inissinneqassasut aamma suliarineqassasut, aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Taamaalilluni § 200 b-tut siunnersuutigineqartoq malillugu, pineqartup sullissivimmi sorlermi inissinneqarnissaa, qallunaat malittarisassa at malillugit Danmarks Fængsler-ip isummerfigissavaa.

§ 200 b-tut siunnersuutigineqartoq malillugu, Danmarkimiinnerup nalaani inissinneqarsimasup Danmarkimi sullissiviit akornanni nuunneqarnissaa pisariaqartinneqalissagalarpat, taamaaqataanik qallunaat malittarisassa at atuutissapput. Taamaattoq misiligummik iperagaaneq malillugu aalajangiinerit, § 200 b-tut siunnersuutigineqartoq malillugu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 162 aamma §§ 235-imiit 237 ilanngullugu aalajangerneqartussatut siunnersuutigineqartut pillugit malittarisassat tassani ilaatinneqanngillat.

Ilaatigut Danmarkimut nuussineq, ilaatigullu eqqartuunneqarsimasooq parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi suli pillaatisiaminik atuissasoq, imaappoo Kalaallit Nunaannut nuunneqarnissamik (utertitsilluni nuunneqarnissamik) itigartitsineq pillugit aalajangiinerit, torersuutitsinissaq- imaluunniit isumannaatsuunissaq pillugu eqqarsaatigisassat eqqartuunneqartumut attuumassuteqartut ima akuliunnerutigisutut pissuseqartut, taakku allaaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiinerit immikkut ittumik eqqartuussivimmi misilinneqarsinnaaner at pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi § 246-imi ilaatinneqarnissaa t siunnersuutigineqassasoq, tassunga atatillugu Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

Inissinneqartup tamatuminnga noqqaassuteqarnera apeqqutaatinnagu, pisariaqartinneqanngitsumik pissutsini killilersuiffiunerusuni eqqartuussaasup inissinneqannginnissaa siunertaralugu, Danmarks Fængsler-ip akuttunngitsumik Kalaallit Nunaanni inissinneqartup nuunneqarnissaa pillugu apeqqut isumaliutersuutigisassagaat, allannguutissatut siunnersuutip aammattaaq kinguneraa.

Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut imaluunniit eqqartuussaasup suli Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi suli pissaatisiaminik atuinissaa pillugu § 199 b malillugu aalajangiineq, torersuutitsinissaq- imaluunniit isumannaatsuunissaq pillugit eqqarsaatigisassanik, eqqartuunneqarsimasumut attuumassuteqartunik, tunngaveqartumik § 199 a-tut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu nuunneqarnissaq pillugu allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiinerit, aalajangiinerup nalunaarutigineqarnerata kingorna qaammatit 6 ingerlareerneranni, eqqartuussivimmut nutaamik saqqummiunneqarsinnaanissaasa aalajangersarneqarnissaat siunertaralugu, tassunga uiggiullugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 252-p allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Kisianni eqqartuussaasup Kalaallit Nunaannut nuunneqarnissaa (utertillugu nunneqarnissaa) pillugu aalajangiineq eqqartuussivimmut misilinneqaqqullugu saqqummiunneqarsinnaassanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 19-imut, 20-imut, 24-imut, aamma 25-mut allanngortitsinernut ataasiakkaanut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.13. Inissinneqartumut akuliunnissaq pillugu malittarisassat aaqqinneqarnerat

2.13.1. Inatsisit atuuttut

2.13.1.1. Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni inissinneqartunut pissaanermik atuneq

Kalaallit Nunaanni parnaarussivimmi pillaatissiamik atuinermi eqqartuussutit naammassineqarneranni Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit inissinneqartumut pissaanermik atuinerat pinerluttulerinermi inatsimmi § 222-ip malittarisassiorpaa.

Taassuma maannakkorluinnaq naammassineqarnissaa pisariaqarpat, aamma inissinneqarsimasup tamanna pillugu sulisut innersuussutaat itigartitsissutigippagit imaluunniit malinngippagit, 1) nakuusernissamik aarlerinaat pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sualuttumik akerliuneq ajugaaffiginiarlugu, 2) imminut toqunnissaq imaluunniit allatut imminut ajoqusernissaq akornuserniarlugu, 3) qimaanissaq akornuserniarlugu imaluunniit qimaasimasut unitsinniarlugit, 4) pineqaatissiineq naalakkiutigineqartoq pinngitsaaliisummik atulersinniarlugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 1 malillugu, tamanna pisariaqartinneqarpat inissinneqartumut sullissivik pissaanermik atuisinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 2 malillugu pissaanermik atuineq, tigusinikkut, eqqornaveeqquteqarnikkut, anaatap atorneratigut aamma qasilittumik seqqartaatip atorneqarneratigut pisinnaavoq. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1693 malillugu, siunertanut pissaanermik atuinissamut pissutaasinnaasunut, aalajangersagaq tamakkiisumik inatsisitigut tunngavissaqartitsisoq, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 3 malillugu atsikkutigiissaarinissaq pillugu tunngavik nalinginnaasoq atuuppoq, tamatumalu kingorna akuliunnerup siunertaa aamma innarliineq aamma iluaaginninneq, akuliunnerup ajoqusiissutigisassaatus isumaqarfigineqartoq, naleqqutinngitsuussappat, pissaanermik atuineq naammassineqarsinnaanngilaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 4 malillugu, pissaanermik atuineq aammattaaq pissutsit assigiinngitsut pisinnaatitsinerat malillugit qajassuussinerpaamik suliarineqassaaq, aamma pissaanermik atuinerup kingorna napparsimasoqarnera pasitsaanneqarpat, matumani pissaanermik atuinermut atatillugu inissinneqarsimasumi ajoquserneq, imaluunniit inissinneqarsimasup nakorsamit ikiorneqarnissamik noqqaassuteqarnera ilanngullugit, nakorsamit nakkutilliineq naammassineqassalluni.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 5 malillugu, inissinneqarsimasunut pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni aqutsisut aalajangersassavaat.

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu Pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfinni inissinneqarsimasunut pissaanermik atuisinnaaneq pillugu nalunaarut (pissaanermik atuisinnaanermut nalunaarut) Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit atulersippaat.

Pissaanermik atuisinnaanermut nalunaarummi § 3 malillugu, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut (massakkut Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiusup) direktørianit najoqqutassanut naapertuuttumik tigusinikkut, eqqornaveeqquteqarnikkut, anaatap atorneratigut aamma qasilittumik seqqartaatip atorneqarneratigut taamaallaat pisinnaavoq.

Pissaanermik atuisinnaanermut nalunaarummi aammattaaq pissaanermik atuinissamut atortut ataasiakkaat atorneqarnissaat pillugu malittarisassat erseqqinnerusut aalajangersarneqarput, matumani pissaanermik atuinermi atortut ataasiakkaat qaqugukkut tigummineqassanersut, aamma qanoq atorneqassanersut ilanngullugit. Qasilittumik seqqartaat pineqartillugu, qasilittumik seqqartaat atorneqalersinnagu, sulisut naalakkiutaat malinneqanngippat, qasilittumik seqqartaat atorneqassasoq, inissinneqartumut ajornanngippat nalunaarutigineqassasoq, nalunaarummi § 9-mi ilaatigut takuneqarsinnaavoq. Inissinneqartup sulisut naalakkiutaannik naalannissaminut periarfissaqarnissaa, ajornanngippat qulakkeerneqassaaq.

2.13.1.2 Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni sullissivinni pissaanermik atuinissamut atortunik atuinert

1) nakuusernissamik aarlerinaat pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sualuttumik akerliuneq ajugaaffiginiarlugu, 2) imminut toqunnissaq imaluunniit allatut imminut ajoqusernissaq akornuserniarlugu imaluunniit 3) qimaanissaq akornuserniarlugu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 224, imm. 1 malillugu paffequtit savimerngit atorneqarsinnaapput. Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1694 malillugu, paffequtit savimerngit inatsisit atuuttut malillugit atorneqarnissaannut naammassineqartussat pillugit, aalajangersagaq tamakkiisumik inatsisitigut tunngavissaqartitsisoq, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Atsikkutigiissaarinissamik tunngavimmik nalinginnaasumik pinerluttulerinermi inatsimmi § 224, imm. 2 imaqarpoq, tamatumalu

kingorna akuliunnerup siunertaa aamma innarliineq aamma iluaaginninneq, akuliunnerup ajoqusiissutigisassaatur isumaqarfigineqartoq, naleqqutinngitsuussappat, paffequtit savimerngit atorneqassanngillat.

224, imm. 3 malillugu, paffequtit savimerngit pissutsit assigiinngitsut pisinnaatitsinerat malillugit qajassuussinerpaamik atorneqassapput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 224, imm. 4 malillugu, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni aqutsisut paffequtit savimerngit atorneqarnissaat pillugit malittarisassanik aalajangersaassapput, matumani nakorsamit nakkutilliineq aamma nakkutilliinerit allat pillugit. Pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfinni isumannaarinermut atortunik atuineq pillugu nalunaarutip (isumannaarinermut atortut pillugit nalunaarutip) nr. 1114-ip, 1. juli 2022-imeersup atulersinneqarnissaanut piginnaatitsineq atorneqarpoq.

Nalunaarummi § 10, imm. 1 malillugu, paffequtit savimerngit atorneqarneqarneranni, napparsimasoqarnera pasitsaanneqarpat, matumani paffequtit savimerngit atorneqarnerannut atatillugu inissinneqarsimasumi ajoquserneq, imaluunniit inissinneqarsimasup nakorsamit ikiorneqarnissamik noqqaassuteqarnera ilanngullugit, nakorsaq aggersarneqassaaq, taamaattoq imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaat takukkit, tamatumalu kingorna taamatut nakkutilliineq taamaattoq pisariaqanngitsutut nakorsap isumaqarfiginngippagu, nakorsap pineqartoq takusassavaa.

Tamanna pisariaqartinneqarpat, 1) nakuusernissamik aarlerinaat pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sualuttumik akerliuneq ajugaaffiginiarlugu, 2) imminut toqunnissaq imaluunniit allatut imminut ajoqusernissaq akornuserniarlugu, inissinneqarsimasup inimi nakkutilliiffiusumi, imaluunniit inimi isumannaarsakkami inissinneqarnissaa aamma inimi nakkutilliiffiusumi imaluunniit inimi isumannaarsakkami inissinneqarnerup nalaani qitequtaasat, assannut isikkanullu qilerutit kiisalu aqqatit atorlugit pinngitsaaliissummik susinnaajunnaarsinneqarnissaa, sullissiviup aqutsisuata imaluunniit inuup taamatut piginnaatinneqartup aalajangersinnaagaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 1-p malitsigaa.

Nalinginnaasumik atsikkutigiissaarinissaq pillugu tunngavimmik pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 2 imaqarpoq, tamatumalu

kingorna akuliunnerup siunertaa aamma innarliineq aamma iluaaginninneq, akuliunnerup ajoqusiissutigisassaatur isumaqarfigineqartoq, naleqqutinngitsuussappat, inimi nakkutilliiffiusumi imaluunniit inimi isumannaarsakkami inissiineq aamma pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsitsineq suliarineqassanngillat.

Aalajangersakkami imm. 3 malillugu, inimi nakkutilliiffiusumi imaluunniit inimi isumannaarsakkami inissiineq aamma pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsitsineq pissutsit assigiinngitsut pisinnaatitsinerat malillugit, qajassuussinernaamik suliarineqassapput. Inimi nakkutilliiffiusumi imaluunniit inimi isumannaarsakkami inissinneqartup pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsitsisoqarnerani, sullissiviup erniinnaq inissinneqartup nakkutigineqarnissaanik nakorsaq noqqaassuteqarfigissavaa. § 225, imm. 4 malillugu nakkutilliineq taamaattoq nakorsap pisariaqanngitsutut missiliunngippagu, nakorsap pineqartoq takusassavaa.

Isumannaarinermut atortut pillugit nalunaarummi § 5, imm. 1 malillugu, inissinneqarsimasoq pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsinneqarsimasoq aalajangersimasumik paarsisoqassaaq. Pisuni, taakkunani inissinneqarsimasoq pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsinneqarsimanani, imm. 2 malillugu pineqartoq sulisunit akuttunngitsumik takusarneqartassaaq.

Isumannaarinermut atortut pillugit nalunaarummi § 6 malillugu pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsitsineq qaqutigorluinnaq ullormi unnuarmilu ataatsimi taamaallaat pisinnaavoq. Isumannaarinermut atortut ulloq unnuarlugu ataaseq sinnerlugu atorneqarpata, nakorsaq ullut tamaasa ilisimatinneqassaaq, taamaalilluni ilaatigut inissinneqartoq pillugu ilisimasani aallaavigalugit, nalunaarummi § 10, imm. 4 malillugu nakorsamit nakkutigineqarnissap pisariaqassusaa pineqartup nalilerniassammagu.

2.13.2 Inuttut Pisinnaatitaaffiit pillugit Europami naalagaaffiit Isumaqatigiissutaat (EMRK)

Inuttut Pisinnaatitaaffiit pillugit Europami naalagaaffiit Isumaqatigiissutaata atuutilersinneqarnissaa pillugu EMRK peqqussutikkut nr. 814-ikkut, 18. september 2001-imeersukkut Kalaallit Nunaannut ilanngunneqarpoq.

Naalagaaffiit ilaasortaasut Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussiviup suliani tamani inaarutaasumik eqqartuussutaa, akuuffigisartik, malissallugu pisussaaffeqartut, EMRK-mi artikili 46, imm. 1-p malitsigaa.

Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussiviup suliami, naalagaaffiup akuuffigisaani, inaarutaasumik eqqartuussutaanik malinninnissamut pisussaaffiup, Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussivimmit sulisaaseq malillugu, – EMRK-p innarlerneqarsimanera pisimappat – assersuutigalugu Papamichalopoulos allallu arlallit Grækenland akerleralugu (suliap normua 14556/89) tunngavigisaq 34 malillugu, innarliinerup atorunnaarsinneqarnissaa pisussaaffigigaa aamma taamaattoqarsimanerata malitsigisaanik kingunerisimasaanut ima ikiuinissaanik, innarlineq sioqqullugu pissutsit sapinngisamik atulerseqqinneqarnissaannik («restitutio in integrum») naalagaaffiup pisussaaffeqarnera kinguneraa. Taamaalilluni innarliinerit paasineqartut atorunnaarsinniarlugit aamma ajornanngippat taakku kingunerisimasaannut ikiuutaanissaq, ataasiakkaanut aamma/imaluunniit nalinginnaasumik iliuutsit pisariaqartinneqartut aalajangissallugit naalagaaffik pisussaaffeqarpoq. Iliuutsit taamaattut naammagittaalliuutinut naleqqullugu taamaallaat aalajangerneqassanngillat, kisianni aamma assersuutigalugu Kuric allallu arlallit Slovenia akerleralugu (suliap normua 26828/06), tunngavigisaq 132 aamma Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, saqqummersitat arferngat (2023), qupperneq 193 – malillugit inunnut allanut tunngatillugu, pissutsini assingusuni inissisimasunut iliuutsit taamaattut atorneqassapput.

Innarliinermut ikiuteqarnissamut naalagaaffiup aalajangertariaqagai pillugit Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussiviup iliuusissat aalajangersimasut pillugit eqqartuussummi tikkuaasarnera, qaqutigunnartut pissuseqarpoq. Taamaammat – Europarådip Ministeriisa ataatsimiititaliaannit nakkutigineqarlutik, assersuutigalugu Scozzari aamma Giunta Italia akerleralugu (suliap normua 39221/98 aamma 41963/98), tunngavigisaq 249 malillugu, aallaaviatigut naalagaaffiit namminneq, EMRK-mi artikili 46 malillugu naalagaaffiup pisussaaffiitut naammassinninnissamut iliuusissat suut aalajangerneqassanersut nalilertussaavaat.

2.13.1.3 El-Asmar-ip Danmark akerleralugu suliami Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Europami Eqqartuussiviup eqqartuussutaa 3. oktober 2023-imeersoq (suliap normua 27753/19)

Enner Mark Fængselimi inimi nakkutilliiffiusumi parnaarussivimmi paarsisup qasilittumik seqqartaammik inissinneqarsimasumut atuinera pillugu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussivik ulloq 3. oktober 2023 suliami *El-Asmar Danmark akerleralugu* (suliap normua 27753/19) eqqartuussummik eqqartuussivoq. Eqqartuussut ulloq 3. januar 2024 inaarutaasunnngortinneqarpoq.

Sioqqutsilluni mianersoqqussuteqaqqaarani inimi nakkutilliiffiusumi parnaarussivimmi paarsisup qasilittumik seqqartaammik inissinneqarsimasumut atuinera pillugu oqartussaasut sunniuteqarluannngitsumik pinerluttoqarsimaneranik paasiniaasimaneranni ilaatigut inuppalaanngitsumik imaluunniit nikassaarpasissumik suliarinninnikkut EMRK-mi artikili 3-p Danmarkip innarlersimagaa, aamma taamaaliornermigut pisumi piviusumi tassani qasilittumik seqqartaammik atuinerup pisariaqarluinnarsimanera ersersissimanngikkaa, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussivik isumaqarpoq. Inunnut kiffaanngissusiagaasimasunut tiimikkut pissaanermik atuneq sunaluunniit, kiffaanngissusiagaasimasup nammineq iliuuserisimasaanut naleqqiullugu pisariaqarluinnartunit ("strictly necessary"-mit) qaangiisutut nalilerneqartut, inuup ataqqinassusaanik nikanarsaataasut aamma tunngaviatigut EMRK-mi artikili 3-mik innarliinerusoq, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup *El-Asmar Danmark akerleralugu* eqqartuussummi innersuuppaa. Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut siunertanut atugassatut qasilittumik seqqartaat tassaasoq inatsisinut naapertuuttumik pissaanermik atuinermut atortoq, kisianni qasilittumik seqqartaatip pissaanermik atuinermut navianartumik atortooratarsinnaanerani, inini matoqqasuni atorneqartariaqanngitsuunerani aamma parnaarussanut, nakkutigineqareersunut atunngisaannarneqartariaqarnerani, Europarådip Torturkomitéata isumaa, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup tapersorsorlugu oqaatigaa.

Suliami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup qasilittumik seqqartaatinut pullavia, eqqartuussiviup siusinnerusukkut sulisaasianut naapertuuttutut isigineqarpoq, tassanilu qasilittumik serpartaat tassaasoq pissaanermik atuineri atortoq immikkut ittumik navianassusilik, ilaatigut

anersaartorniarnermut ajornartorsiutinik, merianngunermik, meriarnermik, sakissakkut anniarnermik aamma sapigaqarnermik, aamma sakkortuumik annertussuseqartilluni ilaatigut puaat ajoquserneqarnerannik kinguneqarsinnaasoq, aamma taamaammat inini matoqqasuni atorneqartariaqanngitsoq aamma suliami Ali Güneş Tyrkia akerleralugu (suliap normua 9829/07), tunngavigisat 37-imiit 41 ilanngullugit, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup eqqartuussutaa 10. april 2012-imeersoq aamma suliami Tali Estland akerleralugu (suliap normua 66393/10), tunngavigisaq 78, eqqartuussut 13. februar 2014-imeersoq malillugit, erseqqissarneqarpoq. Pissaanermik atuinermut atortup navianassusia, qaqugukkut pissaanermik atuinerup pisariaqartinneqarluinnartutut isigineqarsinnaaneranut naliliinermut pingaaruteqarpoq. Qasilittumik serpartaatip immikkut ittumik pissaanermik atuinermi atortuuneratut navianartutut isigineqarsinnaanerata, taamaammat taassuma atorneqarnissaanut pisariaqarluinnartuunissaanut piumasaqaatit, pissaanermik atuinermi atortunut, assigisaanik navianassuseqanngitsunut naleqqiullugu, sukannernerulersinneqarpoq.

Taamaalilluni *El-Asmar Danmark akerleralugu* eqqartuussut Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup sulisaasiinut allanut atatillugu isiginiarneqassaaq, taakkunanimi ilaatigut pissaanermik atuinerup piviusup “pisariaqarluinnartuusimaneranik” naliliinermi, pissutaaqataasut assigiinngitsut ilanngunneqarnissaa naleqquttuusinnaavoq, matumani ilaatigut pisup tassanngaannaq imaluunniit nalaatsornerinnakkut pisimanera, imaluunniit oqartussaasoq iliuutsip iliuuserineqarnissaanut piffissaqarsimanera aamma pilersarusiornissamut periarfissaqarsimanera aamma iliuusissat pisariaqartinneqartut aalajangiiffigisinnaasimanerai kiisalu pissaanermik atuneq oqartussaasup nammineerluni iliuusaat iliuuserisimanngisaataluunniit kingunerisimaneraa ilanngullugit. Pissaanermik atuinissamut atortunut atorneqarsimasunut aamma piviusumik pissaanermik atorneqarsimasumut tunngatillugu, pissaanermik atuneq aammattaaq pisariaqarluinnartuusussaavoq. Taamaalilluni pissaanermik atuneq pisumi piviusumi pisariaqarluinnartuusinnaavoq, illuatungaani ilu pissaanermik atuinermut atortoq atorneqartoq tamatuma peqatigisaanik naleqqutinngitsuusinnaalluni. Pissaanermik atuinerup pisariaqarluinnartuunerata nalilerneqarnerani, pissaanermik atuinissamut atortup atorneqarsimasup navianassusaa taamaalilluni ilaatinneqassaaq. Ilaatigut Jon Fridrik Kjølbro (2023): Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, Jurist og Økonomforbundets

Forlag, saqqummersitat arferngat, qupperneq 305 ff
innersuunneqarsinnaavoq.

*2.13.3. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aamma
aaqqissuussineq siunnersuutigineqartoq*

El-Asmar Danmark akerleralugu (suliap normua 27753/19) suliameq qartuussutip malitsigisaanik, pissaanermik atuineq pillugu qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni § 62, imm. 1-p allanngortinneqarnissaa naleqquttuusoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa, taamaalilluni aalajangersakkami oqaasertaliussat Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup sulisaasiani oqariartaatsinut assigiissarneqarpoq, tamatumalu kingorna pissaanermik atuineq “pisariaqartinneqarlunnartuussaaq”. Tamatuma peqatigisaanik Folketingstidende 2024-25, ilanngussaq A, L 198 saqqummiunneqarsimasooq malillugu, oqariartaatsit assigiissarneqarnissaat siunertaralugu, paffequtit savimerngit atorneqartarnerat pillugu pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsimmi § 65, imm. 1-p aamma init nakkutilliiffiusut isumannaarsakkallu atorneqartarneri pillugit § 66, imm. 1-p taamatuttaaq allanngortinneqarnissaat Inatsiseqarnermut ministereqarfiup naleqquttutut isigisimavaa.

Imm. 2.12.1-ip ataani takuneqarsinnaasutut, pinerluttulerinerik inatsit, pissaanermik atuineq pillugu nalunaarut aamma isumannaarinerimut atortut pillugit nalunaarut ullumikkut Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni sullissivinni inissinneqarsimasunut pissaanermik atuineq pillugu aalajangersakkanik imaqareerput. Pinerluttulerinerimi inatsimmi § 222, imm. 1 malillugu, pisuni ataasiakkaani pissaanermik atuineq pisariartinneqassasoq, aamma imm. 3 aamma 4 malillugit, taama tulleriillutik, atsikkutigissaarineq pillugu tunngavimmut aamma qajassuussinissaq pillugu tunngavimmut naapertuuttuussasoq, inatsisit atuuttut malillugit ilaatigut piumasaqaataavoq.

Suliassa qarfimmi inatsisit atuuttut ilaatigut inuppalaanngitsumik imaluunniit nikassarpassisumik suliarinninneq pillugu inerteqquteqarneq pillugu EMRK-mi artikili 3-mut kiisalu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup sulisaasianut naapertuuttuusut, matumani *El-Asmar Danmark akerleralugu* eqqartuussut ilanngullugu, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa.

Qasilittumik seqqartaatip inerteqqutigivinneqarnissaa *El-Asmar Danmark akerleralugu-mi* Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup aalajangiinerata taamaalilluni kingunerinnigilaa, kisianni taassuma immikkut ittumik navianassusiata, qaqugukkut atorneqarnissaanut pisariaqarluinnartutut isigineqarnissaanut piumasaqaatinik sukannernerusunik kinguneqarpoq, matumani pissaanermik atuinerup siunertaa ilanngullugu. Qasilittumik seqqartaatip ilungersunartumik sunniutigisinnaasai pissutigalugit, atortussatut qinigassat allat aamma annikinnerusumik akuliunnerusut pisumi tassani piviusumi atorneqarsinnaasut, qasilittumik seqqartaatip atorneqarnissaa sioqqullugu ujartorneqassapput. Sioqqutsilluni mianersoqqussuteqarsimanissaq, aamma pitsaanerusumik piareersarnerup aamma pilersaarusiorderup atuinerup ingalassimatissinnaasimanngikkaa, aammattaaq qasilittumik seqqartaammik pisariaqartinneqarluinnartumik atuinerup aallaaviatigut piumasaqaatigissavaa.

Pissaanermik atuineq pillugu qallunaat pillaatissiisummik naammassinninnissaq pillugu inatsisaanni oqaasertaliussat allanngortinneqarnerannut pissutaasut, eqqarsaatigisassat assingi, taamatuttaaq pinerluttulerinermi inatsimmut tunngatillugu atuuttut, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

Pinerluttulerinermi § 222, imm. 1-p allanngortinneqarnissaa taamaammat naleqquttutut nalilerneqarpoq, taamaalilluni aalajangersakkami oqaasertaliussat Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup sulisaasianut assigiissarneqassammata, tamatumalu kingorna pissaanermik atuineq “pisariaqarluinnartuussaaq”.

Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermi oqartussaasut pissaanermik atuinerat pillugit, pisariaqarluinnartuunngitsoq, EMRK-mi artikili 3-mik unioqqutitsineruneranik Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup aalajangersimasumik sulisaasia, pinerluttulerinermi inatsimmi § 222 malillugu pissaanermik atuinerup tunngatillugu killilerneqanngilaq. Taamaalilluni inissinneqarsimasumut akuliunnerni allani piumasaqaat taanna aamma atuutissaaq, matumani isumannaarinermut atortut paffequtitut saviminertut aamma initut nakkutilliiffiusutut isumannaarsakkatullu ilusillit atorneqarnerat ilanngullugit.

Taamatuttaaq paffequtit savimerngit pillugit pinerluttulerinermi inatsimmi § 224, imm. 1-p aamma init nakkutilliiffiusut isumannaarsakkallu pillugit

pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 1-p allanngortinneqarnissaa naleqqunnerpaajusoq, tamanna tunngavigalugu Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalilerpaa, taamaalilluni aalajangersakkat oqaasertai Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup sulisaasianut assigiissarneqassammata, tamatumalu kingorna pissaanermik atuineq “pisariaqarluinnartuussaaq”.

Nakuusernissamik qunusaarinerit, qajassuaatsumik akerliunerit imaluunniit imminut toqunnissaq allatulluunniit imminut ajoqusernissaq pakkersimatinniarlugu, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit suli inissinneqarsimasumut pissaanermik atuisinnaanissaat, allannguutissatut siunnersuutigineqartut kinguneraat. Qimaanissaq pinngitsoortinniarlugu imaluunniit qimaasimasut unitsinniarlugit imaluunniit iliuusereqquneqartoq naalakkiutigineqartoq, taassuma ingerlaannaq naammassineqarnissaa pisariaqartinneqarpat, pinngitsaaliissutiginiarlugu, aamma inissinneqarsimasup sulisut tamanna pillugu innersuussutaat malissallugit itigartitsissutigippagu, tamanna pisariaqartinneqarluinnarpat aammattaaq pissaanermik atuisoqarsinnaassaaq.

Sioqqutsisumik mianersoqquseqqaarani, pisup navianartup tamanna pissutissaqartippagu, pilertortumik pisumi qasilittumik seqqartaatip atorneqarnera taamaalilluni suli aamma pisariartinneqarluinnartussaavoq.

Pissaanermik atuinertup pisariaqartinneqarluinnarnissaanik piumasaqaat, pissaanermik atuinermi atortunut tamanut, imaappoq, tigusinernut, eqqornaveeqqusiinernut, anaatanik atuinernut aamma qasilittumik seqqartaatinut, suli atuuppoq.

Pissaanermik atuinissamut atortunut nalinginnaasumik sulisaatsimut atuuttumut allanngortitsinissaq aammattaaq aallarnerniarneqanngimmat, maluginiarneqassaaq. Soorlu maannamut pisartutut, pisumi, pissaanermik atuineq pisariaqarluinnartillugu, pissaanermik atuinermi atortoq akuliunnerunnginnerpaap atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Pissaanermik atuinermi atortoq sorleq, pisumi piviusumi akuliunnerpaajunngitsaq taamaalilluni atorneqartussaasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 1 malillugu, kiisalu § 222, imm. 3 aamma 4 malillugit atsikkutigiissitsinissaq- aamma qajassuussinissaq pillugit tunngaviit eqqarsaatigalugit, pisumi pineqartumi pisariaqarluinnartutut suli piviusumik naliliinermik tunngaveqassaaq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 21-imiit 23 ilanngullugu aalajangersakkat, taakkunungalugu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

2.14. Kalaallit Nunaannit Danmarkimut nuussinissaq pillugu aalajangiinerit pillugit suliarinniffiusussamut qaffasinnerusumut allaffissornikkut naammagittaalliuteqarsinnaanermut akornusiineq

2.14.1. Inatsisit atuuttut

Kalaallit Nunaata aamma naalagaaffiup ilaasa allat akornanni nuussisarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 46 malittarisassanik imaqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 255, imm. 1 malillugu nakkutilliineq aamma taamaattoqassappat tassunga atatillugu piumasaqaatit aalajangersarneqartut, naalagaaffiup ilaani tassani ataatsimi aalajangersarneqartut, naalagaaffiup ilaani allami nuunneqassapput. Tamanna pillugu aalajangiineq inatsiseqarnermut ministerimit imaluunniit inummit taamaaliornissamut ministerimit piginnaatinneqartumit, aalajangerneqassaaq. Nakkutilliinerup suliarineqarnissaa pillugu inatsiseqarnermut ministeri malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaavoq.

Eqqartuunneqartoq tassani najugaqarpat imaluunniit allakkut tassani najugaqavippat, paarnaarunneqarnissamik eqqartuussut naalagaaffiup ilaani tassani naammassineqassasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 257 malillugu inatsiseqarnermut ministerip aalajangersinnaavaa. Taamaattoqarpat parnaarussivimmi pillaatissiinerup pineqaatissiissut, eqqartuussummi aalajangerneqartut, allanngortinneqassaaq. Eqqartuunneqartoq naalagaaffiup ilaani tassani allami najugaqarsimappat, aamma naammassinninnissaq tassani naleqqunnerpaajusussatut isigineqarpat, tamanna aamma atuuppoq.

§ 257-imi nuussisinnaaneq pisunut, taakkunani eqqartuussaasoq Kalaallit Nunaannut immikkut attuumassuteqartinnagu, assersuutigalugu pisuni pinerluttuliorneq Kalaallit Nunaanni sivikitsumik najugaqarni pinerluutigineqarsimappat, kisianni Folketingstidende 2007-08 (katersat aappaat), ilanngussaq A, L 35 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 1700 malillugu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 7 malillugu suliaq taamaattoq Danmarkimi malersorneqartussatut saqqummiunneqarsimanani imaluunniit

innersuunneqarsimanani, ingammik sammisinneqartoq, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 259 malillugu Kalaallit Nunaanni tigummigallagaanissaq pillugu eqqartuussut, pineqartoq tassani najugaqarpat imaluunniit najugaqavippat, naalagaaffiup ilaani allami tassani naammassineqassasoq, inatsiseqarnermut ministerip aalajangersinnaavaa. Eqqartuunneqartoq naalagaaffiup ilaani tassani allami najugaqarsimappat, aamma naammassinninnissaq tassani naleqqunnerpaajusussatut isigineqarpat, tamanna aamma atuuppoq.

§ 255, 1-imi oqaaseqatigiit aappaat, aamma inatsisitigut toqqaannartumik aalajangersagaannigitsumik oqartussaasunut appasinnerusunut suliassiissutiginninnissamut pisinnaaneq malillugit, § 255, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat aamma pingajuat, § 257 aamma § 259 malillugit inatsiseqarnermut ministerip nuussinissaq il.il. pillugit aalajangiinissamut piginnaatinneqarnerata suliassiissutigineqarnissaa pillugu Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsit malillugu pineqaatissiissutinik il.il. nuussisarneq pillugu inatsiseqarnermut ministerip aalajangiinissamut pisinnaatitaanerata Pinerluttunut Isumaginnittut Pisortaqarfiannut suliassiissutigineqarsinnaanera pillugu nalunaarutikkut nr. 39-ikkut, 20. januar 2025-imeersukkut, (massakkut Styrelsen for Danmarks Fængsler-imit) suliassiissutigineqarpoq. Nalunaarut ulloq 1. februar 2025 atuutilerpoq.

Pinerluttunut Isumaginnittut Pisortaqarfiannit (massakkut Styrelsen for Danmarks Fængsler-imit) Inatsiseqarnermut ministereqarfimmut saaffiginninneq nalunaarutip atulersinneqarneranut tunngaviuvoq. Pinerluttulerinermi inatsimmi § 255, imm. 1, aamma § 257 aamma § 259 malillugit Kalaallit Nunaannit pineqaatissiissutit nuunneqartarnerat pillugit suliani aalajangiinissamut piginnaatitaanerup, pisortaqarfiup toqqaannartumik inatsiseqarnermut ministerimut qullersaanerata inatsisikkut nr. 739-ikkut, 25. juni 2014-imeersukkut, ulloq 6. maj 2015 atuutilersinneqartukkut, atorunnaarsinneqarnerata, Inatsiseqarnermut ministereqarfimmit suliassiissutigineqarneqarsimaneratut isigineqarsinnaanersoq, Pinerluttunut Isumaginnittut Pisortaqarfiannit apeqqutigineqarpoq. Grønlandsudvalget 2024-25, GRU Immikkoortoq nalinginnaasoq – Ilanngussaq 39 innersuussutigineqarpoq.

Taamaalilluni nalunaarummi § 1 malillugu Styrelsen for Danmarks Fængsler 1) Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit malillugit nakkutilliineq, Danmarkimi nakkutilliineq suliarineqassappat, taamaattoqarpallu tassunga atasumik piunasaqaatit pillugit aalajangiinissamik piginnaatitaavoq, 2) Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 255, imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuat malillugu, nakkutilliineq Danmarkimi ingerlanneqartussaq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut piginnaatitaavoq aamma 3) Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 257 malillugu inissiisarfimmi inissiineq pillugu eqqartuussut (massakkut parnaarussivimmi inissiineq pillugu eqqartuussut) eqqartuunneqartoq tassani najugaqarpat imaluunniit allakkut najugaqavippat, naammassinninneq naalagaaffiup ilaani tassani pissasoq aalajangissallugu. Eqqartuunneqartoq naalagaaffiup ilaani allami tassani najugaqarsimappat, aamma naammassinninnissap tassani pinissaa naleqqunnerpaatut isigineqarpat, tamanna aamma atuuppoq. 4) Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 259 malillugu, eqqartuunneqartoq tassani najugaqarpat imaluunniit allakkut najugaqavippat, Kalaallit Nunaanni tigummigallagaanissaq pillugu eqqartuussutip, naalagaaffiup ilaani allami naammassineqarnissaa, Styrelsen for Danmarks Fængsler-it piginnaatitsinerit isumagissavai. Eqqartuunneqartoq naalagaaffiup ilaani tassani allami najugaqarsimappat, aamma naammassinninnissaq tassani naleqqunnerpaajusussatut isigineqarpat, tamanna aamma atuuppoq.

§ 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit pineqaatissiinerit nuunneqarnissaat pillugit aalajangiinerit pineqartillugit, naammagittaalliorsinnaaneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi imaluunniit taanna malillugu allaffissornikkut malitassani atulersinneqartuni, malittarisassat atuuttut malillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqarsimanngilaq.

Taamaalilluni pineqaatissiinerit nuunneqarnissaat pillugit aalajangiinerit naammagittaalliutigineqarsinnaanerisa, allaffissornikkut oqartussaasumut qaffasinnerusumut naammagittaalliorsinnaaneq pillugu ingerlatsinerimut inatsiseqartitsinerimut tunngaviit nalinginnaasut malippaat.

Pineqaatissiinerit nuunneqarnissaat pillugit aalajangiinerit, Styrelsen for Danmarks Fængsler-imit aalajangerneqartut, tamatuma kingorna

Inatsiseqarnermut ministereqarfimmi naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput.

§§ 256-imiit 259 ilanngullugu aalajangersakkat malillugit aalajangiinerit, aalajangiinerup eqqartuunneqartumut nalunaarutigineqarnerata kingorna sapaatit akunneri 4 qaangiutsinnagit, eqqartuunneqartumit eqqartuussivimmut misilinneqaqqullugit saqqummiunneqarnissaat piumasagaatigineqarsinnaasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 260, imm. 1-p malitsigaa. Noqqaassut oqartussaasumut, nuussinissaq pillugu aalajangiisimasumut, saqqummiunneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarfiit aamma Styrelsen for Danmarks Fængsler-it inaarutaasumik aalajangiineri, tunngaviusumik inatsimmi § 63 malillugu eqqartuussivimmut saqqummiunneqarsinnaapput.

2.14.2. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup isumaliutiginninnera aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq

Inatsisip nr. 739-ip, 25. juni 2014-imeersup (ilaatigut pinerluttunik isumaginnittut aaqqissuussivigeqqinneqarnerat pillugu) akuersissutigineqarneratigut Pinerluttunik Isumaginnittuni (massakkut Danmarks Fængsler-ini) 2015-imi aaqqissuusseqqinneq naammassineqarpoq. Inatsisip taassuma akuersissutigineqarnera sioqqullugu, Pinerluttunik Isumaginnittut Pisortaqarfiat immikkut ittumik aaqqissugaanermi inissisimavoq, soorlu aamma imm. 2.14.1-imi innersuussutigineqartoq, taamaattoqarnerata inatsiseqarnermut ministerimik qullersaqarneq kinguneraa.

Sulianik piviusunik aamma erseqqinnerusumik pisut ilaanni allaffissornikkut malitassanik suliaqarneq, pisortaqarfiup toqqaannartumik inatsiseqarnermut ministerimik qullersaqarnerata aamma taamaammat ministeri sinnerlugu aalajangiisarneranik il.il., tamatuma kinguneraa. Toqqaannartumik taamatut qullersaqarnerup, pisortaqarfiup aalajangiinerisa Inatsiseqarnermut ministereqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaannginnerat, tamatuma aammattaaq kinguneraa.

Taamaalilluni pisortaqarfik pinerluttulerinermi inatsimmi § 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit inaarutaasunik aalajangiisarsimavoq.

Inatsisikkut nr. 739-ikkut, 25. juni 2014-imeersukkut, ulloq 6. maj 2015 atuutilersinneqartukkut, Pinerluttunik Isumaginnittut Pisortaqarfiata (massakkut Styrelsen for Danmarks Fængsler) inatsiseqarnermut ministerimut toqqaannartumik qullersaqarnera atorunnaarsinneqarpoq. Matumuuna pisortaqarfinnut aqutsisoqarfinnullu nalinginnaasumik atuuttut assinginik, pisortaqarfik aqqissugaanermi inissinneqarpoq. Toqqaannartumik qullersaqarnek pillugu Inatsiseqarnermut ministereqarfiup allagaa 5. maj 1980-imeersoq kaajallaasitakkut nr. 9286-ikkut, 30 april 2015-imeersukkut ulloq 6. maj 2015 sunniutigalugu allaffissornikkut atorunnaarsinneqarpoq.

Folketingstidende 2013-14, ilanngussaq A, L 190 saqqummiunneqarsimasoq, qupperneq 34 malillugu, inatsit nr. 739, 26. juni 2014-imeersoq malillugu qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaat malillugu pisortaqarfiup aalajangiinerinik Inatsiseqarnermut ministereqarfinnut naammagittaalliorsinnaanerup nalinginnaasumik akornuserneqarneranik 2015-imi pinerluttunik isumaginnittuni aqqissuusseqqinnerup ilaatigut kinguneqarpoq. Pisortaqarfiup pinerluttunik isumaginninnermut tunngasumik sulianik immikkut ittumik aamma pillaatissiissutit naammassineqartarnerat pillugit inatsiseqartitsinermi pissutsit pillugit, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup annertoqataanik piginnigisaanik paasisimasaqarnera innersuussutigalugit, aamma ilaatigut tamanna pissutigalugu pisortaqarfiup aalajangiinerisa ministereqarfinnut naammagittaalliuutigineqarsinnaanissaannik periarfissiinissaq pissutissaqanngitsutut isigineqarsimavoq. Kisianni pinerluttulerinermi inatsimmi § 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit pisortaqarfiup aalajangiinerinut naammagittaalliorsinnaanerup assinganik akornusiineq suliarineqanngilaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § § 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit suliani aalajangiinissamut piginnaatitaaneq, aamma ullup 6. maj 2015-ip kingorna, Pinerluttunik Isumaginnittut Pisortaqarfiannut suliassiissutigineqarsimasutut igineqartoq, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup nalileraa, Grønlandsudvalgimut ilisimatitsinermi 19. december 2024-imi ullulerneqarsimasumi takuneqarsinnaavoq, tassami 25. juni 2014-imi inatsisip allanngortinneqarnerani taassumap allanngortinneqarnissaa siunertarineqarsimanngilaq, aamma aalajangiinernik taaneqartunik pisortaqarfiup sulisaatsimini aalajangiisarnera ingerlaannarsimavoq. Oqartussaasup qaffasinnerusup

piginnaatitaanernik oqartussaasumut appasinnerusunut
suliassiissuteqarnera aallaaviatigut immikkut ittumik periarfissaliisummik
piumasaqaateqarfiunngilaq, aamma tamanna pillugu nalunaarutip
amigaatigineqartup aalajangiinerit atuuttussaajunnaarnerannik
nalinginnaasumik kinguneqartitsinissaatut isigineqanngitsoq,
ileqqorissaarnissaq eqqarsaatigalugu maluginiarneqassaaq.
Grønlandsudvalget 2024-25, GRU Immikkoortoq nalinginnaasoq –
Ilanngussaq 39 innersuussutigineqarpoq.

Nalunaarutikkut nr. 39-ikkut, 20. januar 2025-imeersukkut, § 255, imm. 1-
imi oqaaseqatigiit aappaat aamma pingajuat, § 257 aamma § 259 malillugit
aalajangiinissamut piginnaatitaaneq inatsiseqarnermut ministerip Styrelsen
for Danmarks Fængsler-imut suliassiissutigisimavaa.

Aqutsisoqarfiup aalajangiinerisa Inatsiseqarnermut ministereqarfiup
naalakkersuisoqarfianut naammagittaalliuutigineqarsinnaanissaat
Inatsiseqarnermut ministereqarfiup paasinnittaasaa malillugu
pisariaqanngilaq. Tamanna taamatuttaaq inatsisip nr. 739-ip, 25. juni 2014-
ip akuersissutigineqarnissaa sioqqullugu inatsiseqartitsineri pissusiuvooq,
tassami Inatsiseqarnermut ministerimut Pinerluttunik Isumaginnittut
Pisortaqarfiat toqqaannartumik qullersaammat.

Taamaattoqarnera ingammik Styrelsen for Danmarks Fængsler-it sulianut
pineqartunut pingaaruteqartunik, parnaarussivinnut tunngasumik aamma
pillaatissiissutit naammassineqartarnerannut inatsiseqartitsineri
pissutsinut immikkut ittumik paasisimasaqarneranik, Inatsiseqarnermut
ministereqarfiup annertoqataanik piginngisaanik, peqarneqarneranut
atatillugu isiginiarneqassaaq, aamma ilaatigut tamanna pissutigalugu
pinerluttulerineri inatsimmi § 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit
aqutsisoqarfiup aalajangiinerisa Inatsiseqarnermut ministereqarfiup
naalakkersuisoqarfianut naammagittaalliuutigineqarnissaannut
periarfissiinissaq pissutissaqanngitsutut isumaqarfigineqarpoq.

Taamaammat aalajangiineri tunngatillugu, aqutsisoqarfiup
suliarinneqqaarfittut aalajangiineri naammagittaalliorsinnaanerup
akornuserneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Tamatuma malitsigisaanik Styrelsen for Danmarks Fængsler-i siunissami
pinerluttulerineri inatsimmi § 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit

pineqaatissiissutit nuunneqarnissaat pillugit suliani inaarutaasumik aalajangiisalissaaq.

Immikkut ittumik eqqartuussivinni misiliisinnaatitaaneq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 260-p malitsigisaa, allanngortinneqarani ingerlateqqinneqassammat, aammattaaq maluginiarneqassaaq. Aqutsisoqarfiup aalajangiineri, tassani ilaatinneqartut, taamaalillutik malittarisassaq taanna malillugu suli eqqartuussivinnut saqqummiunneqarsinnaassapput. Tamatuma saniatigut aalajangiinerup Folкетинip Ombudsmandianut saqqummiunneqarsinnaanera aamma periarfissaassaaq.

Aqutsisoqarfik assersuutigalugu kukkusumik aalajangiisimappat imaluunniit sulianik suliarinninnermi ingasattumik kukkussuteqarsimappat, Inatsiseqarnermut ministereqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaanerannut killiliinissat siunnersuutigineqartup aammattaaq Inatsiseqarnermut ministereqarfiup – nakkutilliinermut oqartussaasutut – suliani piviusuni akuliussinnaanera akornusinngilaa.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 26, tassungalu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut kingunissai aamma atortuulersitsinermi kingunissaa

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinnut inissaqartitsinissamik pisariaqartitsinernik 2027-imiit siumut ingerlasumik ukiumoortumik inissanik 1,8-nik annertunerusunik, ukiumoortumik 3,5 mio. kr.-it tikillugit aningaasartuutit assigisaannik, inatsisissatut siunnersuutip kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq . Aningaasartuutit aningaasatigut killiliussat massakut attuuttut iluannit aningaasartuutigineqassapput.

Eqqartuussivinnut 2027-imiit ukiumoortumik 0,6 mio.kr.-it aningaasartuutaanerussatut aammattaaq naatsorsuutigineqarput, taakkulu aningaasatigut killiliussat massakut attuuttut iluannit aningaasartuutigineqassapput.

Tamatuma saniatigut politiinut unnerluussisussaataasunullu killilimmik aningaasatigut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taakkulu

anigaasatigut killiliussat massakkut attuuttut iluannit
anigaasartuutigineqassapput.

4. Inuussutissarsiornermut il.il. anigaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissaa

Inuussutissarsiornermut anigaasaqarnikkut allaffissornikkullu
inatsisissatut siunnersuut kinguneqassanngilaq.

5. Innuttaasunut allaffissornikkut kingunissaa

Innuttaasunut allaffissornikkullu inatsisissatut siunnersuut
kinguneqassanngilaq.

6. Silap pissusaanut kingunissaa

Silap pissusaanut inatsisissatut siunnersuut kinguneqassanngilaq.

7. Avatangiisinut pinngortitamullu kingunissaa

Avatangiisinut pinngortitamullu inatsisissatut siunnersuut
kinguneqassanngilaq.

8. EU-mi inatsisitigut tunngassuteqartut

EU-mi inatsisitigut tunngassuteqartunut inatsisissatut siunnersuut
kinguneqassanngilaq.

9. Oqartussat suleqatigiiffiillu il.il. tusarniaaffigineqartut

Inatsisissatut siunnersuummut missingiut piffissami [*]-imi
oqartussaasunut suliniaqatigiiffinnullu il.il. tulliuttunut tusarniutigalugu
nassiunneqarsimavoq:

Advokatrådet, Amnesty International, Avannaata Kommunia, Barnets Tarv
Nu, Børnesagens Fællesråd, Bryd Tavsheden, Børns Vilkår, Dansk IT,
Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske
Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske
Dommerforening, Politiit Naammagittaalliuutigineqartarnerannut

Oqartussaasut Arlaannaannulluunniit Attuumassuteqanngitsut, Det Kriminalpræventive Råd, Digitalt Ansvar, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Everyday Sexism Project Danmark, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Kalaallit Nunaanni illersuisut peqatigiiffiat (Illersuisut), Fængselsforbundet, Nunatsinni Advokatit, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia, Grønlands Politiforening, Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit, Kalaallit Illuutaat, Kalaallit Nunaanni Inuit Innarluutillit Peqatigiiffiat (KNIP), Inuttut Pisinnaatitaaffinnut Institutti, Justitia, Kommune Qeqertalik, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Kommunernes Landsforening, Eqqartuussisut Peqatigiiffiat, Kriminalforsorgsforeningen, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen SIND, Nunatta Illersuisuunera, Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanissamut Siunnersuisoqatigiit, Lægeforeningen, Nunatsinni Advokatit, Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat, PiSiu (Kalaallit Nunaanni Pinerlutsaaliuineranut Siunnersuisoqatigiit), Politiforbundet i Danmark, Psykiatrifonden, Retspolitisk Forening, Nunatsinni Eqqartuussivik, Sipineq+, Qeqqata Kommunia.

10. Immersugaq eqikkaaffiusoq

	Pitsaasumik sunniutissai/aningaasartuutikinn erunerit (angeruit, annertussusaa allaguk/Naaggaaruit allaguk »Soqanngilaq«)	Ajortumik sunniutissai/aningaasartuu- teqarnerunissaq (angeruit, annertussusaa allaguk/Naaggaaruit allaguk »Soqanngilaq«)
Naalagaaffimmut, kommuninut nunallu immikkoortuinut aningaasaqarnikkut kinguneri		alaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinnut inissaqartitsinissamik pisariaqartitsinernik 2027-imiit siumut ingerlasumik ukiumoortumik inissanik 1,8-nik annertunerusunik, ukiumoortumik 3,5 mio. kr.-it tikillugit aningaasartuutit assigisaannik, inatsisissatut siunnersuutip kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq Aningaasartuutit aningaasatigut

		<p>killiliussat massakkut attuuttut iluannit aningaasartuutigineqassapput.</p> <p>Eqqartuussivinnut 2027-imiit ukiumoortumik 0,6 mio.kr.-it aningaasartuutaanerusussat aammattaaq naatsorsuutigineqarput, taakkulu aningaasatigut killiliussat massakkut attuuttut iluannit aningaasartuutigineqassapput.</p> <p>Tamatuma saniatigut politiinut unnerluussisussaataasunullu killilimmik aningaasatigut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taakkulu aningaasatigut killiliussat massakkut attuuttut iluannit aningaasartuutigineqassapput.</p>
Naalagaaffimmut, kommuninut nunallu immikkoortuinut atuutilersitsinerup kinguneri	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunissaa	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Inuussutissarsiortunut allaffissornikkut kingunissaa	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Innuttaasunut allaffissornikkut kingunissaa	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Silap pissusaanut tunngatillugu kingunissaa	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Avatangiisinullu tunngatillugu kingunissaa	Soqanngilaq	Soqanngilaq

EU-mi inatsisitigut tunngassuteqartut	Inatsisissatut siunnersuut EU-mi inatsisitigut tunngasunik isiginniffinnik imaqaanngilaq.	
EU-mi inuussutissarsiornermut sammititamik malittarisassiornermi tunngaviusut tallimaasut atortuulersinneqarnissaannut akerliuvoq (inuussutissarsiornermut sammititaanngitsunut EU-mi malittarisassiuinermi naleqquttumik annertussusilimmik tamanna aamma atuuppoq) (X-ileruk)	Aap	Naagga X

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

2026-imi Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup aqqata Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinnut allanngortinneqarneranut atatillugu Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi oqaatsit imarisaat arlallit allanngortinneqassapput.

[Inatsimmi sumiluunniit »inissiisarfik« ima allanngortinneqassasoq »parnaarussivik«, »inissiisarfimmiittussanngortitsineq« ima allanngortinneqassasoq » parnaarussivimmi inissiineq«, »inissiisarfimmiittussanngortitsinissaq« ima allanngortinneqassasoq »parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussut«, »inissiisarfimmiittussanngortitsineq« ima allanngortinneqassasoq »parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussut«, »inissiisarfimmiittussanngortitsinermik« ima allanngortinneqassasoq »parnaarussivimmiinnissamik«, »inissiisarfimmiittussanngortitsineq« ima allanngortinneqassasoq »piffissaq parnaarussivimmiiffiusussa«, »Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmut Pisortaqaarfiup« ima allanngortinneqassasoq: »Styrelsen for Danmarks Fængsler-ip«, »Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmi aqutsisut« ima allanngortinneqassasoq »Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisut«, »Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik« ima allanngortinneqassasoq » Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit«, siunnersuutigineqarpoq.]

Nr. 2-mut

Pisortani sulisunut imaluunniit suliassinneqartunut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersornerit pillugit pinerluttulerinermi inatsit ullumikkut immikkut aalajangersakkamik imaqanngilaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 37 a-tut aalajangersakkamik nutaamik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tassanilu inuit § 37-imi taaneqartut attaveqarfiginerisigut, malersornerisigut imaluunniit allatut iliorluni kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu

pissusilersorluni, pineqartup sullissinnerminik imaluunniit suliassaminik suliarninnerani imaluunniit aamma taakku pissutigalugit, inuunerminni atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliisoq, kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersortut, inuk eqqartuunneqassasoq takuneqarsinnaalissaaq.

Oqariartaatsit »pisortani sulisut imaluunniit sulisinneqartut« aamma »kiffartuussinnerminik imaluunniit suliassaminik suliarninnerani imaluunniit aamma taakku pissutigalugit« pinerluttulerinermi inatsimmi § 37-itut paasineqassapput. Inatsisissatut siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.1.1 innersuussutigineqarpoq, tassanilu aalajangersakkami inuit pisortat ingerlatsineranni atorfillit (imaappoq, naalagaaffimmi, nunap ilaani oqartussaasuni aamma kommunini sullissivinni), ilaatinneqartut ilaatigut takuneqarsinnaavoq, soorlu aamma inuit allat, pisortani kiffartuussineq imaluunniit sulisinneqarneq malillugu iliuuseqartut ilaatinneqarsinnaapput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 37 a-tut siunnersuutigineqartumi siullertut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersornermik »attaveqarneq« ilaatinneqarpoq, tassuuna ilaatigut oqaatsitigut imaluunniit allakkatigut saaffiginninnertut paasineqassallutik. Saaffiginninnerit, elektroniskiusumik attaveqaqatigiinnikkut pisut, imaappoq oqarasuaatit aamma interneti il.il. atorlugit saaffiginninnerusut, aamma ilaatinneqassapput. Saaffiginninnerit taamaattut assersuutigalugu e-mailiusinnaapput, sms-iusinnaallutik imaluunniit inoqatinut attaveqaatitigoorsinnaallutik imaluunniit oqariartuuteqarnermut sullissivinnersuusinnaallutik, assersuutigalugu Facebookikkut, Instagrammikkut, X-kkut, WhatsAppikkut assigisaatigulluunniit.

Attaveqaqatigiinneq kisianni assigiinngitsutigut pisinnaavoq, aamma pineqartup inummut illersorneqartumut pissusilersornera iliuuseqartumit saaffiginninnertut imaluunniit attaveqarnertut piviusumik pissuseqarnerseq aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu pingaaruteqarpoq. Kisianni attaveqarnerup toqqaannartumik pinera pingaaruteqanngilaq. Pisoq oqaariartuutip internetimi assersuutigalugu Facebooki, bloggik, oqalliffiit il.il. atorlugit inummut illersugaasumut toqqaannartumik saaffiginnittuunnginnera, taamaalilluni pingaaruteqanngilaq. Oqariartuutip piviusumik inummut illersugaasumut aamma sammitinneqarsinnaasussaanera, taamaattoq piumasaqaataavoq, soorlu aamma iliuuseqartup oqariartuutip inummut illersugaasumut

saaffiginninnertut sunniuteqarnissaanik siunertaqarsimanera
piumasaqaataasoq.

Saaffiginninnerit (attaveqarnerit) allatut ilusillit aalajangersakkami aamma
ilaatinneqarput, matumani assersuutigalugu inuup illersugaasup najugaata
silataaniinnertut, pinik il.il. tunniussinertut imaluunniit nassiuussinertut
ilusillit, ilanngullugit. Pineqartup nalunagu, inuup illersorneqartup
ornitaanut, inuup ornigunneratut, attaveqarneq aamma pisinnaavoq.

Inuup illersugaasup kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik
nikanarsaataasumillu pissusilersornermik inummit »malersorneqarnera«,
aappaattut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqarpoq.
Assersuutigalugu inummik illersugaasumik qanillinani, taamaalilluni
pissusilersorneq attaveqarnertut qulakkeerlugu taaneqarsinnaanani,
pineqartup malinnineratut, isiginnaarneratut imaluunniit
nakkutiginninneratut tamanna pisinnaavoq. Pissutsit assigiinngitsut
malillugit attaveqavinnertut tamanna artukkiisinnaavoq.

Inuup illersugaasup »allatut pissuseqartumik kissaatigineqanngitsumik,
innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineqarnera« pingajuattut
aalajangersakkami ilaatinneqarpoq. Oqariartaaseq
»kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu
pissusilersorfigineqarneq« tassunga atatillugu atituumik paasineqassaaq
aamma iliutsit suussusaat tamaasa, matumani timitalerlugu iliuuseqarneq
aamma attaveqatigiinnernut iliutsit assigiinngitsut tassani
ilaatinneqarsinnaapput. Assersuutigalugu inuup illersugaasup
namminerisamik ataqatigiinnerni videokkut immiuiinneqarnera imaluunniit
assilineqarnera imaluunniit ingerlatitseqqinneq, matumani inuk pillugu
paasissutissanik il.il. tamanut saqqummiussineq ilanngullugit,
pineqarsinnaapput.

Attaveqarneq, malersuineq il.il. inuup illersugaasup »inuunerminni
atugaasa allanit susassarineqanngitsut« »illersorneqarnerannik
innarliinerussasoq«, aamma pissusilersorneq ima pissuseqassasoq
ingasassuseqassasorlu, inuup pineqartup kissaatigineqanngitsumik,
innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorfigineqarnera pineqarluni,
aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi piumasarineqarpoq.

Iliuutsit, nalinginnaasumik inuup illersorneqartup inuunermi atugaasa
allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinissamut

naleqquttut aalajangersakkami ilaatinneqarnissaat, tassunga atatillugu piumasaqaataavoq. Inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut pisumi piviusumi innarlerneqarsimanissaat pillugit piumasaqaateqartoqannginnera, tamatuma kinguneraa.

Attaveqarnermi, malersuinermi il.il. pisoq inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliisutut pissuseqartutut oqaatigineqarsinnaasut aamma taamaammat aalajangersakkamik unioqqutitsinerunersut, suliami pissutsit assigiinngitsut tamakkiisumik nalilerneqarneri aallaavigalugit aalajangiiffigineqassaaq.

Pisuni, taakkunani suliami paasissutissat aallaavigalugit, assersuutigalugu sumiiffik piffissarlu kiisalu saaffiginninnerit il.il. imarisaat, iliuuseqartup pineqartumik kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersornerata qularutigineqanngitsumik siunertaqarnerani, aalajangersakkami pingaarnertut suliaasaqarfiussaaq.

Inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliineq tassaasinnaapput, saaffiginnikkajunnerit kissaatigineqanngitsut imaluunniit iliuutsini allani, amerlassusertik pissutigalugit nuanninngitsuni imaluunniit akornusersuutaasuni, taakku imarisaat imaluunniit attaveqarfigeqqinneqannginnissamut erseqqissumik oqaatigalugu kissaateqarnerit. Saaffiginninnerit ataasiakkaat pissutsit assigiinngitsut malillugit ima ingasatsigisinnaapput, inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinerusinnaallutik aamma taamaammat aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqarsinnaallutik. Assersuutigalugu inuup najugaani saaffiginninneq, tassani, taakku iliuuseqartumit oqaaseqaatigineqartut innarliinerusut nalinginnaasumik ima ingasatsigalutik, aalajangersakkap atuuffissaata ataaniilissallutik.

Inummut illersorneqartumut inuttut attaveqarnerni il.il. pisuni allani, assersuutigalugu taassuma najugaata eqqaani aamma suliffimmukarnermi suliffimmillu angerlarnermi, pissutsit assigiinngitsut malillugit, attaveqarnerup erseqqinnerusumik pissusaa apeqqutaatillugu, matumani oqaloqatigiitsiartoqarpat oqaloqatigiitsiarnerup imaa ilanngullugu, aammattaaq inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinerusinnaapput aalajangersakkami ilaatinneqartut.

Ataasiartumik kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik
 nikanarsaataasumillu pissusilersorluni sianernej imaluunniit
 oqariartuuteqarneq nalinginnaasumik aalajangersakkami
 ilaatinneqassanngilaq, kisianni kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik
 nikanarsaataasumillu pissusilersorluni sianernerit imaluunniit
 oqariartuuteqarnerit uteqqinneqarpata, pissutsit allanngussapput.
 Kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu
 pissusilersorluni sianernej imaluunniit oqariartuuteqarneq
 ingasannerulerpat, pissutsit aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi
 ilaatinneqarnissaannut kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik
 nikanarsaataasumillu pissusilersorluni sianernerit imaluunniit
 oqariartuuteqarnerit ikinnerulissapput. Assersuutigalugu inummut
 illersugaasumut sianikkajunnerit imaluunniit “sms-erluni
 anorsuartitsinissap” pilersinneqarnissaa pillugu allanut kajumissaaluni
 namminerisamik oqarasuaatip normuanik tamanut saqqummiussineq
 assigisaanilluunniit, tassaasinnaavoq inuup illersorneqartup inuunermini
 atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliineq,
 aalajangersakkami ilaatinneqartoq. Iliuuseqartup inuup illersugaasup
 allanit kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasumillu
 assigisaanilluunniit aamma pissusilersorfigineqartoq nalunngikkuniuk,
 ataasiartumik inummut illersugaasumut kissaatigineqanngitsumik,
 innarliisumik nikanarsaataasumillu pissusilersorneranut tamanna aamma
 atuuppoq. Unnuakkut ataasiartumik kissaatigineqanngitsumik,
 innarliisumik nikanarsaataasumillu sianernej, imarisani aamma siunertani
 malillugit, tassaasinnaavoq inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa
 allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinerusooq
 aalajangersakkami ilaatinneqartoq.

Assersuutigalugu inuup qanigisaanut imaluunniit assigisaanik ajutoornerit
 ilungersunartut pillugit paasissutissanik eqqunngitsunik oqariartuuteqarneq
 nalinginnaasumik aamma inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa
 allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinerusooq
 aalajangersakkami ilaatinneqartoq.

Internetimi nittartakkami imaluunniit inoqatinut attaveqaatini pilersitsineq
 imaluunniit ilanngussineq pineqartillugit, aalajangersagaq ingammik
 internetimi quppernerit qinnarsuinernut atorneqartunut
 assigisaaniluunniit atorneqartussatut eqqarsaatigineqarmat,
 maluginiarneqassaaq. Quppernerit taakku imarisamikkut
 systematiskiusumik malersuinissaaq, pineqartup takutinneqarnissaaq

imaluunniit innarlerneqarnissaanik siunertaqarnermik, assersuutigalugu namminerisamik inuk nammineq pillugu paasissutissat tamanut saqqummiunnerisigut, matumani namminerisamik assiutit, namminerisamik oqarasuaatip normua imaluunniit namminerisamik najugaq ilanngullugit, aamma pineqartup nikanarsaarpasissumik imaluunniit innarliisumik eqqartorneqarneranut ataqatigiissillugit, ilisarnaateqarput. Kisianni taamaallaat assersuutigalugu pisortani atorfillit sulisinneqarnerat, assersuutigalugu atorfillip, allaffissornikkut aalajangiinermik aalajangiisimasup, aqqa, imaluunniit paasissutissat, assersuutigalugu nalunaarasuartaatip normui tamanit tikinneqarsinnaasut, allanik kalluaanani oqaluttuareqqinneqarnerat pineqarpat, nalinginnaasumik aalajangersakkami taakku ilaatinneqarnavianngillat.

Inoqatinut attaveqaatini imaluunniit allakkut internetimi ataasiartumik imaluunniit amerlassutsini killilinni allagarsiineq, taakkunani inummik ataatsimik imaluunniit arlalinnik systematiskiusumik aamma uteqqiattumik malersuineq il.il. pineqarani, aallaaviatigut inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinerussanngilaq, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqartoq. Taamaattoq pisuni immikkut ittuni ataasiartumik allagarsiineq ima ingasatsigisinnaavoq, taanna aalajangersakkami ilaatinneqarluni. Allagarsiussap imaa pissusaalu kiisalu pissutsit assigiinngitsut allat, allagarsiussap taama ingasatsiginersoq, piviusumik nalilersuinermik tunngaveqassaaq. Taamaattoq pisuni tamani allagarsiussaq inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliiniarnertut naleqquttuussaaq, taakkunanilu ilaatigut allagarsiussap, assersuutigalugu Facebookimi piviusumik inummut illersorneqartumut aamma sammitinneqarnera piunasaqaataassaaq.

Attaveqartoqartillugu, malersuisoqartillugu il.il. pisuni, pisoq sulinermut atassuteqanngitsumik pisimanersoq imaluunniit sulinermut atassuteqartumik pisimanersoq, nalinginnaasumik pingaartinneqassaaq, tassami pisumi kingullertut taaneqartumi, aalajangersakkap paasineqarnissaatut inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliiniarneq pineqartinagu, ilisaqqunnartumik amerlanerusunik pisoqartariaqarpoq.

Inummik illersugaasumik sulinermut atassuteqanngitsumik, imaappoq sulinngiffimmi, malersuineq, nakkutiginninneq imaluunniit

nakkutigineqarnek, matumani assiliiviup atorneqarnera ilanngullugu, taamaalilluni nalinginnaasumik inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinerussaaq, tassami ilisaqqunnartumik iliutsimik taamaattumik iliuuseqarnissaq piviusumik tunngavilersugaanngisaannartussaammat.

Kisianni inummik illersorneqartumik sulinermut atatillugu pisumi malersuineq, nakkutiginninneq imaluunniit nakkutigineqarnek, matumani assiliiviup atorneqarneratigut, nalinginnaasumik aalajangersakkami ilaatinneqassanngillat. Assersuutigalugu politiit, biilnik inissitanik nakkutilliisut il.il. tamanut ammasumi sulinerminnut atasumik videomut immiunneqarnerat aallaaviatigut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumut unioqqutitsinerussanngillat. Taamaattoq pisoqarsinnaavoq, aalajangersakkamut ilaatinneqartunik. Ilaatigut oqariartuutit tamanna pisinnaavoq, kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaataasutullu pissuseqartunik tamatuma peqatigisaanik saqqummiussisoqarpat, assersuutigalugu pineqartup meerai il.il. pillugit imaluunniit namminerisamik inuttut paasissutissat pillugit soorlu namminerisamik najugaq imaluunniit oqarasuaatip normua il.il. pillugit.

Tulliusumik videomik immiussinerup tamanut saqqummiunneqarnera, taaneqartunut naapertuuttumik, immini inuup illersorneqartup inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerannik innarliinerusinnaavoq.

Pissusilersuut oqaaseqaatitut, EMRK-mi artikili 10-mi illersorneqartutut, Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussivimmit nassuiarneqarneratut, pissuseqarpat, aalajangersagassatut siunnersuut atuutissanngilaq. Tamanna EMRK-mi artikili 10-mut akerliussappat, aalajangersagassatut siunnersuut malillugu inuit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu akisussaataitaannginnissaat, tamatuma kinguneraa.

Taamaalilluni unnerluussummik saqqummiussinermut aamma pinerluttulerinermik suliat aalajangiiffigineqarnerannut atatillugu, ingammik inuiaqatigiinnut tunngasumik soqutigineqartut pillugit sammisat pillugit, suliami piviusumi tassani pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu annertuumik killiligaanani oqaaseqarsinnaatitaanermut eqqarsaatigisassat, inunnut pisortani kiffartuussisunut imaluunniit sulisinneqartunut, inuup illersorneqartup

inuunermini atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersugaanerisa innarlerneqarnerannik akisussaatitsinnginnissaq imaluunniit akisussaatinnianngissaaq kingunerissaneraa pillugu naleqquttumik annertussusilimmik, unnerluussisussaatitaasut eqqartuussiviillu piviusumik ataatsimoortumik nalilersuineramik suliaqartussaassapput.

Qanilleqqusinnginneq pillugu inatsit, kunngip peqqussutaatigut 250-ikkut, 20. marts 2017-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqartog aamma inatsisikkut nr. 572-ikkut, 10. maj 2022-imeersukkut, kiisalu kunngip peqqussutaatigut nr. 177-ikkut, 27. februar 2024-imeersukkut allanngortinneqartog, maannamut atorneqarnermisut atorneqartussaasariaqartog, naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalilluni pissutsit, iliuuseqartumut qanilleqqusinnginnermik kinguneqartitsisinnaasut aamma tamatuma peqatigisaanik pinerluttulerinermi inatsimmi § 37 a-mi aalajangersakkami unioqqutitsinerusut, pisinnaapput. Aamma pissutsit taamaallaat qanilleqqusinnginnermik nalunaaruteqarnissamik periarfissiisut, kisianni § 37 a-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu akisussaatitaanissamut piumasaqaatinik naammassinninngitsut pisinnaapput. Taamatuttaaq pissutsit, taakkunani qanilleqqusinnginneq nalunaarutigineqareersoq unioqqutinneqarluni, kisianni pissutsit § 37 a-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumik unioqqutitsinerunngitsut, pisinnaapput.

Iliuuseqartup inuttut atugarisai, matumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 malillugu pineqartup inatsisunik unioqqutitseqqinnginnissaanut pisariaqartutut missiliorneqartut ilanngullugit, pineqaatissiinerup toqqarneqarnerani aamma uuttortarneqarnerani eqqartuussiviup suli eqqarsaatigisussaassavai. Kisianni inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa, matumani § 121, imm. 1, nr. 1 malillugu inuiaqatigiit iliuutsit taamaattut akiorneqarnissaannik soqutigisai ilanngullugit, aamma eqqarsaatigineqartussaassapput.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi oqaaseqaatini nalinginnaasuni imm. 2.1.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 3-mut

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1 malillugu, inuk pissutsitigut kanngunartutigut piitaajuissusermik innarliisoq, kannguttaalliorfiginnittutut eqqartuunneqassaaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-imi »-toq« »-toq«-itut allanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkap oqaasertaasa oqaatsitigut allanngortinneqarnerat uani pineqarpoq, taannalu taamaallaat aalajangersakkamut oqaaseqaatit allanngortinneqarsinnaanerannik periarfissiinissamik siunertaqarpoq, taamaalilluni kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisunik ataqatigiinnerni inunnit 18-inik ukiulinnit assinik ulluinnaarpalaartunik il.il. avitsineq pissutsit assigiinngitsut malillugit aalajangersakkami ilaatinneqarsinnaanerata, erseqqissumik takuneqarsinnaalissaaq.

Pisuni nalinginnaasumik ulluinnaarpalaartuni kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisuunngitsunik ataqatigiinnerni inunnit 18-inik ukiulinnit assinik il.il. siammarterineq, assersuutigalugu meeqqat sissami nalunnguartut imaluunniit eqaarsaarnermik takutitsisut assiginik il.il., assit il.il. kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisunik ataqatigiinnerni siammarterneqarpata, pissutsit assigiinngitsut malillugit kannguttaalliorfiginninneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-imik unioqqutitsinerusinnaasoq, allannguutissatut siunnersuutigineqartup kingunerissavaa.

Assit il.il. pineqartut kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisunik ataqatigiinnerni, aalajangersakkami pinerluutinngortinneqartuni ilaasumik siammarterneqarnersut, piviusumik aamma ataatsimoortumik nalilersuinnermik tunngaveqassaaq. Assit il.il. nittartakkani erseqqissumik kinguaassiuutinut tunngasumik imalinni, matumani atoqatigiinnermut takutitsinernut nittartakkani, taakkunani asseq atoqatigiinnermut takutitsinernut atortuni akuliunneqarluni, kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisunik ataqatigiinnerni siammarterineq tamatigut pineqassaaq. Nittartakkani, assersuutigalugu kinguaassiuutitigut pinnguanik assigisaanillu tuniniaanissamik siunertaqartuni asseq siammarterneqarpat, tamanna aamma atuuppoq. Meeqqamik ilisarineqarsinnaasumik assimik il.il. siammarterineq, assersuutigalugu nittartakkani, oqariartuuteqarnissamut sullissivinni, inoqatinut attaveqaatini assigisaanilu, kinguaassiuutitigut atorneqartussatut siunertaqanngitsumik pilersinneqartuni, assersuutigalugu Facebookimi, Instagrammimi il.il.,

kinguaassiuutitigut tunngasumik oqaaseqaatitaqartut –
oqaaseqaatitarineqartut ingasassusaat apeqqutaatillugit – aamma
aalajangersakkamik unioqqutitsinerusinnaapput.

Taakku namminneq assimik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu
sammisunik ataqatigiinnerni avitsissutigineqarnissaanik atuuttumik inuit
15-it inorlugit ukiullit akuersissuteqarsinnaannginnerat,
naatsorsuutigineqarpoq. Assip pineqartup avitsissutigineqarnissaasut
akuersissutaasinnaasoq, taanna inummit 15-it inorlugit ukiulimmit
tunniunneqarpat, taamaalilluni pingaaruteqanngilaq aamma atuutinngitsutut
isigineqartariaqarluni.

Pinerluttulerineri inatsimmi § 84, imm. 1-p allanngortinneqarnissaa
allakkut siunertarineqanngilaq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini
imm. 2.2.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 4-imut

Inunnik 18-inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik
erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, soorlu assinik,
filminik, oqaluttuareqqiinernik takuneqarsinnaasunik assigisaannilluunniit
siammarterisoq, pinerluttulerineri inatsimmi § 85, imm. 1 malillugu
eqqartuunneqassaaq.

Inuk inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutinik erseqqissumik
takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, soorlu assinik, filminik,
oqaluttuareqqiinernik takuneqarsinnaasunik assigisaannilluunniit
pigisaqartoq imaluunniit akiliilluni imaluunniit interneti imaluunniit
systemi assingusoq paasissutissanik siammarterisoq atorlugu
ilisimasaqalersoq, pinerluttulerineri inatsimmi § 85, imm. 2 malillugu
eqqartuunneqassaaq. Taamaattoq imm. 3 malillugu pineqartoq
akuersissuteqarsimappat, inummik, 15-ileereersimasumik
kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit
ukkatarinnittunik pigisaqarneq aalajangersakkami ilaatinneqanngilaq.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutinik erseqqissumik
takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, siammarterineq aamma
pigisaqarneq, taakkunani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik

imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit takutinneqaratik, matumani meeqqanik inissiilluni assiliinertut aamma -videoliatut taaneqartartut, taakkunani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik, kisianni inuk assilineqartoq assersuutigalugu atisalersorsimanermigut imaluunniit inissinneqarsimanermigut kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik periaaseqartumik erseqqissumik saqqummersinneqarluni, aalajangersakkap atuuffissaani ilaatinneqanngillat. Inissiilluni assiliinernik aamma -videolianik immiussinerit avitsinerillu, taamaattoq pissutsit assigiinngitsut malillugit kannguttaalliorfiginneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 84, imm. 1-imi ilaatinneqarsinnaassapput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi »oqaluttuareqqiinerit takuneqarsinnaasut allat« ingammik assitut qarasaasiakkut piliarineqartutut, inummik 18-it inorlugit ukiulimmik piviusuusumik takussutissiarineqanngitsutut, kisianni piviusuunnginneri eqqaassanngikkaanni assitut tamakkiisumik assingusutut, paasineqassasut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 84-imut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. piviusuunngitsumik sananeq taanna taamaalilluni assisut assigisaasullu pissuseqartumik isikkoqassaaq. Qalipakkat, titartakkat il.il., assiliinernut piviusunut assingunngitsutut isikkullit, aalajangersakkap atuuffissaata avataaniipput.

Inatsisit atuuttut erseqqinnerusumik allaaserineqarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.3.1 aamma 2.4.1 innersuussutigineqarput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 1-imi aamma 2-imi, »assinginik« kingorna »imaluunniit atortussanik, taaneqartunut sanilliunneqartussanik« ilanngunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkap atuuffissaata annertusineqarnissaa, taamaalilluni atortussanut inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunut imaluunniit ukkatarinnittunut nalogiissinneqartariaqartunik siammarterineq pigisaqarnerlu, matumani inissiillu assiliinertut aamma -videoliatut taaneqartartut ilanngullugit, pissutsit assigiinngitsut malillugit aalajangersakkami ilaatinneqarsinnaasussanngornerat, aalajangersakkap allanngortinneqarnissaatut siunnersuutigineqartup siullertut kingunerissavaa.

Assit, filmit, oqaluttuareqqiinerit takuneqarsinnaasut allat assigisaalluunniit, inissiillu assiliinertut aamma -videoliatut paasineqassapput, taakkunani taakkunani kinguaassiuutit tamaqanngitsut imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit takutinneqaratik, kisianni pineqartoq erseqqissumik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqarluni.

Atortussat imaasa aamma taamaattoqarpat, atortussat ataqatigiinnerni aalajangersimasuni ilaanerisa, atortussat pineqartut aalajangersakkami ilaatinneqassanersut pillugit nalilersuineq, piviusumik aamma ataatsimoortumik nalilersuinnermik tunngaveqassaaq. Inuk assilineqartoq atisalersornermigut imaluunniit inissinneqarnermigut erseqqissumik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqarnerisooq, ilaatigut nalilersuinnermi pingaartinneqassaaq. Assersuutigalugu inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik, iluatigut atisanik imaluunniit kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik atortumik tigumminnittoq, assersuutigalugu paffequtinik saviminernik imaluunniit iperaatamik tigummininnermigut, imaluunniit kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik inissinneqartoq, assersuutigalugu nissut siaarlugit issianermigut imaluunniit peqummik qanermiititaqarnermigut, pinerluutinngortitsinermi ilaatinneqassapput. Ataqaqatigiinneq atortussat ilaaffigisaat, matumani atortussaq nittartakkani erseqqissumik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu tunngasunik imaqartuni, soorlu assersuutigalugu nittartakkani atoqatigiinnermik takutitsisuni, imaluunniit atortussani inatsisit unioqqutillugit inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik innarliinissamat atortuni annertunerisuni ilaanersooq, aammattaaq pingaartinneqassaaq. Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik inissiilluni assiliinerit aamma -videoliat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-imi immikkoortinneqarluni takuneqarsinnaasutut nalilerneranngitsut, taamaalillutik assit videoliallu innarliinissamat atortunut, qularnaateqanngitsumik aalajangersakkap atuuffissaani ilaatinneqartuni, katersani ilaappata pissutsit assigiinngitsut malillugit, aalajangersakkami ilaatinneqarsinnaapput.

Atortussat ataatsimut isigalugit piviusorpalaarpata, naak atortussat qarasaasiakkut piliarineqarnerat takuneqarsinnaagaluartoq, inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut qarasaasiakkut piliarineqartut, matumani silassorissuusiaq imaluunniit sakkuutit digitaliusut atorlugit atortussat allat pilersinneqartut, imaluunniit atortussat taakkununga

naligiissinneqarsinnaasut ilanngullugit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85-imi pinerluutinngortitsinerup oqaaseqaatini erseqqissarneqarnissaanik, aalajangersakkap allanngortinneqarnissaatut siunnersuutip aappaattut kingunerissavaa.

Atortussat ataatsimut piviusorpalaartuunersut, taakku aalajangersakkani pinerluutinngortitsinerup ilaalissallutik, piviusumik nalilersuinerup tunngaveqassaaq. Soorlu ameq, nutsat, isit imaluunniit inussat immikkuullarissusaasa immikkuualutsiterneqarneri ima erseqqitsiginersut, atortussat ataatsimoorlutik piviusorsiorpalaalerlutik, naak atortussat qarasaasiaq atorlugu pilarineqarsimagaluartut, ilaatigut nalilersuinerup pingaartinneqarsinnaassapput. Atortussat inuup 18-it inorlugit ukiullip assilineqartorpiat misigititsiginik, atortussat piviusorpalaartut saqqumissapput. Taamaalilluni pissutsit assigiinngitsut malillugit atortussat ilaatinneqarsinnaasussaapput, naak atortussat qarasaasiamit pilarineqarnerat qularutigineqanngikkaluartoq. Atortussat, aaqqissuinikkut, assersuutigalugu qarasaasiakkut titartakkanik aalatitsissut ikkunneqarsimalluni, kiinnap angissusaanut uuttuutit ulortinneqarlutik, imaluunniit tangertat ataasiakkat piviusuunngitsut assersuutigalugu alfip sului, enhjørningip nassua, isiat mangat il.il. ilanngunneqarsimallutik, atortussat allakkut piviusorsiorlutut takuneqarsinnaappata, pissutsit assigiinngitsut malillugit aamma pinerluutinngortitsinerup ilaatinneqarsinnaassapput.

Atortussat, piviusorpalaartut malunnaateqanngitsut, matumani titartakkat aamma filmit titartakkat inuummartitat il.il., sulit pinerluutinngortitsinerup avataaniissapput.

Atortussat aalajangiinissamut tunngavissanik qulaani taaneqartunik allakkut naammassinnippata, atortussat sakkuutit digitaliusut atornagit pilersinneqartut, aamma aalajangersakkami ilaatinneqassapput.

Inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut innersuussineq ima paasineqassaaq, inuk assilineqartoq 18-inik ukioqartumit inuusunnerusut saqqummerpat, tangertaq taanna iliuuttip iluani naammassineqarsimassalluni.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.3.2 aamma 2.4.2 innersuussutigineqarput.

Nr. 5-imut

Akiliilluni imaluunniit interneti imaluunniit systemi assingusooq paasissutissanik siammarterut aqutigalugu atortussanik, inummik 18-it inorlugit ukiulimmik assinik, filminik, oqaluttuareqqiinernik takuneqarsinnaasunik allanik assigisaanilluunniit kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik ilisimasaqalersooq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 2 malillugu eqqartuunneqassaaq.

Taanna pigisaqarnissamut akuersissuteqarsimappat, inummik 15-ileereersimasumik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik pigisaqarneq imm. 2-mi aalajangersakkami ilaatinneqanngitsoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq.

§ 85, imm. 3-mi »kinguaassiuutitigut« peerneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 4, atortussanik inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunut imaluunniit ukkatarinnittunut naligiissinneqartariaqartunik ilanngussinissamik aalajangersakkamik annertusisitsisoq, malillugu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 2-p allanngortinneqarnissaanik siunnersuutigineqartup malitsigisaanik allanngortitsineq pineqarpoq.

Atortussanik taamaattunik pigisaqarnerup aalajangersakkami ilaatinneqalernera, allannguutissatut siunnersuutigineqartup kingunerissavaa.

Nr.6-imut

Iliuuseqartup pineqartup ukiui nalunngippagit imaluunniit tassunga tunngatillugu mianersuaalliortumik iliuuseqarsimaguni, inummik 18-it inorlugit ukiulimik, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik, soorlu assinik, filminik assigisaannillu, atortussat tuniniarneqarnissaat imaluunniit allakkut siaruarterneqarnissaat siunertaralugu, immiussisoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4 malillugu eqqartuunneqassaaq.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussineq, taakkunani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit takutinneqaratik, matumani meeqqanik inissiilluni assiliinerit aamma -videoliornerit, taakkunani kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinneqaratik, kisianni inuk assilineqartoq kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqarluni, aalajangersakkap atuuffissaani ilaatinneqanngillat.

Pinerluttuliornermik iliuuseqarnermi assinik il.il. immiussineq, taakkunani inuk 18-it inorlugit ukiulik atoqatiginnilluni imaluunniit atoqatigiinnermit allaanerusumik allakkut kinguaassiuutitigut atoqateqarluni, tassani inummut 18-it inorlugit ukiulimmut tunngatillugu pequtit, atoqatiginninnerup assinganik imaluunniit atoqatigiinnermit allaanerusumik allakkut kinguaassiuutitigut atoqateqarnerup assinganik atorineqarlutik, imaluunniit inuk 18-it inorlugit ukiulik kinguaassiuutit imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit assilineqarneranni assiliortilluni, ilaatinneqartut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4-mut oqaaseqaatini aammattaaq takuneqarsinnaavoq. nipinik immiussinerit aamma titartaanerit aalajangersakkap atuuffissaata avataaniipput.

Taamaalilluni taamaallaat inunnik piviusunik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussat kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut immiunneqarnerannut pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4-mi imaritinneqarput, tamatumalu peqatigisaanik inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussat kinguaassiuutini erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut qarasaasiakkut pilarineqartut, matumani atortussat assersuutigalugu silassorissuusuaq atorlugu pilersinneqartut ilanngullugit, aalajangersakkap atuuffissaata avataaniipput.

Inatsisit atuuttut erseqqinnerusumik allaaserineqarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini nalinginnaasuni imm. 2.3.1 aamma 2.4.1 innersuussutigineqarput.

§ 85, imm. 4-imi, »immiussisoq«-p kingorna »imaluunniit sanasoq« ilanngunneqassasoq, »filmiliortoq«-p kingorna », oqaluttuareqqiinerit takuneqarsinnaasunik allanik« ilanngunneqassasoq, amma »iliortoq«-p kingorna »imaluunniit atortussat, taaneqartunut naligiissinneqartussat,« ilanngunneqassasoq, siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkap atuuffissaata annertusineqarnissaa, taamaalilluni inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanut kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunut naligiissinneqartunik, matumani inissiilluni assiliinerit aamma -videolianik taaneqartartunik immiussineq imaluunniit sananeq, aalajangersakkami ilaatinneqarsinnaasussanngornerat, aalajangersakkap allanngortinneqarnissaatut siunnersuutigineqartup siullertut kingunerissavaa.

Inissiilluni assiliinerit aamma -videoliat assitut, filmitut, oqaluttuareqqiinerit takutineqarsinnaasutut allatut assigisulluunniit paasineqassapput, taakkunani kinguaassiuutit mattaangasut imaluunniit attualarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit takutinneqaratik, kisianni inuk assilineqartoq kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik erseqqissumik saqqummersinneqarluni.

Atortussat imaasa aamma ataqatigiittuniippata ataqatigiinnermi tassani, atortussat ilaaffigisaani, atortussat pineqartut aalajangersakkami ilaatinneqarnersut, piviusumik ataatsimoortumillu nalilersuinerimik tunngaveqartinneqassaaq. Inuk assilineqartoq atisalersorsimanermigut imaluunniit inissinneqarsimanermigut kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik saqqummersinneqarnersoq, naliliinnermi ilaatigut pingaartinneqassaaq. Assersuutigalugu inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik, iluatigut atisanik atisalinnik imaluunniit kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik atortumik tigummialinnik, assersuutigalugu paffequtinik saviminernik imaluunniit iperaattamik, imaluunniit kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu sammisumik inissinneqarsimasut, assersuutigalugu nissut siaarlugit issianermigut imaluunniit peqummik qanermiititaqarnermigut, pinerluutinngortitsinnermi ilaatinneqassapput. Ataqatigiinneq atortussat ilaaffigisaat, matumani atortussaq nittartakkani erseqqissumik kinguaassiuutinut atoqatigiinnermullu tunngasunik imaqartuni, soorlu assersuutigalugu nittartakkani atoqatigiinnermik takutitsisuni, imaluunniit atortussani inatsisit unioqqutillugit inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik innarliinissamut atortuni annertunerusuni ilaanersoq, aammattaaq pingaartinneqassaaq.

Atortussat ataatsimoorlutik piviusorsioertut saqqummiunneqarpata, naak atortussat qarasaasiaq atorlugu piliarineqarsimasut takutineqarsinnaagaluartut, oqaluttuareqqiinerit takutineqarsinnaasut allat

sananeqarnerannik ilanngussisussanngorlugu aalajangersakkap annertusineqarnissaa, matumani atortussat kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut qarasaasiakkut pilarineqartut, inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik takutitsisut ilanngullugit, aalajangersakkap allanngortinneqarnissaanut siunnersuutigineqartup aappaatut kingunerissavaa.

Atortussat ataatsimut piviusorpalaartuunersut, taakku aalajangersakkani pinerluutinngortitsinermit ilaalissallutik, piviusumik nalilersuinermit tunngaveqassaaq. Soorlu ameq, nutsat, isit imaluunniit inussat immikkuullarissusaasa immikkuualutsiterneqarneri ima erseqqitsiginersut, atortussat ataatsimoorlutik piviusorsiorpalaalerlutik, naak atortussat qarasaasiaq atorlugu pilarineqarsimagaluartut, ilaatigut nalilersuinermit pingaartinneqarsinnaassapput. Atortussat inuup 18-it inorlugit ukiullip assilineqarneratorpiaq misigititsigunik, atortussat piviusorpalaartut saqqumissapput. Taamaalilluni pissutsit assigiinngitsut malillugit atortussat ilaatinneqarsinnaasussaapput, naak atortussat qarasaasiamit pilarineqarnerat qularutigineqanngikkaluartoq. Atortussat aaqqissuinikkut assersuutigalugu kiinnap angissusaanut uuttuutit ulortinneqarlutik, imaluunniit tangertat ataasiakkat piviusuunngitsut assersuutigalugu alfip sului, enhjørningip nassua, isiat mangat il.il. ilanngunneqarsimallutik, atortussat allakkut piviusorsiorlutut takuneqarsinnaappata, pissutsit assigiinngitsut malillugit aamma pinerluutinngortitsinermit ilaatinneqarsinnaassapput.

Atortussat, piviusorpalaartut malunnaateqanngitsut, matumani titartakkat aamma filmit titartakkat inuummartitat il.il., suli pinerluutinngortitsinerup avataaniissapput.

Atortussat aalajangiinissamut tunngavissanik qulaani taaneqartunik allakkut naammassinnippata, atortussat sakkuutit digitaliusut atornagit pilersinneqartut, aamma aalajangersakkami ilaatinneqassapput.

Inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut innersuussineq ima paasineqassaaq, inuk assilineqartoq 18-inik ukioqartumit inuusunnerusutut saqqummersinneqarpat, tangertaq taanna iliuuserineqartup imaani naammassinnissimassalluni.

Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik imaluunniit

atortussanik taakkununga naligiissinneqartunik nammineq atugassanik immiussineq imaluunniit sananeq, pissutsit assigiinngitsut malillugit, inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik piginninneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 2-mik unioqqutitsinerusinnaassammat, maluginiarneqassaaq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.3.2 aamma 2.4.2 innersuussutigineqarput.

Nr. 7-imut

Inunnik atornerluinermik pinerluutinngortitsitsisumik immikkut ullumikkut pinerluttulerinermi inatsit aalajangersakkamik imaqaanngilaq.

Kisianni aalajangersakkanik arlalinnik, sulisitanik mianersuuttariaqakkanik atornerluinermik ilaatitsisunik, matumani inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 93 aamma iluanaarniapilunneq pillugu § 110 ilanngullugu, pinerluttulerinermi inatsit imaqarpoq.

Inatsisit atuuttut erseqqinnerusumik allaaserineqarnerat pillugit imm. 2.5.1 aamma inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi nutaamik § 93 a-tut aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna inuk, inuup aningaasaqarnikkut imaluunniit inuttut ajornartorsiuteqarnerata, paasisimasakissusaata, mianersuaassusaata imaluunniit pinngitsuuisinnaannginnerup atuuttup atornerlunneratigit, eqqunngitsuliorfigineqarsimasup pissarsiarineqarneratigit, assartorneqarneratigit, nuunneqarneratigit, inisimatinneqarneratigit imaluunniit tulliusumik pineqartup pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisussatut tiguneratigit, inummik atornerluisutut eqqartuunneqassaaq. Pisuni oqaaseqatigiinni siullerni taaneqartuni inuup atortittartuunermut, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussinissamut, soorlu assiliinissamut imaluunniit filmiliornissamut imaluunniit kinguaassiuutitigit atoqatigiinnikkullu tunngassuteqartunik isiginaartitsinermut inummik atornerluisumut, tamanna aamma atuuppoq.

Iliuuseqartup imminut imaluunniit allanut eqqunngitsumik iluanaaruteqarnissaq anguniarlugu, eqqunngitsuliorfigineqartup inornerussuseqartutut qanoq issuseqarneranik atuisimanissaanik »atornerluinerup« pineqarnissaanik piumasaqaat, aalajangersakkatut siunnersuutigineqartup kingunerissavaa. Taamaammat eqqunngitsuliorfigineqartup inornerussuseqartutut qanoq issuseqarnerata aamma iluaqutip anguneqartup akornanni pisut imminnut ataqatigiinnissaat pillugu piumaqaat oqaatsip imarisaaniippoq.

Inuup allap »annertuumik aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutsimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerata atuunnerani« inuup iliuuseqartup inummik allamik atornerluinerne, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atorneqassaaq. Oqaatsit imarisai taakku ilanaarniapilunneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 110-mi oqaatsit imarisaasa assinginut naapertuuttumik paasineqassapput.

Inuup aningaasatigut imaluunniit inuttut ajornartorsiutai taamaalillutik annertuusinnaapput, naak taakku atugarissaarnermut aarlerinartitsinngikkaluartut, soorlu aamma ajornartorsiutit nammineq pisuussutigalugit pilersimasutut pissuseqarnerat pingaaruteqanngitsoq. Inuup aningaasaqarnikkut imaluunniit inuttut ajornartorsiutai piffissami, inuttassarsiuinerup, assartuinerup, nuussinerup, ineqartitsinerup imaluunniit tulliusumik pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu pineqartumik tiguserup nalaani pisimassaaq.

Inuup allap paasisimasakissusaanik aamma mianersuaatsuuneranik atornerluinerne, inuit nalinginnaasumik misilittagakitsutut taaneqarsinnaasut, imaluunniit suliassaqarfimmi piffissami tassani attuumassuteqartumi sammisamut ilisimasaqannginneranik, assersuutigalugu suliffeqarfeqarfimmi akissarsianut- aamma sulinermi atugassaritigaasunut, inunnik atornerluinerne ilaatinneqassapput. Isumaqaatigiissutip imaluunniit iliuuseqartumut atassuteqarnerup kingunissaanik paasinnissinnaanermik inuit amigaatillugit, atornerluinerne aammattaaq ilaatinneqarput.

Aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi oqaatsip imarisaa »inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerata atuunnerani« eqqunngitsuliorfigineqartup iliuuseqartumut

pinngitsuuisinnaannginnera taamaallaat ilaatinneqanngilaq, kisianni aamma iliuuseqartup eqqunngitsuliorfigineqartup inummut pingajuusumut pinngitsuuisinnaannginnera taamatuttaaq pineqarluni. Inatsilerinermut tunngasumik aamma piviusumik pissutsit oqaatsip imarisaani ilaatinneqassapput, tamatumalu peqatigisaanik pinngitsuuisinnaannginneq assersuutigalugu ikiaroonartumut imaluunniit imigassamut ilaatinneqassanngillat. Taamaattoq assersuutigalugu ikiaroonartumik imaluunniit imigassamik pinngitsuuisinnaannginneq pissutsit assigiinngitsut malillugit aalajangersakkatut ilaatinneqartumik inuttut ajornartorsiutitut isigineqarsinnaassapput.

Inuup atornerluisup, eqqunngitsuliorfigineqartumik pissarsisimanissaanik, assartuisimanissaanik, nuussisimanissaanik, inisimatitsisimanissaanik imaluunniit tigusisimanissaanik piumasaqaat, inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 93-mut atatillugu isigineqassaaq, tassanimi piumasaqaatip assinga takuneqarsinnaavoq.

Aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu inunnik atornerluinermi inunnik niueruteqarnermi iliuutsit tangertaasa assingi ilaatinneqassasut siunnersuutigineqarpoq, taamaattorli pinngitsaaliissutit atorineqarsimanissaat, imaluunniit iliuuseqartup nammineq atornerluinermini aningaasatigut iluanaaruteqarsimanissaa pillugit piumasaqaateqartoqarani. Pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni inunnik allanik sulisissallugit atornerluisut, pissutsit inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 93-ip atuuffissaata ataanniinngitsut pineqarpata, tamatuma kingorna pinerluttulerinermi inatsimmi § 93 a-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu eqqartuunneqarsinnaassapput.

Eqqunngitsuliorfigineqartumit suliaq sularineqartoq, piffissami aalajangersimasumi sularineqarsimassaaq aamma sulinivittut pissuseqassalluni. Taamaalluni suliassaq piffissami sivikitsumi sularineqartussaq taamaallaat pineqartillugu, aalajangersakkap paasineqarnissaatut sulisissallugu atornerluineq pineqassanngilaq. Suliassatut piffissami sivikitsumi sularineqartussatut assersuut tassaasinnaavoq suliassaq, piffissami assersuutigalugu sapaatip akunnerani ataatsimi, nalunaaquttap akunnerisa amerlassusaanni killilinni sularineqartoq. Sulinerup pineqarnerani, inuup sulisinneqartup aamma iliuuseqartup akornanni atorfinitsitsinermik isumaqatigiisummik imaluunniit isumaqatigiisummik allatut iluseqartumik peqarnera,

aalajangersagaq malillugu piumasaqaataanngilaq. Inuup suliamik suliaqartup, akissarsianik imaluunniit sulinermut akilersuummik allamik tigusinissaa, aammattaaq piumasaqaataanngilaq. Iluanaarniapilunneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 110-mi iliuutsip imaanut akerliusumik, taamaalilluni atornerluineq eqqunngitsuliorfigineqartup iliuuseqartullu akornanni isumaqatigiissutip ilaattut pisimanissaanik piumasaqaateqartoqanngilaq. Taamaalilluni inuit iliuuseqarsinnaasut assersuutigalugu sulisitsisunut killilerneqanngilaq, kisianni inuit tamarmik inuttassarsisut, assartuisut, ineqartitsisut imaluunniit pineqartup isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu siunertaqarlutik tiguisut ilaatinneqarput.

Kinguaassiuutitigut atoqatigiinnikkullu inuup atornerlunneqarnissaa pillugu aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaat pineqartillugu, assersuutigalugu atortittartuunissamut atornerlunneqarneq, tassani “sulinermi pissutsit” ataneri, inatsisinik unioqqutitsinertut isigineqarsinnaasut, iluanaarniutigalugu arnerisitsineq/anguserisitsineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 83-imi namminneq pinerluutinngortinneqarsimanerat apeqquatainnagu, kinguaassiuutitigut atoqatigiinnikkullu inummik atornerluineq, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqassammat maluginiarneqassaaq. Akilersilluni atortittartuuneq, atortussat kinguaassiuutininik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut immiunneqarnerat, soorlu assit imaluunniit filmit aamma kinguaassiuutitigut isiginnaartitsinertalinnik takutitsinerit, aalajangersakkami ilaatinneqassapput. Tamanna inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 93-imut atatillugu isigineqassaaq, tassanilu atornerluinerit ilusaat taakku aamma ilaatinneqarput.

§ 93-imut pisutut, oqaatsit imarisaat »atortussat kinguaassiuutininik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut immiunneqarnerat, soorlu assit imaluunniit filmit« aamma »kinguaassiuutitigut isiginnaartitsinertalinnik takutitsinerit«, » assigisaalluunniit« § 93 a-mi ilanngunneqartussatut siunnersuutigineqannginnera apeqquatainnagu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4-mi »atortussat kinguaassiuutininik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut immiunneqarnerat, soorlu assit imaluunniit filmit« assigisaannik paasineqassapput.

Suliani ataasiakkaani tamani, »isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni« sulisitsilluni atornerluineq pineqarnersoq, piviusumik

nalilersuineramik tunngaveqassaaq. Ilaatigut inuk sulinerminut akissarsiaqartinneqarnersoq aamma akissarsiaqartinneqarpat qanoq akissarsiaqartinneqarnersoq, pissutsit suut ataanni suliaq suliarineqarnersoq, inuk nalunaaquttap akunnerani qassini sulisinneqarnersoq, kiisalu pissutsit suut ataanni inuk suliamut atatillugu inisimatinneqarnersoq, naliliinermi ilaatinneqarsinnaassapput. Pissutsit, assersuutigalugu akissarsiat, suliffiup sivilissusaa il.il. aallaavigalugit assigiinnik suliaqarfiit attuumassuteqartut iluanni nalinginnaasutut isigineqartut suut isigineqarnersut, naliliinermi tassani ilaasariaqarput. Kalaallit Nunaanni sulinermi pissutsinit nalinginnaasunit pissutsit annertuumik immikkooruteqarpata, isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisinneqarneq ilimagineqarsinnaavoq. Suliap suliarineqartup aamma akissarsiaritinneqartut, nerisaqartinneqarnerup aamma ineqartinneqarnerup il.il. inuup sulinerminut tigusaasa, akornanni annertuumik naapertuutinngitsoqarnersoq, naliliinermi aamma ilaatinneqassaaq. Akissarsiaqartitsinermi pissutsit pineqartillugit, akissarsisinneqarneq, akissarsiat minnerpaaffissaanit attuumassuteqartumit, assigiimmik suliaqarfiini attuumassuteqartuni isumaqatigiissutigineqartuni aalajangersarneqartumit, 50 pct.-iuppat imaluunniit minneruppat, immini taanna isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisinneqarnerup pineqarnera aallaaviatigut kingunerissavaa. Aamma pisuni, akissarsiat, akissarsiat minnerpaaffissaanit attuumassuteqartumit 50 pct.-imik anneruppata, akissarsiat namminneq – assersuutigalugu taakku annikitsuarsuurtut isigineqarpata – imaluunniit sulinermi pissutsit allat ilagalugit pissutaalluni, isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisinneqarneq pisinnaavoq.

Inunnik atornerluineq, (atajuartumik imaluunniit utaqqiisaagallartumik) Kalaallit Nunaanni najugaqartunik, imaluunniit suliap pineqartup suliarineqarnissaa siunertaralugu inuit, ingerlaavartumik (assersuutigalugu sapaatip akunnikkuutaartumik imaluunniit qaammatikkaartumik) Kalaallit Nunaannut tikittut pineqarnersut apeqqutaatinnagu, pinerluttulerinermi inatsimmi § 93 a-tut siunnersuutigineqartoq atuutissaaq.

Pineqaatissiinerup suunissaanik toqqaanermi aamma uuttortaanermi iliuuseqartut ataasiakkaat inuttut atugarisaasa eqqartuussivimmit suli eqqarsaatigineqartussaassapput, matumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 malillugu pineqartup inatsisinik unioqqutitseqqinnginnissaanut suut pisariaqartinneqartutut missiliuutaanersut ilanngullugit. Kisianni inatsimmik unioqqutitsinerup

ingasassusaa aamma eqqarsaatigineqartussaassaaq, matumani § 121, imm. 1, nr. 1 malillugu iliuutsit pineqartut akiorneqarnissaannik inuiaqatigiit soqutiginninnerat ilanngullugu.

Pissutsit assigiinngitsut malillugit aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq pissutisilersuutiniq, pinerluutinngortinneqareersunik ilaatitsimmat maluginiarneqassaaq, matumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 110 malillugu iluanaarniapilunnerit ilanngullugit. Pisumi taamaattumi § 110-mut apooraatitsilluni eqqartuussisoqartussaassanngilaq, tassami § 110-mik unioqquitsinermi pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq malillugu akisussaaffik § 93 a-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi unioqquitsinermi akisussaaffik milugunneqassammat.

Aammattaaq pisoqarsinnaavoq, taakkuni inunnik niueruteqarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 93-imi aamma inunnik atornerluineq pillugu § 93 a-tut siunnersuutigineqartumi, iliuutsip imaa naammassineqarsimallutik. Pisuni taamaattuni pissutsit § 93-ip ataannut atatinneqartussaassapput, tassani § 93 a-tut siunnersuutigineqartup unioqquatinneqarneranut akisussaaffik milugunneqassalluni.

Aammattaaq pisoqarsinnaavoq, taakkunani pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi § 93 a-mi aamma iluanaarniutigalugu arnerisitsineq/anguserisitsineq pillugu § 83-imi iliuutsip imarisaa naammassineqarsimalluni, soorlu aamma inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutiniq erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4, pissutsit assigiinngitsut malillugit aamma naammassineqarsimasinnaasoq. Pisuni taamaattuni pissutsit § 93 a-p ataannut atatinneqartussaassapput, tassani aalajangersakkat allat taaneqartut unioqquatinneqarneranni akisussaaffik milugunneqassalluni.

Tamatuma saniatigut pinerluttuliornernut ilutsit allat, inummik atornerluinermut atasumik, pineqarsinnaapput, assersuutigalugu pinerluttulerinermi inatsimmi §§ 91 aamma 92 malillugit inatsisit unioqquutillugit pinngitsaaliineq imaluunniit kiffaanngissusiiaaneq imaluunniit pinerluttulerinermi inatsimmi § 98 malillugu sioorasaarineq. Pisuni pineqartuni taakkunani pinerluttulerinermi inatsimmi

aalajangersakkanut allanut aporaatillugu aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atorneqartussaassaaq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.5.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 8-imut

Inuk atortussanik, taakkunani inuk alla pillugu paasissutissat atorneqarlutik, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit, kinaassutsip atornerlunneqarnissaanut assuarnartumik inuup taassuma saqquminera uukapaatitsissutiliarineqarsimalluni, pisinnaatitaanani ingerlatitseqqittoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, nr. 2 malillugu eqqartuussaassaaq.

Pissutsit assigiinngitsut malillugit pisuni, taakkunani “deepfakes”-inik taaneqartartuni, imaappoq silassorissuusuaq atorlugu nipi aamma video uukapaatitsissutiliarineqarluni, taamaalilluni inuk videoni il.il., taakkunani pineqartoq piviusumi iliuuserinngisaminik imaluunniit oqaatigisimanngisaminik, iliuuseqartinneqarluni imaluunniit oqaaseqartinneqarluni, pisut aalajangersakkami ilatinneqarsinnaasut, aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq. Tamanna assersuutigalugu eqqunngitsuliorfigineqartup kiinaa qiortorneqariarluni atortussani atoqatigiinnermik takutitsisuni ikkunneqarsimalluni, taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartoq kinguaassiuutitigut sammisaqarnerni taakkunani peqataasutut saqqummerluni.

Inatsisit atuuttut erseqqinnerusumik allaaserineqarnerannut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.6.1 innersuussutigineqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, nr. 2-mi, »atortussat,« kingorna: »matumani atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut ilanngullugit,« ilanngunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Tamatuma kingorna inuk, pisinnaatitaanani atortussanik, matumani atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut ilanngullugit, taakkunani inuk alla pillugu paasissutissat, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit, kinaassutsip

atornerlunneqarnissaanut assuarnartumik inuup taassuma saqquminera uukapaatitsissutiliarineqarsimalluni, pisinnaatitaanani ingerlatitseqqittoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, nr. 2 malillugu eqqartuussaasoq, aalajangersakkami takuneqarsinnaalissaaq.

Atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut uukapaatitsissutiliarineqartut, matumani atortussat atoqatigiinnermik takutitsisut deepfake-iusut ilanngullugit, aalajangersakkami ilaatinneqassapput.

»Atortussatut kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut« tassunga atatillugu atortussat soorlu assitut aamma filmitut il.il. paasineqassapput, taakkunani inuk kinguaassiuutitigut atoqatigiinnikkullu pisumi erseqqissumik saqqummersinneqarluni, assersuutigalugu atoqatiginninnikkut, kinguaassiuutit tamataqanngitsut takutinnerisigut imaluunniit attualaarinerit kinguaassiuutitigut sunniutillit suliarineritigut.

Atortussat assersuutigalugu silassorissuusiaq atorlugu imaluunniit allatut ilusilimmik digitaliusumik uukapaatitsissutiliarineqartutut sananeqarsimasinnaapput, taamaalilluni pineqartoq tassani piviusumik peqataasimanngikkaluartoq, inuk atortussami kinguaassiuutitigut atoqatigiinnikkullu pissusilinni saqqummersinneqarluni.

Assersuutigalugu eqqunngitsuliorfigineqartup kiinaata qiortorneqariarluni atortussani atoqatigiinnermik takutitsisuni ikkunneqarnerani, taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartoq kinguaassiuutitigut sammisaqarnerni taakkunani peqataasutut saqqummerluni, tamanna pisinnaavoq. Eqqunngitsuliorfigineqartup atisaasa aaqqissuinikkut peerneqarnerisigut, taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartoq tamataqarani inissitsilluni assilineqarsimasutut takuneqarsinnaalerluni, tamanna aammattaaq assersuutigalugu pisinnaavoq.

Atortussatut kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittutut uukapaatitsissutiliarineqartut aalajangersakkami ilaanersut pillugit, atortussat ima piviusorpalaartigisumik sunniuteqarnersut, inuup pineqartup kinguaassiuutitigut atoqatigiinnikkullu pisumi assilineqarniviatut misigititsillutik, tassani pingaaruteqassaaq.

Atortussat amerlassusaat annertuut, imaluunniit atortussat inunnut amerlasuunut siaruarterneqarsimanerat pineqarpat, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisutut tamanna aallaaviatigut ilanngunneqartussaassaaq. Atortussat inuup pisortani kiffartuussinerminik suliaqarnera imaluunniit sulisinneqarnera imaluunniit tamat oqallinneranni peqataanera pissutigalugu atortussat ingerlateqqinneqarsimappata, aammattaaq tamanna pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisutut ilaasussaassaaq. Atortussat aningaasatigut iluanaarnissaq siunertaralugu siammarterneqarsimappata, matumani atortussat akiliisitsilluni siammarterneqarsimanerat ilanngullugu, tamanna aamma atuuppoq.

Pineqaatissiinerup suunissaanik toqqaanermi aamma uuttortaanermi iliuuseqartut ataasiakkaat inuttut atugarisaasa eqqartuussivimmit suli eqqarsaatigineqartussaassapput, matumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 malillugu pineqartup inatsisunik unioqquitseqqinnginnissaanut suut pisariaqartinneqartutut missiliuutaanersut ilanngullugit. Kisianni inatsimmik unioqquitsinerup ingasassusaa, matumani § 121, imm. 1, nr. 1 malillugu inuiaqatigiit iliuutsinik taamatut pissuseqartunik akiunissamik soqutigisai ilanngullugit, aamma eqqarsaatigineqartussaassapput.

Pisut pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, imm. 1, nr. 2-tut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqartut, aamma pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkanit allanit matussuserneqarsinnaannaammata, matumani inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik siammarterineq pigisaqarnerlu pillugit § 85, imm. 1 aamma 2 ilanngullugit, maluginiarneqassaaq.

Aammattaaq kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersornermut atasumik, aalajangersakkap kingullertut taaneqartup atuuffissaani ilaatinneqartumik, atortussanik kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutiliarineqartunik ingerlatitseqqinneq pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, imm. 1, nr. 2-tut siunnersuutigineqartoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 37 a-mit matussuserneqarsimasinnaavoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, imm. 1, nr. 2-p allakkut allanngortinneqarnissaa siunertarineqanngilaq. Aalajangersakkami

piumasaqaatit allat suli naammassineqartussaassammata, matumani inuup allap uukapaatitsissutiliarineqarnerata »assuarnartuunissaa« ilanngullugu, maluginiarneqassaaq.

Pisut ilaanni akuersititseqqaarani atortussanik kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisunik uukapaatitsissutiliarineqarsimasunik ingerlatitseqqinneq inatsisit unioqqutitsinerussanngitsoq, tamatuma kingunerissavaa.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.6.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 9-imut

Atortussat kinguaassiuutitik erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut uukapaatitsissutiliarineqarsimasut, aamma atoqatigiinnermik takutitsinermut tunngasunik atortussatut deepfake-iusutut taaneqartartut siammarterneqarnerat, ullumikkut pissutsit assigiinngitsut malillugit kinaassutsimik atonerluineq pillugu pinerluttulerinerimi inatsimmi § 95 a-mik unioqqutitsinerusinnaapput.

Inunnik piviusunik inuttalerlugit atortussanik kinguaassiuutitik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutiliarineqarsimasunik sananeq pillugu ullumikkut pinerluttulerinerimi inatsit inerteqquteqarnermik imaqanngilaq. Inunnik piviusunik inuttalerlugit atortussanik kinguaassiuutitik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutiliarineqarsimasunik sananeq, iliuuseqartup tulliusumik atortussat pineqartut avitseqatigiissutiginiarlugit siunertaqarsimappat, pinerluttulerinerimi inatsimmi § 95 a malillugu, pissutsit assigiinngitsut malillugit ilaatigut kinaassutsip atonerlunneqarnissaanik misiliinerusinnaavoq.

Inatsisit atuuttut erseqqinnerusumik allaaserineqarnerannut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.6.1 innersuussutigineqarpoq.

Pinerluttulerinerimi inatsimmi § 95 a-mi nutaamik *imm. 2*-mik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna inummut, imm. 1, nr. 2-mi taaneqartunik atortussanik kinguaassiuutitik

erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik
pisinnaatitaanani sanasumut, tamanna aamma atuutissaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 8-imut, § 95 a, imm. 1, nr. 2-mi oqaatsinik »matumani atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut ilanngullugit«-mmik ilanngussisumut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atatillugu isigineqarneqassaaq. Tamatuma kingorna inuk pisinnaatitaanani atortussanik ingerlatitseqqittoq, matumani atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut ilanngullugit, taakkunani inuk alla pillugu paasissutissat atorineqarsimallutik, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit, kinaassutsip atornerlunneqarnissaanut assuarnartumik inuup taassuma saqquminera uukapaatitsissutiliarineqarsimalluni, kinaassutsimik atornerluisutut eqqartuunneqassasoq, § 95 a, imm. 1, nr. 2-mi takuneqarsinnaalissaaq.

Atortussat, aalajangersakkami ilaatinneqartut pineqartillugit, § 1, nr. 8-imut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik pisinnaatitaanani sananeq, taakkunani inuk alla pillugu paasissutissat atorineqarsimallutik, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit, kinaassutsip atornerlunneqarnissaanut assuarnartumik inuup taassuma saqquminera uukapaatitsissutiliarineqarsimalluni, § 95 a, imm. 2-tut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqassaaq.

Taamaalilluni atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutiliarineqarlutik sananeq, matumani atortussat atoqatigiinnermik takutitsinermut tunngasunik atortussatut deepfake-iusut ilanngullugit, aalajangersakkap pinerluutinngortissavaa.

Inuk assilineqartoq atortussat sananeqarnissaannut akuersissuteqarsimappat, sanasimanerup aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaannginnissaa, iliuuseqartup »pisinnaatitaanani« atortussanik sanasimanissaanik piumasaqaatip kinguneraa.

Atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutiliarineqarlutik sananermut inuit 15-it inorlugit ukiullit atuuttumik akuersissuteqarsinnaanngitsut tassunga

atatillugu naatsorsuutigineqarpoq. Akuersissuteqartoqarsimassappat, akuersissut inummit 15-it inorlugit ukiulimmit tunniunneqartoq atuutinningsutut isigineqartussaammat, taamaalilluni atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik akuersissuteqarneq pingaassuseqartussaannngilaq

Sananerup atortussat pineqartut ingerlateqqinneqarnissaat siunertaralugu pisimanissaanik piumasaqaateqartoqannngilaq. Inuk assilineqartoq akuersissuteqarteqqaarnagu, atortussat assersuutigalugu nammineq atugassatut pilersinneqarsimanerat aamma tulliusumik allanut avitseqatigiissutigineqarsimannginnerat apeqqutaatinnagu, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutiliarineqarsimasunik sananerup pinerluutinngortinneqarnera, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup taamaalilluni kingunerissavaa.

Atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik uukapaatitsissutiliarineqarsimasunik sananeq, ingerlatitseqqinnissaq siunertaralugu pisimappat, kisianni atortussat suli ingerlateqqinneqarsimanatik, taamatuttaaq § 95 a, imm. 1, nr. 2 unioqqutinniarneqarnera pineqassasoq, naatsorsuutigineqarpoq.

Pineqaatissiinerup suunissaanik toqqaanermi aamma uuttortaanermi iliuuseqartut ataasiakkaat inuttut atugarisaasa eqqartuussivimmit suli eqqarsaatigineqartussaassapput, matumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 malillugu pineqartup inatsisunik unioqqutitseqqinnnginnissaanut suut pisariaqartinneqartutut missiliuutaanersut ilanngullugit. Kisianni inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa, matumani § 121, imm. 1, nr. 1 malillugu inuiaqatigiit iliuutsinik taamatut pissuseqartunik akiunissamik soqutigisai ilanngullugit, aamma eqqarsaatigineqartussaassapput.

Pisut pinerluttulerinermi inatsimmi § 95 a, imm. 2-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqartut, aamma pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkanit allanit matussuserneqarnissaannaammata maluginiarneqassaaq, matumani inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 85, imm. 4 ilanngullugu.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 99 a, imm. 1 malillugu tamanna ajornanngippat, eqqartuussaasup atortussat inatsisinik unioqqutitsisut nungutissagai, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumik unioqqutitsinermi eqqartuussutip peqatigisaanik aalajangerneqarsinnaammat, aammattaaq maluginiarneqassaaq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.6.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 10-imut

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 100 malillugu, inuk tamanut imaluunniit piaaraluni inunnut amerlasuunut oqaaseqaatinik imaluunniit oqariartuutininik allanik siammarterisoq, taakkunuuna inuit gruppii inuiattut ilisarnaasersuutitik, ammimik qalipaataat, nunartik imaluunniit inuiaassusertik, upperisartik imaluunniit suaassuseq kajungerfigisartik pissutigalugit qunusaarneqarlutik, asissorneqarlutik imaluunniit nikanarsarneqarlutik, assigiinngisitsisutut eqqartuunneqassaaq.

Kinaluunniit inummut allamut suaassuseq, naartuneq, meeravissiarthaarneq erninermi sulinngiffeqarneq, kinguaassiutitigut sammivik, suaassutsini kinaassuseqarneq, suaassutsimik takutitsineq, suaassutsit ilisarnaataat, kingoqqiffik, ammip qalipaataa, inuiaqatigiinni, inooqatigiinnermi imaluunniit inuianni pinngorfik, innarluuteqarneq, ukiut, politikikkut isiginnittaaseq, upperisaq imaluunniit upperisaqarneq pissutigalugit assigiinngisitsissanngitsoq, Naligiissitaaneq assigiinngisitsinnginnissarlut pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 1-p malitsigaa. Inerteqquteqarnermi toqqaannartumik aamma toqqaannanngitsumik assigiinngisitsineq ilaatinneqarput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 100-imi innarluuteqarneq, suaassutsikkut kinaassutsimut, suaassutsimut ersersitamut imaluunniit suaassutsip ilisarnaataanut innersuussinerit ilanngunneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

Inuk tamanut imaluunniit piaaraluni inunnut amerlasuunut oqaaseqaatinik imaluunniit oqariartuutininik allanik siammarterisoq, taakkunuuna inuit gruppii inuiattut ilisarnaasersuutitik, ammimik qalipaataat, nunartik imaluunniit inuiaassusertik, upperisartik imaluunniit suaassuseq kajungerfigisartik pissutigalugit qunusaarneqarlutik, asissorneqarlutik

imaluunniit nikanarsarneqarlutik, assigiinngisitsisutut
eqqartuunneqassasoq, aalajangersakkami erseqqissumik
takuneqarsinnaalissasoq, allanngortitsinerup kinguneraa.

Siunissami inuk tamanut imaluunniit piaaraluni inunnut amerlasuunut
oqaaseqaatinik imaluunniit oqariartuutunik allanik siammarterisoq,
taakkunuuna inuit gruppii, innarluuteqarnertik pissutigalugu
qunusaarneqarlutik, asissorneqarlutik imaluunniit nikanarsarneqarlutik,
assigiinngisitsisutut eqqartuunneqassasoq, allanngortitsinerup aammattaaq
kinguneraa.

Innarluuteqarnerup oqaatsip imarisaa inuit innarluutillit eqqarsaatigisassat i
pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni, Danmarkimi
atuutilersinneqarnerata peqatigisaanik Kalaallit Nunaannut ulloq 23. august
2009 atuutilersinneqartumi, nassuiaammut naapertuuttumik
paasineqassaaq. Inunni timikkut tarnikkulluunniit innarluutilinni, inuit
ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit
maluginiassutsikkut pisinnaasakillimasut ilaatinneqartut, akimmiffiit
assigiinngitsut sunniivigeqatigiinneranni inuit allat assigalugit
inuiaqatigiinni inuunermi tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu
peqataanissamut akornuserneqarsimasut, isumaqatigiissummi artikili 1-p
malitsigaa.

Suiaassutsikkut kinaassuseq pillugu oqaatsip imarisaani inuup ilumini
aamma inuttut ataasiakkaatut suaassutsiminik misigisaa pineqarpoq.
Suiaassutsimik qanoq ililluni takutitsineq, assersuutigalugu atisanik
toqqaanikkut, nutsat iluarsaanneratigut, kiinnap taninneratigut,
pissusilersornikkut, aalanikkut aamma oqalunnikkut, nammineq
suaaassuserisamik ersersitsineq pineqarpoq.
Timikkut pissutsit, suaassutsimik ilisarnaasiisut aamma assigiinngisitsisut,
assersuutigalugu X- aamma Y-kromosomit amerlassusaat, ilumi silarlernilu
kinguaassiuutit suussusaat, qinersinut tunngasut, umittussuseq aamma
iviangit ineriartortinneqarnerat, oqaatsip imarisaani pineqarput.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik
oqaaseqaatini imm. 2.7 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 11-imut

Pissutsit arlallit, akuliuffiunnginnerusumik pillaatissiinissamut tunngaviusinnaasut, imaluunniit pissutsit assigiinngitsut malillugit pineqaatissiisoqannginnissaanik tunngaviusinnaasut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 123-p allattorpai.

Kisianni, pissutsit pineqaatissiinermik sukannernerusumik eqqartuussisoqarnissaanik tunngavilersuutaasut allattorneqarfianik, pinerluttulerinermi inatsit aalajangersakkamik imaqaanngilaq.

Inatsisit attuuttut erseqqinnerusumik allaaserineqarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.8.1 innersuussutigineqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkamik nutaamik § 123 a-mik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tassanilu pissutsit arlallit, pineqaatissiinermik sukannernerulersitsinissamut tunngavilersuutaasinnaasut, allattorneqassapput.

Pisoq aalajangersakkami allattorneqartumi ilaasoq, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pingaartinneqassanersoq, piviusumik naliliinermik tunngaveqartinneqassaaq.

Pineqaatissiinerup suunissaanik toqqaanermi aamma uuttortaanermi iliuuseqartut ataasiakkaat inuttut atugarisaasa eqqartuussivimmit sulii eqqarsaatigineqartussaassapput, matumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 malillugu pineqartup inatsisinik unioqquitseqqinnginnissaanut suut pisariaqartinneqartutut missiliuutaanersut ilanngullugit. Kisianni inatsimmik unioqquitsinerup ingasassusaa, matumani § 121, imm. 1, nr. 1 malillugu inuiaqatigiit iliuutsinik taamatut pissuseqartunik akiunissamik soqutigisai ilanngullugit, aamma eqqarsaatigineqartussaassapput.

Aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi pissutsit sukannernerulersitsisut taagorneqarneri tamakkiisuunngillat. Taamaammat pissutsit allat, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnissaanut attuumassuteqartutut isigineqartut, eqqartuussiviit pingaartittussaassavaat.

§ 123 a, nr. 1-itut siunnersuutigineqartoq malillugu, iliuuseqartup siusinnerusukkut suliamut pingaaruteqartumik eqqartuussaasimanera,

pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit
sukannernerulersitsisutut ilaatinneqarsinnaavoq.

Pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani iliuuseqartup siusinnerusukkut pineqaatissinneqarsimanerani pisimasoq pingaartinneqassanersoq, pinerluttuliornerup massakut pisup aamma siusinnerusukkut pinerluttuliarineqarsimasup piviusumik nalilersorneqarnerannik tunngaveqartinneqassaaq.

Sukannernerusumik pineqaatissinneqarnerup aalajangersarneqarnerani kinguneqarsinnaaneranut, siusinnerusukkut pinerluttuliarineqarsimasup qaqugukkut pisimanissaanik piffissaliussamik aalajangersimasumik aalajangersakkami inissiisoqanngilaq. Kinaluunniit, eqqartuunneqareersimasoq, eqqartuussut sioqqullugu inatsimmik unioqqutitsinermik pisuutinneqarpat, eqqartuussiviup siusinnerusukkut pineqaatissiissutaasimasoq naammattutut isiginngippagu, eqqartuussivik pineqaatissiissummik nutaamik aalajangiissammat maluginiarneqassaaq. Siusinnerusukkut pineqaatissiissut suli nammassineqarsimanngippat, siusinnerusukkut eqqartuussutigineqarsimasoq taarserlugu, pineqaatissiissummik nutaamik eqqartuussisoqarsinnaavoq.

§ 123 a, nr. 2-tut siunnersuutigineqartoq malillugu, iliuutsip ataatsimoorluni arlaliulluni suliarineqarsimanera, pineqaatissiissutip aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Pinerluttuliorneq inunnit marlunnit arlalinnilluunniit pinerluttuliarineqarpat, matumani taamaattoqarsimappat sioqqutsilluni isumaqatigiissimanerup kingorna, »arlalinnit ataatsimoorluni suliarineqarsimassaaq«. Inuit marluk ataatsimoorlutik inummut pingajuusumut pinerluttulerinermi inatsimmi § 88 malillugu nakuuserpata, assersuutigalugu tamanna pisinnaavoq.

§ 123 a, nr. 3 malillugu iliuuseq immikkut ittumik pilersaarusiorneqarsimappat imaluunniit pinerluttuliornermi annertuumi, imaluunniit pinerluttuliornermi aaqqissuussaasumi allami ilaappat, matumani pinerlunniaqatigiit pinerluttuliorneri ilanngullugit, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani tamanna pissutsit sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Inuit arlallit peqataatillugit systematiskiusumik imaluunniit suliamik ilinniarsimasutut pinerluttuliorneq pineqartillugu, assersuutigalugu aningaasaqarnermut tunngasumik aaqquissuussamik pinerluttuliornermi, ikiaroornartut pillugit pinerluttuliornermi, tillitanik tuniniaanermik suliaqarnermi aamma inunnik anngiortumik eqqussuinnermi, aalajangersagaq aallaaviatigut atorneqassaaq. Pissutsit assigiinngitsut malillugit, taakkunani inuit, pinerluttuliornermik suleqatigiinnermi pingaarutilimmik atuuffeqanngitsunut, aalajangersagaq atorneqarsinnaassaaq.

Pilersaarusiormi imaluunniit pinerluttuliornerup pineqartup suliarineqarnerani iliuuseqartup immikkut pingaarutilimmik atuuffeqarsimanera, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu piumasagaataassanngilaq. Taamaalilluni pissutsit assigiinngitsut malillugit inuit, pinerluttuliornermik suleqatigiiffimmi pingaannginnerusumik taamaallaat atuuffeqarsimasut, aalajangersakkami aamma ilaatinneqarsinnaapput.

§ 123 a, nr. 4 malillugu, iliuuserineqartup kingunerisimasaminit annertuumik ilungersunartumik kinguneqarnissaa, iliuuseqartup anguniarsimagaa, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisutut ilaatinneqarsinnaavoq.

Aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi oqaatsip »anguniarsimagaa«, siunertaqarnerup sukannernerulersitsinissaaq piumasagaammik kinguneqannginnera, maluginiarneqassaaq. Assersuutigalugu pisumi, tassani pissutsit assigiinngitsut malillugit aalajangersakkap atorneqarsinnaaffiatut taaneqarsinnaavoq pinerluttulerinnermi inatsimmi § 65, imm. 1 malillugu allap illuutaanik ikuallatsitsineq, tassani iliuuseqartoq illup tamakkerluni ikuallannissaa siunertarisimallugu, kisianni ikuallatsitsineq taamaallaat illup ilaannaani annikinnerusumi aseruisimalluni.

§ 123 a, nr. 5 malillugu, iliuuseqartup immikkut ittumik soqutigittaassutsimik takutitsisimanera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Aalajangersagassatut siunnersuut pisunut, soqutigittaassutsinit, pinerluttuliornermi nalinginnaasumik ilaasartunit, annertunerusumik soqutigittaassuseqartunut inniminnigaanera, oqaatsini »immikkut ittumik«

erseqqissarneqarpoq. Pisunut aalajangersakkap atorneqarnissaa pineqassappat, sakkulorsorluni ujajaanerit, taakkunani aammattaaq kalerrisaarilluni aqerlulimmik igitsisoqarluni, taaneqarsinnaapput. Namminerisamik najukkami tillinniarneq, tassani matup aserorneranik assigisaannillu ilusilimmit, illup takornartap il.il. eqqunngitsuliorluni iserfigineranut nalinginnaasumik atatinneqartartumit, aserorterinertut annertunerusunik aserorterisoqarluni, assersuutigalugu pequtit alittorneqarlutik aamma aalitsat, natit, saagut il.il. aserorneqarlutik, assersuutitut allatut tikkuarneqarsinnaapput.

§ 123 a, nr. 6 malillugu, iliuuserisaq tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik allat inuiaassutsitut pilerfiannik, upperisaannik, timikkut tarnikkulluunniit innarluutaannik, suaassutsimik kajungerfigisaannik, suaassutsikkut kinaassusaannik, suaassusermik ersertitaannik, suaassutsimut ersersitaannut assigisaannilluunniit tunngaveqarnera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Pisunut, taakkunani pinerluttuliornermut pissutaasut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pissutsinik aalajangersakkami taaneqartunik pissuteqartunut, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq samminnippoq. Oqaatsit »allat inuiaassutsitut pilerfiannik, upperisaannik, timikkut tarnikkulluunniit innarluutaannik, suaassutsimik kajungerfigisaannik, suaassutsikkut kinaassusaannik, suaassusermik ersertitaannik, suaassutsimut ersersitaannut assigisaannilluunniit« nassuiarneqarnerat pinerluttulerinermi inatsimmi § 100 aallaavigalugu pissaaq, matumani inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 10 malillugu aalajangersakkap allanngortinneqarnissaatut siunnersuut ilanngullugu.

Inuiaat ilisarnaasersuutaannik, ammip qalipaataannik, nunaanik imaluunniit immikkut inuiaassusaannik, upperisaannik imaluunniit suaassuseq kajungerfigisaannik pissuteqartumik eqimattat qunusaarneqarnerisigut, asissornerisigut imaluunniit nikanarsarnerisigut oqaaseqaatinik saqqummiussineq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 100-p pinerluutinngortippaa. Pinerluttulerinermi inatsimmi § 100-p allanngortinneqarnissaatut siunnersuutigineqartoq pineqartillugu, inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 10 tassungalugu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Pinerluttuliornertit suussusaannut aalajangersimasunut imaluunniit pisunut, taakkunani iliuuseqartup inummik imaluunniit inuit gruppiinik qunusaarinissamik, asissuiniarnermik imaluunniit nikassaaniarnermik pissuteqarneranut, aalajangersagaq killilerneqanngilaq. Taamaalilluni assersuutigalugu aningaasatigut pinerluttuliornertut, inuiaat ilisarnaasersuutaannik nikassaaniarnermut suleqatigiiffiusup, iliuuseqartup ilaasortaaffigisaata, tapersersorneqarnissaa siunertaralugu pinerluutigineqartunut, pissutsit assigiinngitsut malillugit aamma aalajangersagaq atorineqarsinnaavoq.

§ 123 a, nr. 7 malillugu tamat akornanni oqallinnermi eqqunngitsuliorfigineqartup inatsisinut naapertuuttumik oqaaseqarneranit iliuuserineqartup tunngaveqarnera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Pisut, taakkunani inuiaqatigiit pillugit apeqqutit pillugit oqallinnermi apeqqutit, assersuutigalugu politikkimut, upperisaqarnermut, ileqqorissaarnermut imaluunniit suliamut tunngasumik pissuteqartunut, eqqunngitsuliorfigineqartup tamat akornanni oqaaseqarneranut qisuariaatit, pinerluttuliornertup pinerluttularineqarnera, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqarpoq.

Oqaaseqaatinut inuppassuarnut tusagassiuutini imaluunniit internetimi saqqummiunneqartunut taamaallaat, kisianni aamma pisuni allani, taakkunani oqaaseqaatit inunnut amerlanerusunut saqqummiunneqarlutik, matumani oqalugiarnertut aamma ilinniartitsinerut atatillugu, aalajangersagaq sammitinneqarpoq. Isummamik ersersitsinerut, akerliussutsimik takutitsinermi peqataanermiittumut, aalajangersakkap ilaatinneqarnissaa aamma naatsorsuutigineqarpoq. Eqqunngitsuliorfigineqartup oqaaseqaatai namminerisarlunnarmik ataqatigiinnerni saqqummiunneqartut, aalajangersakkap avataaniipput.

Iliuuseqartoq eqqunngitsuliorfigineqartup »inatsisinut naapertuuttumik« oqaaseqaataanit tunngaveqarpat, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup atorineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalilluni pisunut, taakkunani iliuuseq oqaaseqaatinik pinerluttulerineri inatsimmi akerliusunik, matumani nikanartitsineq pillugu pinerluttulerineri inatsimmi § 99 imaluunniit inuit inuiattut ilisarnaasersuutaat, ammip qalipaataat, nunaat imaluunniit immikkut

inuiaassusaat, pissutigalugit eqimattat qunusaarneqarnerat, asissorneqarnerat imaluunniit nikanarsagaanerat pillugit oqaaseqaatinik saqqummiussineq pillugu § 100, aalajangersagaq ilaatitsinngilaq. Oqaaseqaatip aalajangersimasup inatsisinut naapertuuttuunersoq, pisuni tamani piviusumik nalilersuineramik tunngaveqassaaq.

Iliuuseq eqqunngitsuliorfigineqartup saqqummiusnaanik oqaaseqaataanik aalajangersimasumik ataatsimik tunngaveqarnera, aalajangersagassatut siunnersuutip atuutinneqarnissaanut piumasaqaataassanngilaq. Pinerluttuliorneq pineqartoq eqqunngitsuliorfigineqartup oqaaseqaataanik assigiinngitsunik – aamma immaqa pisuni assigiinngitsuni saqqummiunneqartunik – tunngaveqarnera, aamma pineqarsinnaavoq.

Tamat akornanni oqallinnermi oqaaseqarnissamut eqqunngitsuliorfigineqartup inuussutissarsiutaa imaluunniit tunuliaqutaa, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup atorneqarnissaanut apeqqutaanngilaq.

§ 123 a, nr. 8 malillugu, pisortani kiffartuussitilluni imaluunniit sulisinneqartilluni imaluunniit atorfiup imaluunniit immikkut ittumik tatigineqarnerup allakkut atornerlunneqarnerani iliuusip suliarineqarnera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Aalajangersagassattut siunnersuummi pineqartumi siullermi oqaatsit »pisortani kiffartuussitilluni imaluunniit sulisinneqartilluni« pinerluttulerinnermi inatsimmi § 37-imi pineqartup assingatut paasineqassaaq. Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.1.1 innersuussutigineqarpoq, tassanilu aalajangersakkami inuit pisortat ingerlatsineranni atorfillit (imaappoq, naalagaaffimmi, nunap ilaani aamma kommunini sullissivinni) ilaatinneqartut, soorlu aamma inuit allat, pisortani kiffartuussinertik imaluunniit sulisinneqarnerit malillugit iliuuseqartut aalajangersakkami ilaatinneqarsinnaasut ilaatigut takuneqarsinnaavoq.

Inatsisit unioqqutillugit iliuuseq kiffartuussinermut imaluunniit sulisitaanermut ima atassuteqartigippat, taamaattoqarnera atornerluinertut pissuseqartuusinnaalluni, aalajangersakkap taamaallaat atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Aalajangersakkami pineqartup aappaani »atorfiup atornerlunneqarnerani«, pisunut, taakkunani inatsisit unioqqutillugit iliuuseq namminersortuni atorfinitsinneqarnermi atugassarititaasuni iliuuserineqarsimalluni, sammitinneqarpoq. Assersuutigalugu suliffeqarfimmi namminersortumi atorfiup atornerlunneqarnerani pisuunnguallanniarluni pinerluttuliorneq aalajangersakkami ilaatinneqarsinnaassaaq.

Pissutsit allat malillugit aalajangersagaq aamma ataqatigiinnerni allani atornerqarsinnaassaaq, taakkunani iliuuseq iliuuseqartoq »immikkut ittumik tatigineqarnerup« nalaani iliuuserineqarsimalluni, assersuutigalugu meeqqamik, angajoqqaavisa iliuuseqartumut paaritissimasaanik, nakuusernikkut.

§ 123 a, nr. 9 malillugu, pinngitsaaliinikkut, peqquserlunnikkut imaluunniit taassuma ukiukissusiata atornerlunneratigut imaluunniit aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerata atuunnerani atornerluinikkut, iliuuseqartup iliuutsimik allamik peqataatitsinera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Assersuutigalugu nakuusernissamik sioorasaarinernik atuinikkut iliuuseqartup inuk alla iliuutsimut peqataatitsinera, »pinngitsaaliinikkut« pisunut sammitinneqarpoq. Aalajangersakkami aallaaviatigut pinngitsaaliinernut ilutsit pinerluttulerinermi § 91-imi pinerluutinngortinneqartut, ilaatinneqarput, kisianni aalajangersagaq taakkununga killilerneqartussaannqilaq.

Iliuuseqartup oqaaseqaatinik eqqunngitsunik saqqummiussinermigut imaluunniit eqqortumik nipangiussineratigut, piviusunik ilisimasaqareeraluarluni inummik allamik iliuutsimut peqataatitsisinnaaneratul »peqquserlunneq« sammitinneqarpoq. Peqquserlunneq takutinneqartoq, assersuutigalugu pigisat tigussaasut nalinginut, iliuuseqartup tillinneqarnissaannut inuup allap ikiuunnissaanik kissaateqarfigisaannut, pissutsinut piviusunut tunngassuseqarsinnaavoq aamma inatsisilerinermut tunngasunut tunngassuteqarsinnaavoq, assersuutigalugu iliuutsip pinerluutaannginneranik oqaaseqaateqarnerusinnaalluni.

»Taassuma ukiukissusianut« innersuussineq, iliuuseq suliarineqarmat inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut sammitinneqarpoq.

»Aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqarnerup, paasisimasaqassutsimik amigaateqarnerup, mianersuaatsuunerup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerup atuunnerata« killilerneqarnera, piviusumik nalilersuineramik tunngaveqassaaq.

Inuup aappaata aamma taassuma pinerluttuliornerup suliarineqarnerani ilaanerata akornanni pissutsit ataqatigiinnissaannik, ukiukitsumik aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup il.il. »atornerlunneqarnissaa« piumasaqaatip kinguneraa.

§ 123 a, nr. 10 malillugu, meeqqamit 15-it inorlugit ukiulimmit pinerluttuliornermut pinerluutigineqartumut iliuuseqartup peqataasimanera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Pisutut aalajangersakkami ilaatinneqartussat, taakkunani iliuuseqartoq sioorasaarinikkut, akissarsisitsinissamik neriorsuuteqarnikkut, kajumissaarinikkut, siunnersuinikkut imaluunniit sakkuutinik atugassiinikkut iliuutsimik pinerluttuliornerusumik meeqqamik pillaatissinneqarsinnaanermut ukiunut inortumut peqataatitsinera, assersuutaasinnaavoq.

Pisuni, taakkunani pineqartup meeqqap pinerluttuliornermi tassani peqataatinneqarnissaanut eqeersimaartumik atuuffeqarsimanera, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi taamaallaat atorneqarnissaa, naatsorsuutigineqarpoq.

Pineqartup, meeqqap, pinerluttuliornermik iliuutsimik suliaqartup, pillaatissinneqarsinnaanermut ukiunut inornera pillugu siunertaqarsimanera, aalajangersakkap atorneqarsinnaaneranut aammattaaq piumasaqaataavoq.

§ 123 a, nr. 11 malillugu, eqqunngitsuliorfigineqartup illersorsinnaanngitsutut inissisimaneranik iliuuseqartup atornerluisimanera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Inuit gruppinit eqqugaaratarsinnaanut, assersuutigalugu meeqqanut inunnullu utoqqaanerusunut pinerluutigineqartunut, aalajangersagaq ingammik sammitinneqarpoq. Meeraaqqamut nakuuserneq, meeqqanut mikisunut ikiaroorartumik tuniniaaneq aamma utoqqaanerusunut imaluunniit isigiarsuttunut nakutitseriaanikkut tillinniarneq, taskinik tillinniarneq assigisaallu, assersuutitut taaneqarsinnaapput.

Pisuni allani, taakkunani pissutsit assigiinngitsut malillugit eqqunngitsuliorfigineqartup ”illersorsinnaannginneranik” kinguneqartut, assersuutigalugu iliuuseqartup inuk innarluutilik pinerluttuliornissamut atonerluppagu, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq aamma atorneqarsinnaassaaq. Eqqunngitsuliorfigineqartup innarluuteqarneranik pinerluttuliorneq pissuteqartinneqarpat, pissutsit taamaattoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 123 a, nr. 6-itut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqassapput.

§ 123 a, nr. 12 malillugu, inummit, tigummigallagaasumit, imaluunniit inummit, pineqaatissiisummik eqqartuussutigineqarsimasumik pillaatisiainik atuisumit, imaluunniit inummit tassannga qimaanerup nalaani iliuuseq iliuuserineqarsimappat, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Inunnit pineqaatissinneqarnermik eqqartuussummik atuisunit, assersuutigalugu parnaarussivimmi, imaluunniit tigummigallagaasunit iliuuserineqartunut, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atuutissaaq. Iliuutsinut, inunniit taakkuninnga assersuutigalugu parnaarussivimmit anisoqarpat aninermi iliuuserineqartunut, aalajangersagaq aamma atuutissaaq.

Iliuutsinut, inunnit tigummigallagaanermi imaluunniit pineqaatissiinermi peqqartuussissutaasumit pillaatisiainik atuinermi qimaasumit iliuuserineqartunut, aalajangersagaq aammattaaq atuutissaaq. Taamaalilluni inatsimmik unioqqutitsineq inummit, pineqaatissiinermik eqqartuussutigineqartumik pillaatisiainik atuinermut atatillugu parnaarussivimmit qimaasumit iliuuserineqarpat, aalajangersagaq assersuutigalugu atorneqartussaassaaq.

Iliuutsinut inuup piffissami iperagaanissaata il.il. tungaanut iliuuserineqartunut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq

atuutissaaq. Piffissaq taanna qaangiuppat, iliuutsinut sullissivimmut imaluunniit sullissivimmi inummut atorfeqartumut iliuuserineqartunut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 123 a, nr. 13-itut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atuutissaaq.

123 a, nr. 13 malillugu, inummit, tigummigallagaasimasumit, imaluunniit inummit pineqaatissinneqarnissamik eqqartuunneqarnerminik pillaatisiaminik atuisimasumit, sullissivimmut imaluunniit sullissivimmi inummut atorfeqartumut iliuutsip iliuuserineqarsimanera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Iliuutsinut, inunnit siusinnerusukkut tigummigallagaasimasunut imaluunniit pineqaatissiinermik eqqartuussutigineqartumik naammassinnissimasunut, iliuuserineqartunut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atuutissaaq.

Pinerluttuliornermik iliuutsip sullissivimmut imaluunniit sullissivimmi inummut atorfeqartumut pinerluutigineqarsimanissaa, piumasaqaataavoq. Taamaalilluni iliuutsinut sullissivimmut imaluunniit taassuma pigisaanut imaluunniit inunmut, sullissivimmi pineqartumi atorfilinnut, sammitinneqartunut, aalajangersakkap ilaatitsinera killilerneqarpoq.

§ 123 a, nr. 14 malillugu, eqqunngitsuliorfigineqartup imaluunniit taassuma qanigisaasa pisortani kiffartuussineranni imaluunniit sulisinneqarneranni iliuutsip tunuliaquteqarnera, pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Oqaatsit »pisortani kiffartuussineranni imaluunniit sulisinneqarneranni« pinerluttulerinermi inatsimmi § 37-imi oqaatsinut assigisaanut naapertuuttumik paasineqassapput. Taamaalilluni inuit, pisortat pisortat ingerlatsineranni atorfillit (imaappoq, naalagaaffimmi, nunap ilaani aamma kommunini sullissivinni) ilaatinneqartut, soorlu aamma inuit allat, pisortani kiffartuussinertik imaluunniit sulisinneqarnertik malillugit iliuuseqartut aalajangersakkami ilaatinneqarput.

Eqqunngitsuliorfigineqartup »qanigisaasa« pillugit oqaatsip imarisaata killilerneqarnera, eqqartuussivimmi kiap nalunaaruteqarnissamik pisussaajunnaarsinneqarnera pillugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 144-imi oqaatsip imarisaata assinganut

naapertuuttumik suliarineqassaaq. Oqaatsit taamaalillutik aallaaviatigut inuup aapparisaanik, aalajangersimasumik inooqataanik, angajoqqaavinik, meeraanik qatanngutaanillu ilaatitsipput.

Pinerluttuliornerit suussusaannut aalajangersimasunut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq killilerneqanngilaq, kisianni sulisaatsimi nakuusernertut, sioorasaarinertut, aserorterinertut aamma inuup eqqissisimasumik inuuneqarnissaata innarlerneqannginnissaanut ingammik pingaaruteqassagunarpoq.

§ 123 a, nr. 15 malillugu, iliuutsip kanngunarsaataasutut pissuseqarnera pineqaatissiinerup aalajangersarneqarnerani pissutsit sukannernerulersitsisutut ilaasinnaavoq.

Iliuutsit nikanarsaanermik tangertallit, pinerluttuliorfigineqarnermut atasumik nalinginnaasumik nikanarsagaanermut qaangiisut, aalajangersakkami ilaatinneqarumaarput. Taamaalilluni tangertanik nikanarsaataasunik, pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkami, iliuuseqartup unioqqutissimasaani, imarineqartut nalinginnaasumik ilarinngisaanik, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq ilaatitsissaaq.

Assersuutigalugu nakuuserneq patitsinertut isimmitsinertullu ilusilik, pinerluttulerinermi inatsimmi § 88-imi ilaatinneqartoq, immi immikkut ittumik nikanartaataasutut pissuseqartutut isigineqartussaassaangilaq, tassami nikanarsagaaneq tassaniittussaassasoq, aalajangersakkap taaneqartup iluani iliuutsip imarisaata nalinginnaasumik ilaananik isigineqartussaassammat. Tangertanut nikanarsaataasunut allanut atatillugu nakuuserneq suliarineqarpat, assersuutigalugu eqqunngitsuliorfigineqartup inuup iliuuseqartup kamippaanik pinngitsaalillugu kunissitinikkut, qimmitut miaggoortitsinikkut imaluunniit seeqqummertillugu utoqqatseritsinikkut, tangertat nikanarsaataasut, iliuutsip nalinginnaasumik imarisaani nikanarsagaanermik qaangiisut, pineqassapput.

Iliuutsip nikanarsaataasumik tangertaa, nikanarsagaanermut, iliuuserineqartup imarisaani nikanarsaanerup nalinginnaasumik ilaanic qaangiisutut isigineqarpat, pissutsit assigiinngitsut malillugit tangertaq nikanarsaataasoq aamma pinerluttuliornermut iliuutsimut piviusumut atatinneqarsinnaavoq. Tamanna assersuutigalugu, timikkut saassunneqarnermi, tassani eqqunngitsuliorfigineqartoq qoormik kuineqarluni, pisinnaavoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.8.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 12-imut

Pineqaatissiineq parnaarussivimmi inissiinerusoq, sulisaaseq malillugu ajornanngippat, eqqartuunneqartup nunaata eqqaani naammassineqassasoq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 196, imm. 1-p malitsigaa. Sullissivimmi sorlermi eqqartuunneqartup inissinneqarnissaa pillugu aalajangiinermi, aammattaaq eqqartuunneqartup nammineq kissaatai, ingammik sulinissaq-, ilinniarnissaq-, ilaqttat- imaluunniit peqqissuseq pillugit pissutsit pillugit, eqqarsaatigineqassapput.

Imm. 1-imi qanittumiinnissamik tunngavik pisuni arlalinni erseqqinnerusumik allattorneqarsimasuni, avaqqunneqarsinnaasoq, § 196, imm. 2-p malitsigaa.

§§ 198 imaluunniit 199 malillugu nuussinissaq pillugu aalajangiinermi, imm. 1-p aamma 2-p taamatuttaaq atuunnissaat, § 196, imm. 3-p malitsigaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 196, imm. 1-imi qanittumiinnissaq pillugu tunngavik, imm. 2.9.1-mi aamma 2.11.1-imi aamma eqqartorneqarput.

§ 196, imm. 3 allanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni §§ 198-mut aamma 199-imut innersuussinermi 199 b ilaatinneqalissaaq.

Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit paarnaarussigallartarfimmi inissinneqarsimasut immikkoortorta qarfirmut Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiup ataaniittumut utertinneqarnissaat pillugit § 199 b-tut siunnersuutigineqartoq malillugu aalajangiinerit, § 196, imm. 1-imi qanittumiinnissaq pillugu tunngavimmut aamma imm. 2-mi tamassuma avaqqunneqarnissaanut piumasaqaatinik malinnittussaananerit, tamatuma aamma kingunerissavaa.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.12.2 aamma § 1, nr. 19-mut immikkut oqaaseqaatit ataaniittut innersuussutigineqarput.

Nr. 13-imiit 15 ilanngullugu normunut

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 197, imm. 1 malillugu pineqaatissiinerup naammassineqarnissaani, tamatuma immikkoortorta qarfimmi ammasumi pinissaa aallaaviuvoq.

Pisuni erseqqinnerusumik allattorneqartuni aallaavik taanna qulaani taaneqartoq avaqqunneqarsinnaavoq.

Pineqartoq inummut navianaatilimmik ingasannerusumik pinerluuteqartut eqqartuunneqarsimappat aamma inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut eqqarsaatigisassat immikkoortorta qarfimmi ammasumi inissinneqarnissaq akerlerippassuk, pinerluttulerinermi inatsimmi § 197, imm. 2-mi malittarisassat atuuttut malillugit, pineqaatissiinermik naammassinninneq immikkoortorta qarfimmi ilaannakortumik ammasumi pisinnaavoq. Eqqartuunneqartoq, immikkoortorta qarfimmut ammasumut nuunneqarnissamut piumasaqaatit naammassineqarsimannginneri pissutigalugit, siusinnerusukkut pillaatisiaminik atuinermik kingusinnerpaamik immikkoortorta qarfimmit matoqqasumit iperagaasimappat, naammassinninneq immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pisinnaasoq, § 197, imm. 3-p aammattaaq malitsigaa.

§ 197, imm. 1, aamma § 197, imm. 2-miit 4 ilanngullugu aalajangersakkanik ilaatitilersillugu allanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Parnaarussivimmi inissinneqartussanngorluni pineqaatissinneqarnerup naammassineqarnissaa pillugu aallaavik, § 197, imm. 2-miit 4 ilanngullugu aalajangersakkat malillugit avaqqunneqarsinnaasoq, allanngortitsinissatut siunnersuutip kingunerissavaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi *§ 197, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaat* ilanngunneqassasoq aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna pineqartoq § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqarpat, oqaaseqatigiit siulliit atuutissanngillat.

§ 197, imm. 2-mi oqaaseqatigiit siulliit malillugit toqutsisimasutut eqqartuussaasup pineqaatissinneqarnini ilaannakortumik ammasumi immikkoortorta qarfimmi naammassisinnaanngikkaa, § 197, imm. 2-mi *oqaaseqatigiit aappaattut* siunnersuutigineqartup kingunerissavaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 197-imi nutaamik *imm. 4-mik* ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna pineqartoq § 86, *imm. 1* malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqarpat, pineqaatissiissut parnaarussivimmi inissinneqarnissamik imaqartup naammassineqarnissaa immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi pissaaq. Taamaattoq *imm. 5* aamma *imm. 6* takukkit.

§ 197, *imm. 1* malillugu immikkoortortaqarfimmi ammasumi inissiisarnermik aallaavik, pisuni, taakkunani pineqartoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 86-, *imm. 1*-imik unioqqutitsisimasutut eqqartuunneqarluni, avaqqunneqassasoq, *imm. 4-tut* siunnersuutigineqartup kingunerissavaa. Taamaalilluni pingaarnarpaatut aallaavittut toqutsisimasutut eqqartuussap immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaa, *imm. 4-p* periarfissiissutigissavaa.

Inummik toqutsineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, *imm. 1*-imik unioqqutitsinermut eqqartuussaasunut, aaqqissuussinissatut siunnersuutigineqartoq taamaallaat atuutissaaq.

Massakkuugallartoq Nuummi Parnaarussivimmi immikkoortortaqarfiup matoqqasup ataasiinnaap nassaassanera eqqarsaatigalugu, sullissivimmik pillaatissiissummik atuiffiusussamik toqqaanermi, qanittumiinnissamik tunngaviup avaqqunneqarnerata pisinnaaneranik, tamanna kinguneqassaaq.

§ 197, *imm. 5* aalajangersakkamik nutaamik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut imaluunniit inuusuttup atugarisaanik eqqarsaatiginninnissat pingaaruteqartut tamanna pissutissaqartinngippassuk, 15-iniit 17-inut ukiulinnut *imm. 4* atuutissanngilaq.

Kisianni 15-iniit 17-inut ukiullip immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaa inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut imaluunniit inuusuttup atugarisaanut eqqarsaatigisassat pissutissaqartippagu, eqqartuunneqartoq § 197, *imm. 4-imi* aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi pingaarnertut malittarisassani ilaatinneqassaaq. Pisuni, taakkunani Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarfiit Aqutsui pinerluttuliornerup eqqartuussutigineqartup pissusaanut innersuussillutik imaluunniit parnaarussaasoqassappat parnaarussaanerup nalaani pissutsit pissutigalugit, inuusuttoq

eqqartuunneqartoq immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissamik immikkut ittumik pisariaqartitsisoq nalilerpassuk, inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut imaluunniit inuusuttup atugarisaanut eqqarsaatiginninnissaq pillugu atuutitsinnginneq assersuutigalugu atorneqarsinnaavoq. Tassunga atatillugu, eqqartuunneqartoq piffissap sivikitsup iluani 18-inik ukioqalertussaannersoq pingaaruteqarsinnaavoq.

§ 197, imm. 6-imi aalajangersakkamik nutaamik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna, eqqartuunneqartup peqqissusaata imaluunniit pissutsit immikkut ittut allat tamanna pissutissaqartippassuk, toqutsisimasut eqqartuussaasup immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaa pillugu atuutissanngitsoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisuisa qaqutigunnaq aalajangersinnaavaat.

Tamanna pillugu Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui aalajangiippata, inissinneqarnissaq pillugu aalajangiineq pinerluttulerinermi inatsimmi § 197-imi malittarisassat atuuttut malillugit pissaaq.

Eqqartuussaasup peqqissusaata eqqarsaatigineqarnera pineqartillugu, inissinneqartup immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pillaatisiamik atuinerata aallartinneqarnera taassuma peqqissusaanut ajoqutaanera pillugu nakorsamit uppersarsaat pigineqassaaq. Eqqartuussaasoq puiguttormik nappaateqarpat imaluunniit tarnikkut nappaatinik allatut ilusilinnik nappaateqarpat, tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq. Eqqartuunneqartoq timikkut innarluuteqarpat imaluunniit innarluuteqalerpat, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi pillaatisiamik atuinissamut ajornarsititsinermik kinguneqartumik, tamanna taamatuttaaq aamma pisinnaavoq.

Pissutsit immikkut ittut allat, taakkunani eqqartuunneqartumi pissutsit piviusut, pinerluttuliernerup suussusaa imaluunniit suliaq pillugit paasissutissat aallaavigalugit, pineqartup immikkoortorta qarfimmut ammasumi pissutsini qajassuussinerusuni pillaatisiamik atuinissaanut isumannaallisaanikkut illersorneqarsinnaasumik inissinneqarnissaa, ilaatigut pisinnaapput.

Pisunut, § 197, imm. 6-itut siunnersuutigineqartumi atuutitsinnginnermut ilaatinneqarsinnaasuni, qulaani assersuut tamakkiisumik

allaaserinninnerunngimmat, maluginiarneqassaaq. Taamaattoq aalajangersakkap killimmik atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassami inunnut toqutsineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu unioqqutitsisimasunut, pineqartup immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi inissinneqarnissaa aallaaviussussaavoq.

Kalaallit Nunaanni inissaqartitsiniarnermik massakkut unammilligassat eqqarsaatigalugit, siunnersuummi § 1, nr. 13-imiit 15 ilanngullugu aalajangersakkat, piffissami, parnaarussivimmi inissat matoqqasut nutaat, *Pillaasarneq pillugu aaqqissuusseqqinnissaq aamma pinerluttunik isumaginnittut 2026-imiit 2030 ilanngullugu aningaasaqarnerat pillugit isumaqatigiisummi* aalajangerneqartut, pilersinneqarpata kisianni aatsaat atuutilersinneqassasut, siunnersuutigineqarpoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.9.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 16-imut

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 198, imm. 2 atuuttoq malillugu, immikkoortortaqarfimmi ammasumi inissinneqarsimasoq immikkoortortaqarfimmut ammasumut allamut nuunneqarsinnaavoq tulluuttut pitillugit 1) inissitaq qimaasimappat imaluunniit qimaaniaraluarsimappat, 2) inissitaq pinerloqqissimappat imaluunniit paaqqinniffimmi maleruagassanik annertuumik unioqqutitsisimappat, 3) tamanna pisariaqartutut isigineqartariaqarpata inissitaq innarlerneqarnissaanut illersorniarlugu, 4) inissitap nammineq tamanna kissaatigippagu aamma tamanna ilaqutariinnermut tunngasut immikkut ittut imaluunniit inuttut atukkat allat tunngavissaqartippassuk, imaluunniit 5) Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni sullissivinni inissat tamarmiusut atorluarneqarnissaasa tamanna pisariaqalersippagu.

§ 196, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit malillugit, parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussut, tamanna sulisaatsimi ajornanngippat, eqqartuunneqartup nunaata eqqaani naammassineqassasoq, pinerluttulerinermi qanittumiinnissamik tunngaviup aalajangerpaa. Taamaattoq tamanna, inissinneqartup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut, imaluunniit § 196, imm. 2, nr. 4 aamma 5 malillugit, eqqartuunneqartup sullissivimmi inissinneqarsimasup qanigisaata kiffartuussiffiani pillaatisiaminik

atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, avaqunneqarsinnaavoq.

§ 209, imm. 1 malillugu, inissinneqartut sullissivimmiinnermini pisinnaatitaaffeqarnerannut pisussaaffeqarnerannullu ilaasumik, inissinneqartoq nakorsamit katsorsarneqarnissamik aamma peqqinnissamut tunngasumik allamik ikiorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq. § 209, imm. 3 malillugu, nakorsamit katsorsarneqarnissaq siunertarlugu, inissinneqartut Danmarkimi Danmarks Fængsler-ip ataani sullissivimmut nuunneqarsinnaanerat pillugit malittarisassanik Inatsiseqarnermut ministeri tassunga atatillugu aalajangersaasinnaavoq.

Tamanna perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, immikkoortorta qarfimmi ammasumi inissinneqartup immikkoortorta qarfimmut ammasumut allamut nuunneqarsinnaanera pillugu, § 198, nr. 2-p kingorna nutaatut nr. 3-mik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Perorsaanikkut aamma immikkut ittumik ikiorsiineq assersuutigalugu tassaasinnaapput inunnik perorsaanermi tapersersorneqarneq, naleqquttumik ilinniarnermut tunngasumik ikiorneqarneq imaluunniit inissinneqarsimasumut katsorsarneqarnermik- imaluunniit tapersersorneqarnermik ingerlatsinerit allat immikkut ittut, matumani assersuutigalugu inunnut, kinguaassiuutitigut pinerluttuliorsimasutut eqqartuunneqarsimasutut katsorsarneqarnissamik kajumilersitsinerit ilanngullugit. Perorsaanikkut, nakorsamit katsorsarneqarneq imaluunniit immikkut ittumik allatut ikiorneqarneq taamaattoq, pisut ilaanni, immikkoortorta qarfimmi ammasumi allami, taamaallaat tunniunneqarsinnaammat – imaluunniit pitsaanerusumik tunniunneqarsinnaammat, allannguutissatut siunnersuutigineqartumut tunuliaqutaavoq.

Inissinneqartup sullissivimmi, tassani inissinneqartup qanigisaa kiffartuussilluni, immikkoortorta qarfimmi ammasumi pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu, immikkoortorta qarfimmut ammasumut allamut nuunneqarsinnaanera pillugu, § 198, imm. 2-mi nutaamik nr. 4-mik ilanngussisoqarnissaa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq.

Atorfillip kiffartuussinini eqqortumik aamma arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik ingerlatsinnginnera pillugu pasitsaassinissap pilersinneqarnissaanik pinngitsoortitsinissaq aalajangersakkap siunertaraa.

Siunnersuutikkut § 198, imm. 2, nr. 3-miit 5 ilanngullugu aalajangersakkat atuuttut tamatuma kingorna *nr. 5-miit 7 ilanngullugu* aalajangersaganngussapput.

Tamanna perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut imaluunniit inissinneqarsimasoq sullissivimmi taassuma qanigisaasa ilaata kiffartuussiffigisaani pillaatisiaminik atuinissaa pinngitsoortinniarlugu pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, immikkoortorta qarfimmi ammasumi inissinneqartup immikkoortorta qarfimmu ammasumut allamut nuunneqarsinnaanera, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup periarfissiissutigissavaa.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.11.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 17-imut aamma 18-imut

Isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu aamma qajassuarnerusumik inissiinissaq allakkut inassutigineqarsinnaappat, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarneq pisariaqarunnaarpat, § 199, imm. 1 malillugu immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi itinneqartoq immikkoortorta qarfimmu ammasumut nuunneqassaaq. Nuussinissaq pillugu aalajangiinerni inissiineq pillugu § 197, imm. 1 aamma 2 taamatuttaaq atuutissapput.

Tamanna pissutsit immikkut ittut pissutissaqartinngippassuk, immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi innerup nalaani inissinneqartoq parnaarussiviup avataani sulinissamut akuerisaanngitsoq aamma allakkut aninissamut akuerineqanngitsoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit siulliit malitsigaat. Taamaattoq § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit oqaaseqatigiit aappaat malillugit aninissaq sungiussiartuaartinneqarnerup ilaatut, imaluunniit pissutsit assigiinngitsut tamanna pissutissaqartippassuk, akuerineqarsinnaavoq.

§ 199, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit allanngortinneqassasut siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni imm. 3-tut siunnersuutigineqartumut innersuussineq ilanngunneqassalluni.

§ 199, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullerni aallaavik pisuni imm. 3-tut siunnersuutigineqartumi ilaatinneqartuni, avaqqunneqarsinnaasoq, tamatuma kingunerissavaa.

§ 199-imi imm. 3-mik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi inissinneqarsimasoq, § 197, imm. 4 malillugu inissinneqartoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartoq siulleq malillugu anisinnaanermik akuersissuteqarfigineqarpat, immikkoortortaqarfimmut ammasumut nuunneqassaaq.

Siunnersuummi § 1, nr. 15-p kingunerisaanik tamanna siunnersuutaavoq, tamatumalu kingorna pineqartoq inuarsimasutut eqqartuussaasimappat, aamma toqutsisimasutut eqqartuussaasoq, immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi paarnaarussivimmi inissinneqartoq, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartoq siulleq malillugu, anisinnaaneq akuersissutigineqarpat, immikkoortortaqarfimmut ammasumut nuunneqarnissaa, tamatuma kingunerissavaa

Inatsimmik unioqqutitsinerup ingasassusaa aamma inatsisitut naapertuilluartoqarneranik misigineq eqqarsaatigalugit, § 214, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartoq siulleq malillugu, pineqartup anisinnaanermut akuerineqarsinnaanissaanut, inissinneqarnermi piffissap tamarmiusup tallimararterutaa inissinneqarsimasup naammassereersimasariaqaraa, Inatsiseqarnermut ministereqarfik isumaqarpoq.

§ 86, imm. 1 malillugu inuit inuarsimasutut eqqartuunneqartut pineqartillugit, anisinnaanermut nalunaarummi taamatut piffissamut tunngassuteqartumik piomasagaammik Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit Aqutsisui malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni inissaqartitsiniarnermik massakkut unammilligassat eqqarsaatigalugit, siunnersuummi § 1, nr. 13-imiit 15 ilanngullugu aalajangersakkat, piffissami, parnaarussivimmi inissat matoqqasut nutaat,

Pillaasarneq pillugu aaqqissuusseqqinnissaq aamma pinerluttunik isumaginnittut 2026-imiit 2030 ilanngullugu aningaasaqarnerat pillugit isumaqatigiissummi aalajangerneqartut, pilersinneqarpata kisianni aatsaat atuutilersinneqassasut, siunnersuutigineqarpoq. § 199-imut allannguutissatut siunnersuutit piffissami tassani atuutilersinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Parnaarussivimmi matoqqasumi inissat pilersinneqarnissaasa tungaannut, inuit § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqartut, § 197, imm. 2 malillugu pineqaatissiissutip eqqartuussutigineqartup parnaarussivimmi ilaannakoortumik ammasumi naammassinninnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.10.2 aamma atuutilersitsinissaq pillugu siunnersuummi § 3 innersuussutigineqarput.

Nr. 19-imut

Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasut Danmark-imi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarnissaat pillugit, pinerluttulerinermi inatsit aalajangersakkanik ullumikkut imaqaanngilaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi nutaamik § 199 a-mik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna inissinneqaqataasunut, sulisunut imaluunniit sullissivimmi allanut, imaluunniit pissutsit immikkut ittut pingaarutilimmik tamanna pissutissaqartippassuk, Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasoq Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsinnaavoq.

Pillaatisiamik atuinerup nalaani, eqqartuunneqartoq sulisunut, inissinneqaqatinut imaluunniit sullissivimmi allanut immikkut ittumik navianartorsiortitsisoq takuneqarsinnaalernerani, ilaatigut pisunut aalajangersagaq sammitinneqarpoq.

»Inissinneqaqataasunut, sulisunut imaluunniit sullissivimmiittunut allannut tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat«, ingammik pisut, taakkunani eqqartuunneqartup pissusilersuutai takutinneqartut pissutigalugit illuutitut tunngasumik pissutsinut aamma parnaarussivimmi sulisut amerlassusissaannut akuerisaasunut ataatsimoortitsinermi, sulisut,

inissinneqaqataasut aamma sullissivimmiittut allat ilaatigut nakuusermnik saassunneqarnissamut qunusaarneqarnissamullu immikkut ittumik isumannaatsuunissamut tunngasumik navianartorsiortinneqarnerannut oqaatsit sammitinneqarput, taamaattoqarneratalu siumut isigisumik eqqartuunneqartup parnaarussivimmi inissinneqarneqarnera illersorneqarsinnaannginnera kingunerissavaa.

Pisuni, inissinneqartup ingasalluinnartumik pissusilersornera, matumani pequtit annertuumik aserorterneqarnera, sulisunik imaluunniit inissinneqaqatinik innarliineq il.il., suli annertunerusumik innarliisoqannginnissaa pitsaaliorniarlugu, inissinneqartup Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarnissaa pisariaqartinneqartutut nalilerneqarluni, tunngavigalugu aalajangersagaq taamaalilluni atorneqarsinnaassaaq.

Assersuutigalugu atorfillip piffissap ilaani inissinneqarsimasumik isumaginnittariaqarunnaarnissaanik qulakkeerinninnissap pisariaqartinneqarnera, nakuusermnik saassussinerit qunusaarinerillu sulisunut, inissinneqaqataasunut sullissivimmiittunullu allanut sammitinneqartut, ilaatigut kingunerisinnaavaat. Pisuni taamaattuni Danmarkimut nuussineq pisariaqarsinnaavoq, tassami Kalaallit Nunaanni immikkoortortaqarfik matoqqasoq ataasiinnaavoq.

Nussinermut siunertap iliuutsinit akuliuffiunnginnerusunit isumagineqarsinnaanersoq isumaliutigineqassasoq, pisuni ataasiakkaani tamani naatsorsuutigineqarpoq.

Oqariartaatsikkut »imaluunniit pissutsit immikkut ittut tamanna pingaarutilimmik pissutissaqartippassuk«-mi pisutut, taakkunani pissusilersorneq oqaasertalersuinerimi »inissinneqaqataasunut, sulisunut imaluunniit sullissivimmiittunut allanut innarliinissaq pitsaaliorniarlugu pisariaqartinneqarpat«-mi ilaatinneqanngitsut, kisianni taakkunani pissutsit assigiinngitsut immikkut ittut, inissinneqartup Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarnissaanik pingaarutilimmik pissutissaqartitsisut, paasineqassapput.

Pisuni pissutsit aalajangersimasut pissutigalugit eqqartuussaasup navianassusaata imaluunniit pinerluttuliornerata, pineqartup qimaanissaa pitsaaliorniarlugu, Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit

parnaarussigallartarfimmut nuunneqarnissaa pisariaqartinneqartoq, aalajangersimasumik pissutissaqartoq isumaqarfigineqarnerani, tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni immikkoortortami inissinneqartoq, pineqartoq qimaasimappat imaluunniit qimaariarsimappat, taamaalilluni aalajangersagaq malillugu pisut ilaanni Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsinnaassaaq. Oqaatsimi »qimaasimappat«-mi sulisaatsimut atuuttumut naapertuuttumik anisimanerup kingorna takkutinngitsoorneq ilaatinneqanngilaq.

Qimaasimanerit imaluunniit qimaariarsimanerit pisut immikkut illuinnartut pineqassammata, maluginiarneqassaaq, matumani assersuutigalugu nakuuserneq imaluunniit nakuusernissamik qunusaarineq atorlugu qimaanerit imaluunniit qimaariarnerit, pinngitsaaliiniutitut tiguaanerit, avataaneersunit ikiorneqarluni aninguisitaatinniarneqarneq imaluunniit uteqqiattumik qimaasarneq imaluunniit qimaariartarneq ilanngullugit.

Qulaani assersuutitut pisut taagorneqarneri, aalajangersakkami pineqartumi kingullermi ilaasinnaasut tamakkiisuunngimmata, aammattaaq maluginiarneqassaaq. Kisianni aalajangersakkami oqariartaatsip »imaluunniit pissutsit immikkut ittut allat tamanna pissutissaqartippassuk« killilimmik atuuffeqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassami – Danmarkimisut – parnaarussivimmi inissinneqarnissamik pineqaatissiinermi erseqqissumik aallaavik aamma qanittumiinnissamik tunngavimmut naapertuuttumik naammassinninneq eqqartuussaasup angerlarsimaffiata eqqaaniittariaqarnerata, imaappoq Kalaallit Nunaanniittariaqarnerata, attatiinnarneqarnissaa pingaaruteqartussaavoq.

Pineqaatissiissutip Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni immikkoortortaqarfimmi suli naammassineqarnissaa, inissinneqarsimasoq pillugu paasissutissat allakkut paasissutissiissutigineqartut malillugit nangaanartoqannginnera nalilernerqarpat, Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussinerup »pisinnaanera«, nuussinissap pinngitsoortinneqarsinnaaneranik kinguneqarpoq. Nuussinissaq pissanersoq pillugu naliliinermi, taamaalilluni massakkut inissinneqarnerup nalaani inissinneqartumut allakkut pissutsit aamma pissutsinut, aalajangersagaq malillugu Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussinissamut

tunngaviliisinnaasunut, inissinneqartup nammineerluni nassuiaatai, ilaatinneqartariaqarput. Pissutsit, pissutsinut taaneqartunut tunngaviusinnaasut, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni immikkoortorta qarfimmi inissinneqarnerup nalaani sulit atuuttuusinnaaneri naatsorsuutigineqarsinnaanersoq, nalilersuinermit aammattaaq pingaartinneqartariaqarput.

Nutaamik § 199 b ilanngussisoqarnissaa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, tassanilu § 199 a piumasaqaatit naammassineqarunnaarneranni, Danmarks Fængsler-it ataanni immikkoortorta qarfimmi matoqqasumi inissinneqarsimasup Kalaallit Nunaanni immikkoortorta qarfimmut matoqqasumut nuunneqarnissaa, taassumap kingunerissavaa. Taamaattoq inissinneqarnermit piffissaq sinneruttoq sivikitsuararsuuppat, taamatut nuussineq pinngitsoortinneqassaaq.

Nuussinermut siunertarineqartoq naammassineqarunnaarpat, eqqartuussap Kalaallit Nunaannut utertinneqarnissaa, § 199 b-mi aalajangersakkap nutaap qulakkiissallugu siunertaraa.

Pineqaatissiinermit piffissaliussap sinnera sivikitsuarakasiunngippat, pissutsit immikkut ittut, Danmarkimut nuussinermik tunngaviliisut, atuukkunnaarpata, Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi inissinneqartoq Kalaallit Nunaanni immikkoortorta qarfimmut matoqqasumut nuunneqassasoq, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartukkut aalajangerneqarpoq.

Inissinneqaqatinut, sulisunut il.il. innarliinissap pitsaaliorneqarnissaanut periarfissat eqqarsaatigalugit, inissinneqartup Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi inuuneqarsimasup, nuussinermut pissutaasup atuukkunnaarnerani Kalaallit Nunaanni immikkoortorta qarfimmut nuunneqassasoq, tamatuma ilaatigut kinguneraa. Inissinneqartup Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi najugaqarnermit nalaani pissusilersornermik takutitsinerata, Kalaallit Nunaanni immikkoortorta qarfimmi inissinneqaqatinut imaluunniit sulisunut il.il. inissinneqaqqikkuni innarliinissaanut aarlerinaatip atuukkunnaarsimaneranut pissutissalimmik isumaqartoqalersitsinerani, tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq. Kalaallit Nunaanni inissiaqartitsiniarnermut tunngasumik pissutsit tamanna pisinnaatilerpassuk, aalajangiinerup aalajangiiffigineqarnerata kingorna

piaarnerpaamik Kalaallit Nunaannut nuussinissap naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna isumannaatsuunissamut tunngatillugu illersorneqarsinnaasutut isigineqarpat, Kalaallit Nunaannut nuussineq, naak amerlavallaanik inisimasoqaraluartoq, taamaalilluni pisinnaavoq.

Pissut piviusoq taassuma avaqqunneqarnissaanut pissutaanngippat, Kalaallit Nunaannut nuussinissaq pillugu § 199 b-tut siunnersuutigineqartoq malillugu aalajangiinermi, pinerluttulerinermi inatsimmi qanittumiinnissaq pillugu tunngavik isiginiarneqassammat, maluginiarneqassaaq.

Inissinneqarnermut piffissap sinneruttup aalajangersimasumik piffissalorneqarnissaa naleqquttuusutut isigineqarsimanngilaq. Nuussisoqassanersoq pillugu nalilersuineri, taamaammat ajoqutissat, piviusumik Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi atassuteqartut, eqqarsaatigineqassapput. Kisianni inissinneqarsimasup nammineerluni Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi kissaatigissappagu, kissaataata sapinngisamik akuersaarneqarnissaa, naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 24-imi, allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiinerit eqqartuussivimmi misilinneqarsinnaanerat pillugu § 246, imm. 1-p annertusineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni § 246, imm. 1, nr. 2-mi § 199 a-tut siunnersuutigineqartoq malillugu imaluunniit eqqartuunneqartup Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi sulii pillaatiasiaminik atuinissaa pillugu Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussineq pillugu allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiinerit, eqqartuussivinni misilinneqarsinnaanerat eqqunneqassaaq. § 1 nr. -mut immikkut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.12.2 innersuussutigineqarput.

Nr. 20-imut

§ 200-ip kingorna §§ 200 a-miit *d ilanngullugu* aalajangersakkanik nutaanik ilanngussisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

§ 200 a-mik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taassumalu §§ 199 a aamma 199 b malillugit, Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut imaluunniit parnaarussivimmit imaluunniit parnaarussigallartarfimmit nuussisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut inatsiseqarnermut ministeri piginnaatilissavaa. Tassunga atatillugu § 199 a-mi pisuni taaneqartuni, inissinneqarsimasup tamatuminnaga noqqaassuteqarsimanera apeqqutaatinnagu, Danmarks Fængsler-ip inissinneqarsimasup Kalaallit Nunaanni parnaarussivimmut nuunneqarnissaa pillugu apeqqut akuttunngitsumik qaqitsisarnissaat pillugit inatsiseqarnermut ministeri malittarisassanik aalajangersaassaaq.

Inissinneqartoq Kalaallit Nunaanni Danmarkimut nuunneqarsimappat, qaqugukkut inissinneqartup Kalaallit Nunaannut nuunneqarnissaa pillugu apeqqutip isumaliutigineqartarnissaa aamma kimit isumaliutigineqartarnissaa pillugu, nuussinissaq pillugu najoqqutassanik malittarisassat ilaatigut imaqarsinnaapput.

Aammattaaq § 200 b-p ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taassumalu inissinneqartup Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut inissinneqarnerani, qallunaat pillaatissiissutit naammassineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit inissinneqarnissaa aalajangersarpaa.

Suliani ataasiakkaani taakkunani qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni kapitali 7-imi malittarisassat malillugit eqqortumik inissiiffiusussap piviusumik nalilersorneqarnissaa suliarineqassasoq, aalajangersakkap kinguneraa. Pineqaatissiissutip eqqartuussutigineqartup naammassineqarnissaata Kalaallit Nunaanni (pisinnaajunnaarneranut) pisinnaannginneranut tunuliaqutaasut, inissiinermi pingaartinneqassapput.

§ 200 c-p ilanngunneqarnissaa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, taassumalu eqqartuussap Danmarks Fængsler-ip ataani Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussaagallartarfimmi inissinneqarnerani, qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni malittarisassat malillugit passunneqassasoq aalajangersarpaa, taamaattoq § 200 d aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq takuuk.

Taamaalilluni eqqartuussap Danmarks Fængler-ip ataani Danmarkimi pillaatisiamik atuinerani passunneqarneranut inatsisitigut tunngavik, aalajangersakkap aalajangersarpaa.

Taamaattoq § 200 d-tut aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq malillugu, misiligummik iperagaanissaq pillugu apeqqut tassani ilaatinneqanngilaq.

Tassunga uiggiullugu § 200 d-p ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taassumalu misiligummik iperagaanissaq, aamma taamaaliortoqarnissaata eqqartuunneqartumit, pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 43-imi malittarisassat malillugit Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussaagallartarfimmi pillaatisiaminik atuisussatut nuunneqarsimasumit, itigartitsissutigineqarnerat pillugit aalajangiineq, pinerluttulerinermi inatsimmi § 162 aamma §§ 235-imiit 237 ilanngullugu aalajangersakkat malillugit aalajangerneqarnissaa, aalajangersarpaa.

§ 200 c-mi aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumut, aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq atuutitsinnginneruvoq, tassami Kalaallit Nunaanni eqqartuunneqartup, Danmarkimut nuunneqarsimasup, misiligummik iperagaanissaa pillugu apeqqut, qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni malittarisassat malillugit pinani, §§ 235-imiit 237 ilanngullugu aalajangersakkanit malittarisassiuunneqarnissaa siunnersuutigineqarmat.

Kalaallit Nunaanni imaluunniit Danmarkimi pillaatisiamik atuineq, tassani misiligummik iperagaanissaq pillugu malittarisassat inatsimmi matumani qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni malittarisassanit immikkooruteqaraluartut, misiligummik iperagaanissamut piffissaliussamut pingaaruteqartariaqannginnera, tassunga tunuliaqutaavoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.12.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 21-imut

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni inissinneqarsimasunut pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 222-imi nassaassaapput.

§ 222, imm. 1 malillugu, sullissivik inissinneqartumut pissaanermik atuisinnaavoq pisuni tulluuttuni tamanna pisariaqartinneqarpat 1) nakuusernissamik aarlerinaat pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sualuttumik akerliuneq ajugaaffiginiallugu, 2) imminut toqunnissaq imaluunniit allatut imminut ajoqusernissaq akornuserniarlugu, 3) qimaanissaq akornuserniarlugu imaluunniit qimaasimasut unitsinniarlugit, 4) pineqaatissiineq naalakkiutigineqartoq pinngitsaaliinikkut atulersinniarlugu.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 2 malillugu pissaanermik atuineq, tigusinikkut, eqqornaveeqquteqarnikkut, anaataq atorneratigut aamma qasilittumik seqqartaatip atorneratigut pisinnaavoq.

Aalajangersakkami imm. 3 aamma 4 malillugit atsikkutigiissitsinissaq aamma qajassuussinissaq pillugit tunngavinnut naapertuuttumik, pissaanermik atuineq suliarineqassaaq.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit inissinneqarsimasunut pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat aalajangersassagaat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 5-p malitsigaa. Malittarisassat taamaattut pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfinni inissinneqarsimasunut pissaanermik atuineq pillugu nalunaarummi (pissaanermik atuisinnaanermut nalunaarummi) nr. 619-imi, 3. juni 2019-imeersumi aalajangersarneqarput.

Pissaanermik atuineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi malittarisassani oqaasertaliussat allanngortinneqassasut, § 222, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni aalajangersagaq oqaasertaliornernut, Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussivimmi atorneratigut assigiissinneqassammata, matumani *El-Asmar Danmark akerleralugu* eqqartuussut ilanngullugu, tamatumalu kingorna inunnut kiffaanngissusiiagaasunut timikkut pissaanermik atuineq pisariaqartinneqarlunnartuussaaq.

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup qasilittumik seqqartaatit pissaanermik atuinnermut sakkutut atorneratigut alloriusaa pillugu sulisaasia, matumani *El-Asmar Danmark akerleralugu* (27753/19) pillugu suliaq ilanngullugu, tassani Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup parnaarussivimmi paarsisup Enner Mark Fængselimi inimi

nakkutiginniffiusumi qasilittumik seqqartaammik atuisimanera isummerfigaa, allannguutissatut siunnersuutigineqartumut tunuliaqutigaa.

Ilaatigut parnaarussivimmi paarsisup mianeqqussuteqaqqaarani inimi nakkutilliiffiusumi, qasilittumik seqqartaammik atuisimaneramik oqartussaasut sunniteqarluanngitsumik pinerluttoqarsimaneramik paasiniaanermik suliaqarsimanerisa, aamma taamaaliormi pisumi piviusumi qasilittumik seqqartaatip atorneqarnerata pisariaqartuulluinnarsimanerata uppersarsarneqarsinnaannginneratigut, Danmarkip ilaatigut inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik passussinermigut EMRK-mi artikili 3 innarlarsimagaa, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup aalajangerpaa.

Taamaalluni § 222, imm. 1-imi, »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassaaq: »tamanna pisariaqarluinnarpat«.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit sullissiviisa ataanni inissinneqarsimasunut pissaanermik atuineq pisariaqarluinnartuussasoq, aalajangersakkap oqaasertaani takuneqarsinnaalernissaa, allannguutissatut siunnersuutigineqartup kingunerissavaa.

Pissaanermik atuineq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 222-p oqaasertaliussanut, Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup suliasaatsimini atugaanut, matumani *El-Asmar Danmark akerleralugu*, assigiissarneqarnissaa allanngortitsinermi siunertarineqarpoq.

Tamanna pisariaqarluinnarpat, nakuusernissamik aarlerinaat pinngitsoortinniarlugu, sualuttumik akerliuneq ajugaaffiginiarlugu imaluunniit imminut toqunnissaq imaluunniit allatut imminut ajoqusernissaq akornuserniarlugu, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni nakkutilliisut inissinneqartumut pissaanermik atuisinnaasussaassapput. Aammattaaq qimaanissaq akornuserniarlugu imaluunniit qimaasimasut unitsinniarlugit, pineqaatissiineq naalakkiutigineqartoq, taassuma erngerluni naammassineqarnissaa pisariaqartinneqarpat aamma tamanna pillugu sulisut innersuussutaat inissinneqartup itigartitsissutigippagit imaluunniit malinngippagit, pinngitsaaliinikkut atulersinniarlugu, tamanna pisariaqartinneqarluinnarpat, pissaanermik atuisoqarsinnaassaaq.

Pissaanermik atuinertup pisariaqarlunnartuunissaanik piumasaqaat, pissaanermik atuinissanut atuinermut atortunut tamanut, imaappoq pissaanermik atuinertup, tigusiinermut, eqqornaveeqquteqarnermut, anaatat atorneranut aamma qasilittumik seqqartaatip atornerqarneranut atuutissaaq.

Pissaanermik atuinermi atortoq sorleq, pisumi piviusumi akuliunnerpaajunngitsoq taamaalilluni atornerqartussaasoq, pinnerluttulerinermi inatsimmi § 222, imm. 1 malillugu, kiisalu § 222, imm. 3 aamma 4 malillugit atsikkutigiissitsinissaq- aamma qajassuussinissaq pillugit tunngaviit eqqarsaatigalugit, pisumi pineqartumi pisariaqarlunnartutut sulii piviusumik naliliinermik tunngaveqassaaq.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni qasilittumik seqqartaatip atornerqarnissaanut inerteqquteqarlunnarneq, allannguutissatut siunnersuutip kingunerinngilaa. Taamaattoq – ilaatigut eqqartuussummi *El-Asmar Danmark akerleralugumi* – Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussiviup oqaaseqaataanut naapertuuttumik, qasilittumik seqqartaat tassaammat pissaanermik atuinermi atortoq immikkut ittumik navianassuseqartoq, maluginiarneqassaaq. Pissaanermik atuinermi atortup navianassusaa, qaqugukkut pisariaqarlunnartutut isigineqarnissaata nalilersorneqarnerani pingaaruteqarpoq. Taamaammat qasilittumik seqqartaatip pisariaqarlunnartumik qaqugukkut atornerqarnissaanut piumasaqaatit, pissaanermik atuinermi atortunut allanut, taamatut navianassuseqanngitsunut, naleqqiullugu sukannernerulersinneqarpoq.

Pisumi piviusumi qasilittumik seqqartaatip atornerqarnissaata pisariaqarlunnarnera pillugu naliliinermi, qasilittumik seqqartaatip ilaatigut ilungersunartumik sunniuteqaratarsinnaanera, aamma § 222, imm. 3 aamma 4 malillugit atsikkutigiissitsinissaq- aamma qajassuussinissaq pillugit tunngavinnut naapertuuttumik pissaanermik atuinermi atortutut annikinnerpaamik akuliutsitsissutaanersoq, ilaatinneqartariaqarput. Qasilittumik seqqartaatip pisariaqartinneqarlunnartumik atornerqarnera aammattaaq sioqqutsilluni mianersoqqussuteqarsimanissamik aallaaviatigut piumasaqaateqarfiussaaq, aamma pitsaanerusumik piareersarnikkut aamma pilersaarusiornikkut atuneq pinngitsoortinneqarsimasinnaassanngilaq.

Pisup navianartup tamanna pissutissaqartippagu, pilertortumik pisumi qasilittumik seqqartaammik atuneq sioqqutsilluni mianersoqqussuteqarani sulii pisariaqartinneqarlunnarsinnaavoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.12.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 22-imut aamma 23-imut

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni sullissivinni inissinneqartunut, isumannaarinermi atortut, paffequtitut saviminernut aamma initut nakkutilliiffiusutut, initut isumannaarsakkatut ilusillit, matumani pinngitsaaliissummik susinnaajunnaarsitsineq ilanngullugu, atorneqarsinnaanerit, pinerluttulerinermi inatsimmi §§ 224-ip aamma 225-ip malittarisassiuupai.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 224, imm. 1 malillugu, Paffequtit savimerngit atorneqarsinnaapput, pisuni tulluuttuni pisariaqartinneqarpat, 1) nakuusernissamik aarlerinartorsiorneq pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sakkortuumik pinaaserneq ajugaaffiginiallugu, 2) imminornissaq imaluunniit allatut imminut ajoquserniarneq akornuserniarlugu, 3) qimaanissaq akornuserniarlugu.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 224, imm. 2 atsikkutigiissaarinissaq pillugu tunngavimmik nalinginnaasumik imaqarpoq, tamatumalu kingorna akuliunnerup siunertaa aamma innarliineq iluaaginninnerlu, akuliunnerup kingunerisassaatus isumaqarfigineqartut, naleqqutinnigitsumik akuliunnerussappata, paffequtit savimerngit atorneqassanngillat.

§ 224, imm. 3 malillugu pissutsit assigiinngitsut pisinnaatitsinerat malillugit, paffequtit savimerngit qajassuartumik atorneqassapput.

Paffequtit savimerngit atorneqarnissaat pillugit Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit aqutsisui pinerluttulerinermi inatsimmi § 224, imm. 4 malittarisassanik aalajangersaassapput, matumani nakorsamit nakkutilliineq aamma nakkutilliinerit allat ilanngullugit.

Pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfinni isumannaarinermut atortunik atuineq pillugu nalunaarutip (isumannaarinermut atortut pillugit nalunaarutip) nr. 1114-ip, 1. juli 2022-imeersup atulersinneqarnissaanut piginnaatitsineq atorneqarpoq.

Tulluuttuni 1) nakuusernissamik aarlerinaat pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sualuttumik akerliuneq ajugaaffiginiallugu, 2) imminut

toqunnissaq imaluunniit allatut imminut ajoqusernissaq akornuserniarlugu, pisariaqartinneqarpat inissinneqartup inimi nakkutilliiffiusumi, inimi isumannaarsakkami inissinneqarnissaa, aamma inimi nakkutilliiffiusumi, inimi isumannaarsakkami inissinneqarnerup nalaani qitequtaasat, assannut isikkanullu qilerutit kiisalu aaqqatit atorlugit pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsinneqarnissaa, sullissiviup aqutsisuata imaluunniit inuup taamaaliornissamut piginnaatinneqartup aalajangersinnaagaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 1-p malitsigaa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 2 atsikkutigiissaarinissaq pillugu tunngavimmik nalinginnaasumik imaqarpoq, akuliunnerup siunertaa aamma innarliineq iluaaginninnerlu, akuliunnerup kingunerisassaatus isumaqarfigineqartut, naleqqutinngitsumik akuliunnerussappat, inimi nakkutilliiffiusumi imaluunniit inimi isumannaallisakkami inissiineq aamma pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsitsineq suliarineqassanngillat.

Imm. 3 malillugu pissutsit assigiinngitsut pisinnaatitsinerat malillugit inissiineq qajassuussinerpaamik suliarineqassaaq. Inissisimasumik pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsitsinermi, pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 4 malillugu, sullissiviup nakorsaq nakkutilliinermik erngerluni suliaqaqqullugu noqqaaffigissavaa. Nakorsap taamatut nakkutilliineq isertuannngitsumik pisariaqanngitsutut missiliunngippagu, aammattaaq nakorsap pineqartoq alakkartassavaa.

Inimi nakkutilliiffiusumi imaluunniit isumannaarsakkami pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsitsinertaqanngitsumik inissiinermi, napparsimasoqarneranik pasitsaassisoqartillugu, matumani inissinneqarsimasumi ajoquserneq pillugu, imaluunniit pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 5 malillugu inissinneqarsimasoq nammineerluni nakorsamit ikiorneqarnissaminik noqqaassuteqarpat, nakorsaq aggersarneqassaaq.

Naggataagut, init nakkutilliiffiusut imaluunniit isumannaarsakkat aamma pinngitsaaliisummik susinnaajunaarsitaaneq pillugit akuersissutigineqarnissaa pillugu Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit aqutsisuisa malittarisassanik aalajangersaanissaat, pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 6-p malitsigaa.

Tamanna pillugu Pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfinni isumannaarinnermut atortunik atuineq pillugu nalunaarutip (isumannaarinnermut atortut pillugit nalunaarummi) nr. 1114-imi, 1. juli 2022-imeersumi nassaassaapput.

Isumannaarinnermut atortut, paffequtitut saviminertut aamma initut nakkutilliiffiusutut imaluunniit initut isumannaarsakkatut ilusillit, matumani pinngitsaaliissummik susinnaajunnaarsitsinerit ilanngullugit, pillugit pinerluttulerinnermi inatsimmi malittarisassat allanngortinneqassasut, § 224, imm. 1-imi, aamma § 225, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni aalajangersagaq oqaasertaliornernut, Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit eqqartuussiviup sulisaasiani atorneqartunut assigiissinneqassammata, matumani *El-Asmar Danmark akerleralugu* eqqartuussut ilanngullugu, tamatumalu kingorna inunnut kiffaanngissusiagaasunut timikkut pissaanermik atuineq pisariaqartinneqarluinnartuussaaq.

Taamaalilluni § 224, imm. 1-imi, aamma § 225, imm. 1-imi »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassasoq: »tamanna pisariaqarluinnarpat« siunnersuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni sullissivinni, taama tulleriillutik, paffequtit savimerngit aamma init nakkutilliiffiusut imaluunniit init isumannarsakkat atorneqarnerat pisariaqartinneqarluinnassasoq, aalajangersakkani oqaasertaliornerni takuneqarsinnaalissasoq, allanngortitsinissatut siunnersuutigineqartut kingunerissavaat.

Pinerluttulerinnermi inatsimmi § 224, imm. 1, aamma § 225, imm. 1 malillugit, kiisalu atsikkutigiissaarineq pillugu tunngavik aamma qajassuussinissaq pillugu tunngavik eqqarsaatigalugu, pisumi pineqartumi paffequtit savimerngit aamma init nakkutilliiffiusut imaluunniit isumannaarsakkat atorneqassanersut pillugit, suna pisariaqarluinnartuunersoq pillugu piviusumik naliliinermik tamanna sulit tunngaveqartinneqassaaq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.13.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 24-imut

Tulliuttut pineqartillugit, 1) § 149 malillugu misiligummik iperagaanissaq pillugu itigartitsineq pillugu § 236 malillugu aalajangiineq, 2) pineqaatissiissutip sivilissusissaata naatsorsorneqarnera pillugu § 236 malillugu aalajangiineq, 3) maleruagassanik unioqqutitsinermut pineqaatissiissutitut ullunit 7-nnit sivilisunerusumik inimi kisimiittussanngortitsineq pillugu § 227 malillugu aalajangiineq, 4) pigisat imaluunniit aningaasat, taakku nalingisa nalinginnaasunik akissarsiaritinneqartut, sapaatip akunneranut sulisitsinerup kingorna inissinneqarsimasunut akissarsiatut tunniunneqartut qaangigaasa arsaarinnissutigineqarnissaat pillugit § 229 malillugu aalajangiineq, 5) taarsiivigitinnermi nr. 4-mi taaneqartut sapaatip akunneranut sulisitsinerup kingorna inissinneqarsimasunut akissarsiatut tunniunneqartunik qaangiisut ilanngaaffigineqarnerat, imaluunniit 6) nammineq pisuussutiginaq siviluallaamik kiffaanngissusiagaanermik pineqaatissinneqarneq imaluunniit nr. 3 malillugu maleruagassanik unioqqutitsinermut pineqaatissiissutitut inimi kisimiittussanngortitaaneq pillugit taarsiivigitinnissap itigartitsissutigineqarnera pillugu aalajangiinerit pillugit allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiinerit, eqqartuunneqartumut aningaasat amerlassusaanni, nalunaarutigineqarnerisa kingorna kingusinnerpaamik sapaatit akunneri 4 qaangiunneranni, taassuminnga eqqartuussivimmut misilitsinniarlugit saqqummiunneqarnissaat piumasqaatigineqarsinnaasoq, pinerluttulerinnermi inatsimmi § 246, imm. 1 malitsigaa.

Sullissivimmut aallaqqaataani aalajangiinermik taassuminnga aalajangiisimasuut, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinni Aqutsisunut imaluunniit najukkami eqqartuussivimmut, eqqartuussivimmi misiliinissaq pillugu noqqaassuteqarneq sammitinneqassasoq, § 246, imm. 2-p malitsigaa.

Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussaagallartarfimmut nuunneqarnissaq pillugu § 199 malillugu aalajangiinerup imaluunniit § 196 b malillugu eqqartuussaasup Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussaagallartarfimmi suli pillaatisiaminik atuinissaa pillugu aalajangiinerup, eqqartuussivimmut misilinneqarnissaata saqqummiunneqarnissaa inissinneqartup suli piumasqaatigisinnaagaa pillugu, § 246, imm. 1-imi nr. 1-ip kingorna nutaamik normumik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Danmarkimut nuussinissaq pillugu imaluunniit eqqartuussaasup parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi suli pillaatissiaminik atuinnissaa pillugu aalajangiineq, imaappoq Kalaallit Nunaannut nuunneqarnissaa (utertitsinneqarnissaa) pillugu itigartitsissut pillugu allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiineq, pineqartumut aalajangiinerup nalunaarutigineqarnerata kingorna sapaatit akunneri 4 qaangiutsinnagit, aalajangiineq eqqartuussivimmut eqqartuunneqartup piumasagaatigisinnaagaa, siunnersuutip kingunerissavaa. Kisianni eqqartuussaasup Kalaallit Nunaannut nuunneqarnissaa (utertinneqarnissaa) pillugu aalajangiineq, eqqartuussivimmut misilinneqaqqullugu saqqummiunneqarsinnaassanngilaq.

§ 246, imm. 1, nr. 2-miit 6 ilanngullugu aalajangersakkat, 3-miit 7 ilanngullugu aalajangersaganngornissaat, siunnersuutip kingunerissavaa.

§ 246, imm. 1, nr. 2-itut siunnersuutigineqartumut taamatuttaaq pinerluttulerinermi inatsimmi § 246, imm. 2 aamma 3 atuutissapput.

Pisuni erseqqinnerusumik taaneqartuni arlalinni, inatsisissatut siunnersuummi § 199 a-p aamma § 199 b-p Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussaagallartarfimmut aamma parnaarussivimmit imaluunniit parnaarussaagallartarfimmit nuussinissaq periarfissippaat. § 199 a malillugu Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussaagallartarfimmut nuunneqarnissaq pillugu aalajangiineq imaluunniit § 199 b malillugu eqqartuunneqartup Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussaagallartarfimmi pillaatissiaminik suli atuinnissaa pillugu aalajangiineq, eqqartuunneqartup eqqartuussivimmi misilinneqarnissaa piumasagaatigisinnaagaa, § 246, imm. 1, nr. 2-tut siunnersuutigineqartup kinguneraa.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.12.2 aamma § 1, nr. 19-imut aamma 25-imut immikkut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Nr. 25-imut

§ 246, imm. 1, nr. 1 malillugu aalajangiineq attatiinnarneqarpat, aalajangiinerup nalunaarutigineqarneranit qaammatit 6 ingerlareerneranni, apeqqut eqqartuussivimmut nutaamik saqqummiunneqarsinnaasoq,

pinerluttulerinermi inatsimmi § 252-imi oqaaseqatigiit siulliit malitsigaat. § 246, imm. 1, nr. 2-miit 6 ilanngullugu aalajangersakkat malillugit aalajangiinerit, eqqartuussivimmut nutaamik saqqummiunneqarsinnaanngitsut, § 252-imi oqaaseqatigiit aappaata ammattaq malitsigaa.

§ 252-imi oqaaseqatigiit siullit § 246, imm. 1, nr. 1-miit 2 ilanngullugu aalajangersakkanik ilaatitsisussanngorlugu allanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Pisuni, § 246, imm. 1, nr. 2-tut siunnersuutigineqartoq malillugu aalajangiineq attatiinnarneqarluni, qaammatit 6 ingerlareerneranni apeqqutip nutaamik eqqartuussivimmut saqqummiunneqarsinnaaneranut periarfissaq pilersinneqarpoq.

Aammattaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.11.2 innersuussutigineqarpoq.

Nr. 26-imut

§ 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit pineqaatissiinerit nuunneqarnissaat pillugit aalajangiinerit, Styrelsen for Danmarks Fængsler-init aalajangerneqartut, Inatsiseqarnermut ministereqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaapput, tassanilu allaffissornikkut suliarinniffiusussamut qaffasinnerusumut tunngaviit nalinginnaasut malinneqarput.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 255, imm. 1 malillugu, nakkutilliineq aamma taamaattoqassappat piumasaqaatit tassunga atatillugu aalajangersarneqartut, allamut nuunneqarsinnaapput. Tamanna pillugu aalajangiineq inatsiseqarnermut ministerimit imaluunniit ministerip piginnaatitaanit aalajangerneqassaaq. Nakkutilliinerup suliarineqarnissaa pillugu malittarisassanik erseqqinnersunik inatsiseqarnermut ministeri aalajangersaasinnaavoq.

Eqqartuunneqarsimasoq tassani najugaqarpat imaluunniit allakkut tassani najugaqavissuuppat, inissiisarfimmi inissinneqarnissamik eqqartuussut, naalagaaffiup ilaani allami naammassineqassasoq, inatsiseqarnermut ministerip aalajangersinnaavaa. Taamaattoqassappat pillaatissinneqarnerup eqqartuussummi aalajangerneqartup, parnaarussivimmi

pillaatissinneqarnerup sivisoqatigissavaa. Eqqartuunneqartoq
naalagaaffiup ilaani allami najugaqarsimappat aamma
naammassinninnissap tassani pinissaa naleqqunnerpaatut
aalajangerneqarpat, tamanna aamma atuuppoq.

Eqqartuunneqartoq tassani najugaqarpat, imaluunniit tassani
najugaqavippat, Kalaallit Nunaanni tigummigallagaanissamik eqqartuussut
naalagaaffiup ilaani allami naammassineqassasoq, pinerluttulerinermi
inatsimmi § 259 malillugu inatsiseqarnermut ministerip
aalajangersinnaavaa. Eqqartuunneqartoq naalagaaffiup ilaani allami
najugaqarsimappat aamma naammassinninnissap tassani pinissaa
naleqqunnerpaatut aalajangerneqarpat, tamanna aamma atuuppoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 259 *a-tut* aalajangersakkamik nutaamik
ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tassanilu § 255, imm. 1, §
257 aamma § 259 malillugit aalajangiinerit, Styrelsen for Danmarks
Fængsler-init aalajangerneqartut, allaffissornikkut oqartussaasumut allamut
saqqummiunneqarsinnaanngitsut, takuneqarsinnaalissaaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 225, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit
aalajangiinerit, Styrelsen for Danmarks Fængsler-init aalajangerneqartut,
Inatsiseqarnermut Ministereqarfimmi Naalakkersuisoqarfimmut
naammagittaalliutigineqarnissaat periarfissaanngitsoq,
aalajangersagassatut siunnersuutigineqartup kingunerissavaa.

Tamatuma malitsigisaanik siunissami pinerluttulerinermi inatsimmi 255,
imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit pineqaatissiissutini Kalaallit
Nunaannit Danmarkimut nussinissamik suliat pillugit allaffissornikkut
aalajangiinernik inaarutaasumik aqutsisoqarfik aalajangiisassaaq.

Styrelsen for Danmarks Fængsler-it paarnaarussiveqarnermi sulianut
tunngasunik aamma pillaatissiissutit naammassineqartarnerat pillugit
inatsiseqartitsinermut pissutsinik immikkut ittumik
paasisimasaqarnerannik, Inatsiseqarnermut ministereqarfiup
annertoqataanik piginngisaanik, tunngaveqarnera, allanngortitsinermi
ingammik isiginiarneqassaaq, aamma tamanna ilaatigut pissutigalugu
aqutsisoqarfiup pinerluttulerinermi inatsimmi 255, imm. 1, § 257 aamma §
259 malillugit aalajangiinerisa Inatsiseqarnermut ministereqarfimmut
naammagittaasiutigineqarnissaannut periarfissiinissaaq
pissutissaqanngitsutut missiliorneqarpoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 2.13.2 innersuussutigineqarpoq.

§ 2-mut

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup aqqata 2026-imi Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfinnut allanngortinneqarneranut atatillugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi oqaatsit pisariaqartutut imarisaat arlallit allanngortinneqassapput.

1. Inatsimmi sumiluunniit [»inissiisarfik« ima allanngortinneqassasoq: »parnaarussivik«, »parnaarussivimmi inissiineq« ima allanngortinneqassasoq: »parnaarussivimmi inissiineq«, »inissiisarfimmiittussanngortitsinngikkallarnermiit« ima allanngortinneqassasoq: »parnaarussivimmi pillaatissamik atuinissamik eqqartuussut«, »isertitsivimmiittussanngortitsisinnaaneq« ima allanngortinneqassasoq: »parnaarussivimmi inissiineq«, »inissiisarfimmiitsitaasimasoq« ima allanngortinneqassasoq: »inissinneqartoq«] taamaammat siunnersuutigineqarpoq.]

§ 3-mut

Inatsit ulloq [ulloq] atuutilissasoq imm. 1-imi sunnersuutigineqarpoq, taamaattoq imm. 2 takuuk.

Naalakkersuisut isumaqatigiinniarfigereerlugit inatsimmi § 1, nr. 13-imiit 15 ilanngullugu aalajangersakkat, 17-p aamma 18-ip piffissaq atuutilerfissaat inatsiseqarnermut ministerip aalajangissagaa, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq.

Pineqartoq § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqarpat, pineqatissiinerup parnaarussivimmi inissinneqarnissamik imaqartup immikkoortortaqarfinmi matoqqasumi naammassineqarnissaa pillugu § 197, imm. 4-miit 6 ilanngullugu aalajangersakkat qaqugukkut atuutilernissaat, Naalakkersuisut isumaqatigiinniarfigineqarnerisa kingorna inatsiseqarnermut ministerip aalajangissagaa, siunnersuutip kinguneraa.

§ 1, nr. 13-imi, 14-imi, 17-imi aamma 18-immi aalajangersakkat attuumassuteqartut, § 197, imm. 1-imut aamma 2-mut, § 199, imm. 1-imut

aamma § 199, imm. 3-tut siunnersuutigineqartumut tunngassuteqartut,
piffissami aamma tassani atuutilissasut, siunnersuutip aammattaaq
kinguneraa.

Ilanngussaq 1

Inatsisissatut siunnersuutip inatsimmut atuuttumut ataatsimoortinneqarnera

<i>Oqaasertalerneqarnera atuuttoq</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>Inatsimmik allanngorneri ilanngullugit nalunaarutiginninneq nr. 1016, 7. juli 2025-imeersoq, kingusinnerpaamik inatsisikkut [XX-ikkut], XX. [qaammat] 2025-imeersukkut allanngortinneqartoq, malillugu Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi, allanngortitsinerit tulliuttut suliarineqassapput:</p>
	<p>1. Inatsimmi sumiluunniit »inissiisarfik« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivik«, »inissiisarfimmiititaasimasoq« ima allanngortinneqassaaq: »inissinneqartoq«, »inissiisarfimmiititaasimasut« ima allanngortinneqassaaq: »inissinneqartut«, »inissiisarfimmiittussanngortitsi neq« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivimmi pillaatisiamik atuinissamik eqqartuussut«, »inissiisarfimmiittussanngortitsi nermik« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivimmi pillaatisiamik atuinissamik eqqartuussut«,</p>

	<p>»inissiisarfimmiittussanngortitsi neq« ima allanngortinneqassaaq: »piffissaq parnaarussivimmii ffiussaaq«, »Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmut Pisorta qarfiup« ima allanngortinneqassaaq: »Styrelsen for Danmarks Fængsler-ip«, »Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmi aqutsisut« ima allanngortinneqassaaq: »Kalaallit Nunaanni Parnaarussive qarfiit Aqutsisut«, »Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik« ima allanngortinneqassaaq: »Kalaallit Nunaanni Parnaarussive qarfiit«.]</p>
	<p>2. § 37-ip kingorna ilanngunneqassaaq:</p> <p>»37 a. Inuit § 37-imi taaneqartut attaveqarfiginerisigut, malersornerisigut imaluunniit allatut iliorluni kissaatigineqanngitsumik, innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersorluni, pineqartup sullissinerminik imaluunniit suliassaminik suliarinninnerani imaluunniit aamma taakku pissutigalugit, inuunerminni atugaasa allanit susassarineqanngitsut illersorneqarnerannik innarliisoq, kissaatigineqanngitsumik,</p>

	innarliisumik nikanarsaasumillu pissusilersortut, inuk eqqartuunneqassaaq.«
<p>§ 84. Kannguttaalliertutut eqqartuunneqassaaq kinaluunniit inoqatiminut kannguttaalliorfiginnittoq«, aamma »imaluunniit inunnik mamiatsatsitsisoq imaluunniit inunnik mamiatsatsitsisoq.</p> <p><i>Imm. 2. ---</i></p>	<p>3. § 84, imm. 1-imi, »-ttoq« ima allanngortinneqassaaq: »-ttoq«.</p>
<p>§ 85. Inummik inuusuttumik kinguaassiuutitigut kanngunarsaanermut tunngassuteqartunik siaruarterinerit pilersitsinermut eqqartuunneqassaaq kinaluunniit 18-it inorlugit ukiullit atortussat inummut kinguaassiuutitigut kanngunarsaanermut tunngassuteqartut, soorlu assit, filmiliat, atortussallu allat assilillugit takusassiassanngorteqqitat.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Inummik inuusuttumik assinik imaluunniit atortussanik inummut kinguaassiuutitigut innarliinermut tunngassuteqartunik pigisaqartoq eqqartuunneqassaaq kinaluunniit 18-it inorlugit ukiullit atortussat inunnut kinguaassiuutitigut innarliinermut tunngassuteqartut, soorlu assit, filmiliat, assilillugillu sanaqqiinerit takuneqarsinnaasut allat paasissutissanik siammarterinikkut kinguaassiuutitigut inuunerlunnermut tunngasunik</p>	<p>4. § 85, imm. 1-imi aamma 2-imi, »assinginik« kingorna ilanngunneqassaaq: »imaluunniit atortussanik, taaneqartunut sanilliunneqartussanik«.</p>

<p>pigisaqartoq imaluunniit akiliilluni takusaqartoq.</p> <p><i>Imm. 3.</i> Imm. 2-mi aalajangersakkamut ilaanngillat inunnik 15-inik ukioqalereersimasunik atortussat inunnut kinguaassiuutitigut kanngunarsaanermut tunngassuteqartut pigisaqarneq, pineqartoq pigisaqarnermut akuersisimatillugu..</p> <p><i>Imm. 4.</i> Aammattaaq eqqartuunneqassaaq kinaluunniit inummik 18-it inorlugit ukiulimmik atortussat inunnut kinguaassiuutitigut kanngunarsaanermut tunngassuteqartut, soorlu assit, filmiliat assigisaalluunniit, assilisat tuniniarnissaat allatulluunniit iliorluni siaruarternissaat siunertaralugu iliortup pineqartup ukioqqortussusia ilisimappagu tamatumunngalu tunngatillugu mianersuaalliorluni iliuuseqarsimaguni.</p>	<p>5. § 85, <i>imm. 3-mi</i>, »kinguaassiuutitigut« peerneqassaaq.</p> <p>6. § 85, <i>imm. 4-imi</i>, »immiussisoq«-p kingorna ilanngunneqassaaq: »imaluunniit sanasoq«, »filmiliortoq«-p kingorna ilanngunneqassaaq: », oqaluttuareqqiinernik takuneqarsinnaasunik allanik«, aamma »iliortoq«-p kingorna ilanngunneqassaaq: »imaluunniit atortussat, taaneqartunut naligiissinneqartussat,«.</p>
	<p>7. § 93 kingorna § 94 sioqqullugu qulequtaq sioqqullugu ilanngunneqassaaq:</p> <p>»§ 93 a. Inuup allap aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutsimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuissinnaannginnerata atuunnerani atorneerluinikkut inuttassarsiortoq, assartuisoq,</p>

	<p>nuussisoq, ineqartitsisoq imaluunniit tulliusumik pissutsit isertuannngitsumik naleqqutinngitsut ataanni sulisissallugu pineqartumik tiguisoq, inunnik atornearluisutut eqqartuunneqassaaq. Pissutsini oqaaseqatigiit siulliit ataanni inummik akissarsiutigalugu atortittartuunissamut, atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik immiussinermut soorlu assinik imaluunniit filminik imaluunniit kinguaassiuutitigut isiginnaartitsinertalinnik takutitsinernut, inummik atornearluisumut tamanna aamma atuuppoq.«</p>
<p>§ 95 a. Inuk pisinnaatitaanani kinaassutsimik atornearluisutut eqqartuunneqassaaq ima pisoqartillugu</p> <p>1) inuk alla pillugu paasissutissanik atuisoq, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit atuilluni pissuserinnerunngitsumik taannaasuusaartoq imaluunniit</p> <p>2) atortussanik ingerlatitseqqittoq, tassani inuk alla pillugu paasissutissat atorneqarsimallutik, matumani cpr-normu, ateq aamma asseq ilanngullugit atuilluni pissuserinnerunngitsumik inuup taassuma pissusaa pillugu uukapaatitsiniarluni.</p>	<p>8. § 95 a, nr. 2-mi, »atortussat,« kingorna ilanngunneqassaaq: »matumani atortussat kinguaassiuutitigut erseqqissumik takutitsisut imaluunniit ukkatarinnittut ilanngullugit,«.</p>

	<p>9. § 95 a-mi imm. 2-tut ilanngunneqassaaq:</p> <p>»Imm. 2. Imm. 1, nr. 2-mi taaneqartunik atortussanik kinguaassiuutinik erseqqissumik takutitsisunik imaluunniit ukkatarinnittunik pisinnaatitaanani sanasumut, tamanna aamma atuuppoq.«</p>
<p>§ 100. Kinaassusersiortutut eqqartuunneqassaaq kinaluunniit tamanut imaluunniit inunnut amerlasuunut siaruarterinissaq siunertaralugu oqaaseqartoq imaluunniit allatut iliorluni nalunaaruteqartoq, taamatut iliornermigut inuit eqimattat sioorasaarneqartillugit, asissorneqartillugit nikanarsarneqartillugilluunniit nagguiat, amiisa qalipaataat, inuiannik naggueqatigiinnilluunniit kingoqqisuunerat, upperisaat imaluunniit kinguaassiuutinut tunngasutigut sumut samminerat pissutigalugu.</p>	<p>10. § 100-imi »upperisaat imaluunniit« kingorna ilanngunneqassaaq: »timikkut tarnikkulluunniit innarluutimi imaluunniit« aamma » kinguaassiuutinut tunngasutigut sumut samminerat« kingorna ilanngunneqassaaq: », suaassutsikkut kinaassuseq, suaassuseq ersersitaq imaluunniit suaassutsip ilisarnaatai.«</p>
	<p>11. § 123-p kingorna ilanngunneqassaaq:</p> <p>»123 a. Pissutsitut, pineqaatissiisummik sukannernerusumik eqqartuussinissamut tunngavilersuutaasinnaasutut tulliuttut naatsorsuutigineqassapput,</p> <p>1) suliamut pingaaruteqartumik iliuseqartup siusinnerusukkut</p>

	<p>pineqatissinneqarnermik eqqartuunneqarsimanera,</p> <p>2) iliuuserineqartup ataatsimoorluni arlalinnit suliarineqarsimanera,</p> <p>3) iliuuserineqartup immikkut ittumik pilersaarutigineqarsimanera imaluunniit pinerluttuliornermi annertuumi ilaasimanera,</p> <p>4) iliuuserineqartup kingunerisimasaminit annertuunik ilungersunartumik kinguneqarnissaa, iliuuseqartup anguniarsimagaa,</p> <p>5) iliuuseqartup immikkut ittumik soqutigittaassutsimik takutitsisimanera,</p> <p>6) iliuuserisaq tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik allat inuiaassutsitut pilerfiannik, upperisaannik, timikkut tarnikkulluunniit innarluutaannik, suaaassutsimik kajungerfigisaannik, suaaassutsikkut kinaassusaannik, suaaassusermik ersertitaannik, suaaassutsimut ersersitaannut assigisaannilluunniit tunngaveqarnera,</p> <p>7) tamat akornanni oqallinnermi eqqunngitsuliorfigineqartup</p>
--	---

	<p>inatsisinut naapertuuttumik oqaaseqarneranit iliuuserineqartup tunnngaveqarnera,</p> <p>8) pisortani kiffartuussitilluni imaluunniit sulisinneqartilluni imaluunniit atorfiup imaluunniit immikkut ittumik tatigineqarnerup allakkut atornerlunneqarnerani iliuutsip suliarineqarnera,</p> <p>9) pinngitsaaliinikkut, peqquserlunnikkut imaluunniit taassuma ukiukissusiata atornerlunneratigut imaluunniit aningaasatigut imaluunniit inuttut annertuumik ajornartorsiuteqartup, paasisimasaqassutsimik amigaateqartup, mianersuaatsup imaluunniit inuit marluk akornanni aappaata aappaminik pinngitsuuisinnaannginnerat a atuunnerani atornerluinikkut, iliuuseqartup iliuutsimik allamik peqataatitsinera,</p> <p>10) meeqqamit 15-it inorlugit ukiulimmit pinerluttuliornermut pinerluutigineqartumut iliuuseqartup peqataasimanera,</p> <p>11) eqqunngitsuliorfigineqartup illersorsinnaanngitsutut</p>
--	---

	<p>inissisimaneranik iliuuseqartup atornerluisimanera,</p> <p>12) inummit, tigummigallagaasumit, imaluunniit inummit, pineqaatissiisummik eqqartuussutigineqarsimasu mik pillaatisiaminik atuisumit, imaluunniit inummit tassannga qimaanerup nalaani iliuuseq iliuuserineqarsimappat,</p> <p>13) inummit, tigummigallagaasimasumit, imaluunniit inummit pineqaatissinneqarnissamik eqqartuunneqarnerminik pillaatisiaminik atuisimasumit, sullissivimmut imaluunniit sullissivimmi inummut atorfeqartumut iliuutsip iliuuserineqarsimanera,</p> <p>14) eqqunngitsuliorfigineqartup imaluunniit taassuma qanigisaasa pisortani kiffartuussineranni imaluunniit sulisinneqarneranni iliuutsip tunuliaquteqarnera,</p> <p>15) iliuutsip kanngunarsaataasutut pissuseqarnera.«</p>
<p>§ 196. --- <i>Imm. 2. ---</i> <i>Imm. 3. §§ 198-199 malillugit</i> <i>nuussinissaq pillugu aalajangiinermi</i> <i>imm. 1 aamma 2 taamatulli</i> <i>atuutissapput.</i></p>	<p>12. § 196, imm. 3-mi: »§§ 198 imaluunniit 199« ima allanngortinneqassaaq: »§§ 198- imiit 199 ilanngullugu aalajangersakkat imaluunniit § 199 b«.</p>

§ 197. Pineqaatissiisummik inissiisarfimmiittussanngortitsinert alimmik naammassinninnissaq immikkoortortami ammasumi pissaaq, taamaattoq tak. imm. 2 aamma 3.

Imm. 2. Imm. 1. malillugu naammassinninnissaq affarmik matoqqasumi pisinnaavoq pineqartoq pinerlunnermut inunnik annertuumik navialisitsisinnaasumut eqqartuunneqarpat aammalu inatsisinik atuutsitsinissamik soqutiginninneq pissutigalugu ammasumi inissiinissaq ilalernartinneqanngippat, tak.

§ 214, imm. 2.

Imm. 3. ---

13. § 197, imm. 1-imi » taamaattoq tak. imm. 2 aamma 3« ima allanngortinneqassaaq: »taamaattoq imm. 2-miit 4 ilanngullugu takukkit.«

14. § 197, imm. 2-mi, oqaaseqatigiit aappaattut ilanngunneqassaaq: »pineqartoq § 86, imm. 1 malillugu inuarsimasutut eqqartuunneqarsimappat, oqaaseqatigiit siulliit atuutissanngillat.«

15.

§ 197-imi imm. 4-miit 6 ilanngullugu aalajangersakkatut immikkoortutut ilanngunneqassapput:

»Imm. 4. § 86, imm. 1 malillugu pineqartoq inuarsimasutut eqqartuussaappat, pineqaatissiinerup naammassineqarnera immikkoortortaqaarfimmi matoqqasumi pissaaq, taamaattoq imm. 5 aamma imm. 6 takukkit.

Imm. 5. Inatsisini aalajangikkanik atortitsiniaanermut pingaarutilimmik eqqarsaatigisassat imaluunniit inuusuttumi pissutsit tamanna pissutissaqartinngippassuk, 15-iniit 17 ilanngullugu ukiulinnut imm. 4 atuutinngilaq.

	<p><i>Imm. 6. Eqqartuunneqartup peqqissusaanut imaluunniit pissutsit immikkut ittut tamanna pissutissaqartippassuk, imm. 4 atuutissanngitsoq, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfimmi aqutsisut qaqutiguinnaq aalajangersinnaavaa.«</i></p>
<p>§ 198. ---</p> <p><i>Imm. 2. Immikkoortortami ammasumi inissitaq immikkoortortamut ammasumut allamut nuutsinneqarsinnaavoq</i></p> <p>1) inissitaq qimaasimappat imaluunniit qimaaniaraluarsimappat,</p> <p>2) inissitaq pinerloqqissimappat imaluunniit paaqqinniffimmi maleruagassanik annertuumik unioqqutitsisimappat,</p> <p>3) tamanna pisariaqartutut isigineqartariaqarpas inissitaq innarlerneqarnissaanut illersorniarlugu,</p> <p>4) inissitaq nammineq tamanna kissaatigippagu aamma tamanna ilaqutariinnermut tunngasut immikkut ittut imaluunniit inuttut atukkat allat tunngavissaqartippassuk, imaluunniit</p> <p>5) pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfiup paaqqinniffiini inissat tamarmiusut atorineqarnissaasa tamanna pisariaqalersippagu.</p> <p><i>Imm. 3. ---</i></p>	<p>16. § 198, imm. 2-mi, nr. 2-p kingorna normutut nutaanut ilanngunneqassapput:</p> <p>»3) inissinneqartup perorsaanikkut, nakorsartinnikkut imaluunniit immikkut ittumik allamik ikiorneqarnissaanut tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpas,«.</p> <p>4) inissinneqarsimasup sullissivimmi, inissinneqarsimasup qanigisaata kiffartuussiffigisaani pillaatisiamik atuinissaata pinngitsoortinneqarnissaanut tamanna pisariaqartutut isigineqarpas,«.</p> <p>Tamatuma kingorna nr. 3-5 nr. 5-miit 7 ilanngullugu aalajangersakkatut normoqalissapput.</p>

<p>§ 199. Immikkoortortami matoqqasumi inissitaq immikkoortortamut ammasumut nuutsinneqassaaq, isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu immikkoortortami matoqqasumiititsinissaq pisariaqarunnaarpat aammalu qajassuussinerusumik inissiinissaq inassutiginarpat. Nuussinissaq pillugu aalajangiinermi § 197, imm. 1 aamma 2 taamatulli atuutissapput.</p> <p><i>Imm. 2. ---</i></p>	<p>17. § 199, imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siullerni »inassutigineqarpat« kingorna ilanngunneqassaaq: », taamaattoq imm. 3 takuuk«.</p> <p>18. § 199-imi imm. 3-tut ilanngunneqassaaq:</p> <p>»Imm. 3. § 197, imm. 4 malillugu inissinneqarsimasoq, § 214, imm. 2-mi oqaaseqatigiit pingajuanni pineqartoq siullesq malillugu aneerneq akuerineqarsinnaalerpat, immikkoortortaqaarfimmi matoqqasumi inissinneqartoq immikkoortortaqaarfimmut ammasumut nuunneqassaaq.</p>
	<p>19. § 199-ip kingorna ilanngunneqassaaq:</p> <p><i>»Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasunik Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussineq</i></p> <p>§ 199 a. Inissinneqataasut, sulisut imaluunniit sullissivimmiittut allat,</p>

	<p>saassunneqarnissaat pitsaaliorniarlugu tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat, imaluunniit pissutsit immikkut ittut pingaarutilimmik taamaaliornissaq pissutissaqartissappassuk, inissinneqarsimasoq Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsinnaavoq.</p> <p>§ 199 b. § 199 a malillugu inissinneqarsimasoq Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsimasoq, § 199 a-mi piumasaqaatit naammassineqarunnaarpata, Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit ataanni immikkoortortaqarfimmut nuutinneqassaaq. Taamaattoq pineqaatissiissumut piffissaliussap sinnera sivikitsuarakasiuppat, nuussinissaq pinngitsoortinneqarsinnaavoq.«</p>
	<p>20. § 200-p kingorna § 201-mi qulequtaq sioqqullugu ilanngunneqassaaq:</p> <p>»§ 200 a. §§ 199 a aamma 199 b malillugit Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut imaluunniit parnaarussivimmit imaluunniit</p>

	<p>parnaarussigallartarfimmit nuussinissat pillugit malittarisassanik Inatsiseqarnermut ministeri aalajangersaassaaq. Tassunga atatillugu, inissinneqarsimasuminit tamatumaa noqqaassutigineqarnera apeqqutaatinnagu, § 199 a-mi pisuni taaneqartuni inissinneqartup Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiup ataani immikkoortorta qarfimmut nuunneqarnissaa pillugu apeqqutip akulikitsumik isumaliutiginnittarnissaa pillugu, Inatsiseqarnermut ministeri malittarisassanik aalajangersaassaaq.</p> <p>§ 200 b. Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussinermi, qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni malittarisassat malillugit inissinneqartoq inissinneqassaaq.</p> <p>§ 200 c. Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi inissinneqarnerup nalaani, qallunaat pillaatissiisummik naammassinnittarneq pillugu inatsisaanni malittarisassat malillugit inissinneqartoq</p>
--	---

	<p>suliarineqassaaq, taamaattoq § 200 d takuuk.</p> <p>§ 200 d. Eqqartuussaasup kapitalimi matumani malittarisassat malillugit Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuunneqarsimasup, misiligummik iperagaanissaa pillugu aalajangiineq imaluunniit eqqartuunneqartup tassunga itigartitsinera, inatsimmi matumani § 162 aamma §§ 235-imiit 237 ilanngullugu malittarisassat malillugit aalajangerneqassaaq.«</p>
<p>§ 222. Paaqqinniffik inissitamut pissaanermik atuisinnaavoq, tamanna pisariaqarpat</p> <p>1) nakuusernissamik aarlerinartorsiorneq pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sakkortuumik pinaaserneq ajugaaffiginiarlugu,</p> <p>2) imminornissaq imaluunniit allatut imminut ajoquserniarneq akornuserniarlugu,</p> <p>3) qimaanissaq akornuserniarlugu imaluunniit qimaasoq unitsinniarlugu imaluunniit</p> <p>4) pineqaatissiissutitut peqqussutaasoq pinngitsaaliissummik naammassitinniarlugu, tamatuma ingerlaannaq naammassineqarnissaa pisariaqaraangat aamma inissitap</p>	<p>21. § 222, <i>imm. 1-imi</i>, »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassaaq: »tamanna pisariaqarluinnarpat«.</p>

<p>paaqqinniffimmi sulisut tamanna pillugu innersuussutaat akueriumanngikkaangagit imaluunniit malikkumanngikkaangagit. <i>Imm. 2-5. ---</i></p>	
<p>§ 224. Paffequtit savimerngit atorneqarsinnaapput, pisariaqarpat 1) nakuusernissamik aarlerinartorsiorneq pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sakkortuumik pinaaserneq ajugaaffiginiarlugu, 2) imminornissaq imaluunniit allatut imminut ajoquserniarneq akornuserniarlugu, qimaanissaq akornuserniarlugu <i>Imm. 2-4. ---</i></p>	<p>22. § 224, <i>imm. 1-imi</i>, »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassaaq: »tamanna pisariaqarluinnarpat«.</p>
<p>§ 225. Paaqqinniffimmi pisortaq imaluunniit inuk taamaaliornissamut piginnaatinneqartoq aalajangiisinnaavoq inissitaq inimi nakkutilliiffiusumi imaluunniit inimi isumannaarsakkami inissinneqassasoq, inimilu isumannaarsakkamiinnermi nalaani pinngitsaaliisummik susinnaajunnaarsinneqassasoq, atorlugit qitequtaasat, assannut isikkanullu qilerutit kiisalu aaqqatit, tamanna pisariaqarpat 1) nakuusernissamik aarlerinartorsiorneq pinngitsoortinniarlugu imaluunniit sakkortuumik pinaaserneq ajugaaffiginiarlugu, 2) imminornissaq imaluunniit</p>	<p>23. § 225, <i>imm. 1-imi</i>, »tamanna pisariaqarpat« ima allanngortinneqassaaq: »tamanna pisariaqarluinnarpat«.</p>

<p>allatut imminut ajoquserniarneq akornuserniarlugu. <i>Imm. 2-6. ---</i></p>	
<p>§ 246. Allaffissornikkut inaarutaasumik aalajangiinerit eqqartuussamit eqqartuussivimmi misilinneqartussat saqqummioqquneqarsinnaapput aalajangiinerup eqqartuussamut nalunaarutigineqarnerata kingorna kingusinnerpaamik sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit, pineqartut tassaappata</p> <p>1) § 149 malillugu misiligummik iperagaanissamut itigartitsissut pillugu § 236 malillugu aalajangiineq,</p> <p>2) pineqaatissiissutip sivisussusissaanik naatsorsuineq pillugu § 193 malillugu aalajangiineq,</p> <p>3) maleruagassanik unioqqutitsinermut pineqaatissiissutitut ullut arfineq marluk sinnerlugit kisimiittussanngortitsineq pillugu § 227 malillugu aalajangiineq,</p> <p>4) pigisanik aningaasanilluunniit, inissitap sapaatip akunnerani ataatsimi sulinerminut akissarsiaaniit amerlanerusunik, arsaarinninneq pillugu § 229 malillugu aalajangiineq,</p> <p>5) taarsiissutissaniit, sapaatip akunnikkaartumik akissarsianiit imm. 4-mi taaneqartuniit amerlanerusuniit,</p>	<p>24. § 246, <i>imm. 1-imi</i>, nr. 1-ip kingorna normutut nutaatut ilanngunneqassaaq: »2) § 199 a malillugu Danmarkimi parnaarussivimmut imaluunniit parnaarussigallartarfimmut nuussinissaq pillugu aalajangiineq imaluunniit eqqartuussaasup Danmarkimi parnaarussivimmi imaluunniit parnaarussigallartarfimmi sulii pillaatisiaminik atuinissaa pillugu § 199 b malillugu aalajangiineq.«</p> <p>Tamatuma kingorna nr. 2-6 nr. 3-miit 7 ilanngullugu aalajangersakkatut normoqalissapput.</p>

<p>ilanngaassiffigitinnissaq pillugu § 230 malillugu aalajangiineq, imaluunniit</p> <p>6) nammineq pisuussutigina- sivisuallaartumik kiffaanngissusiiagaalluni pineqaatissiisummik atuinermut imaluunniit maleruagassanik unioqqutitsinermut pineqaatissiissutitut kisimiittussanngortitaalluni inissinneqarnermut atatillugu § 243 malillugu taarsiivigineqarnissamik itigartitsissuteqarnermik aalajangiineq, tak. nr. 3. <i>Imm. 2-3. ---</i></p>	
<p>§ 252. § 246, imm. 1, nr. 1 malillugu aalajangiineq atuutsiinnarneqarpat aalajangiineq eqqartuussivimmut suliassanngorteqqinneqarsinnaavoq aalajangiinerup nalunaarutigineqarneraniit qaammatit arfinillit ingerlareernerini. § 246, imm.1, nr. 2-6 malillugu aalajangiinerit eqqartuussivimmut suliassiissutigeqqinneqarsinnaanngill at.</p>	<p>25. § 252-imi <i>oqaaseqatigiinni siullerni:</i> »§ 246, imm. 1, nr. 1« ima allanngortinneqassaaq: »§ 246, imm. 1, nr. 1-miit 2 ilanngullugu aalajangersakkat« aamma § 252- <i>imi oqaaseqatigiit aappaanni:</i> »§ 246, nr. 2-6« ima allanngortinneqassaaq: »§ 246, nr. 3-miit 7 ilanngullugu aalajangersakkat«.</p>
	<p>26. § 259-ip kingorna ilanngunneqassaaq: »259 a. § 255, imm. 1, § 257 aamma § 259 malillugit aalajangiinerit, Styrelsen for Danmarks Fængsler-init aalajangerneqartut, allaffissornikkut oqartussaasumut allamut</p>

	saqqummiunneqarsinnaanngillat. «
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>1. Inatsimmi sumiluunniit [»inissiisarfik« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivik«, »inissiisarfimmiittussanngortitsi neq« ima allanngortinneqassaaq: » parnaarussivimmi inissiineq«, »inissiisarfimmiittussanngortitsi nissaq« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivimmi inissinneqarnissamik eqqartuussut«, »inissiisarfimmiittussanngortitaa neq« ima allanngortinneqassaaq: »parnaarussivimmi inissinneqarneq«, »inissiisarfimmiitsitaasimasoq« ima allanngortinneqassaaq: »inissinneqartoq«...]</p>
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p><i>Imm. 1.</i> Inatsit ulloq [ulloq] atuutilissaaq, taamaattoq imm. 2 takuuk.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Naalakkersuisut isumaqatigiinniartfigineqarnerisa kingorna, § 1, nr. 13-miit 15 ilanngullugu aalajangersakkat, 17-ip aamma 18-ip atuutilerfissaannut piffissaq</p>

	Inatsiseqarnermut ministerip aalajangersassavaa.
--	---